

Araştırma Raporları

MÜSTAKİL SANAYİCİ ve İŞADAMLARI DERNEĞİ

Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri

ve Serbest Bölgelerin Sorunları:

Yeni Yaklaşımlar ve

Çözüm Önerileri Sempozyumu

41

Ekim 2003

Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri

---

ve Serbest Bölgelerin Sorunları :

Yeni Yaklaşımlar ve

Çözüm Önerileri Sempozyumu

Araştırma
Raporları

MÜSTAKİL SANAYİCİ ve İŞADAMLARI DERNEĞİ

Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri ve Serbest Bölgelerin Sorunları:
Yeni Yaklaşımlar ve Çözüm Önerileri Sempozyumu
Araştırma Raporları: 41

ISBN
975-7215-42-2

Grafik Tasarım
Paralel Reklam

Basım Yeri ve Tarihi
Fesan Ofset / Ekim 2003

MÜSIAD
1990

MÜSTAKİL SANAYİCİ ve İŞADAMLARI DERNEĞİ

Mecidiye Caddesi No:7/50 34387 Mecidiyeköy-İSTANBUL
Tel:(90 212) 213 61 00 (Pbx) Fax:(90 212) 213 78 90 - 216 01 42
e-mail: musiad@musiad.org.tr
www.musiad.org.tr

Her Hakkı Mahfuzdur.
Bu Rapordan MÜSIAD'dan izin alınmak veya MÜSIAD kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ / Ali BAYRAMOĞLU MÜSİAD Genel Başkanı	5
Türkiye AB'yi Nihai ve Tarihi Karara Zorluyor / Dr. Ömer BOLAT MÜSİAD Genel Başkan Yrd.	9
Medeniyetlerin Kesiştiği Şehir: İstanbul / Erhan ERKEN MÜSİAD Genel Başkan Yrd.	11
Sanayileşmenin Ekonomi-Politiği / Dr. Ahmet Helvacı MÜSİAD Genel Sekreteri	13

I. BÖLÜM

Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri ve Serbest Bölgelerin Sorunları:

Yeni Yaklaşımlar ve Çözüm Önerileri Sempozyumu Protokol Konuşmaları	17
Açılış Konuşması / MÜSİAD Genel Başkan Yrd. Hasan BÜYÜKDEDE'nin Konuşması	19
MÜSİAD Genel Başkanı Ali BAYRAMOĞLU'nun Konuşması	21
Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali COŞKUN'un Konuşması	23
İstanbul Ticaret Odası Başkanı Mehmet YILDIRIM'in Konuşması	29
İstanbul Valisi Muammer GÜLER'in Konuşması	32
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Doç. Dr. Adem ŞAHİN'in Konuşması	35
KOSGEB Başkanı Erkan GÜRKAN'ın Konuşması	37

II. BÖLÜM

Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri ve Serbest Bölgelerin Kamu Kurumları Bazında Beklentileri

A- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	44
B- Maliye Bakanlığı	50
C- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	51
D- Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	53
E- Karayolları Genel Müdürlüğü	53
F- İstanbul Valiliği ve Bağlı Kuruluşlar	55
G- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Bağlı Kuruluşlar	56

III. BÖLÜM

Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri ve Serbest Bölgelerin Spesifik Sorunları ve Çözüm Önerileri

A- Organize Sanayi Bölgeleri	63
B- Sanayi Siteleri	76
C- Serbest Bölgeler	96
D- İSİDEF Bünyesindeki SİAD'lar	98
SONUÇ	102

IV. BÖLÜM

İstanbul ve Çevresindeki Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri ve Serbest Bölgelerin Profil Bilgileri

103

Ali Bayramoğlu
MÜSIAD Genel Başkanı

SUNUŞ

Türkiye ekonomisi 1970'lerin sonunda, düşük endüstriyel performans ve ihracat düzeyi, ithal girdisine bağlı iç tüketim, iç tüketimi körükleyen bölüşüm politikaları gibi sorunları bulunan ithal ikameci modelin artık tükenmesi sonucu; 1980 sonrası politikalarla dünya ekonomisi ile bütünleşmeyi, pazar ekonomisi şartlarına göre yeniden yapılanmayı amaçlayan bir dönüşüm geçirmiştir. Bu dönüşüm sonucunda ekonomide ciddi mesafeler kat edilmiş, ancak enflasyon ve malî kısıtlılıklar sebebiyle istikrarlı bir büyüme maalesef sağlanamamıştır. 1990'lı yılları da dikkate alırsak, ekonomideki bu durum, sanayiye de yansımış ve sınai yatırım ve üretimde beklenenden düşük bir performans göstermiş; yolsuzluk, kronik enflasyon ve rant ekonomisinin artan payı gibi sorunlara çözüm getirilememiştir. Yapılan altyapı yatırımları ve dinamik girişimci potansiyeline rağmen, sanayileşmenin ülke genelinde yaygınlaşması sağlanamamış; ayrıca eski ve yeni üretim alanlarında çağdaş teknolojiye geçme, teknoloji üretme fırsatı da yakalanamamıştır.

Bunun yanı sıra, ülkede reel sektöre uygun bir yatırım imkânı da sunulamamıştır. Uzun yıllardan beri Türkiye'nin makroekonomik ortamı, yatırım yapılmasını teşvik etmek bir yana, engelleyici olmuştur. Özellikle, sistemin taşıdığı borç yükü, buna bağlı kur riskleri ve yüksek enflasyon, ekonomide her türlü girdinin maliyetini sürekli artırdığı için, üretici kesimler sağlıklı bir üretim ve yatırım planlaması yapamamıştır. Arazi teminindeki güçlükler, imar uygulamalarındaki eksiklikler, çoğu birbirinin tekrarı olan uzun süreçler sonucu elde edilen izin ve onaylardan oluşan bir dizi bürokratik işlemlerin yoğunluğunu da, yatırımların önündeki diğer engeller olarak zikredebiliriz.

Yabancı sermayenin ya da doğrudan yabancı yatırımın bir ülkeye gelmesi için bazı şartların oluşması gerekir. Yabancı sermaye, her şeyden önce istikrarlı bir ülkeye yatırım yapmak ister. Türkiye, genç iş gücü potansiyeli ve ucuz hammadde kaynaklarına sahip, işlenmemiş tabii kaynakları ile dünyanın nadir ülkelerinden biri olmasına rağmen; yukarıda ifade edildiği üzere, ortamın uygun olmaması, yabancı sermayenin gelişini engellemiştir.

Ülkemizin içinde bulunduğu kaynak sorununa çözüm olarak görülen, doğrudan yabancı yatırımların bir türlü istenilen seviyeye ulaşmaması, 70 milyona yaklaşan nüfusuyla çok iyi bir pazar olmasına ve uygun coğrafi konumuna rağmen, Türkiye'nin bu avantajlarının iyi kullanılmadığını göstermektedir.

Ülke kalkınmasında büyük bir ağırlığa sahip olan Organize Sanayi Bölgeleri (OSB), bölgesel dengesizlikleri gidererek, sanayileşmenin yurt genelinde yayılmasında son derece önemli bir rol oynamaktadır. Bu anlamda OSB'ler, sundukları farklı hizmet imkânları ve maddî kolaylıkları yönüyle, sanayileşmeyi teşvik eden bir fonksiyonu da yerine getirmektedirler. Ülkemizde yaklaşık 40 yıllık geçmişi olan OSB'ler, maalesef son yıllara kadar yasal düzenleme olmadan varlıklarını sürdürmüşlerdir. Organize sanayi bölgelerinin yasal güvenceden yoksun olmaları, hem kuruluş ve yönetim aşamalarında, hem de uygulamada pek çok sorunu beraberinde getirmiştir.

Ülkemizde fiilen yürütülmekte olan Organize Sanayi Bölgeleri uygulamalarına yasal statü kazandırmak ve gelişen ekonomik ihtiyaçları karşılayacak organizasyonları gerçekleştirmek üzere, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca hazırlanan Organize Sanayi Bölgeleri Yasası, 15 Nisan 2000 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece organize sanayi bölgesi ilan edildikten sonra, bölge içerisinde yapılacak mevzii imar ve parselasyon planları ve değişiklikleri bölge tarafından hazırlanarak, Bakanlığın onayı ve İl İdare Kurulu kararıyla yürürlüğe girmekte; arazi kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, inşası ve kullanımı ile ilgili ruhsat ve izinler organize sanayi bölge idaresi tarafından verilerek, yatırımcılara önemli kolaylıklar sağlanmıştır. OSB'lerin kuruluşundan işletilmesine kadar her konuda müteşebbis heyet yetkili ve görevli kılınmıştır. Yerinden yönetim anlayışına uygun olarak, müteşebbis heyete kendi kendini yönetme imkânı tanınmış ve kamulaştırma yetkisi verilerek, OSB yatırımlarının hız kazanması için yasal zemin oluşturulmuştur.

Yabancı sermayenin ülkemize sağlıklı bir şekilde girmesi, üretime ve ekonomik yatırımlara yöneltilmesi için gerekli ortamın sağlanması, yaşadığımız konjonktürde son derece önemlidir. Bu çerçevede, yatırımların teşvik edilmesi ve ya-

bancı sermaye girişinin artırılmasına yönelik endüstri bölgeleri oluşturulması amacıyla hazırlanan Endüstri Bölgeleri Yasası, 18 Ocak 2002 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yasa nihayet yatırımların önündeki engellerin kaldırılması çalışmalarına bir halka olarak eklenmiştir.

Türkiye'de dikkate alınması gereken diğer bir husus, iş dünyasının yatırım şevkini artırmak ve yeni yatırım alanları geliştirmek için, sadece Organize Sanayi Bölgeleri oluşturulmasının yeterli olmamasıdır. Uygulanan makro ekonomik politikadaki yanlışlıklar sebebiyle, ortaya çıkan iç borç mekanizması gibi uygulamalar, sanayi yatırımlarının gelişmesine ket vurmaktadır. Burada iki türlü sorundan söz edilebilir. Birincisi, iç borç sorununun bir sarmal haline gelerek, ülke kaynaklarının heba olmasına yol açması; ikincisi de, risksiz ve kolay kazanma yöntemini gören iş adamlarının kaynaklarını üretime kanalize etmemesidir. Hükümet bu konuda radikal tedbirler almalıdır.

Öte yandan, üretici birinci sınıf vatandaş yerine konulmalı, devlet geliştirdiği mevzuat ve gerçekleştirdiği uygulamalarda sanayici ve işadamlarını vergi matrahı, yolsuzluk ve hırsızlık yapmaya meyilli bir grup olarak görmemelidir. Aksine, ülkenin ileri kalkınma seviyesini yakalaması için gerekli olan sorumluluğu üstlenen, bu konuda her türlü riski göğüsleyen insanlar olarak değerlendirilmelidir. Aksine davrananları ise, hukuk çerçevesinde cezalandırmaktan kaçınmamalıdır.

Ülke kalkınmasında büyük bir ağırlığa sahip olan Organize Sanayi Bölgeleri (OSB), bölgesel dengesizlikleri gidererek, sanayileşmenin yurt genelinde yayılmasında son derece önemli bir rol oynamaktadır. Bu anlamda OSB'ler, sundukları farklı hizmet imkânları ve maddî kolaylıkları yönüyle, sanayileşmeyi teşvik eden bir fonksiyonu da yerine getirmektedirler. Ülkemizde yaklaşık 40 yıllık geçmişi olan OSB'ler, maalesef son yıllara kadar yasal düzenleme olmadan varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Türkiye'nin; piyasa ekonomisi birikimi, başta iletişim olmak üzere fizikî altyapıda geldiği seviye, coğrafi konumu itibariyle AB ülkeleri, Ortadoğu, Türk Cumhuriyetleri ve Rusya pazarlarına yakınlığı; AB'ye aday ülke konumu, KOBİ ağırlıklı bir sanayi yapısının getirdiği esnek ve tüketici talebine odaklı üretim imkânı; genç ve eğitilerek nitelik kazandırılabilir işgücü potansiyelinin geniş iç pazar imkânıyla öne çıktığını görüyoruz.

Ülkemiz sanayiinin gelişip dünyada söz sahibi olabilmesinde en önemli faktör, teknolojik güçtür. Küreselleşme eğilimlerinin hızlandığı günümüzde, yoğun rekabetin yaşandığı uluslararası piyasalarda ülkelerin kendilerine yer edinebilmeleri ve bunu rekabet gücü olarak muhafaza edebilmeleri, sektörlerin ülke şartları ve sanayi yapısına en uygun ve ileri teknolojileri kullanabilmelerine bağlıdır.

Bu durum özellikle ülkemiz için daha da büyük önem taşımaktadır. Uluslararası rekabette geleneksel mal ve hizmet üretimine yönelik talep giderek azalmakta, onun yerine bilgiye dayalı yeni sanayiler ikame edilmektedir. Ürünlerin piyasa ömürlerinin kısalması, firmaları, sektörleri, dolayısıyla ülkeleri bu hızlı ve yeni süreçte modern teknolojilerin üretilmesine yönelik strateji ve politikalar geliştirmeye mecbur etmektedir. Son yıllarda gelişmiş ülkelerin stratejileri; yeni teknolojilerin etkin kullanımı ve Ar-Ge faaliyetleri ile bu potansiyelin harekete geçirilmesi noktasında yoğunlaşmaktadır. Bilim ve teknoloji için yapılan planlama ve örgütlenme, bilgi üretiminin yanında, bilginin yayılması ve ekonomik uygulama alanı bulabilmesiyle başarıya ulaşmaktadır.

Bu alanda önemli unsurlardan başlıcası üniversitelerdeki bilgi birikiminin en kısa yoldan sanayie aktarılması ve etkili bir üniversite-sanayi işbirliğinin oluşturulmasıdır. Bu da, genellikle, teknoloji geliştirme bölgeleri teşkil etmek suretiyle sağlanmaktadır. Bu politika, firmalara tanınan vergi ayrıcalığı, hükümetlerin ve yerel kuruluşların sağladığı teknik yardımlar ve katma değeri yüksek konulardaki Ar-Ge faaliyetlerine verilen önemle desteklenmektedir. Ülkemizin ihtiyacı olan ileri

teknolojileri üretmek, özgün ürün tasarımlarına ve üretim yöntemlerine ulaşmak için, iyi işleyen bir Ar-Ge sistemini kurmak zorundayız. Bu, aynı zamanda uluslararası ölçekte güçlü ve saygın bir toplum olmanın temel şartlarından biridir. Ülkemiz sanayi altyapısı Organize Sanayi Bölgeleri ile oluşturulurken, teknoloji üretimi ve bu teknolojinin sanayi ürünü haline dönüştürülmesi için, gerekli yasal düzenleme de, 6 Temmuz 2001 tari

hli Resmi Gazetede yayımlanan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasası ile doldurulmuştur. Bu Yasa, ülkemizin ihtiyacı olan teknolojileri edinmek, özgün ürün tasarımlarına ve üretim teknolojilerine ulaşmak, üniversite-sanayi işbirliğini gerçekleştirmek, iyi işleyen bir Ar-Ge sistemi kurmak ve sanayiimizin teknolojik alt yapısını oluşturmak, için çağdaş yaklaşım ve teşvik yapısını düzenleyen bir yasa olarak yürürlüğe konulmuştur.

Bu çalışmalarla birlikte mevcut durumumuza baktığımızda, Türkiye'nin; piyasa ekonomisi birikimi, başta iletişim olmak üzere fizikî altyapıda geldiği seviye, coğrafi konumu itibariyle AB ülkeleri, Ortadoğu, Türk Cumhuriyetleri ve Rusya pazarlarına yakınlığı; AB'ye aday ülke konumu, KOBİ ağırlıklı bir sanayi yapısının getirdiği esnek ve tüketici talebine odaklı üretim imkânı; genç ve eğitilerek nitelik kazandırılabilir işgücü potansiyelinin geniş iç pazar imkânıyla öne çıktığını görüyoruz. İşgücüne, eğiterek nitelik kazandırma gibi yeni adımları da atabilmemiz halinde, ülke olarak çok daha iyi bir çizgiye geleceğimiz açıktır. Bu geniş potansiyelden etkili bir şekilde yararlanılması, ülkemizdeki yatırım ortamının iyileştirilmesine bağlıdır.

Bütün bu olumlu mülahazalara rağmen, Organize Sanayi Bölgeleri ve endüstri bölgeleri mevzuatlarında bazı iyileştirici çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu çalışmada ayrıntılarını bulacağınız sorunların izale edilmesine yönelik sayın Başbakanımızın vaat ettiği ilgili değişiklikler gerçekleştirilmeli; bu suretle sanayicilerin önünde bulunan engellerin aşılması ve yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik gerekli bütün çabalar gösterilmelidir.

Bu kapsamda kalkınmada öncelikli yörelerde bulunan Organize Sanayi Bölgelerinde bedelsiz arsa tahsisıyla, endüstri bölgelerinin oluşumu ve işleyişini kolaylaştırıcı düzenlemelerin en kısa zamanda hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar tamamlanmalıdır. Ayrıca, kamu arazilerinin değerlendirilmesi konusunda, Hazineye ait taşınmaz malların yönetimi ve değerlendirilmesi yeni bir anlayışla ele alınmalıdır.

18 Haziran tarihinde gerçekleştirdiğimiz bu toplantıda söz alan hemen hemen tüm konuşmacıların dile getirdiği husus, düzenlemelerdeki bürokratik yoğunluk ve bürokrasinin iş dünyasına yönelik olumsuz tavrıdır. Artık çok söylenen bürokrasinin azaltılması konusunda atılan gerekli adımlar tamamlanmalıdır. Bunun dışında bürokratik devlet geleneğinden vazgeçilerek, bürokrasinin iş dünyasına bakışının pozitif hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Diğer taraftan, AB üyeliğinin Türk sanayisinin rekabet gücüne olumlu katkılarda bulunacağını gözardı etmemek gerekir. Hem gümrük duvarlarının tamamen kalkacağı 2005 yılında daha belirgin olarak kendisini ortaya koyacak olan CE, ISO, HACCP gibi uluslararası standartların ülkemizde tam olarak yerleşmesini sağlamak, hem de ticaretimizin çok önemli kısmını gerçekleştirdiğimiz AB ülkelerindeki pazarımızı sürekli kılmak amacıyla, AB üyeliği süreci bir imkân olarak değerlendirilmeli. Bu kapsamda hem üretim, hem de makro ekonomik standartlarımızın Maastricht Kriterlerine uygun hale getirilmesi gerçekleştirilmelidir. Avrupa ekonomilerinin dış ticaret verileri incelendiğinde, bu ülkelerin tümünde komşu ülkelerle olan ticaretin % 50'ler civarında olduğu görülür. Türkiye'de ise bu rakam sadece % 8'ler civarındadır. Türkiye sahip olduğu, medeniyet havzasının lider ve beyin ülkesi konumuna uygun olarak hareket edemediği için, bu potansiyeli yeterince kullanamamaktadır. Bu konuda da projeler hazırlanarak, bize bakan bu coğrafya ülkelerine vizyon kazandırıcı ve ortak ekonomik bağları geliştirici uygulamalar içerisinde olunmalıdır. Bu potansiyelin kullanılamamasının makul bir izahı yoktur.

Türkiye sahip olduğu, medeniyet havzasının lider ve beyin ülkesi konumuna uygun olarak hareket edemediği için, bu potansiyeli yeterince kullanamamaktadır. Bu konuda da projeler hazırlanarak, bize bakan bu coğrafya ülkelerine vizyon kazandırıcı ve ortak ekonomik bağları geliştirici uygulamalar içerisinde olunmalıdır. Bu potansiyelin kullanılamamasının makul bir izahı yoktur.

Kendisini reel sektörün temsilcisi addeden Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), sorunlarının çözümü için yıllardır muhatap bulamayan İstanbul'daki Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinin temsilcileriyle devlet mensuplarını, 18 Haziran 2003 Çarşamba günü biraraya getirdi. Bu sempozyumda, sektör temsilcileri tek tek sorunlarını aktarma imkânı bulduğu gibi, başta Bakanlık olmak üzere, sorunları çözmekle yükümlü yetkililer toplantıda hazır bulundu. Bilhassa, toplantıya katılan sayın Bakanımız Ali Coşkun, İstanbul Valisi Muammer Güler ve diğer yetkililer, çözüm için gerekli adımların en kısa sürede atılacağı sözüünü verdi.

Bu bizim için bir ilk başlangıçtı. Üretime ve ülke istihdamına katkıda bulunmayı amaçlayan KOBİ'lerin hem kendileriyle, hem de devlet erkânıyla biraraya gelmesi önemli bir aşamaydı. Fakat biz bununla yetinmeyeceğiz. Maksudumuz, bu girişimi İstanbul'dan başlayarak, tüm Türkiye'ye yaymaktır.

Başta OSB'ler olmak üzere, tüm üretici kesimler için faydalı olduğuna inandığımız bu çalışmanın ilgili kısımlarını, muhatap kuruluşlara daha önceden göndermiş bulunuyoruz. Kitaplaştırdığımız elinizdeki çalışmamız ise, ilgili tüm kesimlere gönderilecek. Başta bu sempozyumun gerçekleşmesine katkıda bulunan bakanımız Ali Coşkun, Valimiz Muammer Güler, Bakanlık Müsteşarımız Doç. Dr. Adem Şahin ve tüm OSB, site ve serbest bölge yöneticilerine, destek olan danışmanlarımıza ve emeği geçen tüm arkadaşlarımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Saygılarımla.

Dr. Ömer Bolat
MÜSIAD Genel Başkan Yardımcısı

Türkiye AB'yi Nihai ve Tarihi Karara Zorluyor

Ülkemizin sanayileşmesini tamamlama çabasında göz ardı edilmemesi gereken süreçlerden birisi de Türkiye-AB ilişkileridir. Bu kapsamda, sadece üretim aşamasında değil, uluslar arası rekabet ve pazar ilişkilerinde de önemli bir yer tutan AB ile ilişkilerin alacağı nihai hal, sanayileşme sürecinin niteliği hakkında da bilgi verecektir.

Türkiye-AB ilişkileri, 2002 yılından başlayarak çok önemli ve kritik bir dönemece girdi. 58. ve 59. Hükümetlerin uyum yasalarını çıkarma konusundaki kararlılığı karşısında, top yavaş yavaş AB'nin sahasına geçiyor. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyelik hedefi yolunda müzakerelerin başlayıp başlamayacağı konusundaki nihai ve tarihi karar günü yaklaşıyor.

TÜRKİYE, Helsinki Zirve Toplantısı'ndan sonra AB'nin hazırladığı 'Katılım Ortaklığı Belgesi'nde yer alan siyasi, hukuki ve ekonomik düzenlemeleri, 2001 yılında kabul ettiği Ulusal Program dahilinde yerine getirmeye başladı. Ancak Anasol-M koalisyon iktidarı döneminde gerek koalisyonun yapısal zorluğu, gerekse koalisyondaki partilerin farklı düşünceleri ve direnmeleri ile düşünce özgürlüğü ve siyasi reformlar alanında kapsamlı reformlar yapılamamıştı. Bunun yerine, idam cezasının kaldırılması, dernekler kanunundaki iyileştirmeler, ana dilde öğrenim için kurslar açılması ve yayın özgürlüğü, cemaat vakıflarına taşınmaz mal edinme kolaylığı gibi sathi ve kısmi iyileştirmeler yapılabiliyordu.

Bununla beraber, AK Parti'nin tek başına çoğunluk iktidarı ile hükümete geldiği 3 Kasım 2002 seçimlerinden bu yana, Türkiye-AB ilişkilerinin Türkiye tarafında baş döndürücü hızda gelişmeler yaşanıyor. Bunun birinci sebebi, konjonktür gereği 12-13 Aralık 2002'de Kopenhag'da yapılan AB Devlet Başkanları Zirve Toplantısı'nda Türkiye ile tam üyelik müzakerelerini başlatma tarihini alma çabasıydı. AK Parti Genel Başkanı'nın 25 günde 15 üye ülkeyi ziyaret etmesi Türkiye lehine iyi bir tanıtım oldu. Ayrıca 58. Hükümet "yeni uyum paketini" (siyasi partiler kanunu ve seçim kanunundaki değişiklikler, dernek kurma özgürlüğünün genişletilmesi, vs.) Aralık ayının ikinci haftasında TBMM'de muhalefetin de desteği ile yasalaştırdı. Ancak AB'nin tavrı değişmedi. AB Kopenhag Zirvesinde Doğu Avrupa, Akdeniz ve Balkanlar'dan 10 aday ülkeyi tam üyeliğe kabul ederek 1 Mayıs 2004'te birleşme sözü verdi; Bulgaristan ve Romanya'ya da 1 Ocak 2007'de tam üyelik taahhüdünde bulundu.

Buna karşın AB, Türkiye'ye ise 2004 Aralık ayında yapacağı Zirve toplantısında durumu değerlendirip Kopenhag kriterlerini karşıladığına karar vermesi durumunda tam üyelik müzakerelerini başlatacağını bildirdi. AB Türkiye'nin ekonomik, siyasi ve sosyal reformlara devam etmesini ve bunları uygulamasını isterken, Türkiye ile Gümrük Birliği'nin derinleştirileceğini ve katılım öncesi Türkiye'ye mali yardımın artırılabileceğini belirtti.

Diğer taraftan, Kıbrıs Rum Yönetimi'nin AB üyeliğine kabul edilmesinden sonra, Türk kesiminin de bir anlaşma olması halinde Rum kesimi ile beraber tam üye olabileceği şartının öne sürülmesi, adada çözüm anlaşması için diplomasi trafiğini hızlandırdı. Ancak BM Genel Sekreteri'nin hazırladığı Annan Planı için Mart ayı ortasında Lahey'de yapılan Kıbrıs Türk ve Rum kesimleri arasındaki görüşmelerde anlaşma sağlanamadı. Rumlar "Nasıl 1 Mayıs 2004'de üye olacağız, ondan sonra kendi istediğimiz şartlarda Kıbrıslı Türkleri azınlık statüsüyle anlaşmaya zorlarız" mantığında hareket edip zamana oynamaktadır. Kıbrıs Türk Yönetimi de başta yeni açılımlara direnç gösterirken, diplomaside inisiyatiften elden kaçırma riski ve 59. Hükümetin AB kararlılığı karşısında, 23 Nisan'dan itibaren peş peşe yeni açılımlar göstermeye başladı. Adayı ikiye ayıran duvarı kaldıran KKTC Hükümeti, insanların geçişlerini serbest bıraktı. Türkiye Hükümeti de Rumların Türkiye'ye vize ile girmelerini serbest bıraktı. Rumlar KKTC'nin dış dünyada da takdir edilen bu atakları karşısında, bazı öneriler geliştirme ihtiyacı duysa da, 1 Mayıs 2004'e kadar zamanı çözümsüzlükle doldurmaya çalışmaktalar. Kıbrıs sorununun çözülmesi hususunda Türk tarafınca, çözüm yanlısı bir tavırla inisiyatifler ve öneriler geliştirilmesi ve bu yönde çabalara devam edilmesi, Türkiye ve Kıbrıs Türklerinin görüş ve pozisyonlarını korumak açısından bir zorunluluktur.

Kopenhag Zirvesinden sonra Türkiye-AB ilişkilerindeki ivme artarak bugüne geldi. AB Türkiye'nin aday üyeliği ile ilgili yeni beklentilerini ortaya koyan "Yeni Katılım Ortaklığı Belgesini" kabul edip Türkiye'ye sunarken, Türkiye'de bu belgedeki beklentilere cevap niteliğinde, 2. Ulusal Programını hazırladı. AB, Türkiye'den özetle, düşünceler ve inanç özgürlüğünün tam olarak uygulanmasını, işkence ve ölüm cezasının tamamen kaldırılmasını, Milli Güvenlik Kurulu'nun çalışma şeklinin Avrupa ülkelerindeki uygulama düzeyine getirilerek askeri işler üzerinde sivil kontrolün tesisini ve demokratik sistem üzerinde askeri vesayet gölgesinin kaldırılmasını, Türk dili dışında kullanılan dillerden eğitim, radyo, televizyon yayın serbestiyetinin sağlanmasını ve bunların uygulamaya geçirilmesini istemektedir. Türkiye çıkarmış olduğu 7. Uyum Paketiyle bu değişiklikleri gerçekleştirdi.

Türkiye'de siyasi reform yanlısı çevreler ve 59. Hükümet, tam üyelik konusunda sonuna kadar bastırıp, AB'nin demokrasi ile temel hak ve özgürlükler standartlarını yakalamak kararlılığı içindedir. AK Parti hükümeti, AB'ye tam üyelik hedefini benimseyerek, içeride kendisine karşı olan sistem ve bürokrasi içindeki derin mahfiller karşısında adeta iktidarını perçinlemeye çalışmaktadır. 6. ve 7. uyum paketleri ile birlikte anayasa ve kanunlarda yapılmakta olan değişiklikler, Türkiye'nin yönetim sisteminde yer alan bürokratik kurumların ağırlığını ve fonksiyonlarını azaltacak ve yasama-yürütme erkleri üzerindeki askeri vesayet görüntülerini kaldıracaktır. Artık şimdi önemli olan, uygulamanın görülmesidir.

Avrupa Birliği Komisyonu ve AB'nin lokomotif ülkeleri Fransa ve Almanya'nın, son Irak Savaşı krizinde Türkiye'yle örtüşen politikaları nedeniyle, Türkiye'nin AB'ye üyelik perspektifi konusunda iyimser bir yaklaşım sergilemeye başlamaları da önemli bir ilerleme kabul edilebilir. Özellikle ABD'nin Soğuk Savaş sonrası yeni dünya düzeninde tek kutuplu hegemonik güç olma politikasının Birleşmiş Milletler, NATO, AB ve İslam dünyası içinde oluşturduğu çatlaklar ve memnuniyetsizlik, Türkiye'nin, Avrupa ve İslam ülkelerinin kamuoylarında ve hükümetleri nezdinde itibarını ve ağırlığını arttırmıştır.

Bize göre, Türkiye'nin önündeki en önemli hedef, kendi dinamiklerinin farkında olarak ve kendi halkı için ekonomik, siyasi ve sosyal gelişmişliğini sağlamasıdır. Bu sağlanmadan AB'ye üye olmamız zor olacağı gibi, bu sağlandığı durumda da AB, ülkemizin karşısında tek seçenek olarak durmuyor olacaktır. Türkiye taşıdığı büyük tarih ve kültürüyle, bir komplekse sahip olmadan çağı yakalamalı, yapılması gerekenleri gerçekleştirmeye başlamalıdır.

Bugün geline nokta Avrupa Birliği'nin, Türkiye açısından siyasi, ekonomik, ticari ağırlığı ve önemi yadsınamaz bir gerçektir. AB Türkiye'nin, en büyük dış yatırımcısıdır ve en önemli dış ticaret (ihracatta %51,5, ithalatta %44) ve turizm partneridir. Ancak AB ile 44 yıldır süren oyalama veya uzatmalı nişanlılık dönemi de göz önünde tutularak, Türkiye, özellikle komşu ülkelerle ekonomik, siyasi ve sosyal ilişkilerini geliştirmeli ve derinleştirmeli, dış politikasını dengeli ve çok yönlü bir ilişkiler yelpazesinde yürütmelidir. Komşu ve bölge ülkeleriyle ekonomik ve ticari ilişkilerimizin, AB standartlarına çıkarılması halinde, Türkiye'nin AB ile olan ilişkileri de daha rasyonel bir temele oturacak ve tek taraflı bir bağımlılık ilişkisi görüntüsünden kurtulacaktır. Bunun için de uzun süredir çaba harcadığımız sanayileşme sürecini, sağlıklı bir şekilde tamamlamamız gerekmektedir.

Erhan Erken
MÜSIAD Genel Başkan Yardımcısı

Medeniyetlerin Kesiştiği Şehir: İstanbul

istanbul, tarih boyunca imparatorluklara başkentlik yapmış ve bundan ötürü farklı medeniyetlerin izlerini taşıyan çok önemli bir şehirdir. Üç büyük kıtanın (Asya, Avrupa, Afrika) geçiş noktasındaki bu şehir, bir yandan Grek Ortodoks-Bizantik özellikleri (sur içi), bir taraftan Latin-Katolik esintisi (Galata çevresinde), son 500 küsur yılın etkisiyle de, yoğun bir İslâm-Türk yönüyle dikkati çekmektedir.

Osmanlılar, Devlet başkenti yaptıkları bu şehre, İslâm Medeniyetinin ruhunu nakşetmeye çalışmış, gerek genel görüntü, gerekse yaşayış olarak, şehre kalıcı etkiye bulunmuşlardır.

Cumhuriyetin ilanı ile Türkiye'nin yeni bir medeniyet tercihine yönelmesi, ülkedeki yaşayış ile birlikte, şehri de etkilemeye başlamıştır. Yöneticilerin tercihleriyle halkın tercihleri arasında çoğu zaman ortaya çıkan uyumsuzluklar, ülkenin bir çok meselesinde tıkanıklıklar oluşturmuştur. Halkın önem verdiği meselelerin bir çoğuna, yöneticiler önem vermezken, yöneticilerin uygulamak istediği bir çok proje de, halk tarafından benimsenmemiştir.

Eskinin tümünden kötülendiği bir devreyi yaşamak zorunda kalan Türkiye, bu süreçte tarihindeki güzelliklerin de görmezden gelmiştir. Fakat geçen yıllar, ülkemizin tarihiyle belli bir oranda yeniden barışmasına yol açmıştır.

Tüm bu süreç, dünyanın en çok dikkat çeken şehirlerinden biri olan İstanbul'u da derinden etkilemiştir.

Yukarıda özetlemeye çalıştığımız tarihî devrelerden geçen şehrimiz bir yol ayrımındadır ve yönünü bulabilmek için aşağıdaki soruların cevaplanması gerekmektedir:

- İstanbul, bugün, medeniyetlerin kesiştiği, fakat son hâkimi olan İslâm-Türk medeniyetinin sembol şehirlerinden biri midir?
- Modernizmin ve materyalizmin yoğun etkisi altında bir düşüncenin ürünü olarak düşünüldüğü zaman, sadece bir finans ve turizm merkezi mi olmalıdır?
- Şehrin ruhunu ciddiye almayan insanların bakış açılarıyla bakarsak, yaşayan bir müze olarak görülmesi gereken, sadece tarihî açıdan önemli bir şehir midir?

• Çarpık bir sanayileşmenin sonucu olarak ortaya çıkan, üç tarafını saran suları kirletilmiş, ormanları katledilmiş, havası oksijenden arındırılmış bir toprak parçası üzerinde, içinde yaşayan insanların ortak yönlerinin her gün biraz daha azaldığı kozmopolit bir insan yığını mıdır?

• Etrafında kurulan yeni yerleşim yerleri ve iş alanlarına tarihî şehirden neredeyse hiçbir kalıcı özelliğin aktarılmadığı, ortası yaşayan bir müze, etrafı ise ruhsuz ve kimliksiz yerleşim birimleri ve çalışma alanlarından oluşmuş yeni tip bir şehir örneği midir?

Ülkemizde ve İstanbul'da, karar mevkiinde olan veya alınan kararlarda etkisi bulunan kesimler içinde, yukarıdaki sorulara birbirinden farklı cevaplar verilmekte ve icraatlar bu cevaplara uygun şekilde yapılmaktadır.

İstanbul ile ilgili düşünen, bu şehri seven, bu şehrin tarih içinde oynadığı ve halen de oynamakta olduğu rolü önemseyen herkesin, bu sorular üzerinde ciddi ciddi düşünmesi, fikirler geliştirmesi, söz konusu fikirleri tartışması ve en doğru cevapları birlikte bulması gerekmektedir.

İstanbul'la ilgili alınan her karar, söylenen her söz, ileri sürülen her fikir ve proje, geçmişten geleceğe doğru giden bir çizgide anlamlı bir yere oturmalıdır.

Nasıl bir hayat yaşamak istiyorsak, içinde yaşadığımız iç ve dış mekânların ona uygun olması gerekir. İş yerlerimiz, alışveriş merkezlerimiz, eğlendiğimiz alanlar, ibadethanelerimiz, çocuklarımızın eğitim gördüğü okullar ve oyun alanları; hayata güzellik katan çiçekler, ağaçlar, hayvanlar, beraber yaşayan insanların birbirlerinin her türlü hak ve hukuklarına saygı göstermeleri gereken ortak alanlar ve tek tek zikretmeyi unuttuğumuz fakat hayatı anlamlı kılan her şey, belli bir perspektiften ele alınmalıdır. Ancak o zaman, varlığı ile iftihar ettiğimiz eserlerin ortaya çıkması mümkün olur.

Sembol şehirler, ortak değerler etrafında yaşanan uzun bir zaman diliminin sonucu olarak, bir çok eserin içinde ortaya çıktığı alanlardır. Tarihî eserler diye hayranlıkla izlediğimiz yapılar, sadece birer sonuçtur ve ortaya çıktıkları coğrafyalarda insanların bir dönem bera-

Nasıl bir hayat yaşamak istiyorsak, içinde yaşadığımız iç ve dış mekânların ona uygun olması gerekir. İş yerlerimiz, alışveriş merkezlerimiz, eğlendiğimiz alanlar, ibadethanelerimiz, çocuklarımızın eğitim gördüğü okullar ve oyun alanları; hayata güzellik katan çiçekler, ağaçlar, hayvanlar, beraber yaşayan insanların birbirlerinin her türlü hak ve hukuklarına saygı göstermeleri gereken ortak alanlar ve tek tek zikretmeyi unuttuğumuz fakat hayatı anlamlı kılan her şey, belli bir perspektiften ele alınmalıdır..

berce bazı yüksek değerler etrafında buluştuklarını/yer yer kaynaştıklarını anlatırlar bize.

İstanbul'unuzun daha güzel ve problemsiz bir şehir olmasını istiyorsak, önce tarihimizden gelen ortak değerlerimizi yeniden keşfederek, bunlar etrafında kenetlenilebilir; evlerimizi, sokaklarımızı, caddelerimizi, ortak alanlarımızı, iş yerlerimizi, sanayi sitelerimizi, bu ortak düşünceler ve yüksek idealler etrafında şekillendirebiliriz.

Organize Sanayi Bölgeleri ve bu bölgelerde istihdam edilecek insanların yaşayacakları mekanlar kurulurken de, yukarıda ifade etmeye çalıştığımız noktalara hassasiyetle dikkat edilmelidir. Tarihî şehrin dışına çıkarılan işyerleri ve onların çevrelerinde oluşturulmaya çalışılan uydu kentler, yeni yerlerine, tarihî ve kültürel yapımızın köşe taşlarını da bugünkü anlatımıyla taşıyabilmelidir.

Ancak o zaman her şey bugünkünden daha iyi olabilir ve gelecek nesillere daha güzel bir şehir bırakma imkânı doğar.

Bunu beceremezsek, dış görünüş itibarıyla düzenli, fakat, mahiyet açısından köksüz ve ruhsuz mekânlarda yaşayan ve çalışan insanların oluşturacağı bir toplumda, doğabilecek olumsuzlukları göğüslemeye hazır olmalıyız.

Dr. Ahmet Helvacı
MÜSIAD Genel Sekreteri

Sanayileşmenin Ekonomi-Politiği

Öncelikle şunu ifade etmeliyiz ki, sanayileşme, kalkınma noktasında ortaya koyduğu olumlu gelişmeye rağmen, bütün boyutlarıyla kutsanacak bir süreç olarak addedilemez. Hem sürecin oluşumunu tetikleyen unsurlar (sömürgecilik gibi), hem de sürecin bizatihi her aşamada almış olduğu hal, nihai olarak da kapitalizmle sanayileşme arasındaki interaktif/bir tür manipülatif ilişki, sanayileşmenin ekonomi-politiği üzerinde derinlemesine düşünmemizi gerekli kılar.

Sosyo-ekonomik gelişme sürecinde toplumlar ilkel toplumdaki tarım toplumuna, tarım toplumundan sanayi toplumuna, günümüzde ise sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş şeklinde farklı gelişme aşamalarını tecrübe etmişlerdir.

Sanayi devrimi modern dönemin en önemli olaylarından biridir. Sanayi devriminin gelişmesini ve yayılmasını sağlayan en belirgin faktörün buharlı motorun bulunması, (1769-1787 yılları arasında James Watt geliştirmiş) akabinde demiryolu ve tren işletmeciliğinin yaygınlaşması olduğu herkesçe bilinir. Sanayi devriminin bu ilk evresi Kıta Avrupa'sında değil, İngiltere'de başlar. Bunun başlıca nedeni, sömürgecilik ve İngiltere toplumunun siyasal ve sosyal dönüşüm sürecine daha erken girmesidir.

Daha sonra, bazılarınca ikinci sanayi devrimi olarak adlandırılan süreç ise çelik, petrol ve elektriğin gelişmesiyle (çelik sanayii 1856 yılından itibaren gelişmiş) ve ilk petrol kuyusunun açılması, akabinde 1866'da ilk patlamalı motorun keşfedilmesiyle başlar. İngiltere'de, artık bu dönemde üstün güç olma özelliğini yavaş yavaş kaybetmekte ve Kıta Avrupası da sanayileşme yarışına dahil olmaktadır. Kapitalizmin temel umdeleri eşliğinde keskin bir rekabeti yansıtan bu dönem, doğal olarak Birinci Dünya Savaşında ilk büyük hesaplaşmasını yaşar.

Tarıma dayalı geleneksel toplumda üretim, evlerde, el tezgahlarında yapılırken; sanayi devrimi sonrasında üretim fabrikalarda yapılmaya başlanmış; toplumun kurumları, yapısı, norm ve davranış kalıpları değişmiş, geleneksel davranışlar giderek yerini akılcı davranışlara bırakmıştır.

Bilgi toplumunun temelini oluşturan elektronik, iletişim ve ekonomi unsurlarının etkileşiminden doğan otomasyon devri ise, ilk olarak sanayi devrimini ile başlamıştır. Bu ilk otomasyon döneminin belirleyici özelliği, çıplak emeğin makinelerle yer değiştirmesidir. Petrolün enerji kaynağı olarak kullanılmasıyla yeni teknolojiler ortaya çıkmıştır. İçten yanmalı motorlu taşıtlara dayalı karayolu ulaşımının doğurduğu “otomobil” toplumlari, hem gündelik yaşamı etkilemiş, hem de bu hayatın maddi imkanlarını oluşturan kitle üretim yöntemlerini ortaya çıkarmıştır.

İkinci otomasyon döneminin başlaması ise, elektriğin enformasyon içerebilme ve iletebilme özelliklerinin gelişmesine dayalı olarak ortaya çıkmıştır. İkinci otomasyon döneminin ilk işaretleri; 19. yüzyılda telgraf ve telefonun icadı ve 20. yüzyılın başında elektromanyetik dalgalar ile telsiz haberleşmesinin sağlanmasıdır. Bu dönemin en belirleyici özelliği, enerji ile enformasyonun birbirini tamamlayıcı bir biçimde ve yaygın olarak kullanılmasıdır. Birinci ve ikinci otomasyon dönemi, sanayi devrimiyle başlayan sanayileşme sürecinde ortaya çıkan aşamalarıdır. Sanayi toplumunun oluşmasına yol açan teknolojik gelişmeler, hem maddi birikimi hem de fiziksel ve düşünsel gücü ile üretime katkıda bulunan insan sermayesinin kullanımını gerektirmiştir.

18. yüzyılın ikinci yarısından bu yana büyük bir hızla gelişen sanayileşme hareketi, toplumların ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel yapılarında köklü değişmelere neden olmuştur. Bu dönemde, sanayileşme gelişmekte olan ülkeler açısından başlıca kalkınma politikası amacı haline gelmişti. Dünya savaşları sanayileşme sürecinden bağımsız olarak anlaşılabilir. İlk sanayileşme döneminin akabinde ortaya çıkan I. Dünya Savaşı'nın ardından durulmayan süreç, hegemonyanın teknolojik çılgınlığı ile dünyayı küresel kapışmaya sürükleyerek II. Dünya Savaşına götürmüştür. Yine, sanayileşme hareketinin yol açtığı çatışmalar neticesinde ortaya bir çok kriz çıkmıştır. Sadece Marksizm, Faşizm, gibi ideolojik kamplaşmalara ve bu kamplaşmaların doğurduğu sıcak çatışmalara değil, çevre sorunundan, toplumsal çöküntüye, 68 hareketinden, otantik müzik gruplarına kadar bir dizi gelişmenin doğal etkileycisi olmuştur. İşte bu yaşananların etkisiyledir ki, bilhassa bilgi-teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte in-

sana yatırıma ve insanın refahına öncelik veren ve daha kaliteli yaşam felsefesine dayanan sürdürülebilir kalkınma ve insani kalkınma stratejileri ön plana çıkmıştır.

Bilgi toplumu, 1950 ve 1960'lı yıllarda A.B.D., Japonya, Batı Avrupa ülkeleri gibi gelişmiş ülkelerde bilgi teknolojilerinin giderek artan bir şekilde kullanımıyla ortaya çıkmış bir aşamadır. Sanayileşme sürecinde çeşitli olumsuzluklar sonucu büyümenin endişe verici boyutlara varmasıyla ortaya çıkan bilgi toplumu aşaması, birçok değişimi beraberinde getirmiştir. Gelişmiş ülkelerde şekillenen bu aşamanın en önemli özelliği, bilginin ve bilgi teknolojilerinin tarım, sanayi, hizmet sektörlerinin yanı sıra eğitim, sağlık, iletişim gibi her alanda kullanılabilir olmasıdır. Bilgi toplumundaki tüm bu gelişmeler diğer dünya ülkelerini de kısa zamanda etkisi altına almış ve uluslararası düzeyde ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel alanda entegrasyonu beraberinde getirmiştir. Bu yönüyle bakılırsa, küreselleşmenin ilk saiki olan uluslararası pazarı genişletme ve rekabet gücünü artırma arzusu, bilgi toplumu süreciyle insani bir boyut da kazanmıştır. Bilgi toplumunun doğurduğu ekonomik ilişkiler ise, ağır sanayi hamlesindeki dönemden daha çok, merkantalist dönemin özelliklerini sergiler. Bu yönüyle, bilgi toplumuyla ticaret ve tüccarlar tekrar altın dönemini yaşar hale gelmiştir. Tabi ki, burada işaret edilen şey, merkantilizme has basit ticari ilişkilerin tekrar ortaya çıktığı iddiası değil, günümüzde “pazarlama”nın üretmeden daha fazla anlam taşıdığıdır.

Günümüzde sosyo-ekonomik gelişme sürecini hızlandırıcı, üretimi, verimliliği artırıcı, aynı zamanda insana yatırımın sürekliliği sayesinde sosyal ve kültürel gelişme üzerine olumlu etkilerinden dolayı bilgi toplumunun tanımlanması ve muhtevasının anlaşılması gerekmektedir. Bilgi toplumunda aktif nüfus içinde tarım ve sanayinin

Bilgi toplumundaki tüm bu gelişmeler diğer dünya ülkelerini de kısa zamanda etkisi altına almış ve uluslararası düzeyde ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel alanda entegrasyonu beraberinde getirmiştir. Bu yönüyle bakılırsa, küreselleşmenin ilk saiki olan uluslararası pazarı genişletme ve rekabet gücünü artırma arzusu, bilgi toplumu süreciyle insani bir boyut da kazanmıştır.

Sanayileşme, bilgi toplumu gibi süreçler insanlığa hizmet ederken bünyelerinde büyük bir ideolojik arka planı da barındırırlar. Bir sanayici sadece üreten değil, eylemine ilişkin fikri altyapıyı da bilen bir insandır, öyle olmalıdır. Fukuyama'nın acul bir şekilde "tarihin sonu"nu ilan etmesinin fazla bir kıymeti harbiyesi yoktur.

payı azalmakta, hizmet sektörünün payı artmakta ve bu doğrultuda sıradan bir işgücüne değil, nitelikli insana ihtiyaç duyulmaktadır. 1950'li yıllarda A.B.D.'de mavi yakalı olarak adlandırılan işçiler, bütün çalışanların yüzde 50'sini oluştururken, daha sonraları bu oran yüzde 20'lere düşmüştür. Bilgi toplumu sayesinde bugün, araştırmaya, bilim ve teknolojiye yatırım en uygulanabilir ve karlı yatırım şekli sayılmaktadır.

Aslında bilgi toplumu evresini sanayileşmeden tamamen ayırmak doğru değildir. Nasıl post-modernizm, modernizmden bağımsız olarak ele alınamazsa, bilgi toplumu aşaması da, sanayileşmeden bağımsız olarak ele alınamaz. Yukarıda serancamını özetlediğimiz tüm sürecin ana hedefinin büyüme, her zaman bir öncekinden daha fazlasını üretme olduğu açıktır. Bu yaklaşımın temel handikabı ise büyümeyi sağlayan aletlerin fetişleştirilmesidir. Bilgi toplumu aşaması da bu arızadan ari değildir. İşte burada teknik işleyişin dışında, makinelerin ve her türlü high-tech aletin insanı sömürmesini ve ezmesini engelleyici felsefi, moral, fikri bir desteğe ihtiyaç vardır.

Kapitalizm bu süreç içerisinde merkantalizm gibi işin sadece bir yönüne dayanan dönemlerin üzerinde gelişerek, zaman içerisinde sistemdeki bütün girdi ve çıktıları kontrol eden devasa bir yapı halini almıştır. Bu yönüyle kapitalizmle sanayileşmenin tarihi özdeş gider, ancak kapitalizm kurduğu sistemle sanayileşmeyi fazlasıyla aşan bir hüviyeti haizdir. Sadece onu değil, sonraki aşamaları da kontrol eden bir iddia ve yapısı vardır. Yukarıda "fetişleştirme" sürecinin tedavisi için önerilen moral, felsefi ve fikri desteğe, hatta daha fazlasına burada ihtiyaç vardır.

Bunun ne olabileceği üzerine bir fikir yürütmeden, sürecin (doğal olarak kapitalizmin) siyasal sistem üzerindeki etkisini tanımlamak gerekir. Sanayileşmenin doğal

bir sonucu olarak ortaya çıkan Marksizm'de bir üst yapı kurumu olan siyasetin, tümüyle ekonomi tarafından belirleneceği öngörülmektedir. Ancak kapitalist üretim sistemi içerisinde, bu gücün temel dayanaklarını ekonomik gelişmişlik –tabii ki buna kaynaklık eden sanayileşme gibi bütün evreleri de içerecek şekilde- oluştursa da, siyasetin Marksizm'de öngörülen bu edilgen konumu faklılaşarak, -kendisi de

Marksist gelenekten gelen Gramsci'nin hegemonya kavramına getirdiği anlam doğrultusunda- ekonomik gelişmişliği erke dönüştüren bir hal almıştır. Bu yönüyle ekonomi, siyasetin beyin haline geldiği bir erk tarafından yönetilen, hatta manipüle edilen bir araç konumundadır. Bu, bir çok günümüz insanının farkında olmadığı bir gelişmedir. Bu durumu kavramadan, günümüz sorunlarını anlamak da, yönlendirmek de mümkün değildir.

Diğer bir husus da, kuramsal çerçevesi Max Weber tarafından çizilen protestanlaşma olgusudur. Weber, "endüstriyel kapitalizmin gelişmesine paralel olarak dinsel bağlılıkların önemini yitireceğini" iddia etmişti. Weber'in dinsel bağlılığın sanayi toplumunda rasyonelle olacağına yönelik öngörüsüne uygun olarak, sanayileşme dinlerin dünyevileştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bu durum, dinlerin hiçbir dünyevi oluşum tarafından ikame edilememesi gerçeğine uygun olarak, modern Batı'da yabancılaşma ve nihilizm olgusunu güçlendirmiştir.

Sonuç olarak, sanayileşme, bilgi toplumu gibi süreçler insanlığa hizmet ederken bünyelerinde büyük bir ideolojik arka planı da barındırırlar. Bir sanayici sadece üreten değil, eylemine ilişkin fikri altyapıyı da bilen bir insandır, öyle olmalıdır. Fukuyama'nın acul bir şekilde "tarihin sonu"nu ilan etmesinin fazla bir kıymeti harbiyesi yoktur. Yıllar önce, Cemil Meriç'in önsözüyle Fahrettin Arslan tarafından dilimize kazandırılan İlimler ve İdeolojiler isimli nefis eserde, J. W. Lapierre'in dediği gibi, "İdeolojilerin sonunun geldiğini ilan etmek de, başlı başına bir ideolojidir." Bize düşen üretmenin yanında, bu ilişkilerin sağladığı ideolojik hegemonyayı çözücü, bu süreci doğrudan insanlığın hizmetine sunucu bir yapıya kavuşturmalıdır.

Sanayi bölgeleri ve sitelerinin sorunları uzun yıllardır ciddi bir çözüm getirilmediği için birikmiştir. MÜSİAD, bu konuyu kuruluşundan itibaren sürekli olarak gündemde tutmuş, sorunların çözümünü sağlamak için raporlar hazırlamış, sempozyumlar düzenlemiş ve ilgilileri bu konuda sürekli uyarmıştır. Son olarak 18 Haziran 2003 tarihinde düzenlenen “Organize Sanayi Bölgeleri / Siteleri ve Serbest Bölgelerin Sorunları: Yeni Yaklaşımlar ve Çözüm Önerileri” isimli sempozyumla, yetkililerin dikkatleri bir kez daha bu konu üzerine çekilmiştir.

Bu rapor söz konusu sempozyumda dile getirilen görüş ve düşüncelerin bir özeti niteliğindedir. Rapor dört bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde, sempozyumdaki protokol konuşmaları yer almaktadır. İkinci bölümde, sanayi bölgeleri ve sitelerinin kamu kurumlarından beklentileri ele alınmıştır. Üçüncü bölümde, sanayi siteleri/bölgeleri ve serbest bölgelerin spesifik sorun ve çözüm önerileri incelenmiştir. Dördüncü bölümde ise, İstanbul ve yakın çevresindeki sanayi siteleri/bölgeleri ve serbest bölgelerinin profil bilgileri yer almaktadır.

I. BÖLÜM

Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri ve Serbest Bölgelerin Sorunları: Yeni Yaklaşımlar ve Çözüm Önerileri Sempozyumu

PROTOKOL KONUŞMALARI

MÜSİAD
1998

**Araştırma
Raporları**

MÜSTAKİL SANAYİCİ ve İŞADAMLARI DERNEĞİ

MÜSİAD Genel Başkan Yardımcısı Hasan Büyükdede'nin Konuşması

Sayın Bakanım, Sayın Valim, bürokrasimizin değerli temsilcileri, Sanayi Bölgesi Başkan ve Yönetici dostlarım; değerli basın mensupları, sayın misafirlerimiz; “Yeni Yaklaşımlar ve Çözüm Önerileri” konulu, “Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Sempozyumu”muza hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Bu sempozyumda, Çorlu'dan Gebze'ye kadar uzanan alanda kurulmuş 50.300 iş yerinde toplam 807.500 kişinin istihdam edildiği, Türkiye üretimine yön veren, İstanbul içinde 10 ve hinterlandı da 3 olmak üzere toplam 13 Organize Sanayi Bölgesi, 6 adet Serbest Bölge, 55 adet Sanayi Sitesi yetkilileri ile Sayın Bakan ve Milletvekillerimizi, Valilik ve İl Müdürlüklerimizi, Kaymakamlarımızı, Belediye Başkanlarımızı, diğer Devlet ve Belediye Bürokratlarımızı, Ordu ve Üniversite Mensuplarımızı bir araya getirerek, ortak bir KOBİ platformunda çözümler üretmeyi ve MÜSİAD olarak da ev sahipliği yapmayı hedefledik. İstanbul, ülkemiz ekonomisinde Gayri Safi Milli hasılanın yaklaşık % 25'ini üreten belkemiği şehrimiz, bir dünya metropolü, sadece tarih ve bir şehir değil aynı zamanda dünya ekonomisinde güç merkezlerinden biri.

Türkiye olarak futbolda, basketbolda, halterde, atletizmde, eurovizyonda, filmde, edebiyatta bir çok başarıya imza attığımız, Avrupa Birliği kapılarına ürün çeşidimizle, kapasitemizle ve kalitemizle dayandığımız şu günlerde, İstanbul'umuzun sanayi alt yapısını yeniden ele almak ve üreticisiyle, bürokratiyle ortak çözümler üretmek zamanı gelmiştir. Bu gün, artık o gündür.

Türkiye olarak futbolda, basketbolda, halterde, atletizmde, eurovizyonda, filmde, edebiyatta bir çok başarıya imza attığımız, Avrupa Birliği kapılarına ürün çeşidimizle, kapasitemizle ve kalitemizle dayandığımız şu günlerde, İstanbul'umuzun sanayi alt yapısını yeniden ele almak ve üreticisiyle, bürokratiyle ortak çözümler üretmek zamanı gelmiştir. Bu gün, artık o gündür. Cumhuriyetimizin ilk yıllarında yirmi otuz metre karelik alanlarda, Kasımpaşa'da, Balat'ta, Hasköy'de, Karaköy'de üretim yapan o küçük atölyeler, önce Bayrampaşa, Rami, Dudullu bölgelerine tesislerini taşıdılar. Yetmedi daha dışarıya taşıdılar. Bir tarafta İkitelli, Beylikdüzü, Kırcaç, Hadımköy, Çorlu; diğer tarafta Kartal, Tuzla, Gebze hatta Dilovası'na kadar uzandılar. İş yerlerini üç bin, beş bin, on bin metre karelere çıkardılar. İstanbul sanayicisinin ömrü, sırtına tesisini alarak taşınmak ve yeni sanayi bölgelerinde yeni işyerleri kurmakla geçti.

Her taşınma, zaten zor bir araya getirilen sermayelerin erimesine sebep oldu. Çilekeş sanayi site müteşebbis kurucu ve yöneticileri her gittikleri yerde önce arazi tedariki için Hazine ile, Silahlı Kuvvetler ile, tarım arazi ise Tarım Bakanlığı Yetkilileri ile, köylülerle uğraşmak ve bin bir meşakkati aşmak zorunda kaldılar. Site nin bulunduğu bölge, bir de su toplama havzası ise bir dizi zorluğu aşmaları gerekti; elektrik, atık su, yol, telekomünikasyon, demiryolu bağlantısı, tapu, ruhsat, çet raporu, doğalgaz, su, kanalizasyon.. Belediyeler ile ilgili münasebetlerdeki sıkıntılar, çevre düzenlemesi, ulaşım, personel tedariki, eğitim ve eğitilmiş nitelikli ara insan gücü hep çözüm bekleyen konular oldu. Olmaya da, devam ediyor. 2002 yılı sonunda İstanbul Ticaret Odası'na Almanya'dan Eberzwalde şehri Belediye Başkanı bir tanıtım ziyaretinde bulundu. Yanında Schparkesebank Bölge Müdürü, İmar Sorumlusu, Sanayi Site Sorumluları, Federal Hükümetten Teşvik Uğurlama Yetkilileri ve bazı Türk İşadamları vardı. Belediye Başkanı hem kendi şehrinin güzelliklerini anlattı, hem de yeni kurdukları bir milyon metre kare sanayi sitesi içindeki taşıma kanallarını, demir yollarını, yönetim ve sosyal tesislerini, otobana bağlantılarını, havaalanı yapısını, doğalgaz, su ve kanalizasyon alt yapısını anlattı. Türk müteşebbisleri şe-

hirlerine davet etti. Yapılacak yatırımın % 50'si hibe, % 35'i Schparkagsbank'tan on yıl vadeli % 4,75 yıllık faizli kredi verileceğini, tek isteklerinin Berlin'e çok yakın olan ve Doğu Almanya'da bulunan şehirlerindeki insanlarına 25 kişiden az olmamak üzere, iş bulabilmektir.

Şu anda, bu proje üzerinde çalışan Türk Müteşebbislerimizin de olduğunu biliyorum. Bu türden çalışmalar yerel yönetimleri güçlendirmeye çalıştığımız şu günlerde bizim için çok iyi bir örnektir. Belediyelerimiz, sanayi sitelerimize sahip çıkarak, onların alt yapılarını dünya ölçeğine uygun hale getirip, bütün dünyaya ve özellikle Avrupa Birliği Ülkelerine pazarlar duruma getirmelidir. Bu tür hizmetler zaten modern belediyeçiliğin, vazgeçilmez unsurlarındandır.

Bu gün gündemimiz yoğun, konunun tüm sahipleri bu salonda, bütün zorlukların elbirliğiyle aşılabacağına inanarak, buraya teşrif eden başta Bakanımız ve Valimiz olmak üzere, herkese teşekkür ediyorum. Toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum ve saygılar sunuyorum.

MÜSİAD Genel Başkanı Ali Bayramoğlu'nun Konuşması

Sayın Bakanım, Sayın Valim, muhtelif Sivil Toplum Kuruluşlarının Değerli Başkan ve Temsilcileri, kıymetli misafirler, değerli üyeler ve kıymetli basın mensupları. Konuşmama başlamadan önce hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum. Toplantımızın inşallah, başta bölgemiz olmak üzere Türk sanayiine ciddi katkılar sağlamasını temenni ediyorum. Ülkemizin genel olarak bakıldığında her fırsatta bir kaynak probleminden bahsedilir. Kaynak dendiğinde de aklımıza sürekli likit kaynak dediğimiz para gelir. Halbuki dünyadaki gelişmiş ekonomilere ve gelişmiş ülkelere baktığımızda onların en önemli kaynak dedikleri likit olmaktan çok; o kaynakları akıllı kullandıklarında çok daha büyük seviyeye getirecek olan insan kaynağına önem verdiğini görürüz. İşte Türkiye'de yokluklara, sıkıntılara, elindeki imkânsızlıklara rağmen, çamurlarda, bataklarda bir çok alt yapı yetersizliklerine rağmen, bu gayri safi hasılayı büyütme telaşında olan sanayideki üreticilerimiz, en azından istihdama bir kişi de olsa, üç kişi de olsa, beş kişi de olsa katkı sağlamayı kendisine görev edinmiş. Ancak ülkeye ihtiyacı olan gerçek büyümeyi ve kaynağı sağlayacak bu kesimin bir araya gelememe gibi bir sıkıntısı vardı. Kısır döngüler, gereksiz çekişmeler, yan komşuların birbiri hakkında gereksiz ifadeleri, gerginlik ve samimiyetsizlik ortamı oluşturuyor. Türkiye böyle bir atmosferde 3 Kasım'da bir seçim yaşadı ve parlamentomuz iki partiden müteşekkil bir parlamento haline geldi. Aslında en önemli ihtiyacımız, siyasî istikrarsızlık yerine istikrar, arkasından da ekonomik büyümedir. İşte böyle bir platformda Türkiye'de herkesin her şeyi devletten beklediği, her türlü problemin devlet tarafından çözüleceğine dair bir inancı ortadan kaldırarak, temelde kendilerinin de çözümcü olduğu, kendilerinin de bir programı, bir

planı, bir önerisi olduğuna inandığımız bu kitleyi, Türkiye'nin kalbi olan İstanbul'dan başlatmak suretiyle, Türkiye'nin tamamına yayma düşüncesiyle bir toplantı tertipleyerek, sizleri davet ettik.

Öncelikle hepinize teşekkür ediyorum. Neden? Çünkü duyarlı bir toplumuz da ondan. İkinci olarak, Sayın Başbakanımız ile Sayın Bakanımıza teşekkür ediyorum. Bugün Olağanüstü Bakanlar Kurulu Toplantısı olmasına rağmen, toplantımızın ehemmiyetine binaen Bakanlar Kurulu Toplantısına katılmayarak, bizi onurlandırdıkları için ve Sayın Başbakanım da buna müsaade ettiği için. Çünkü, Türkiye'de benzer nitelikli bir sürü toplantı yapılır ama bu toplantı bizim normal rutin toplantılarımız gibi bir toplantı değil. Bu bir başlangıç, inanıyorum ki, bunun periyodik bir uygulaması olacak, inanıyorum ki bu toplantı çok güzel bir örnekleme olarak Anadolu'nun muhtelif şehirlerine yansıyacak ve Türkiye'nin yönetenleri ile yönetilenleri, Türkiye'nin üretkenleri ile tüketenleri, hepsi bir araya gelip kaynaşıp ülkemizin yıllardır kaybettiği ama gerçekte hak ettiği yere daha kısa sürede ulaşma imkânı bulacak.

İşte Türkiye'nin, bu mânâda baktığımızda, üç önemli problemi var. Bunun biri büyüme ki temelini sizler oluşturacaksınız. İkincisi malî konular, üçüncüsü de yönetim anlayışının en önemli sacayağı olan büyümeyi oluşturacak kitleyle bir aradayız.

Yıllardır enflasyona boğulmuş, yıllardır devletin borçlanmasıyla karşı karşıya kalmış bir kesim, artık bunları bir tarafa bırakarak, makro meselelerin çözümünün yanında, mikro meseleleri de masaya yatırıp bunları çözmesi lâzım. Öyle basit, çok kısa bir kararlılıkla çözülebilecek o kadar büyük meselelerimiz var ki, bunlar ne çok büyük bir kaynak, ne de çok büyük bir mücadele istiyor. Sadece kararlılık gerekli. Hem siyasetinde hem bürokrasisinde. İşte o nedenle birinci öncelikli Bakanlığımız olarak Sanayi ve Ticaret Bakanımız bu meseleleri burada dinleyecek. Aynı zamanda Sayın Müsteşarımız da burada, O da dinleyecek. Mülkî erkânımızın temsilcileri olarak başta Sayın Valimiz ve Mahallî İdarecilerin Temsilcileri dinleyecek; İl Müdürlerimiz dinleyecek.

Biraz sonra, burada konuşacak arkadaşlardan tek bir şey rica ediyorum. Birincisi sürelerine sadık kalmaları, ikincisi de kendi siteleri ile ilgili spesifik problemleri ne ise onları bize anlatmalarını. Bu problemlere karşılık ne gibi bir çözüm önerilerinin olduğunu, eğer bunlarla ilgili bir hazırlıkları var ise kanun teklifi gerekiyorsa, kararname teklifi gerekiyorsa bunları anlatmalarını istiyoruz. Bunları alacağız, değerlendireceğiz, bizler de o sitelerin arkasında kendi ihtiyaçları olan meseleler için elimizden gelen her türlü gayreti göstermeyi kendimize bir görev addediyoruz. Niye? Çünkü adımıza sivil toplum örgütü deniliyor da ondan.

Türkiye'de gerçekten de sivil toplum örgütlerinin varolduğuna inanıyoruz. İşte onlardan biri olan MÜSİAD, böyle bir misyonu kendisine görev edindi ve sizlerle bir araya geldi.

İnşallah, temenni ve arzu ediyorum ki, neticesi çok iyi olacak. Bu ifadelerin yanında, bir de Dünya Şehri İstanbul'la, Kültür Şehri İstanbul'la ilgili bir iki paragraf

Yıllardır enflasyona boğulmuş, yıllardır devletin borçlanmasıyla karşı karşıya kalmış bir kesim, artık bunları bir tarafa bırakarak, makro meselelerin çözümünün yanında, mikro meseleleri de masaya yatırıp bunları çözmesi lâzım. Öyle basit, çok kısa bir kararlılıkla çözülebilecek o kadar büyük meselelerimiz var ki, bunlar ne çok büyük bir kaynak, ne de çok büyük bir mücadele istiyor. Sadece kararlılık gerekli. Hem siyasetinde hem bürokrasisinde.

söyleyerek, sözlerimi bitirmek istiyorum. Sanayileşme mutlak elzem bir konumuz ama sanayileşirken çarpık kentleşme, sanayileşirken çevre problemleri, sanayileşirken kültür meselemiz, sanayileşirken ormanlarımıza karşı olan sorumluluğumuz ve bizim duyarlı olmamız gereken konulardır. Eğer İstanbul'umuzu sanayi yanında çok ciddi tarihi derinliklerine yönelik bir kültür şehri olmanın dışına taşarsak, İstanbul'a büyük haksızlık etmiş oluruz. Bu insanî bir görev olarak hepimizin üzerinde önemli bir görev. O nedenle sanayileştirdiğimiz alanların çevre güzelliklerinden, şehir içerisindekileri dışarıya taşırken de, gösterdiğimiz hassasiyetlerde, bürokrasinin kararlılığına biz de yeteri kadar hassasiyet göstermemiz gerektiği kanaatindeyiz. Şehrin merkezi ve silueti mutlaka ve mutlaka tarihî derinliğine sahip, o şekle yeniden taşınmalı ama sanayisi de, dünya standartlarına uygun bir sanayi haline getirilmeli. O nedenle, daha önce belirttiğim gibi, başta Sayın Valimiz olmak üzere Mülkî Erkanın bütün yetkililerine ve özellikle İstanbul'daki sanayi sitelerinin en büyük problemlerinden birini teşkil eden, Birinci Ordu Komutanlığıyla ilgili olan hadiselerde askerî grubumuzun da, bu sanayileşmeye gereken desteği vermesi gerektiği kanaatimi belirtiyor, tekrar toplantıya gelen ve akşama kadar toplantıyı takip ederek, ülkenin gerçekte büyük bir meselesini irdelenecek olan siz değerli haziruna hürmetlerimi sunuyorum; toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun'un Konuşması

Sayın Divan, Değerli Valim, çok değerli başkanlar, değerli konuklar sözlerime başlarken hepinizi şahsım ve bakanlığımız adına saygıyla selâmlıyorum. Bu toplantıyı tertip eden başta MÜSİAD Genel Başkanımız ve onun değerli mesai arkadaşlarına şükranlarımı sunuyorum. Göreve başladığım zaman hep sanayici arkadaşlara, sivil toplum kuruluşlarına şunu söyledim; “Bize ev ödevi getirmeyin. Çünkü sorunları en iyi siz biliyorsunuz. Siz sorunları çözüm yollarıyla beraber getirin. Beraber tartışalım, doğru olanı yapalım.” İşte bu toplantı böyle bir toplantı.

Biz organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri, küçük sanayi siteleri, nitelikli endüstri bölgeleri konusunda müsteşarlığımıza bağlı müsteşar yardımcısı ve genel müdürlüğümüz çerçevesinde çok geniş kapsamlı çalışmalar yapıyoruz. Büyük ölçüde bütün organize sanayi bölgelerini gezdim. Gidemediklerim var. Hoşgörülerine sığmıyorum, çünkü sorun neredeyse oraya koşmaya çalışıyor. Çoğunu dinledik, bizzat ben dinledim. Diğerlerini danışmanlarım, müsteşar bey ve genel müdürümüz dinliyor ve hızla sorunları çözmeye çalışıyoruz.

Özellikle İstanbul’umuzda on altı yılı aşkın süredir büyük fedakârlıklarla çalışmaları sürdürülen İkitelli’de yıllardır sürüncemede kalmış, hatta başışlasınlar kooperatifler arasında ihtilafı sebebiyet veren ve tamamlanmayan imar planlarını geçen ay içinde tasdik ettik ve on altı yıllık sorunu çözdük. Bundan sonrası Sayın Valimin himmetine ve Büyükşehir Belediye Başkanımızın olaya yaklaşımına bağlı. Çünkü bu arkadaşların ruhsatlarını almaları ve artık “dediğim dedik” tartışmalar dışında huzur içinde işyerlerinde çalışmalarını gerekiyor.

Bunu bir örnek olarak söylüyorum. Hızla bize gelen sorunları çözmeye çalışıyoruz ama sizden de destek ve anlayış bekliyorum. Bize yardımcı olmanızı bekliyoruz. Değerli arkadaşlar, biz hükümet olarak zaten tek başımıza iktidar olduk ama tek başımıza hükümet işlevleri

ni yürütmüyoruz. Kamu nitelikli kuruluşlarımızla ve kamuyu yöneten bürokrat arkadaşlarımızla özellikle sivil toplum kuruluşlarıyla konuları tartışarak, çözmeye çalışıyoruz.

Bu bakımdan, rahmetli Turgut Özal tarafından, benim Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği başkanlığım sırasında başlatılmış ekonomik zirve toplantıları vardı. Şimdi o yasası çıktığı halde iki yıla yakın bir zamandır toplanamayan Ekonomik Sosyal Konsey toplantılarıyla bu değerlendirmeler yapılıyor ama en önemlisi Sayın Başbakan talimatıyla bakanlığımızın koordinatörlüğünde, benim koordinatörlüğümde, bakanlığımız sekreteryasında ekonomik sorunları değerlendirme komitesi kuruldu. Bu kurulda beş daimi bakan üye var; Maliye Bakanı, Sanayi ve Ticaret Bakanı, ekonomik konuları değerlendirme bakımından Hazineden Sorumlu Devlet Bakanı, Dış Ticaretlerden ve gümrüklerden sorumlu Devlet Bakanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı.

Yine aynı komitede daimi üye olarak Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği yönetim kurulu tarafından belirlenmiş beş arkadaşımız var. Ama her hafta acil olarak karşımıza çıkan, gündeme alınan sorunlarla ilgili hangi bakanlık varsa, hangi kurum varsa hangi kuruluş varsa onların da yetkililerini çağırıyoruz meseleleri tartışıyoruz. Her toplantıya sorunları olan bir sektörü alıyoruz, o sektörün bütün sorunlarını değerlendirip çözüme kavuşturuyoruz. Bu kapsamda yıllardır tartışılan, köşe yazarları tarafından bir çok defa yazılan, çizilen bir sorun çözüme kavuşturulmuştur.

Değerli arkadaşlar, Türkiye hep dünü tartışmaktan bugüne gelemedi; bugüne gelemeyince yarına da bakamadı. Biz prensip olarak geçmişten ibret alarak, geleceğe bakıyoruz. Onun için hükümetimizi kurduğumuz zaman bir prensip kararına vardık; 'Enkaz edebiyatı yapmayacağız' dedik. Ama geçmişten ders almazsanız geleceği de garanti altına alamazsınız. Onun için Türkiye'de son yıllarda koalisyon hükümetlerinin getirdiği ortamda çok yanlış politikalar uygulandı. Para politikaları o kadar öne çıktı ki, bu para politikaları kamu maliyesi politikalarıyla desteklenemedi. Çünkü üretim olmayınca doğrudan kazanç olmayınca, doğrudan vergi tahakkuk etmedi. Kanunen tahakkuk eden vergiyi tahsil edemedi-

ler. IMF'ye karşı mali disiplini sağlayabilme bakımından dolaylı vergilere gidildi. Böylece enerji pahalandı, birçok sıkıntılar beraberinde geldi. Türkiye vergi bakımından en adaletsiz ülke durumuna geldi. Onun için mutlak surette kamu maliyesinin güçlenmesi ve arkadan bunun mutlak surette üretimle bütünleşmesi gerekiyor. İşte biz bu politikayı değiştirdik. Bu zinciri kırarak faiz-döviz kavgasını çözebilmek için bir defa devletin asli görevlerine dönmesini ön şart olarak kabul ettik. Ekonominin kendi içinde kendi dinamiklerini kurması ve kendi dengelerini oluşturmasını arzu ediyoruz. Hedefimiz enflasyonu da kontrol altında tutacak şekilde % 5-% 7 arasında büyümedir. Hedefimiz bu yıl % 10 enflasyon, % 20'lerde enflasyon, ikinci yıl % 10'larda, üçüncü yıl tekli rakamlarda elde etmek ve Türk ekonomisini baskı altında tutan reel faizlerin yüksekliğinden kurtararak, Türkiye'yi borç sarmalından uzaklaştırmaktır.

Maalesef son yıllarda borçlar hep ertelenerek, borcun borçla ödendiği ve hazinenin borç sarmalından kurtulmadığı bir durumda tasarruflarını sadece yeni borçlanmaları borçla ödeyebilmek için kullandığı bir ortama sürüklenmiş. Mutlak surette Türkiye'nin bu ortamdan çıkması gerekiyor. Onun için yatırım, üretim, ihracat seferberliğini başlattık. Bunu başlatınca önümüze bürok-

ratik engeller çıktı, sonra yabancı sermayenin doğrudan yatırıma yönelmemesinin önünde enflasyon muhasebesi sorunu çıktı. Adaletin hızlı çalışmayışı ve diğer ülkelerdeki birçok teşviklerin Türkiye’de olmayışı bir diğer sorunumuz. Bütün bunlara baktığımızda, kapısında kırk yılı aşkın bir süredir beklediğimiz Avrupa ilişkilerinde de gördüğümüz gibi bir taraftan siyasi istikrar, kesimler ve bölgeler arasındaki sosyal barış ve ekonominin istikrar içinde kalkınmasına engel olan, eş zamanlı olarak başka sorunlar da çıktı.

Demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve teşebbüs özgürlükleri. Bütün bunları eşzamanlı olarak ele almaya çalışıyoruz. Tabii ki, Avrupa Birliği’nde başlayan yeni bir süreç, Kıbrıs sorunu ve takdir edersiniz ki sebebi bilinen, sonucun ne olacağı bilinmeyen Irak Savaşı bu sosyal-ekonomik meseleleri birazcık gölge altında tuttu. Oysaki hükümet olarak bunları hiçbir zaman ihmal etmiş değiliz.

Öyle iddia edildiği gibi, Amerika’dan gelecek kredi veya yardıma bağlı ya da Irak Savaşı’nın sonucunda doğabilecek fırsatlara da bağlı bir bütçe yapmadık. Bu bütçe tamamen öz kaynaklarımıza inerek yapılmış bir bütçedir. Ve nasıl ki öz değerlerimize, halkımıza dönerek bir siyaset belirlediysek, öz kaynaklarımıza döndüğümüz zaman, Türkiye’nin kaynaklarının bütün bu sorunları çözebileceğine de inanıyoruz. Buna herkesin inanması lâzım. Türkiye düştüğü yerden ayağa kalkacak. O bakımdan hızla tedbirler alıyoruz. Bu tedbirleri, sizler, odalarımız, borsalarımız, Türkiye Odalar Borsalar Birliği, MÜSİAD, TÜSİAD ve diğer vakıflar olmak üzere sivil toplum kuruluşlarıyla tartışarak birlikte alıyoruz.

Değerli arkadaşlar! Onun için bütün bu sorunları genişletmek mümkün, yirmi dakikaya sığdırmak mümkün değil. Esasen Türkiye’nin sorunu, 3 Kasım’dan önce güven bunalımıydı. Türkiye bir güven bunalımı içine sürüklenmişti, yurt dışında ve yurt içinde. Demokrasinin güzel bir tavrıyla tek başımıza iktidar olarak bu güven bunalımından ülkeyi çıkardık. Ekonomiye şimdi bir bahar havası geldi. bizim görevimiz bu bahar havasını kalıcı kılmaktır. Tabii ki, yapılanlar çabuk unutulur. Sırayla hatırlatmak istiyorum:

Bir, Nereden Buldun Yasası’nı kaldırdık, arkadan vergi barışı getirdik. Şimdi sosyal güvenlik primleriyle ilgi-

li, Bağ Kur ve SSK primleriyle ilgili bir barış ortamı geliyor.

Değerli arkadaşlar; Vergi Reformu-1’i çıkarttık. Burada özellikle küçük ve orta işletmelerin teşvik belgesi almak için fizibilite raporu hazırlaması, bu konularda uğraş vermemesi için doğrudan yatırım indirimi fırsatı getirdik. Gördüğü bir makineyi, teçhizatı alıp defterine işleyip, imalathanesine koyduğunda % 40’ını otomatik olarak amortisman tefrik eder gibi kârdan düşme kolaylığı getirdik. Şimdi vergi paketinin ikinci bölümü hazırlanıyor. Bununla bir çok vergi muafiyetleri, vergilerin nispet olarak azaltılması, çeşidinin azaltılması şeklinde en yüksek vergiyi ödeyen Türkiye’yi bu sistemden kurtarmak için, yeni çalışmalar geliyor. Neden birden bire yapmadığımızı ise takdirlerinize bırakıyorum. Multivizyonda da gördük, Başkan da söyledi, üzerimize büyük bir yük aldık. Bir mazeret arayışı içinde söylemiyorum, bizim hükümet olarak mazeret arama lüksümüz yok. Çünkü bilerek geldik, bu sorunları çözmeye geldik, hep beraber. Ama bu sene yetmiş iki buçuk milyar dolar ana para taksiti ve faiz ödeyeceğiz. Faizlerin tutarı bütçede 65 katrilyon lira. Tamamen ekonomi darboğazlarla karşı karşıya, ama son aylarda görüyorsunuz bu hükümet borçları çeviremeyecek, ödeyemeyecek, faizleri aşağı çekemeyecek iddiaları kalktı. Şimdi başka iddialar var ama, demokrasi bu, söyleyecekler. Biz doğru olanı yapmaya gayret edeceğiz. Şimdi teşviklerle ilgili çalışmalar yapılıyor. Bütün iş dünyasını tedirgin eden ve son aylarda işsizliğin istatistikî bakımdan arttığını gösteren bir olay vardı; İş Güvencesi. Modern bir İş Kanunu ile bunu hallettik. Bütçe üç haftamızı aldı, maalesef muhalefet anlayış göstermediği için üç hafta da iş kanunu ile uğraştık; ama şimdi Türkiye’nin modern bir çağdaş iş kanunu var.

Değerli Arkadaşlar! Baştan beri aranızdan gelen bir kişi olarak ve hükümetiniz olarak hep şuna inandık; işyeri güvencesi olmadan iş güvencesi olmaz. İstikrara kavuşan ekonomilerde iş güvencesi sosyal barışın sağlanması bakımından fevkalade önemlidir. Türkiye bu hedefi mutlak surette bulacaktır. Ama her şeyin dengeli yapılması gerekmektedir. Bürokratik engelleri kaldırıyoruz. Şirket kuruluşu 19 işlemde geçerek yapılıyordu; üçe indirdik. Sayın Cumhurbaşkanı’nda imzada. Dolayısıyla, bu hareket bizim şu planımızın belirgin bir sonucudur. Devlette hantal bir yapı oluşmuş, her şeyin Ankara’dan karara bağlandığı bir ülke durumundan kurtulmamız lâzım.

Devlet aynı zamanda bu hantal yapısıyla bir israf batağı içinde. Bu israf; yolsuzlukları, hırsızlıkları ve sonuçta yoksulluğu getirmiş. Değerli Arkadaşlar! Kamu Yönetim Reformuyla, yerinden Yerel Yönetim Reformuyla bu hantal devlet yapısından kurtulacağız. İşte bunun bir örneğini biz Bakanlık olarak yaptık. Ekonominin en yoğun olduğu İstanbul'da Sayın Valimizin önderliğinde Mülki Âmir olarak ev sahipliğinde

Perpa'da bir hizmet birimi açtık. Bu hizmet birimi bilişim teknolojisiyle çalışıyor, basit görünümlü bir büro, ama açılış günü bir olayı size anlatmak istiyorum; ayrılırken Perpa yönetimi bir çay içmemiz için yukarıya davet etti. Çıkarırken bir sanayici arkadaş gelmek istiyor, arkamızdan korumalar mâni oluyor, "Bırakın gelsin" dedim. Geldi: "Başkanım, size Başkanım olarak hitap etmek istiyorum, elinizi öpmek istiyorum" dedi. "Esağfurullah, el öpme yok" dedim. "Ama bir sebebi var" dedi. "Nedir sebebi?" "Şu belgeyi iki buçuk ayda alıyorduk, yedi sekiz defa gelip-gidiyorduk. Şimdi yedi dakikada verdiler. Bir de çay ısmarladılar bunun için öpeceğim." "İyi ya" dedim, "Bak hantal devletten kurtuluyoruz, bürokrasiyi azaltıyoruz ve ayağınızı getiriyoruz hizmeti."

O zaman, "Sayın Bakanım kızmazsan bir şey soracağım" dedi; "Allâh'ını seversen! Bu belge geçerli mi?" dedi. Çünkü olumsuzluklara alışmış bu toplum, bu toplum çile çektilirmeye alışmış. Bu bürokratik engelleri kaldıracacağız. Tabi kaldırırken dedim ya, hep beraber yapıyoruz diye. Huzurunuzda Mehmet Yıldırım Başkanımıza teşekkür ediyorum, çünkü Bakanlığın elinde imkân yoktu, o büroyu da Ticaret Odamız hazırladı. O bakımdan her şeyi beraberce çözeceğiz.

Bürokratik engelleri kaldırmadan meseleleri çözmek mümkün değil. Şimdi bu ay enflasyon muhasebesiyle ilgili yasa geliyor ve deklere ettik. 1 Ocak 2004 tarihinden itibaren artık malî tablolar enflasyondan arındırılmış olacak. Doğrudan yabancı sermayeyi teşvik eden yasayı çıkarttık. Cumhurbaşkanlığında onayda. Dolayısıyla hızla bu tedbirleri alıyoruz. Aslında bunlar bilinmeyen şeyler değil. İşte tek başına iktidar olmanın faydaları. Bu yönde gücümüzü kullanıyoruz ve hızla ekonomiyi düzliğe çıkartmaya çalışıyoruz.

Bürokratik engelleri kaldırmadan meseleleri çözmek mümkün değil. Şimdi bu ay enflasyon muhasebesiyle ilgili yasa geliyor ve deklere ettik. 1 Ocak 2004 tarihinden itibaren artık malî tablolar enflasyondan arındırılmış olacak. Doğrudan yabancı sermayeyi teşvik eden yasayı çıkarttık. Cumhurbaşkanlığında onayda. Dolayısıyla hızla bu tedbirleri alıyoruz.

Değerli arkadaşlar! Bütün bunları yaparken, dünyadaki gelişmelere ayak uyduracak, ekonomimizin güçlü olmasını sağlayacak ve bu çağ küreselleşme çağı, bu çağ bilişim çağı, bu çağ gümrüklerin kalktığı, ekonomik sınırların yıkıldığı bir rekabet çağı. Türkiye'nin tek şansı rekabeti, seviyesi yüksek bir ülke olma hedefi. Burada KOBİ'lere çok önem vermemiz gerekiyor. Onun için Bakanlığımıza bağlı KOSGEB kısa ismiyle bilinen (Başkanımız da burada) Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeleri destekleme, güçlendirme Başkanlığımız kanalıyla KOBİ'lere ayrı bir önem veriyoruz. Bu kapsamda KOBİ tarrifi yoktu, KOBİ yasasını sevkettik. Arkadan, Osman Birsen Başkanımıza teşekkür ediyoruz, hakikaten Sermaye Piyasası Kurulu Başkanımıza, Doğan Bey'e, teşekkür ediyoruz. Anlayışla, hızla, KOBİ Borsalarının kurulmasını sağladılar ve bugün KOBİ Borsaları İstanbul Menkul Kıymetler'in desteğiyle ama kamunun yönetimi dışında tamamen özel sektör anlayışıyla, anonim şirket statüsünde, organize sanayi bölgeleri de, küçük sanayi siteleri de illerde kurulabilecek bir mevzuata kavuştu ve Mart ayında yayımlandı.

Sonra, Girişimci Sermaye Piyasalarıyla ilgili mevzuatı yayınladık. Değerli Arkadaşlar! Risk sermayesi olarak bilinen Venture Capital olarak bilinen konuda, geniş imkânlar sağladık. Bir adım olarak KOBİ, Kredi Güvence Şirketi kurduk. Odalar Birliği, Halk Bankası, KOSGEB, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu ortak. Burada kredi ihtiyacı olan ama teminat verme gücü olmayan KOBİ'lere, inceleyerek teminatsız kredi vermeye başlıyoruz. Ayrıca daha önemli bir adım attık. Vakıflar Bankası Genel Müdürüne, burada huzurunuzda teşekkür ediyorum, bütün arkadaşlar burada. Sizin suallerinizi cevaplandırmak için ve çözüm yolu bulmak için Vakıflar Bankasıyla KOSGEB bir anlaşma yaptı. Biz 30 trilyon lira fon aktardık, kendileri de

o fonu zenginleştirdiler ve Merkez Bankasının hep istediği, Başkanlarımızın hep hedef gösterdiği enflasyon hedeflemesine bir uygulama yaptık.

Şimdi Vakıflar Bankası KOBİ'lere, KOSGEB koordinatörlüğünde TEFE, tüketici enflasyon değerleri artı kalınma hızı yani refah payı kadar % 5'le faiz veriyor. Yani hedefimiz % 20 olduysa beş daha % 25, bilemedin % 26'larla KOBİ'leri destekliyoruz. Tabii KOBİ Borsaları hareketlenirse zaten yeni bir sermaye hareketi başlayacak. Ayrıca KOBİ'ler için kurulmuş bir fonla çalışmalar devam ediyor. Yakın zamanda inşallah Girişim Sermaye Şirketi tarzındaki bu vergi reformunda onu da koymuştuk. O şirketlerin Kurumlar Vergisi muafiyeti de var. Böylece çok düşük % 3'ler dolar bazında belki komisyonlarla bir destek sistemi daha getirmeye çalışıyoruz. Bunlar KOBİ'lerin yatırımları için. Ayrıca KOSGEB kendi bünyesinden bina dahil, makine teçhizat desteklerine, % 90'ına kadar bölgelere göre destek vermektedir.

Değerli hazırın! Ayrıca tabii burada ekonominin itici gücü sanayi olduğuna göre, sanayi Organize Sanayi Bölgelerinde ve Küçük Sanayi Sitelerinde gelişmesini istiyoruz. Çarpık bir yapılaşma var. Bugün İstanbul'umuz, dünyanın kültür, tarih şehri, dünya şehri, ekonominin ağırlıklı olduğu bir sanayi şehri, ama sosyal bakımdan bakıyorsunuz çarpık bir yapılanma var; gece kondu sorunu var. Türkiye'de sanayide de bu çarpık yapılanma söz konusu.

Biraz otokritik yaparsak, sizlerde bu Organize Sanayi Bölgelerinde, gecekondu sanayisi oluşmasına, çarpık yapılaşmaya maalesef fırsat vermişsiniz veya şartlar gerektirmiş. Şimdi biz bunları çözmek için işte İkitelli örneğinde olduğu gibi, planları onayladık; bundan sonra sorumluluk sizde. Lütfen, eğer hakikaten Ben Belediye Başkanımıza da söyledim, rica ettim; Sayın Valimizle de bunu tartıştık. Sorunları çözmeye özel sektör gibi hareket eden Sayın Valimizle mutabık kaldık. Eğer deprem bakımından sorun yoksa, şehircilik açısından sorun yoksa, diğer statik yapı bakımından sorun yoksa; yapılan ilaveler, belki şimdi yasa değişikliğini getiriyoruz. Belirli bir bedel ödeyerek, aynı vergi barışındaki gibi bunları yasalılaştıralım, ama bundan sonra fırsat vermeyin. Eğer bu söylediğim şartlara uymuyorsa da onları kendi aranızda oto kontrol olarak sorun çıkartmadan yıktırın, temizleyin. Bu organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri hakikaten imrenilen ölçüde olsun.

İtalya Üretim Bakanı geldi ve KOBİ'ler bakımından İtalya çok önemli adımlar atmıştır, anlaşma yaptık, hayret etti gördüğü tesisler karşısında. "Neden bu güzel tesisleri böyle çirkinleştiriyorlar" diye. Onun için Organize Sanayi Bölgeleriyle, Küçük Sanayi Siteleriyle, endüstri bölgeleriyle ilgili yasaları Müsteşarlarımız hazırladı, görüşe açtı. Bu ay içinde meclise sevk ediyoruz. Bir defa Bakanlığının daha çok etkili olmasını sağlıyoruz. Kendi içinde denetim mekanizmasını getiriyoruz. Türkiye

Odalar Borsalar Birliği yası 5590'ı değiştiriyoruz. Orada da inşallah organize sanayi bölgeleriyle ilgili Başkanlardan oluşan bir Başkanlık Divanı ve bir üst kurul veyahut da organize sanayi bölgeleri meclisi oluşturmaya çalışıyoruz.

Bu işi Türkiye genelinde çok daha dengeli, koordineli bir şekilde yürütmek istiyoruz. Bu konuda MÜSİAD'ın hazırladığı raporlara, uyanlara da huzurunuzda teşekkür ediyorum.

Toparlarsak, bu yatırımları biliyorsunuz altyapı yatırımlarını, hem kamulaştırma görevi verme bakımından hem de kredilendirme bakımından destek veriyoruz ve bizim bu beş altı aylık sürede ödenekler belki yeterli konamıyor, imkânsızlık içinde ama konan ödenekler zamanında ödenmektedir. Kalkınmada öncelikli yörelerde % 10, normal yörelerde % 15, gelişmiş yörelerde % 20 faizle altyapı kredilerini destekliyoruz. İnşallah yeni kaynaklar elde edeceğiz, Başkan da söyledi, Türkiye'nin kaynakları harekete gevince, özellikle B2 dediğimiz orman vasfını kaybetmiş arazilerin, işgal eden sahiplerine satışıyla, beş milyar metre kare arazi, aşağı yukarı beş dolardan 25 milyar dolar gibi bir potansiyel var. Bunun 10 milyar dolarının bir yılda elde edilmesi mümkün.

Bakın, Sayın Hazine Sorumlu Devlet Bakanımız Ali Babacan, bugün İngiltere'ye toplantıya gidiyor; 500 milyon doların serbest bırakılması için.

Türkiye'yi bu çarktın, bu sıkıntından kurtaracağız. Kendi kaynaklarımızla ve kaynaklar geldiğinde kısıtlanmış ödenekleri ek yatırım fonundan tekrar harekete geçireceğiz. Organize Sanayi Bölgelerine çok önem veriyoruz. Bu arada yine Ticaret Odamız Başkanı Mehmet Yıldırım Bey'in önderliğinde bize gelen teklifi önümüzdeki günlerde yürürlüğe koyacağız, Babaeski'de 18 milyon metre kare kadar, 18 bin dönüm çiftliğimiz var; Türkiye Şeker Fabrikalarının. Yıllardır atıl varlık olarak tam verimle çalışmıyor. Türkiye'de sanayi sektörü kadar hizmet sektörü ve en önemlisi tarım sektörünü de ayağa kalkması lâzım; ama Türkiye'de tarım teknolojisi yok. Kendileri diğer odalarla Valiliğimizde, Belediyemizde

Türkiye Odalar Borsalar Birliği yası 5590'ı değiştiriyoruz. Orada da inşallah organize sanayi bölgeleriyle ilgili Başkanlardan oluşan bir Başkanlık Divanı ve bir üst kurul veyahut da organize sanayi bölgeleri meclisi oluşturmaya çalışıyoruz. Bu işi Türkiye genelinde çok daha dengeli, koordineli bir şekilde yürütmek istiyoruz. Bu konuda MÜSİAD'ın hazırladığı raporlara, uyanlara da huzurunuzda teşekkür ediyorum.

koordineli bir şekilde burayı tarım teknoparkı, tarım teknokenti haline getirmek istiyorlar. Bu güne kadar bunun olması lâzımdı.

Mehmet Başkanım da, hep bizi taşıyor haklı olarak, ama maalesef yasa meselesi, özelleştirmeden yetki aldık. Yüksek Planlama Kurulu yapamazsınız dedi. Şimdi yeni bir mevzuat değişikliği yapıyoruz, bu araziye inşallah bu tesisin kurulması için ayıracağız ve çok önemli gelişmelere hizmet edeceğine inanıyorum.

Değerli konuklar! Sizin sorunlarınızı Müteşarımız Doç. Dr. Adem Şahin Bey, Organize Sanayi Bölge Küçük Sanayi Sitelerinden sorumlu Genel Müdürümüz Yılmaz Celal Bey ile Rekabeti ve Tüketiciyi Koruma Genel Müdürümüz burada. Diğer görevli arkadaşlar buradalar. KOSGEB Başkanımız burada. Ben Başkanın söylediği gibi Sayın Başbakanın izniyle bu gün çok önemli bir Bakanlar Kurulu Toplantısı var; o yüzden 12:45 uçağıyla dönmem gerekiyor. Toplantının sonuna yetişme durumundayım; onun için hoşgörünüze sığınıyorum.

Sözlerime son veririrken, Sayın Başkan'a, Onun değerli arkadaşlarına ve bu toplantıya katılan herkese, başta Valimiz olmak üzere, Başkanlarımıza şükranlarımızı sunuyorum. Gelecek günlerin hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılarımla.

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Mehmet Yıldırım'ın Konuşması

Sayın Bakan, Sayın Valim, değerli katılımcılar. Öncelikle MÜSİAD'ı, Türk ekonomisinde önemli sorun olan, İstanbul yakınındaki sanayi sitelerinin meselelerinin dile getirildiği böyle bir sempozyuma ev sahipliği yaptığı için kutluyorum.

Bilindiği gibi ülke ekonomisinin can damarı diye bildiğimiz ekonomimizde % 98'lere varan üretimimizi sağlayan KOBİ'lerin yararlandığı bu sitelerin büyük sorunları vardır ve bunlar bugüne kadar devam edilmektedir. İnşallah sempozyumdan sonra, söz konusu sorunlar ilgililerce ele alınarak, çözüme yönelik yaklaşımlarla en kısa zamanda iyileştirici tedbirler alınır. Meseleler büyük ölçüde hallolur. Bilindiği gibi, söz konusu sorunların en başında, plan ve ruhsatlarının olmayışı gelmektedir. Şu anda, İkitelli'de 35 bine yakın işyerimizin acil çözüm bekleyen sorunları var. Durum, diğer sanayi sitelerinde de aynıdır. Ümraniye'de olsun, Dudullu'da olsun, su toplama havzalarından dolayı yıllarca sorun yaşanıyor. Bu sorunlar bugüne kadar devam etti, inşallah bundan sonra etmez.

Tabi her şeyden önce de yapılan bu sanayi sitelerine gitme sorunu, yani şehri terk etme sorunu var. Bunun için de bir uygulama yapılması gerekiyor. Aksi takdirde gidenler geri dönüyor. Çünkü yılların birikimi orada pazar oluşturmuş, yıllardır o işin ticareti, üretimi yapılmış. İstanbul'un belirli bölgelerinde toplanan bu işyerleri, gittiği yerde (sanayi sitesinde) pazar bulmakta büyük sorun yaşamaktadır. Gittiği anda da yerini, o bölgede ya seyyar satıcılık yapan veyahut Anadolu'dan biri gelip doldurmaktadır. Yılların birikimini, bir başkası alıp götürmektedir.

Eğer şehir içerisinde bu insanlar terk edildikleri yerlere bir başkası gelecekse, o zaman niye sanayi sitelerine gitsinler? Demek ki, bu insanların terk edildikleri yerlere aynı işi yapanların gelmemesi lâzım. Ve bunun

için de önerimiz, Sayın Bakanım, Eminönü-Fatih-Beyoğlu bu üç ilçenin turizm alanı ilan edilip, imalatın buradan çıkarılmasıdır. Aksi takdirde bu sanayi siteleri işlevleri yerine, boş depo olarak veyahut başka bir amaçla kullanılırlar; bugüne kadar olduğu gibi. Ben inanıyorum ki, rekabetçi bir sanayi, üretime dönük bir sanayi oluşturacak; bu altyapıları bir an önce kullanmalıyız. Aksi takdirde merdiven altında yapılan üretimlerle bir yere varamayacağımızı herkesin bilmesi lâzım. Eminönü'nde 14 bin imalâthane bulunmaktadır. Bunlara, geçici ruhsat verilmiştir. Zaman zaman bazılarında haraç alınmaktadır. Bunlar, bu şekilde üretimle bir yere varamayacaktır. Sanayi sitelerine gitmeleri lâzım. Yapılan bu güzel yerlere taşınmaları lâzım. Rekabetçi olmaları lâzım, ama bunun için de teşvik edilmeleri lâzım.

Çünkü bu, ürettiğini pazarlama meselesidir ve rekabetçi olmak lâzım. Haksız rekabetle karşı karşıya kaldıklarında ben çok iyi biliyorum ayakkabıcılarımızın bine

yakını sanayi sitesine taşındı. Fakat Reşitpaşa'da, hem imalat, hem satış devam ettiği için, tekrar geri döndüler. Geriye dönenlere de ruhsat verildi. Bu anlayışla bir yere varamayız. Burada belediyelerimize, anakent başta olmak üzere büyük görev düşüyor. Bu çok önemli bir meselede Büyükşehir Belediye Başkanımız yok, (muhtemelen yine fotoğraf çekirtmeye gitmiştir.) Her zaman böyle yapıyor, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanımız. Oysa kordineyi kurabilecek olan Büyükşehir Belediyesidir.

Sayın Valimiz ve Sayın Bakanımız burada. Biz daha önce bu işyerlerinin taşınmasına karşı çıktık. Ama o zaman gidecek yerleri yoktu. Bugün 35 bin işyeri oluşmuş. En çok biz destekliyoruz. İstanbul'unuzun da nemasını başka şeylerden alalım. Nedir; turizmle alalım. İstanbul en kısa zamanda on milyon turisti bünyesinde ağırlamalı. Eminönü-Fatih-Beyoğlu bu üç ilçe örnek turizmi kaplayan ve turizme hizmet eden ilçeler haline getirilmeli. Bunun için bütün emeğimizi oraya koymalıyız. Üretimi sanayi sitelerine kaydırmalıyız. Ve İstanbul cidden Türkiye'nin dünyaya açılan bir penceresi olmalı, sadece İstanbul'daki üretime değil, Türkiye'deki üretimin de pazarlama yeri olmalı. Ama bunun için de, altyapısının oluşması lazım. Şehir planlamasının yapılması lazım. El ele ve

rıldığı zaman belediye, valilik ve ticaret kesimi bunları çözer. Yeter ki, o anlayışı getirelim, adaletli olalım, haksız rekabete yer vermeyelim. Bununla birlikte, Sayın Bakanım burada konuşmalarında değindi; yatırım, büyüyen ekonomi, bundan sonra yatırıma dönüştürmek... Ama Sayın Bakanım bir şey anlatayım size çok önemli:

Yatırım yapıyoruz; Formula 1. Daha bir torba çimento bile almadık. Kazma vurmadık, 5 trilyon paramız gitti. Nereye gitti bu para? Vakıflardan yer kiraladık, 1 trilyon 250 milyar karar pul parası. 650 milyar noter tasdik parası. Neyi tasdik ediyorsun? Vakıflar Genel Müdüğüyle, Ticaret Odası Başkanının imzasını tasdik ettireceksiniz. Bugüne kadar üç dört ihaleye çıktık, ilanlar için 450 milyar, teminat mektubu için 5 milyon dolar... Bu ülkede kim yatırım yapar Allah aşkına? Böyle yatırım mı olur? Daha yatırım yapmadan paramızı elimizden aldınız. Bö-

Şehrimizin dertleri çoktur ama, burada sanayicimizin, küçük ve orta işletmelerimizin dertlerine çare aranacak. İnaniyorum ki, en kısa zamanda şu hazırlanmış yerlere taşınmamız ve boşalan yerleri, terk edilen yerleri aynı amaçla kullandırmamız halinde, arzu edilen neticeye varılır ve o zaman ekonomimize çok büyük katkılar sağlanır.

İnanıyorum ki, İstanbul'un etrafındaki sanayi sitelerini bir faaliyete geçirdiğimiz zaman, bu altyapıyla Türkiye cidden ihracatını 100 milyar dolarlara çıkartır. Üretimimiz rekabetçi bir ortama kavuşur. Bu sorunları ortadan kaldırınca, aynı zamanda şehrimizi kurtarıyoruz.

le yatırım kimse yapmaz Sayın Bakan. Bunları ortadan kaldıracaksınız. İşte 50.000'lik planı yok buranın. 25.000'lik planı yok buranın, 5.000'lik planı da yok. Bunları da yapacağız. Bunlar da 1.5 trilyon tutuyor.

Şimdi Sayın Bakanım, bugün Bakanlar Kurulu'nda bu mesele; Sayın M. Ali Şahin getiriyor. Gittik derdimizi anlattık. Bayındırlık Bakanlığı hiç değilse ruhsat versin diyor. Ya ruhsatsız yapacaksın yahut Sayın Valiye Bakanlar Kurulu yetkiyi versin. Bu kadar zorluklarla 241 imzayla ruhsat alınır mı? KOBİ dediğimiz, herkesin dilinden düşmeyen ama dertleri de bitmeyen şu kesime, cidden, artık şöyle devletin himayesiyle yaklaşılın. Şu sorunlar giderilsin. Bu ağır bürokrasi anlayışından vazgeçilsin, sanayi sitesi dediği zaman artık bu adamın ruhsat, plan hiçbir şeyi olmamalı. Sanayi Sitesi, ismi üstünde Sanayi Sitesi oluşurken bütün bu bürokrasiler bitmeli, benim küçük işletmeci dediğim, sanayici dediğim iş yeri, gidip orada sadece üretim yapmalı. Bu işlerle uğraşmamalı, kapı kapı dolaşmamalı; bu kolaylığı mutlaka sağlamamız lâzım.

İnanıyorum ki, İstanbul'un etrafındaki sanayi sitelerini bir faaliyete geçirdiğimiz zaman, bu altyapıyla Türkiye cidden ihracatını 100 milyar dolarlara çıkartır. Üretimimiz rekabetçi bir ortama kavuşur. Bu sorunları ortadan kaldırınca, aynı zamanda şehrimizi kurtarıyoruz. Emnönü'nün günlük nüfusu 2.5 milyon, gece nüfusu ise 60 bin. Tinerencilere, şarapçılara ve sokakta gezenlere terk edilmiş halde. Bırakın orada akşam saat 6'dan sonra turistin gezmesini, İstanbullu bile gezemiyor.

Şehri, bu fonksiyonunu ona iade edecek şekilde de getirmemiz lâzım. Sayın Valim, bunda çok kararlı. Kendileriyle çok güzel projelerimiz var. Emniyet yönüyle bir proje geliştiriyoruz, onun yanında sanayie ve işyerlerine,

özel sektöre bakış açısı fevkalade iyi. Hükümetimizin de en kısa zamanda artık bu işi gerçekleştirmesi lâzım. İmar ve B2'ye sıcak bakıyoruz. Şu anda işletmelerimizin % 90'ı ruhsatsız. İşyerlerini bırakın, evlerimizin % 65'i ruhsatsız. Bu vaziyette ruhsat almanın imkânı var mı? Bakın ben size anlatıyorum, İstanbul Ticaret Odası olarak yaklaşık 6 aydır uğraşıyoruz. For-

mula 1 için, devletin vakıflar arazisine ruhsat alamıyoruz. Bir düşünün vatandaş nasıl ruhsat alsın? Ama bunu yaparken de bundan sonra aynı durumla karşılaşmayalım. Yine aflare karşılaşmayalım. Sayın Bakanım, vergi affı yaptınız, vergi kolaylığı gösterdiniz. Güzel de, vergi reformunu yapmazsanız iki sene sonra aynı olaylarla karşı karşıya kalacağız. O bakımdan en kısa zamanda vergi reformunu gerçekleştirmek lâzım. En kısa zamanda imar konusunu halletmemiz lâzım. Planlı-projeli duruma getirmemiz lâzım. Bu şehre gelenler ruhsatsız yaşamaya gelmemeli; ama ruhsat engellerini aşmak da mümkün değil, ruhsat almak mümkün değil. Onun için gelenlere yol göstermemiz lâzım. İstanbul şehri diğer vilayetlere örnek olmalı, eğitim amaçlı olmalı, bu şehri şehircilik anlayışı içinde yönetmek için bu alt yapısını hızlı bir şekilde oluşturmamız lâzım. 42 yıldır devam eden nazım planının bir an önce bitirilmesi lâzım.

Şehrimizin dertleri çoktur ama, burada sanayicimizin, küçük ve orta işletmelerimizin dertlerine çare aranacak. İnanıyorum ki, en kısa zamanda şu hazırlanmış yerlere taşınmamız ve boşalan yerleri, terk edilen yerleri aynı amaçla kullandırmamamız halinde, arzu edilen neticeye varılır ve o zaman ekonomimize çok büyük katkılar sağlanır.

MÜSİAD'lı arkadaşların, ülke ekonomisine büyük katkısı olacağına inandığım böyle bir sempozyum düzenlemelerini takdirle karşıyorum ve bilhassa küçük orta işletmelerimize çok faydası olacağı inancıyla hepimize sevgi ve saygılar sunuyorum.

Istanbul Valisi Muammer Güler'in Konuşması

Sayın Divan, Sayın Bakanım, değerli katılımcılar, değerli konuklar, değerli basın Mensupları, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği'nin, Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinin sorunlarını yeni bir yaklaşımla çözüm önerileri kapsamında değerlendirdiği bu sempozyumda, sizlerle beraber olmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum.

Sayın Bakanım, lütfettiniz çok yoğun programınıza rağmen bu toplantıya katıldınız ve değerli bürokratlarınıza, değerli çalışma arkadaşlarınıza mali sektörün, işadamları derneklerimizin, meslekî teşekküllerimizin Organize Sanayi Bölgeleri ve Sanayi Siteleri temsilcilerimizin katılımlarından da, büyük bir onur ve minnet duyuyoruz.

Evet, bugün burada konuşulan konu çok önemli. İstanbul için de çok önemli, ben bugün, İstanbul'da 5. aya başlıyorum. Valilik görevinin çok uzunca bir dönemini Organize Sanayi Bölgelerinin, Küçük Sanayi Sitelerinin yoğunca bulunduğu illerde geçirdim. Fakat İstanbul'da bir farklılık var. İstanbul'da sıfırdan başlayarak, bir organize sanayi bölgesi, sıfırdan başlayarak bir küçük sanayi sitesi görmedim. Sanayi siteleri, küçük sanayi siteleri oluşturmuş, birlikler kooperatifler kurulmuş. İhtiyaçlar artmış ve siz artık bir organize sanayi bölgesisiniz de-

Valilik görevinin çok uzunca bir dönemini Organize Sanayi Bölgelerinin, Küçük Sanayi Sitelerinin yoğunca bulunduğu illerde geçirdim. Fakat İstanbul'da bir farklılık var. İstanbul'da sıfırdan başlayarak, bir organize sanayi bölgesi, sıfırdan başlayarak bir küçük sanayi sitesi görmedim. Sanayi siteleri, küçük sanayi siteleri oluşturmuş, birlikler kooperatifler kurulmuş. İhtiyaçlar artmış ve siz artık bir organize sanayi bölgesisiniz demişler.

mişler. Şu anda yönetmekte olduğumuz sanayi bölgelerinin 6'sında Müteşebbisiyat Heyet Başkanlığı yaptım. Bir de, Vali Yardımcısı arkadaşımızın Müteşebbisiyat Heyet Başkanlığı yaptığı 7 Organize Sanayi Bölgesi ki, İstanbul'da 8 adet organize sanayi bölgesi var. Bir tanesinde sıfırdan başlayarak altyapısına başladık: Tuzla Organize Sanayi Bölgesi. O da benim planım dahilinde.

Söz konusu sıkıntılar, bir kere baştan buradan kaynaklanıyor. Evet uluslararası dengeleri zorlayan durumlar karşısında uyum sağlayacak olan sistem küçük ve orta boy işletmelerden geliyor. Daha hareket kabiliyeti var, hızlı, esnek ve faaliyet alanları da genel ekonomi içerisinde oldukça önemli.

Şimdi İstanbul, aslında bir büyük sanayi merkezi olarak görünmekle beraber, aynı zamanda Türkiye'nin de en önemli Küçük Sanayi Merkezi konumundadır. Sanayi Odamıza kayıtlı 2700'e yakın işletmede ve siyasi odamıza kayıtlı 5900'e yakın işletmede 10 ila 20 arasında, 5 ile 13 kişi arasında işçi çalıştığını görüyoruz. 87 Küçük Sanayi Kooperatifinin bulunduğunu görüyoruz. Bunun sekizi, Sanayi Bakanlığı kredisiyle kurulmuş ve çok önemli bir istihdam alanı var. 4325 iş yeri 25.000 istihdam.

Evet, İstanbul'daki organize sanayi bölgelerinin genel sorunlarını şu başlıklar altında belirtip, hemen geçeceğim. Efendim su sorunları, su arıtma, ulaşım, yol, mevzuat ile ilgili sorunlar; finans sorunları ve teknolojiyi yenileme sorunları var. Ayrıca biraz önce Sayın Yıldırım değindi, ben de şimdi ona bir açıklık getirmek istiyorum. İstanbul'da şehir içinde, sağlıksız koşullarda, çevre ve şehircilik anlayışına aykırı faaliyette bulunan iş yerlerinin kendileri için ayrılmış bulunan Küçük Sanayi Sitelerinden giderek Organize Sanayi Bölgelerine kaymaları söz konusu.

Şimdi konuyu genel bir değerlendirdikten sonra, şu başlıkları da geçmek istiyorum müsaade ederseniz. Burada tabii, kamu yönetiminin yeniden yapılandırılmasıyla, Yerel Yönetimler Reformunun getirilmesiyle ilgili önemli bir bağlantı var. 59. Cumhuriyet Hükümeti bunu çok ciddi suretle ele aldı. Devletin fonksiyonları çok genel seviyede tutulacak, bu mânâda yapılan taslakla sanayiye ilişkin hizmetler artık bir taşra teşkilatı olmaktan çıkartılıyor. Devletin ta ki genel standartlarını belirlediği, ulusal politikaların normlarını ortaya koyduğu bir sistem haline getiriliyor; diğer hizmetler buraya veriliyor. Ben burada Sayın Bakanımın çok teşekkür ediyorum. Özellikle bürokratik işlemlerin azaltılması konusunda yapılan hizmet, son derece önemlidir. Biraz önce ifade edilen bazı sıkıntılar, bürokratik işlemlerden kaynaklanan sıkıntıları da giderecek en önemli kısım burasıdır. Yani biz küçük sanayicinin, işadınının elindekini, avucundakini alt yapıyla, bürokrasiyle heder ederek, onu bir yerde işletme anlamında sifra düşürüyo-

ruz. Bırakalım da, o adamın elindeki avucundaki alt yapıyla bürokrasiyle değil, direkt yatırımıyla, direkt işletmesiyle ilgili kaynaklara gidebilsin. Bu çok önemli bunu azaltmak lâzım. Bunu ancak Ankara'nın yükünü azaltmakla ve burada sistemi getirmekle olur. İstanbul'da il sınırları tamamen metropol sınırları içine alınmalıdır ve imarsız yer, plansız yer kalmamalı. Ki Sayın Başbakanımız bunu ifade ettiler. En önemlisi, plan otoritesi tek olmalıdır. İstanbul'da otorite bolluğu vardır. İstanbul'da otoriteyi teke indirmek gerekir ve iyi bir koordinasyon kurmak lâzım.

Şimdi, Sayın Başkan belirtti, siz de belirttiniz. İstanbul muhteşem bir servetin yattığı yer. Sanayileşmek elbette zorunlu, ama biz serden de geçemeyiz, yardan da geçemeyiz. Serimiz kültür zenginliğimizdir, eccdat yadigarı eserlerdir. Diğer medeniyetlerin miraslarıdır. Çevremizdir, ormanımızdır. Güzelliklerimizdir ama yarımız de ekmeğimizdir, işimizdir. Bunların ikisinden de, vazgeçmek mümkün değil. İşte Organize Sanayi Bölgesi bunu mecedecek bir yapıdır. Şimdi belirli küçük sanayi siteleri yapılmış ama taşınma sağlanamamış. Bakın burada Belediyesiyle, Kamu Kurum ve Kuruluşlarıyla ve idari otoritesiyle bir birlik içinde olunmalıdır. Artık popülizm devri geçmiştir. İstanbul, ruhsatsız yapılaşmaların, kanunsuzlukların şehri olmuştur bir anlamda. Yani kural koyuyorsunuz ama uygulamıyorsunuz. Evet biz şimdi mesleki teşekküllerle bir araya geleceğiz, tarihî yapımadada bırakın küçük sanayi sitelerini, küçük imalathaneler 15.000'e yakın, bu yazıktır. Biz bu zenginliğimizi böyle heba edemeyiz ama onları çıkarttığımız zaman yerine kimse kesinlikle gelmeyecektir. Hiçbir kuruluş bunlara ruhsat veremeyecektir, verilen ruhsatlar yok sayılacaktır.

İstanbul'daki organize sanayi bölgelerinin genel sorunlarını şu başlıklar altında belirtip, hemen geçeceğim. Efendim su sorunları, su arıtma, ulaşım, yol, mevzuat ile ilgili sorunlar; finans sorunları ve teknolojiyi yenileme sorunları var. İstanbul'da şehir içinde, sağlıksız koşullarda, çevre ve şehircilik anlayışına aykırı faaliyette bulunan iş yerlerinin kendileri için ayrılmış bulunan Küçük Sanayi Sitelerinden giderek Organize Sanayi Bölgelerine kaymaları söz konusu.

Türkiye'nin meslekî teknik eğitime doğru yönelmeye ve eğitimin ağırlığının da bu yöne sevk edilmesi, özellikle de üniversite sanayi iş birliğinin kurulması gerekir. Değerli bilim adamlarımız burada, şüphesiz onlar da bu birliğin yararına inanmaktadır. Bu üniversite-sanayi iş birliği mutlaka kurulmalı, gerçekleştirilmelidir.

Böyle bir kararlılık içerisinde, bu sağlanabilir. Yazıktır, günahıdır bu kaynaklara. Bir de biz bu kadar standartsız, bu kadar kalitesiz bir yönetimle kime neyi satacağız? Bunun pazarı yok ki; varsa da bugün var yarın yok. Bu anlamda bu sistemi kurmak lâzım.

Tabi eğitimin de burada küçük sanayi siteleri ve organize sanayi siteleriyle çok iyi entegre edilmesi gerekir. Özellikle Türkiye'nin meslekî teknik eğitime doğru yönelmeye ve eğitimin ağırlığının da bu yöne sevk edilmesi, özellikle de üniversite sanayi iş birliğinin kurulması gerekir. Değerli bilim adamlarımız burada, şüphesiz onlar da bu birliğin yararına inanmaktadır. Bu üniversite-sanayi iş birliği mutlaka kurulmalı, gerçekleştirilmelidir.

İkitelli ile ilgili sorunları Sayın Bakanım çözdünüz, o imarla ilgili, ama Sayın Başkanım da belirtti; mevcut imar planlarıyla, mevcut yapılaşma birbirine uymuyor. İstanbul'da zaten hiçbir imar yapısı hiçbir fiili yapıya uymuyor. Şimdi burada gerçekten bu işe dur diyebilecek bir mekanizma lâzım, ama bundan sonraki olumsuz gelişmeleri kesinlikle önleyebilecek bir kararlılık içerisinde, hem imardaki çarpık yapılaşmayı belki bir anlamda meşrulaştırılabilecek olanları büyük ölçüde meşrulaştırıp, zati âliniz buyurdunuz, burada bir takım küçük nüanslarda artık takılıp kalmamalıyız. Çünkü bunlar sıfırdan yapılan organize sanayi bölgeleri değil, bunlardan makul görülebilenleri, tolere edilenleri onların lehine yorumlamak; fakat bundan sonraki çarpıklıklara kesinlikle dur demek lâzım.

Bu aynı şekilde, 2B olayı için de geçerlidir. 2B olayında kamuoyu yanlış bilgilendirilmiştir. Hükümetimizin bu konuda getirdiği yaklaşım son derece doğrudur ve eğer biz bunu getirmesek vergisiz, kaynaksız, işgal halinde meşru olmayan bir yapı devam edecekti. Fakat

bunu burada bir yerde kesersek, devamını kesinlikle engellemek durumu vardır. İmar ıslah planlarıyla mevcut bozuklukların tolere edilebilir olanlarını halletmek mümkündür. Kalan kısmı ancak bu şekilde gerçekleştirilebilir.

Tabi bütün bunların yapılması bir huzur ve güven ortamına bağlıdır. İstanbul bu anlamda özellikle mala karşı işlenen cürümlerde belirli bir

noktaya gelmiştir. Mevcut mevzuatla bunun önlenmesi ancak fizikî ve teknik imkânların geliştirilmesiyle mümkündür. Ticaret Odamız, Sanayi Odamız ve Borsamızla beraber yürüttüğümüz, Deniz Ticaret Odamızda bir projemiz var. İstanbul'daki bu asayiş olaylarına direkt müdahale edebileceğimiz, iş yerlerimizin, fabrikalarımızın, araçlarımızın güvenliğini sağlayacak; elektronik tabana ait bir sistem var. Bunu önümüzdeki günlerde hareket geçireceğiz. Bu anlamda önemli bir mesafe alacağımıza inanıyorum.

Evet Organize Sanayi Bölgelerimizin sorunlarını burada değerli arkadaşlarım benim adıma dinleyecekler, önemli olan buradaki pastayı büyütme. Türkiye'de pasta büyümeden, başta sizin söylediğiniz adaletsizlikleri sona erdirmek mümkün değil. Demokrasiyi de yerleştirmek, katılımı sağlamak, yerel yönetimlerde de katılımı sağlamak mümkün değildir. Bu pastayı elbette ki, büyütme lâzım.

Burada ortaya çıkacak olan önerilerin hepsini, Valilik olarak dikkate alacağımıza inanıyorum. Aslında vakitinizi daha fazla almak istemiyorum.

Efendim bu sempozyumun verimli ve hayırlı sonuçlara vesile olmasını diliyorum, Sayın Bakanım, yoğun programınıza rağmen teşekkür ettiğiniz için sizlere teşekkür ediyorum. Değerli çalışma arkadaşlarınızı, MÜSİAD'ı böyle bir toplantı düzenlediği için kutluyorum. Saygılar sunuyorum efendim.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Doç. Dr. Adem Şahin'in Konuşması

Sayın Divan, muhterem konuklar! Efendim hepinizi saygıyla selâmlıyorum. Sayın Başkanım, size özellikle çok teşekkür etmek istiyorum, burada bir çok değerli katılımcımız da dile getirdiler; çok önemli bir ihtiyacı karşıladınız. Açıkçası Sanayi ve Ticaret Odası Müsteşarı olarak kendi adıma yüzüm kızardı. Çünkü hepiniz takdir edersiniz ki, büyüme bir motivasyon meselesidir. Temelinde üretme vardır, çünkü bir kişi kendi ihtiyacı için üretirse bir defa üretir veya yılda bir defa üretir. Üretmeyi düşünen insanların kendi dışında yaşayanların ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyor, araştırıyor, düşünüyor olması gerekir ki daha çok sayıda, daha çok miktarlarda, daha kaliteli, daha beğeniyeye açık, daha bir standardize olmuş bir üretimi planlıyor, gerçekleştiriyor ve yapıyor olsun. Bu bakımdan, tekrar şahsınızda, beraber çalıştığınız arkadaşlarınıza, ekibinize ve davetinize icabet ederek buraya gelen, bizimle beraber olma fırsatını bize tanıyan bütün haziruna saygılarımı arz ediyorum.

Şimdi efendim, takdir edersiniz ki, bizimle ilgili bir çok konu burada dile getirildi. Ama ben, başından sonuna kadar, bu toplantıyı hükümet adına takip etmek maksadıyla gelen ve Bakanlar Kurulu toplantısı münasebetiyle aramızdan ayrılan Sayın Bakanımız adına bir anlamda takip ettim; dolayısıyla konuların hiçbir tarafını sadece bizim bakanlığımızla ilgili bir şekilde değerlendirmedim. Arkadaşlarım baştan sona kendi görev alanlarıyla ilgili bütün konuları dikkatle not ettiler ama bütün bakanlıklarla ilgili kısımlarını elimden geldiğince kaçırmamaya, not almaya ve dikkatle takip etmeye gayret ettim. Zannediyorum bu toplantı sonrasında bir bant çözümü olduğunda veya bir sonuç tutanağı hazırlandığında, bu sonuç tutanağının bizimle ilgili bölümünü, bize intikal ettiği andan itibaren en geç on gün içerisinde Bakanlığımızın hangi tedbirleri, hangi zaman dilimi içinde alacağı ve uygulayacağı ile ilgili olarak sizlere geriye döndüreceğimi bilmenizi isterim.

Şimdi bir iki konuya değinmek istiyorum, ağırlıklı olarak iki temel yasadın bahsedildi. Bir tanesi 4562 sayılı organize sanayi bölgeleri yasası, diğeri de 1163 sayılı kooperatifler yasası. Ben 1999 yılı Ekim ayından itibaren Bakanlıkta görev yapıyorum. Kısa bir dönem Müsteşar Yardımcılığı yaptım. Bu geri kalan dönemde de Bakanlık Müsteşarlığını götürüyorum. 4562 sayılı yasanın mutfağında bulundum, hazırladım, yasalasmasını temin ettim diyebilirim. Yani, netice itibariyle bizim yaptığımız bir iş, içinde bulunduğumuz bir iş.

Şimdi bu gün biz 2000 yılının Nisan ayında yasalasmış bir tasarının yeni değişikliklerini konuşuyoruz. Bu son derece sevindirici bir hadisedir. Yani üç yıl içerisinde gerek sektör, gerekse Bakanlık olarak biz bu yasanın nerelerde aksadığı ve günün ihtiyaçlarına cevap vermediği konusunda bir takım araştırmalar yapmış olmalıyız. Sizleri çok yakından dinlemiş olmalıyız ve bize gelen şikayetleri son derece dikkatli bir şekilde değerlendirmiş olmalıyız ki, bugün bu yasanın neresine müdahale edeceğimizi bilelim.

Yine hepimiz takdir edersiniz ki, 1163 sayılı diğer kooperatifler yasası, burada bulunan çoğu katılımcımızın benden yaşlıdır diye ifade ettiği, onunla büyüdük, onunla beraber çalıştık diye ifade ettiği bu yasa, maalesef uzunca bir süre henüz bir değişikliğe uğramamış; gereken beklentilere cevap verecek duruma getirilememiştir. Ama sizlere ben bu günkü toplantı vesilesiyle ifade etmek istiyorum ki, 4562 sayılı yasadaki değişiklik yapan tasarı, 1163 sayılı yasayı yani kooperatifler yasasını değiştiren tasarı, 507 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar kanununu değiştiren tasarı ve 5590 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği yasası, 58. ve 59. Hükümetin kamuda yeniden yapılanma, merkezî yetkilerin sivil toplum kuruluşları, odalar, borsalar ve yerel yönetimlere devredilmesi anlayışı çerçevesinde yeniden gözden geçirilmiş; son hali verilmiş hatta çoğu da görüşe açılmış vaziyettedir.

Şimdi burada belki şunlar söylenebilir, denilebilir ki, acaba siz bu yasaları hazırlarken yeterince katılımcılık tesis ettiniz mi? Yani bizlerin fikirlerini yeterince dikkate aldınız mı? Şöyle bir iddiada bulunmak yanlış olur; evet hepsini dikkate aldık, hepsini değerlendirdik, merak etmeyin her şey yolunda olacak. Ama Bakanlığın bilgi havuzuna ulaşan, meslekî teşekküllerle yapılan toplantılar neticesinde elde edilen bütün veriler bu yasaya intikal ettirilmiştir ve tasarı haline getirilmiştir. Bundan sonra görüşe açılacaktır. Meclise intikal edecektir, Meclis ilgili komisyonlarında görülecektir. Genel Kurulda müzakere edilecektir yani bu yasaların her birine, her aşamada her türlü değişikliği teklif etme imkânı vardır. Yani süreç zaten böyle işlemektedir.

Ancak yasa yaparken şunu da gözden uzak tutmamak gerekiyor, bizim yasalarımız özellikle bu 1162 için söylemeyeceğim ama, 4562 için bunu özellikle ifade etmek istiyorum. Küçük Sanayi Sitelerinin bir araya gelerek oluşturduğu Organize Sanayi Bölgelerini de çok yakından ilgilendirdiği için, özel organize sanayi bölgelerimizi yine aynı şekilde ilgilendirdiği için, özellikle belirtmek istiyorum, bizim bu yasamız hazırlayan için de çok zor bir yasa. Çünkü hazırlayanın mantığıyla baktığınızda, ya piyasada oluşmuş ihtiyaçtan dolayı doğmuş veya özellikle yapılmış. Fakat bir yasa çerçevesinde baktığınız zaman da, artık gayri meşruluk diye ifade edilen bir durumu siz meşru hale getireceksiniz; o size katılacak veya siz devlet memuru olarak diyeceksiniz ki, ben bir çizgi çizdim, bu çizgiye, bu standarda uyanlar bana katılacak ve-

ya diyeceksiniz ki, gelin bunu beraber yapalım. Biz burada beraber yapma şartlarını sonuna kadar zorladık ayrıca bu toplantının sonucunda oluşacak olan nihai metinde bu yasalara ilişkin münhasıran her madde bazında getireceğiniz önerileri de, sonuna kadar dikkate alacağımızı ifade etmek istiyorum. Yine burada bir şeyi göz ardı etmememiz lâzım, 2000 yılına kadar bu alan bir fonlar yönetmeliğiyle kırk yıl idare edilmiş bir alan. Bu fonlar yönetmeliğiyle idare edilen alana biz bir yasayı getirdik, uygulama yönetmeliğini çıkarttık ve bu yasa döneminde kırk yıllık sürede; tamamlanmış 41 Organize Sanayi Bölgesi sayısını 70'e, 270 Küçük Sanayi Sitesini de 352'ye çıkarttık. Bunu kamu kredisiyle yapılanlar anlamında söylüyorum, özel girişimler değil.

Yani bu yasa Türkiye'ye ciddi bir katkıda bulundu. Tabi şöyle davranabiliriz, ben çözümü pratik yollardan nasıl buluruz arayışı içerisindeyim sürekli. Sayın Başbakanımızın talimatıyla kurulan ve Sayın Bakanımızın da konuşmasında ifade ettiği ekonomik sorunları değerlendirme kurulunun sekreteryasına götüren ve orada bütün Bakanlıkları ilgilendiren çözümlerin de, takipçisi konumunda olan biriyim. Bakanlığımın KOSGEB, Patent Enstitüsü, Standartlar Enstitüsü, Akritasyon ve Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinde ve Bakanlığımız Merkez Teşkilâtında, sizleri ilgilendiren her türlü sorununuza, eğer uygun görürseniz, oluşturacağımız bir komite aracılığıyla, problem çıkması halinde sizin öngöreceğiniz yöntemle, bu tür toplantıların sonuç tutanaklarına vereceğimiz cevap ve sürelerle, sonuna kadar takip edeceğimi ve bu konuda son derece katılımcı davranacağımı; Bakanlığımız birimlerinin de bu noktadaki koordinasyonunda sizlere yardımcı olacağımı bilmenizi isterim.

Sorularınız olursa cevaplandırmaya çalışırım. Vakit geç oldu ama esas merakımı zannediyorum anlatabilirim yani sizlerle birlikte bir takım çözümleri bulma noktasında sizlerden birisi gibi davranmaya gayret edeceğimi bilmenizi isterim.

Yine tekraren, sayın heyete böyle bir organizasyonu tertiplelediği için şükranlarımı arz ediyorum. Bu vesile ile hepimizi saygıyla selâmlıyorum.

KOSGEB Başkanı Erkan Gürkan'ın Konuşması

Hürmetlerimle efendim. MÜSİAD gerçekten takdir edilecek güzel bir toplantı tertipledi.

Biz, KOSGEB Başkanlığında yaklaşık üç buçuk ay önceden bu güne gelen bir çalışma başlattık. Bu çalışma direk sizlerle alâkalı ve biraz sonra teklif edeceğim şeyler de bir anlamda radikal çözümler anlamında önümüzdeki günlerde bize alternatif imkânlar sağlayacak ama buradaki konuşmacıların çoğunun bahsettiği, Sayın Başkanın da ilk konuşmasında telaffuz ettiği konular var. Bunlardan biri bir araya gelerek, sinerjik bir bağ oluşturmak. Sayın Hasan Büyükdede Beyefendi de aynı düstura işaret etti. Peşinden insan unsuru, bir araya gelmek ve insan unsurunun küresel rekabetteki yeri, ayrıca buna bağlı olarak da kurumsal problemler diye bakılınca, bir dizi problem ortaya çıkıyor. Fakat bir özdeyiş var, bu özdeyişin odağını iyi inceleyecek olursak, Küçük Sanayi Sitelerinde ve Organize Sanayi Bölgelerinde de bunu görmek mümkün. İnsanlar, sistemler, müesseseler küçük şeylerle büyür, küçük şeylerle tükenir. Bunu çok mikronize hale getirdiğinizde bir sanayi sitesinin içerisindeki o duvarlarda bulunan kum tanelerini değerlendirecek olursanız, her bir kum tanesi bir organize bölgenin, bir sanayi sitesinin oluşumu için bir sebeptir. Ama oraya gelen insanlar, sanayiciler de, o oluşumun gereğidir. O zorunlulukla bir araya gelmişlerdir ve büyük bir sinerji oluşturmuşlardır.

Ama ilginç bir problem var o kocaman sanayi siteleri bir araya gelir, muhteşem bir sinerjik bağ oluşturmuş gibi görülür. İçerisine girdiğiniz zaman iki dükkanın birbirleriyle diyaloglarının zayıf olduğunu, iki iş yerinin birbirleriyle sinerjik bağının zayıf olduğunu, hatta birbirinden mal almadan iş yapanları Anadolu'da görmek mümkün. Şimdi mesele o zaman odağına dönüldüğünde bir sinerjik bağın oluşturulması, problemlerin birlikte çözüme doğru gidilmesi, problemler Ankara'ya düzenli bir

şekilde geldiğinde, Sayın Genel Müdürümüzle de birlikte oturduğumuzda problemleri epeyce çözebiliyoruz. Sayın Müsteşarla birlikte de bunları çözebiliyoruz, ama meselenin doğru şekilde gelip doğru şekilde çözüme ulaşması önemli. Az önce Ali Bey dedi ki; seneler önce bu toplantıyı yaptık şimdi bir daha yapıyoruz. Demek ki, çok gerekli bir toplantı yapılmış bunun devamı önemli. Biz KOSGEB'te ne yaptık? Kısaca, net ifadeyle sinerjik bir bağ oluşturduk. Önce KOSGEB'in kendi içinde sonra bunu İcra Komitesi Sayın Bakan ukdesinde, sonra da mevcut hükümetin politikalarıyla alâkalı olmak kaydıyla, kurulmuş bir sinerjik bağ. Ama asıl odağı sanayiye dönük, sahaya dönüktü. İlk hafta yani KOSGEB Başkanlığına geldiğimiz ilk haftası bir karlı gündü. Yusuf Bey ziyarete geldi İkitelli'ye. Ondan sonra her hafta bir vilayeti ziyaret ettik. İki vilayeti, üç vilayeti ziyaret ettik. Aldığımız reflekslerle, Sayın Başkanımın, Ali beyin söylediği; ya bunun hepsini okuyacak mısın dediği, biz enteresan bir dosya çıkarttık ortaya.

İcra komitesi değerli üyemiz de burada. Sayın Müsteşarımızın da destekleriyle bir yönetmelik çıktı. “Bu yönetmeliğin mantığı nedir?” diye kısaca aktaracağım ama bunu yapmadan önce ilginç bir şey yaptık; bütün Türkiye’ye yazı yazdık. Yaklaşık 600 küsur oda ve müesseseye. Dedik ki, biz ne yapalım yani biz bir şey yapacağız ama, Başkanlığa geldik radikal bir hareket yapacağız. Sahadakiler için yapacağız. Ne yapalım diye sorduğumuz da, bize geriye gelen cevap net ifadesi % 18 yazılı cevap, bunların da % 10’undan doğru cevap geldi. Tekrar oturduk, 150 uzmanımızla birlikte 40 komisyon kurduk ve bir dosya hazırladık.

Bu dosyada tedbir ve davranış biçimimiz şu; bir özdeyiş vardır hani: “Tedbir önce gerekir, tohum toprağa düşmeden.” Biz de diyoruz ki, destek modüllerimizi 37 değişik modülde yani buradaki hazırlamış olduğumuz destek modülünde olduğu gibi 37 değişik ve 38 danışmanlık ile birlikte ekleniyor geniş bir yelpaze destek modülü çıkarttık.

Bu destek modüllerinin çalışma tarzı şu; firmaya önce kendi uzmanlarımızı gönderiyoruz ve ekspertiz incelemesi yaptırıyoruz. 2003’ün sonuna kadar bu düsturla 1500 firmanın akride edilmesi hesaplanıyor. Firma incelemesi yapıldıktan sonra, firmanın problemleri tesbit ediliyor. Yüzlerce uzmanımız şu anda eğitimleri bitmek üzere, sahaya çıkacaklar; problemlere göre 37 değişik destek modülünden her biri firmalara destek olarak veriliyor. Bu her bir destek modülü, bir firmanın içerisinde ne tür problemleri çözebileceğimize yönelik.

Maksadımız, firmalarımızı küresel rekabet ortamına taşımak, biz böyle bir yaklaşımda bulunduğumuzda cevabını Avrupa’dan alabildik. Bugün az önce öğlenden sonra Amerikan Derneği ile yaptığımız görüşmede onların da sıcak bir yaklaşımı oldu. Japonlarla yaptığımız görüşmede de, İtalyanlarla yaptığımız görüşmede de, net ifadeyle tavrı şu; diyor ki bize akrite edilmiş firma getirirseniz yani bu firmanın kalitesi, belgesi, firmanın kurumsallaşması, çalışma tarzı uygunsa, be-

nim ülkeme benim pazarıma, benim müşteri kitleme kredibilitesi uygunsa bu firmayla çalışabilirim. O zaman bu firmaları bana referans olarak getirebilirsin, diyor. Hatta ben daimi sergi açayım, orda mallarını sergileyip, satayım diyor.

Hatta bizimle ortaklık kurmak isteyenler var. Diyorlar ki, mesela sanayicilerle biz ortak olmak istiyoruz. Kiminle olacağız bunu bize doğru adresleyin, bunları bize bulun ama bunlar akrite edilmiş olsun, nitelikleri belli olsun. Bunu kim akrite eder. Kredibilitesini bankalar yapar. Bunu kim akrite eder? KOSGEB. İşte TSE ile birlikte CE’sini akrite eder veya işte ISO 9000’i.. Ama sonuçta dünya ister ihracatçı olun, ister olmayın küresel rekabete açık halde bizim firmalarımız artı verimlilik yapısıyla birlikte, araştırma geliştirme kabiliyetleri ile birlikte dünya gereklerine uygun hareket etmek zorundadır. Eğer bu hareketi yapmazsak, gümrük duvarlarının bizi koruyamayacağı belli.

Bu nedenle, KOSGEB’le yaptığımız çalışma bu düşünceye odaklı, daha geniş bir zamanda belki daha iyi bir fırsat ortamında bizzat sanayi sitelerimizi, organize bölgelerimizi ziyaret ederek, aktarıyoruz ama yaptığımız ilginç bir şey var bürokraside ciddi problemler olduğu ve dert yanıldığını gördük. Türkiye’nin gerçek problemi bu. Biz başkanlıkta yapmış olduğumuz çalışmada 48 sanayiciden istediğimiz evrak vardı. Bu 48 evrak şu anda bazılarında üç, bazılarında dört, bazılarında da beş olmak kaydıyla, beşe kadar indirdik. Artık ikametgâh il mühaberi istemiyoruz adamdan. Zaten vermesi gereken evrakları bize vermişse, bu tür bir tedbire yöneldik, bu tür bir çözüme yöneldik.

Firmaya önce kendi uzmanlarımızı gönderiyoruz ve ekspertiz incelemesi yaptırıyoruz. 2003’ün sonuna kadar bu düsturla 1500 firmanın akride edilmesi hesaplanıyor. Firma incelemesi yapıldıktan sonra, firmanın problemleri tesbit ediliyor. Yüzlerce uzmanımız şu anda eğitimleri bitmek üzere, sahaya çıkacaklar; problemlere göre 37 değişik destek modülünden her biri firmalara destek olarak veriliyor. Bu her bir destek modülü, bir firmanın içerisinde ne tür problemleri çözebileceğimize yönelik.

Biz yine KOSGEB başkanlığı olarak, İcra Komitesiyle birlikte almış olduğumuz karar sonrasında kaynaklarımızı repodan çıkartmaya başladık. Vakıflar Bankası sayın Genel Müdürü de buradaydı, Vakıflar Bankasıyla yaptığımız çalışmada, biz size paramızı veriyoruz; buyurun, alın. Bizim paramızı koruyun, garanti altında tutun. Fakat paramı bir süre sonra geri istiyorum, ama sizden repo parası istemiyorum, dediğimde; TEFE ile benim paramı korumaya aldı. TEFE +5 dedi. Piyasaya verdi paramı. Şu anda TEFE +5’de ciddi bir fon kaynağı oluşturuyor.

Bir başka çalışma yaptık sahaya birebir odaklanmamız gerektiği için bu yaklaşımda bulunduk. Bunu organize bölgelerle de yapmamız mümkün. Ne yaptık? Odalar Birliği ile bir antlaşma yaptık. Dedik ki, biz bütün Türkiye’nin her tarafında şube açmamız mümkün değil, bu bir yanıltı. Bunu ne yapalım? Zaten mekân olan odaların kendi bünyesiyle imkânları var. Onlar bir oda oluştursunlar, ilçelere kadar inelim; biz onların diğer desteklerinde yardımcı olmak kaydıyla, bütün desteklerimizi oraya götürmek kaydıyla, bünyesindeki bir elemanını versin ve birlikte sinerjik bağ oluşturalım. Bütün Türkiye’de var olalım. Ben bir anda KOSGEB olarak böyle bir güce ulaştım. Şimdi Odalar Birliği Rifat Bey’in bizim ve Sayın Müsteşarımız Adem Bey’in olduğu bir icra komitesi veya bir koordinasyon komitesi var. Onun altında iki tane koordinatör ile birlikte şu anda mekânları da oluşturdu, çalışmaya başlandı. Biz çalışmaya başlamadan bir çok oda, kendini hazırladı. Bu da bir farklı yaklaşım türü. O zaman, organize bölgeler içerisinde de bunu yapmak mümkün. Organize bölgeler böyle bir ortamı, böyle bir kişiyi oluşturursa biz de icra komitemize bunu sunar, uygulamaya alırız.

Şimdi bu arada sahanın taranması, sahanın mevcut problemlerinin teşhisi ve çözümlerin üretilmesi ile ilgili bu 37 destek modülü içinde, ayrıca makro bakış açısına sahip tedbirler de var. Ama odağımız şu firmayı iyi takip edebilelim, kontrol altında tutabilelim, bürokrasiyi azaltarak bunu yapalım ve bire bir sahada bu hiz-

meti verelim; firmadan bölgeye, bölgeden ülkeye, ülkeden de küresel rekabete taşıyıcı tedbirler alalım. Ayrıca KOSGEB olarak diyoruz ki, bizim yönetmeliklerimizde yetersiz kalanlar var mı, varsa bunları değiştirelim. Eksik kalanlar var mı, varsa onları tamamlayalım. Sonuçta 2003’ün sonuna kadar kendimizi tekamül ettirerek götürelim. Bu münasebetle, KOSGEB şu anda yurt içinden ve yurt dışından ilgi odağı olmaya başladı.

Fakat yaptığımız daha güzel bir şey var. Bakın Türkiye’de herkesin yakındığı en ciddi problemlerden biri repodur. Yani finansman kaynaklarının yatırıma döndürülmemesinin getirmiş olduğu bir problem. Biz yine KOSGEB başkanlığı olarak, İcra Komitesiyle birlikte almış olduğumuz karar sonrasında kaynaklarımızı repodan çıkartmaya başladık. Vakıflar Bankası sayın Genel Müdürü de buradaydı, Vakıflar Bankasıyla yaptığımız çalışmada, biz size paramızı veriyoruz; buyurun, alın. Bizim paramızı koruyun, garanti altında tutun. Fakat paramı bir süre sonra geri istiyorum, ama sizden repo parası istemiyorum, dediğimde; TEFE ile benim paramı korumaya aldı. TEFE +5 dedi. Piyasaya verdi paramı. Şu anda TEFE +5’de ciddi bir fon kaynağı oluşturuyor.

Bu tetikleme, bir sürü bankayı arkasından getirdi. Bir çok banka biz bu işe varız demeye başladı ve KOBİ kredisi kavramı yaygınlaşmaya başladı. Uluslar arası fonlar da gelmeye başladı. Böyle bakıldığında şimdi diğer kaynaklarımızı da, Halk Bankası’yla, Ziraat Bankası ve diğer bankalarla İş Bankası’yla bu tür işbirliğine gitmeye çalışıyoruz. Bazen onların fonlarının bizim akrite ettiğimiz veya bizim değerlendirdiğimiz firmalar üzerinden verilmesi, bazılarında bizim fonlarımız üzerinden bu tür tedbirlerle verilmesi konusunda. O nedenle biz kendi kurumsal yapımız içerisinde bir değişimi zorluyoruz. Ve merkezde yetkileri tutma yerine, yetkileri aşağıya çekiyoruz. Sahaya indiriyoruz. Ve sahada bunların çözümlerini bekliyoruz. Ama çok önemli olan bir şey var, o da şu: KOSGEB başkanlığı kurulduğu zaman 1990’da kurulmadan önce o günkü bakan tarafından biz görevlendirilmiştik. Elimize çantayı aldık, bütün Anadolu’yu gez-

dik. KOSGEB diye bir kurum kuruluyor. Lütfen bu kanunu sahiplenin dedik. Anadolu'yu gezdiğimiz süreç enteresandır, 4 arkadaş Edirne'den Artvin'e kadar dolaştık.

Bu çalışmanın sonrasında Meclise geldiğimizde, kanun çıkacağı zaman mecliste hiç kimse yoktu. Ama o günün Cumhurbaşkanı rahmetli Turgut Özal tarafından yaklaşık bir trilyon liralık bir fonla KOSGEB'i kurduk. KOSGEB'in içerisinde kurulduktan sonra fon dönmeye başladı. KOSGEB kurulurken sanayici yoktu. Kurulduktan sonra fon dönmeye başladı. Repo kaynakları içerisinde yine sanayici yoktu. Ya kardeşim bu kurum özerk bir kurum, bu kurum destek modüllerini çok rahat bir şekilde indirebilir; gelin buraya, biz bununla ilgilenelim. Bu kurum çalışsın, çalışmıyorsa da neden çalışmadığını soralım denilmedi. KOSGEB bu sürecin sonrasında fonları alındı, havuza atıldı. Yine denilmedi ki, yahu bu fonda ciddi bir kaynak oluştu, bunu direkt sahaya indirin şu tür bir destek modüllemesi yapın.

Kaynaklar oraya indikten sonra KOSGEB'in maaş verecek gücü kalmadı. Sonra tekrar bir tedbirle yeniden kaynaklar oluşturuldu. Geçen sene 2002'den 2003'e bankadaki, Ziraat Bankasındaki devri yaklaşık 125 trilyon liraydı, ama bizim başkanlığa geldiğimizde binaya ayrılan kaynak 11 trilyon liraydı. Şimdi burada sanayici ve işi adamımız kendisi için özerk bir yapıda kurulmuş olan bu müesseseye sahiplenmek zorunda. Eğer KOSGEB'in başkanlığı gerekli hizmeti vermiyorsa, gelip bunu sorgulamalı, bu değişimi zorlamalı. Hep birlikte bunu yapmak zorundayız. Ama bizim gibi birileri bunu şöyle takip edecek ve sonuçta da, bu iyi olacak diye bakılırsa olması mümkün değil. Bizim yapmış olduğumuz iş karşılığını bulmazsa sonuç elde etmemiz mümkün değil. Bakın şu anda Hannover'de sanayiciler için daimi bir sergi açılıyor. Bir iki ay içerisinde biter, son mutabakatı yapıldı. Aysel'le yapmış olduğumuz şifahi görüşmeler sonrasında, protokole dönecek, organize bölgelerin içerisinde ve sanayicilerin kendi aralarında görüşmeleriyle ilgili ciddi bir avantaj geliyor. Bu ve buna benzer bir sürü tepki geliyor, ama bir tane örneğini vereyim bunun, ne kadar bü-

yük bir fırsat doğurabileceğini hep birlikte tasavvur edelim.

Almanlarla yapmış olduğumuz görüşme sonrasında 5 milyon firma bilgi bankasında depolu ve güncelleşmiş bilgiye sahip. Böyle bir bilgi bankası var. Dönüp bize şunu söylüyor, diyor ki, bizden taze veri isterseniz sizinle bir protokol yapalım, ağlarımızı birleştirelim. Tekstil sektöründe talebiniz varsa, biz size partnerlerinizi bulalım bin tanesini süzüp getirelim. Orada öyle bekliyor. Bunun gibi bir dizi imkân var. Bu nedenle, 26'sında Sayın Bakan tarafından, 28'inde Sayın Başbakan tarafından açıklanacak bir destek paketi var; elimizdeki destek paketi. Biz bire bir aykırı bir duruşla farklı bir politika tarzı izliyoruz. Detaylarını anlatamadığım bir sürü kendi içinde farklılıkları var. Fakat bunlar organize sanayi bölgelerinin içinde de, küçük sanayi bölgelerinin içinde de kuluçkaya yatacak türde bir şey. Yani merkezini bizzat kendi bünyemizde oluşturabileceğimiz bir şey.

Güzel bir söz vardır, ümitvar olmak ve güzelliği beklemek anlamında:

“Denizin durgunluğu, dalgalara gebe dir” diye. İşte biz de, öyle bir dalga hissediyoruz. Gecenin saat iki buçuğunda, Eskişehir'de bir sanayici babasıyla birlikte ağlayan gözlerle karşıladı bizi. Simav'dan geçip giderken. Sarılıp kucakladı bizi, yüzümüzden öptü. Bu sanayicimiz bizim vermiş olduğumuz desteklerle birlikte şu anda Belçika'da, talep üzerine patentini 10 milyon euroya satıyor. Bunun gibi bir daha birçok firmamız var.

Sözlerimi bitirirken teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Güzel bir söz vardır, ümitvar olmak ve güzelliği beklemek anlamında: “Denizin durgunluğu, dalgalara gebe dir” diye. İşte biz de, öyle bir dalga hissediyoruz. Gecenin saat iki buçuğunda, Eskişehir'de bir sanayici babasıyla birlikte ağlayan gözlerle karşıladı bizi. Simav'dan geçip giderken. Sarılıp kucakladı bizi, yüzümüzden öptü. Bu sanayicimiz bizim vermiş olduğumuz desteklerle birlikte şu anda Belçika'da, talep üzerine patentini 10 milyon euroya satıyor.

II. BÖLÜM

Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri ve Serbest Bölgelerin Kamu Kurumları Bazında Beklentileri

**Araştırma
Raporları**

MÜSTAKİL SANAYİCİ ve İŞADAMLARI DERNEĞİ

Bu bölümde sanayi bölgeleri/sanayi siteleri ve serbest bölge yöneticilerine yönelik olarak yapılan anket uygulaması sonucunda, elde edilen bilgiler ve sempozyum sırasında yapılan açıklamalar, sistematik bir şekilde derlenmiştir. Sorunlar ve öneriler ilgili site yöneticilerinin bakış açılarıyla dile getirilmiştir. Sempozyumda ilgili yerlerin sorunlarıyla ilgili söz alan yetkili kişiler sırasıyla şunlardır;

Yusuf Akgün; İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Başkanı

Yaşar Temel Çoruh; Marmara Kooperatifler Birliği Başkanı

Bahattin Keleş; Beylikdüzü Organize Sanayi Bölgesi Başkanı

Süheyl Erboz; İMES Organize Sanayi Bölgesi Başkanı

Hakkı Matraş; İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi Başkanı

Hayrullah Yelkenci; PAGEV(Türk Pilastik Sanayicileri Araşt.-Gelişt.-Eğitim Vakfı) Başkanı.

Bayram Atılğan; Hadımköy Sanayici ve İşadamları Der Başkanı.

Adem Yılmaz; Çatalca Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı

Kemal Erimtan; Esenyurt Sanayici ve İşadamları Der Başkanı

Sabri İzel; Beylikdüzü Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı

İrfan Diri; Avclar Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı

Fahri Türkkkan; SANDER Başkanı.

Orhan Aydın; OSTİM Başkanı.

Abdullah Çınar; GİYKOOB Başkanı.

Mustafa Ercan; Kuyumcukent Başkanı.

Bayram Kömürcü; Isıtma-Soğutma-Havalandırma Küçük Sanayi Sitesi Başkanı.

Macit Dağdelen; İSBAŞ Trakya Serbest Bölge Başkanı

Nahit Kemalbay; İSTOÇ Başkanı

Ali Zafer Taciroğlu; MEGA CENTER Başkanı

M. Taner Aşkın; DES Dudullu

Galip Demir; Matbaacılar Sitesi

A- SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI

Genel Beklentiler: Sorunların çözümü her şeyden önce kamuda ciddi bir anlayış değişimini gerektirmektedir. Devlet-sanayici işbirliği geliştirilmeli ve devletin sanayiye bakışı çözüm odaklı ve sinerji oluşturmaya yönelik olmalıdır. Problemlerin çözümünde tüm tarafların aktif katılımı ile oluşan ortak akıl ön plana çıkmalıdır. Bunun için genel olarak aşağıdaki maddeler vurgulanmıştır:

1. Kamudaki insan kaynağı kalitesi artırılmalı ve sanayicilerin beklentileri dikkate alınmalıdır.

2. Ekonominin ve sanayicilerin toplumsal algılanışını zedeleyen tüm faktörler düzeltilmelidir. Bu nedenle, her şeyden önce kayıt dışı ekonominin, bir an önce kayıt içine alınması sağlanmalıdır.

3. Yerel yönetimlerin mali yapıları güçlendirilmeli ve bölgeden toplanan vergilerin yine bölgeye altyapı olarak dönmelerinin sistemi geliştirilmelidir.

4. Eğitim, sağlık, sosyal ve kültürel yapıların bölge sanayisi üzerindeki olumlu etkisi unutulmamalı. Bu yapıların planlanması, yapılması ve geliştirilmesi sürecinde, sanayi temsilcilerinin görüşleri alınarak, katkıları sağlanmalı.

Bölgemizdeki yatırımları engelleyen tüm bürokratik tikanlıklar yeniden düşünülmeli ve bürokrasi engelleyici değil, teşvik edici bir yapıya sahip olmalıdır. (SANDER)

OSB Yasasının Değiştirilmesi: OSB yasasının birçok hükmü, bölgemizde ve özellikle sitemizde sayısız problemleri ortaya çıkarmakta, OSB İkitelli müteşebbis kurulunun aldığı kararlar bölgeye büyük zararlar vermektedir. OSB yasası ve sistemi değiştirilmelidir. Bu konuda Sanayi ve Ticaret Bakanlığımıza bir çok gerekçeli başvurumuz olmuştur. OSB yönetiminin hiçbir hakkı olmadığı halde, yönetim aidatı adı altında almaya çalıştığı harçlar kaldırılmalıdır. Sitemizin 1/1000 ve 1/5000'lik planları son defa Büyükşehir ve Küçükçekmece Belediyesi tarafından onanarak, askıya çıkıp kesinleşmesine rağmen, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı onaylanan planlara

aykırı olarak, tadilat yapmış ve OSB'ye göndermiştir (İstanbul Kerestecileri K. Yapı Kooperatifi'nin Sorunları)

Düzenlenecek yasa konusunda birkaç gün içinde görüş istenme yoluna başvurulmamalıdır. OSB Kanunu'nun eksiklerinin giderilmesi için, OSB yöneticileri, Sanayi Bakanlığı'nın bürokratları ve diğer ilgililer birlikte çalışmalıdır. (Beylikdüzü OSB)

4562 Sayılı Yasanın yol açtığı problemler için çözüm önerileri: Yasa dört ayrı bölümde mütalaa edilmelidir. Bu bölümler yeni kurulacak OSB'ler, kurulmuş olan OSB'ler, yeni kurulacak OKSB'ler ve kurulmuş OKSB'leri düzenleyecek hükümleri taşımaktadır.

Yasada kurucu müteşebbisler arasında tanımlanan Valilik, Sanayi ve Ticaret Odaları, Belediyeler gibi kurum ve kuruluşların, OSB veya OKSB içindeki varlıkları, OSB veya OKSB tüzel kişiliğini kazandıktan sonra, mecburi olmaktan çıkarılmalı ve isteğe bağlı hale getirilmelidir.

OSB veya OKSB'de taşınmaz alan gerçek ve tüzel kişilere, Müteşebbis Heyette ve sonrasında da öngörülecek bir katılım rakamı sağlandığında geçilecek Genel Kurullu sistemde doğrudan ve bu defa sayı kısıtlamasına tabi olmadan temsil hakkı verilmelidir.

Yasaya amacını gerçekleştirdikten sonra OSB veya OKSB'nin kendi yetkili kurullarının kararı ile, kendilerini tasfiye etmelerini sağlayacak hükümler konmalıdır.

Yasada ve Uygulama Yönetmeliği'nde bürokratik işlemler azaltılmalıdır. Kontrol edip onaylayanın sorumluluklarını ağırlaştırmak yerine, hazırlayıp onaya yollayanın sorumluluklarını ağırlaştırıcı düzenlemelere gidilmelidir. Böylece, Ankara ile OSB veya OKSB'ler arasında onama için kaybedilen zaman ortadan kalkacak ve Bakanlık plan denetlemek yerine arazi denetleyip, kendisini kandırarak cezalandırarak kamu düzeninin gereğini yerine getirecektir. Bu sayede doğru plan yapanın onama işlemi, eksik yapanlar yüzünden gecikmemiş olacaktır.

Mevcut Yasa ve Yönetmelikte yer alan, mühür, para cezası, yıkım gibi konular, yeni yasada ciddiyet ve önemi göz önüne alınarak, düzenlenmeli ve keyfiyete yer vermeyecek hükümlere bağlanmalıdır. Yasanın çıkarılma amacının, bir OSB/OKSB bürokrasisi ve hegemonyası yaratmak değil, bu yörelerde yer sahibi olan ve ola-

çak insanların çağdaş, rahat ve huzurlu bir çalışma ortamına kavuşmaları olduğu her bir madde yazılırken göz önünde tutulmalıdır.

İmar Sorunlarının Giderilmesi: Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca 15/11/2002 tarihinde onaylanan 1/1000 ölçekli uygulama imar planları, bölgenin sorunlarını büyük ölçüde çözmüş olmakla beraber, 1985 yılından beri farklı 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planlarının sebebiyet verdiği plan karmaşası sırasında meydana gelen yapılaşmaya çözüm getirmemektedir. 15/04/2000 tarihli 4562 sayılı OSB'ler Kanunu yürürlüğe girmeden önce, kurulmuş İkitelli OSB'de mevcut yapılaşma göz önüne alınarak, yapılacak 1/5000 ölçekli Revize Nazım İmar Planının Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızca onaylanması ile İkitelli OSB'nin imar sorunu çözülmüş olacaktır. (İkitelli OSB)

İşyeri yapı kooperatiflerince ve organize küçük sanayi sitelerinde bir çok il ve ilçemizde inşa edilen ve edilmeye devam olunan sanayi sitesi kooperatifleri ile bu sitelerin sosyal donatı alanları için elde olmayan nedenlerden ötürü az da olsa plana aykırılıklar yüzünden iskan ve bağımsız bölüm tapusu alınmamaktadır. İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 1996 tarihli anakent belediyesi 1/5000'lik imar planına dayalı olarak, yaptığı ve 01.02.2003 tarihinde yürürlüğe giren yeni imar planlarına göre, bazı kooperatiflerin inşaatları 1986 tarihli 1/5000 ve 1/1000 ölçekli planlara göre bitmiş olmasına rağmen, yeni plana uyum noktasında sorunları vardır. Bu sorunların halli bakımından Organize Sanayi Bölgesi Başkanlığı'nın revize imar planı veya 1/5000 ölçekli Nazım imar planı teklifinin bakanlıkça değerlendirilerek, kooperatiflerin mağduriyetlerinin önlenmesi uygun olacaktır. (Marmara KSS YKB)

Sosyal Tesislerin Site Yönetimine Devredilmesi: Sanayi siteleri tip ana sözleşmelerinin 65. maddesine göre sosyal tesis olan (büfe, işyeri, toplantı salonu, kütüphane) gayri menkullerin tasfiyeden önce site yönetimine devredilmesi emredilmektedir. Tapu müdürlükleri site yönetimlerinin hükmi şahsiyeti olmadığı gerekçesiyle tapu devrine izin vermemektedir. Bu hususun yeni bir yasal düzenleme ile düzeltilmesi beklenmektedir.

Kat Mülkiyeti Kanununun Değiştirilmesi: Kat Mülkiyeti Kanunu değiştirilerek, birden fazla parsel de

yerleşik siteler için yönetim planı ancak sözleşme esaslı yapılabilmektedir. Bu durum planları güçsüz kılmaktadır. Kat Mülkiyeti Kanununda bu ihtiyacı giderecek değişiklik yapılmalıdır.

Belediye Gelirleri Kanununun Yeniden Düzenlenmesi: Belediye Gelirleri Kanununun 97. Maddesi Belediyelerimiz 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97. maddesini çok geniş ve haksız bir şekilde uygulamaktadır. Bu yolla Belediyeler; Su Kanalizasyon işletmeleri ve itfaiye gibi kuruluşları için astronomik ücretler almaktadır. Bu maddenin uygulanışı ile ilgili olarak kooperatiflerle, belediyeler arasında hukukî ihtilaflar çıkmakta, davalar açılmaktadır. Davaların kooperatifler lehine sonuçlanması da, sorunu çözmekte, zaman kaybına sebep olmaktadır. Belirttiğimiz nedenlerle; 2464 sayılı kanunun 97. maddesinin yorumu ve uygulanmasında gerçekçi ve adaletli olunmasını talep ediyoruz. (Marmara KSSYKB)

OSB Sınırlarının Bakanlık Tarafından Belirlenmesi: Bölgemizdeki kooperatiflerden Mermenciler ve Bakırcılar bir belediyede, Birlik Kooperatifi ise diğer bir belediyededir. Dolayısıyla iki ayrı belediye problemleri birlikte yaşanıyor. Bu durum arsa ve emlak rayiç fiyatları arasında da dengesizliğe sebep oluyor. Bu şekildeki planlar ülkemizde, tahmin ediyoruz diğer yörelerde de vardır. Bu tür problemlerde çözümün gereğini bize göre plandaki tadilatı OSB'yi kuran Sanayi Bakanlığı tarafından resen yapılmalıdır. Bu konu ile ilgili kanunî düzenlemelere gidilmelidir. (Beylikdüzü OSB)

OSB Olmayan Bölgelerin Sorunlarının Unutulması: Bölgemizin sanayi tesisi yoğun bir görünüm arz etmesine rağmen, OSB olamaktan dolayı ciddi sıkıntıları vardır. OSB'lere sunulan çeşitli imkân ve kolaylıklardan yararlanamayan bölge sanayicisi, bunun yanında altyapı eksikliği yüzünden dünya ile rekabet şansını da hızla yitirmektedir. (AVSİAD)

ÇED Raporu Temini Konusunda Organizasyon: ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) raporlarının temini için kooperatiflerle bilimsel kurum ve kuruluşlar, üniversiteler arasında esaslı bir dayanışma ve işbirliğine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu dayanışma ve işbirliğinin kurulmasında, kooperatifler bünyesindeki uzman danışman kadrosuna görev düşmektedir. (KUYUMCU-KENT)

Toplu İşyeri Kooperatiflerine Şirketlerin Ortak Olamaması: Mevcut mevzuata göre ticarî şirketler kooperatiflere ortak olamamaktadır. Bu engelin ortadan kaldırılması için, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 1. ve 9. Maddeleriyle, buna bağlı olarak 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 88. maddesine göre, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan tip ana sözleşmesinde ticaret şirketlerinin kooperatiflere ortak olmasına engel teşkil eden hükümler değiştirilmelidir. (KUYUMCUKENT, Beylikdüzü OSB ve ISISO)

Ortak Bir Mevzuatın Bulunmaması: Sanayi sitesi yapı kooperatifleri ile toplu işyeri yapı kooperatiflerinin işletme aşamasında ortak uygulamalı bir mevzuatının olmaması, sorun olarak görülmektedir. İşyeri yapı kooperatiflerinin işletmeye açılmasından sonra, birlikte ve bir bütün halinde yönetilmesini sağlayacak ortak uygulamalı bir mevzuata kavuşturulmalıdır. Ortak uygulamalı mevzuat, verilecek hizmetin etkinliğini ve kalitesini artıracaktır.

Birden çok parsel üzerinde yapılaşan sanayi sitelerinde işyerlerinin fesholmasından sonra, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'na göre parsel bazında yönetilmesi hem sitenin bölünmesini, hem de mevzuatın yetersizliği nedeniyle hizmetlerin aksamasına sebep olmaktadır.

İşletme kooperatifine dönüşüm çoğu zaman mümkün olamamaktadır. Bu nedenle işyeri kooperatiflerinin ve özellikle sanayi sitesi yapı kooperatiflerinin işletmeye açılmasından sonra, birlik ve bütün halinde yönetilmesi, hizmetlerin etkin olarak görülmesini sağlayan bir mevzuata kavuşturulması gerekmektedir.

Daha çok inşaatın gerçekleşmesinden sonra ortaya çıkan mevzuat sorunlarının yeni bir işletme ana sözleşmesi ya da Kat Mülkiyeti Yasası'na eklenecek yeni bir bölümle düzenlenmesi yararlı olacaktır.

Şu anda işletmeye açılan toplu işyeri ya da sanayi sitesi yapı kooperatiflerinin yönetim mevzuatında bir birliğin olmadığı ve değişik uygulamalar yapıldığı gözlemlenmektedir. Bu münasebetle, ortak uygulamalı bir mevzuat getirilmesi yararlı olacaktır. (KUYUMCUKENT)

Üniversite-Sanayi İşbirliği Eksikliği: Çağımızda sanayi işletmelerinin varlığını sürdürebilmesi, teknolojiyi yakından izleyip altyapılarını buna uygun hale ge-

tirmesi ve her alanda bilimselliğe ağırlık vermesiyle mümkündür. Organize Sanayi Siteleri üniversiteler için birer deney ortamıdır. Geleceğin mühendisleri, teknik uzmanlar, sanayimize bilimsel katkı sağlayacak gençlerimiz buralarda uygulamalı eğitim imkânına sahip olmalı; devlet bu anlamda gerekli planlamayı üniversitelerle birlikte gerçekleştirebilmelidir. Küçük Sanayi Sitelerinde, Organize Sanayi Bölgelerinde, toplu işyeri kooperatiflerinin projelerinde muhakkak Meslek Liseleri ve Çıraklık Okullarının modern çağın ihtiyaçlarına cevap verecek her türlü donanıma sahip altyapı ile açılmasına özen gösterilmeli; devlet konu ile ilgili gerekli katkıyı sağlamalı ve yeterli bir bütçe oluşturmalıdır (Kuyumcukent)

Kooperatifler Kanunu ve Ana Sözleşme: Kooperatifler kanunu ile, küçük sanayi sitesi ve toplu işyeri yapı kooperatifi ana sözleşmesinde değişiklik yapılarak; bir işyerinde usta veya kalfa olarak çalışanların, işyeri sahibi olmasına bakılmaksızın küçük sanayi siteleri kooperatiflerine ortak alınmalarına imkân tanınmalıdır. Birden çok çalışanların ve aynı işyerinin sahibi olan ortakların bir veya daha fazla işyeri için kooperatife müştereken ortak olmalarına, aynı işyerine birden fazla ortak olanlara tapu verilmesi sağlanmalıdır. Gelişen teknoloji ve değişen şartlar nedeniyle, Sanayi Sitesi Yapı Kooperatiflerine ticarî şirketler ile kurum ve kuruluşların da ortak olarak alınmasının temini için gereken yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Sanayi siteleri tip ana sözleşmelerinin 65. maddesine göre sosyal tesis olan (büfe, işyeri, toplantı salonu, kütüphane) gayri menkullerin tasfiyeden önce site yönetimine devredilmesi emredilmektedir. Tabu müdürlükleri site yönetimlerinin hükmü şahsiyeti olmadığı gerekçesiyle tapu devrine izin vermemektedir. Bu husus yeni bir yasal düzenlemeyle düzeltilmelidir (Marmara KSSYKB)

Arıtma Tesisi Aidatları İçin Yeni Düzenleme Yapılması: 4562 sayılı OSB Yasası ve bu kanuna istinaden çıkarılan OSB Uygulama Yönetmeliği'nde faaliyette olan Kooperatiflerin birleşmesiyle oluşan OSB'ler ile ilgili hükümler son derece sınırlıdır.

Mevcut OSB Uygulama Yönetmeliği sıfırdan kurulacak OSB'ler göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Ancak bizim gibi Kooperatiflerden kurulu ve yapılaşmasının büyük bölümünü tamamlamış OSB'ler de dikate alınarak, yeniden düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Bizim bölgemiz üç kooperatiften kurulu olup, kooperatiflerin fizikî büyüklükleri, üye sayıları, üretim hacimleri, iş gücü, imar durumları, alt yapısı, yolları ve arıtma tesislerinin farklılıklarından dolayı teknik, idarî ve maddî problemler yaşamaktadır.

Nasıl ki, OSB'nin 16. maddesinde arıtma aidatları debi ve kirletme parametrelerine göre alınıyorsa, aynı işlemi aidatta da sadece arsa m² yerine; arsa m²'si + bina m²'si + işçi sayısı gibi parametrelerin değerlendirilerek, çıkarılacak bir ortalama ile alınmasında fayda vardır. İlgili düzenlemelerin yapılması gerektiği kanaatindeyiz. (Beylikdüzü OSB)

İşletme Ruhsatları: Bilindiği gibi, OSB'lerdeki firmaların işletme ruhsatları ilgili resmî kurumlar tarafından verilmektedir. Bu durum kontrol noktasında birtakım sıkıntılara sebebiyet vermektedir.

Ayrıca gayri sıhhi müesseseler yönetmeliğindeki bazı maddelere istinaden işletmelerin proses şemalarında çok küçük bir değişiklik olması halinde bile, ruhsat iptal edilerek, yenilenmesi talep edilmektedir. Bu durum sanayiciyi son derece olumsuz yönde etkilemektedir. İşyeri açma ve çalışma izninin OSB Bölge Müdürlüğü'nce verilmesi, GSM Yönetmeliğindeki işletmenin sınıfı ile ilgili-özellikle motor gücü ile ilgili-hükümlerin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. (Beylikdüzü OSB)

Doğalgaz: OSB'lerde, doğalgaz tüketimi gelirlerinden belli bir payın belediyelere verildiği gibi, OSB'lere de verilmesi için veya OSB'lerin doğalgaz dağıtımını direkt kendisinin yapabilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasını öneriyoruz. (Beylikdüzü OSB)

OSB Gelirlerinin Bir Bölümünün Eğitim Amacıyla Kullanılması: Nasıl ki, Vakıf gelirlerinin % 80'inin hayır işlerine harcanma mecburiyeti varsa, OSB'lerin gelirlerinin de belirli kısımlarının Ar-Ge çalışmaları, laboratuvar çalışmaları ve eğitimle ilgili konulara harcama mecburiyetinin getirilmesi, sanayi adına faydalı olacaktır. İşletme aşamasında sanayi siteleri bünyelerinde mutlaka çırak eğitimi yaptırmalı ve bu eğitim denetlemelidir. Küçük Sanayi Sitelerinde ve Organize Sanayi Sitelerinde eğitimli ara eleman ihtiyacı vardır. İşyerlerinin bu ihtiyacı karşılayacak önlemler alınmalıdır. Küçük Sanayi Sitelerinde ve Organize Sanayi Sitelerinde

mutlaka Çıraklık Okulu açılmalı; Çıraklık Okulu kurulmayan sanayi sitelerine belediyeler ruhsat vermemelidir. (Beylikdüzü OSB)

Eleman yetiştiren çırak ve meslek okullarına ağırlık verilmesini öneriyoruz.

(İstanbul Birlik Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi)

OSB Yönetiminde Temsil Sorunu: Küçük Sanayi Sitelerinden meydana gelen OSB'lerde her kooperatif bir katılma sayılır ve genel kurulda bir oy hakkı vardır. Bu durum, temsiliyet açısından haksızlığa yol açmaktadır. (İMES)

OSB'lerin Altyapı Sorunları: OSB'lerde yer alan kuruluşlar, altyapı ihtiyaçlarını OSB tesislerinden karşılamak zorundadır. OSB'nin izni olmadan altyapı ihtiyaçları başka bir yerden karşılanamaz. OSB'lerin %5 muafiyeti kaldırıldı. KSS'lerden meydana gelen OSB'lerde bu madde çok sakıncalıdır. (İMES)

Küçük Sanayi Sitelerinden meydana gelen OSB'lerde, mülkiyeti kooperatife ait olan ve OSB ilan edilmeden edinilen sosyal tesislerin durumu yasada açık ve net olarak belirtilmemiş. Daha da önemlisi, yapılaşmasını tamamlamamış olan OSB'lerde; mülkiyeti KSS'ye ait olan imarlı parsellere OSB'ye dahil olduktan sonra inşa edilecek olan tesislerin mülkiyetinin, OSB'ye ait olacağıdır. Bu durumun yasada açık ve net olarak belirtilmesi lâzım. (İMES)

İşyeri Açma İzninin OSB'lerce Verilmesi: İnşaat ruhsatları, inşaatlarla ilgili bütün projelerin tasdiki, yapı kullanma izin belgesi veren makam OSB olduğuna göre, işyeri açma izninin de OSB'lerce verilmesi uygun olur. (İMES)

Birinci sınıf GSM ruhsatlarının OSB Müteşebbis Heyeti tarafından verilmesi uzun ve gereksiz bürokrasiyi azaltacaktır. (Tuzla Boya OSB)

Genel Kurul Toplantılarıyla İlgili Düzenlemeler: Genel Kurul tarihinden 32 gün evvel çağrı yapılma zorunluluğu, çağrı tarihi ile kongre tarihi arasındaki zamanın çok uzun olması, insanların kongre tarihini unutmalarına sebebiyet vermektedir.

Genel Kurul gündemi ile bilanço ve gelir gider farkı hesabının gönderilmesi zorunlu olmalıdır.

Yapı kooperatifleri genel kurulları için ikinci toplantıda da _ toplantı nisabı aranması, özellikle işletmeye açılan sanayi sitelerinde genel kurul toplanması için sorun olmaktadır. Yapı kooperatifi ikinci toplantılarında da _ toplantı nisabı aranmamalıdır. Kooperatiflere genel kurul gündemi ile birlikte bilançonun ve gelir-gider farkı hesabının ortaklara gönderilmesi mecburî olmalıdır. (İMES ve ISISO)

İşletmeye açılan sanayi sitelerinin idaresi için yeni bir yasal düzenleme yapılmalı ve sitedeki işyerlerinin belli oranında çalışma izni alması durumunda yeni yasal duruma genel kurul kararına ihtiyaç duyulmadan geçilmelidir. (İMES)

Teşviklerin Gecikmesinin Önlenmesi: Küçük Sanayi Sitelerine verilen teşvikler gecikmektedir. Gecikmenin önlenmesi için bu konudaki bürokratik engeller kaldırılmalıdır.

Sağlık Sorunlarının Giderilmesi: Sağlık konusunda sorunlar vardır. SSK'nın veya Sağlık Bakanlığı'nın Sanayi Sitelerinde site yönetiminin tahsis edeceği birimlerde sağlık merkezi kurması, göndereceği yetkili bir doktor ve hemşire ile ön muayene yapması, hem zaman hem de hastalıkların takibi açısından faydalı olacaktır. Ayrıca hastahanelerdeki birikim bu yolla azalacaktır.

Kooperatiflerin Yönetim Kurulu görev süresi: Kooperatiflerde Yönetim Kurulu görev süresi iki yıla sınırlandırılmalıdır. Ancak zaruret halinde dört yıla çıkarılmalıdır. Her durumda yönetim kurulununun 1/4 üyesi yenilenmelidir. Site ortakları arasında ve site yönetimi ve ortaklar arasında zaman zaman anlaşmazlıklar çıkmakta, bu sorunlar site yönetimince de çözümlenememektedir. Bu yüzden site içerisinde dostluklar bozulmakta huzursuzluklar, kırgınlıklar üretimin verimini düşürmektedir. Sanayi sitelerinde, kooperatiflerde, birliklerde Ombudsman niteliklerine sahip kişilerden arabulucu olarak yararlanılması, sorunların çözümünü kolaylaştıracaktır. (Matbaacılar KSSYK)

Toplu İşyeri Kooperatiflerine Devlet Desteği: Devlet teşvikleri, kompleksin ülkemize kazandıracakları göz önünde bulundurularak belirlenmelidir. 150 milyon dolara mal olan bir kompleksin bu bedeli özel bankalardan yüksek faizli krediler yerine devletten dü-

şük faizli, uzun vadeli kredilerle karşılayamamış olması, henüz faaliyete geçmemiş bir "inşaattan" trilyonlarca emlak vergisini çoğunluğu küçük esnaf olan kooperatif ortaklarının cebinden karşılamak zorunda kalması, devletimizin, belediyelerimizin ciddi planlama ve uygulama yolunda yapmaları gereken çok şey olduğunun tipik bir göstergesidir. (KUYUMÇUKENT)

Atık Su Arıtma Tesisi Nedeniyle Haksız Rekabet: Bölgemizde büyük maliyette gerçekleştirilen ve işletmesi de büyük külfet olan, Atık Su Arıtma Tesisi ile çevreye uyumlu ve saygılı üretim yapılmaktadır. Fakat ülkemizin diğer bölge ve kentlerinde arıtma tesisi olmadan çalışan bilhassa deri sanayicileri olduğu için, büyük maliyet farklılıkları sebebiyle deri ağırlıklı olan sanayicilerimiz onların ürünleriyle rekabet edemez durumdadır. Haksız Rekabet Konusunda Arıtma Tesisi olmayan Bölgelerden çevre mevzuatına göre ceza alınıp fon oluşturulmalı ve bu fon ile arıtması olan bölgeler desteklenmelidir. Arıtma Tesisi yapımı ve İşletmesi için altında bulunduğumuz ağır yükün bazı teşviklerle (örneğin elektrik fiyatında %40-50 arasında indirim gibi) hafifletilmesi uygun olacaktır. (İst. Deri OSB)

Devir ve Temlik İşlemlerindeki Güçlükler: Bölgemizde fabrikasını kurup işletme konusunda aceze düşen ve fabrikasını bir başka işletebilecek firmaya devir etmek isteyen sanayicilerimiz, devir ve temlik işlemlerinde 4562 sayılı OSB Yasasının 18. maddesi ve OSB Uygulama Yönetmeliğinin 22'nci madde ve j bendi ve 100'üncü maddesinin şart koştuğu "Yapı Kullanma İzni" ve "İşletme Belgesini" zamanında temin edemiyor ve tesisi devir edemediği için yatırım yarım ve atıl kalıyor. (İst. Deri OSB)

Serbest Bölgelerde Vergi Muafiyetinin Korunması: Serbest Bölgeler hakkında, ya eksik bilgiden kaynaklanan, veya küçük çaplı münferit olaylara dayalı olarak aslı olmayan dedikodular üretilmektedir. Bu doğrultuda, vergi muafiyetinin kısıtlanması gibi bir düzenlemeye teşebbüs edilmemelidir. Komşu ülkelerdeki serbest bölgelere yönelme riski göz önüne alınarak, yerli ve yabancı yatırımcıların önü daha da açılmalıdır.

Ülkemizde serbest bölge sayısı sınırlandırılarak kaynak israfı önlenmelidir. İhtiyaç halinde altyapıları, üstyapıları, kamu ve özel idarî yapıları hazır durumda olan mevcut serbest bölgeler tevsi edilmelidir.

Yeni bir düzenleme yapılarak, serbest bölge gümrüklerinin ihtisas gümrükleri statüsünde faaliyet gösterebilmesi sağlanmalıdır.

İmar Planlarının Yeniden Düzenlenmesi:

Depo Ardiyeciler Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi yönetimi, imar planları ile ilgili aşağıdaki çözüm önerilerini getirmiştir:

Mevcut yasalara göre, İkitelli OSB'sinde 1/5000 plana aykırı yapılaşmaları cezaya bağlamadan, yıkmadan veya TBMM'den bir imar affi çıkarmadan yasallaştırmak mümkün değildir.

Hakkından fazlasını elde etmek isteyen kişi ve kuruluşların, fazla yapılaşmaları İkitelli'nin genelini olumsuz etkileyecek durumda ise, bu yapılar yıkılmalı, değilse para cezası ile cezalandırılmalıdır.

OSB Yönetimlerinde Bürokrasiye Yer Verilmemesi: Sivil kurumların yöneticileri mutlaka seçimle işbaşına gelme anlayışını benimsemelidir. OSB ve OKSB'ler, üretim ve istihdam oluşturmak üzere düşünülmüş sivil girişimlerdir. Buralarda bürokrasi ve unvan teşkil edecek yaklaşımlara yer verilmemesi, özenle uyulması gereken bir ilke olarak benimsenmelidir.

Sanayi Atıklarının ve İkinci Kalite Malların Değerlendirilmesi: İthalat rejiminin 7. maddesi kapsamında bölgede biriken sanayi atıklarının ve ikinci kalite malların, bölge dışına çıkarılmasıyla ilgili, ciddi ölçüde sıkıntı yaşanmaktadır. Ekonomiye geri dönüşümü olan atıklar veya ikinci kalite mallar maalesef mevzuat gereği imha edilmesi gerekmektedir. Bu durum millî ekonomi açısından çok önemli bir kayıp olduğu düşüncesindeyiz. (Avrupa Serbest Bölge Müdürlüğü)

Eximbank Kredisinden Yararlanamama: Serbest Bölgede yatırım yapan KOBİ statüsündeki firmalar Eximbank kredisinden yararlanamamaktadırlar. Serbest Bölgede yatırımların çoğalması ve Türkiye'deki ihracatın artmasına daha fazla yardımcı olması için, Bölge kullanıcı firmalarının Eximbank kredilerinden faydalanabilmeleri gerekir. (Avrupa Serbest Bölge Müdürlüğü)

Kota Sorunları: Serbest bölgeden Amerika ve Kanada'ya yapılan tekstil ihracatlarında kota problemi yaşanmaktadır. Türkiye'de çalışan tekstil firması elde etmiş olduğu kota performansını maalesef serbest bölge-

deki yeni kuracağı şirkete aktaramamaktadır. Elde edilen kota performansları, serbest bölgede kurulacak yeni firmalara aktarılabilir. (Avrupa Serbest Bölge Müdürlüğü)

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Atatürk Oto Sanayi Sitesi 3. Kısım: Tapular konusu. Tapu ile ilgili koordinasyon bozukluğu, kooperatifleri zor durumda bırakıyor. Bu sorun da, her kooperatif bir merkezden koordineli olarak çözüm yoluna gidilmediği için kendi inisiyatifine terk ediliyor.

B- MALİYE BAKANLIĞI

Katma Değer Vergisi: Konut kooperatiflerinde Katma Değer Vergisi oranı (150 m²'ye kadar) %1'dir. İşyerlerinde ise %18. Kooperatifler, imkanları zaruri ihtiyaçlarını dahi kısarık ödeme yapan ortaklardan, işyeri inşaatı için %18 KDV almak zorundadır. Bu yüzden inşaat süresi oldukça uzun bir zamana yayılmakta, çok sayıda kooperatif ortağı ödeyememe nedeniyle, ortaklıktan çıkmak ya da çıkarılmak durumuna düşmektedir. Az gelirli insanların işyeri sahibi olma hayalini sona erdiren %18 oranındaki KDV sonuç olarak üretimi düşürmekte ülke ekonomisinin gelişmesinde engelleyici etken olmaktadır. Belirttiğimiz nedenlerle, kooperatiflerce yaptırılan işyeri inşaatlarından KDV alınmamasını, alınacaksa da konutlarda olduğu gibi % 1 oranını aşmamasını talep ediyoruz. (Marmara KSSYKB)

Mülkiyet Sorunu: İstanbul Deri Organize Sanayi'nin üzerinde bulunduğu arazinin kamulaştırılıp; Bölgeye bedelinin ödenerek satın alınması suretiyle, Bölgemizdeki mülkiyet sorunları çözülmüyordu. Peyderpey hukukî problemler çözüldükçe, arsalar, Bölgemize kamulaştırılma bedeline Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünce masraf ve komisyon ilave edilerek satılıyordu.

Ancak, Bölgemize henüz devir edilmeyen bazı arazi parçaları mevcuttur. Bölgemiz imar planı hudutları içinde kalan ve üzerinde fabrika binaları inşa edilen Millî Emlak'tan alınması gereken bazı arazi parçaları vardır.

Binaların 4562 sayılı yasanın 5. maddesi gereğince direkt olarak, Millî Emlak'tan "harca esas değeri" üzerinden OSB'ye satışının sağlanması; Arsa Ofisinin devreden çıkarılması gerekir. Orhanlı 1485-1486 ve 1557 No'lu; toplam 14.245 m² arsanın, direkt olarak Millî Emlaktan, "harca esas değeri üzerinden" OSB'ye satışını istedik.

Bölgemiz içinde kalan, üzerine beş adet fabrika inşa edilen ve Orman Arazisinden ayrılan, orman vasfını kaybetmiş yaklaşık 15.750 m²'lik arazi vardır. Devamlı olarak talep ettiğimiz bu araziye Anayasa ve ilgili Kanunlar değişmeden alamadık. Ancak Anayasa değişikliği halinde bu arsalar uygun görülecek bir bedel ile OSB'ye verilmelidir.

Yine Bölgemizin imar planı hudutları içinde ka-

lan ve 1996 yılında Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünce kamulaştırma bedeli olarak 65 milyar TL talep edilen ve Bölgemizde Bu bedeli avans olarak ödenmesine rağmen, yaklaşık 470.000 m²'lik; Aydınlı-3935 No'lu parselin mülkiyeti henüz halledilmemiştir. Çünkü; Hazine (Millî Emlak) ile vatandaşlar arasında süregelen bir mülkiyet davası nedeniyle, Arsa Ofisi aldığı 65 milyar TL kamulaştırma bedelini hazineye ödemiştir. Dâvâ sonucu beklenmektedir.

Devir Temlikler Konusundaki Sorunlar: Yatırım yapmak konusunda aceze düşen sanayicinin, yatırım yapabilecek bir diğer sanayiye devri için istenen işletme belgesi yerine; bölgede tesisin üretime geçtiğini gösteren su-elektrik-arıtma faturası ve Bölge Müdürlüğü raporu ile işlem yapılmasına izin verilmeli. (İST. Deri OSB)

Vergi Sorunlarının Giderilmesi: Emlak vergileri, tabela vergileri ve Çevre Temizlik Vergileri OSB'ler tarafından alınmalıdır. Bunun da OSB Kanununa yorum yapılamayacak bir şekilde ilave edilerek, düzenlenmesi gerekmektedir. (Beylikdüzü OSB)

Sanayi ve sanayiciyi teşvik etme çerçevesinde, Bağ Kur, SSK, Emlak, Çevre, Stopaj, KDV, Gelir Vergisi, Geçici Vergi ve diğer vergilerde oranlar düşürülmelidir. (Evrin Küçük Oto Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi)

Organize sanayide iş yapan işverenlere vergi muafiyeti getirilmeli, çalışan müesseselere sigorta indirimi olmalıdır. (Deri Mamulleri Küçük Sanayi Yapı Kooperatifi)

Arsa Ofisi'ne ödenmesi gereken KDV'nin mahsubu hazırlanan Çevre Kanunu'yla çözümlenmelidir. (Tuzla Mermerciler Organize Sanayi Bölgesi.)

Ruhsat Problemi: Hazinesinin hissesi bulunması sebebiyle, OSB'lerdeki işyerleri ruhsatlarını alamamaktadır. Arsa değerlerimiz rayiç bedellerine uygun olarak belirlenmeli ve hak sahiplerine satılmalıdır.

Para Cezalarının Nispetsizliği: RTÜK yasası çerçevesinde yer alan "Basın Kanununda" süreli yayınların veya kitapların, ilgili dairelere tesliminde gecikmelerden dolayı matbaalara ağır para cezaları getirilmiştir. Bu cezalardaki nispetsizlik düzeltilmelidir. Ceza; dergi fiyatı ve tirajıyla orantılı olmalıdır. Ayrıca matbaalar açısından problem oluşturan teslim süresi, uzatılmalıdır. (İst.Matbaacıları ve Ambalajcılar KSSY Kooperatifi.)

Yeni Vergi Konulmaması: Maliye Bakanı Sayın Kemal Unakıtan ve Dış Ticaret Bakanı Sayın Kürşat Tüzmen, serbest bölgelere vergi konulmayacağını, basın aracılığıyla kamuoyu nezdinde defalarca ifade etmesine rağmen, Maliye Banklığındaki bazı bürokratlar bir takım raporlar hazırlayarak, serbest bölgelere vergi konulacağını sık sık gündeme getirmeleri, yerli ve yabancı yatırımcıyı tedirgin etmektedir. (Avrupa Serbest Bölge Müdürlüğü)

Fason İmalât ve Gümrük Müdürlüğüne Verilen Teminatlar: Serbest Bölgeden Türkiye'ye fason imalât için mal gönderilirken, Gümrük Müdürlüğüne verilen teminatlardan kaynaklanan birçok problem yaşanmaktadır. (Avrupa Serbest Bölge Müdürlüğü)

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Atatürk Oto Sanayi Sitesi 3. Kısım: Kooperatife ait sosyal ve ticarî muhtevalı alanlarımızın, oldukça önemli bir bölümünün kamusal alan olarak kabul edilerek, kooperatiflerin mülkiyetinden alınması, ileriye yönelik hukukî bir sorun olarak karşımızda durmaktadır.

C- ENERJİ VE TABİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Enerji Fiyatı ile İlgili Sorunların Giderilmesi: Ülkemizde elektrik enerjisinin fiyatlarının sanayici için çok önemli bir unsur olduğu hepimizin malumdur. Biz, bölgemizde bu sorunu kısmen çözmek üzere bir otoprodüktör firma ile 25.09.2002 tarihinde enerji satış sözleşmesi yaptık ve TEDAŞ'ın tek terimli tarifesinden %19,50 indirimli olarak enerjiyi almaya başladık. Ancak sözleşmeden itibaren 7 ay geçtikten sonra, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun çıkardığı yönetmelik ve tebliğler sonucu, otoprodüktör firma bu indirimin, % 5,5'ünü geri alarak, %14'e gerilettiler. Sebebi ise, bizim Bölgemiz olan, İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi'nin İstanbul'un Anadolu yakasında ve Tuzla ilçesinde bulunması. Dolayısıyla TEDAŞ'ın yetki alanında bulunmasıdır ve TEDAŞ'ın yetki alanındaki İl ve Bölgelerde EPDK'nın kararıyla Elektrik İletim ve Dağıtım bedellerinde, Elektrik Enerji Fonu ve TRT paylarında eski bedele göre; Eski Toplam 11.980 TL/kwh iken, Yeni Toplam 25.580 TL/kwh olmuş ve yaklaşık % 10,79'luk bir bedel artışı meydana gelmiştir. Halbuki çok yakınımızda olan İzmit-Gebze OSB'de KEDAŞ yetki alanı olduğu için ve İstanbul Rumeli Yakası (DEDAŞ) BEDAŞ yetki alanı olduğu için bu bedeller artmamıştır. Bu durum haksız rekabet doğurmaktadır. Elektrik dağıtım ve iletim bedelleriyle, diğer kesintilerin bölgesel farklılığına dair bu haksız uygulamanın kaldırılmasını ve aynı Bölge ve İlde ayrıcalık olmamasını diliyoruz ve EPDK'da bu yönde karar alınmasını arz ediyoruz. (İst. Deri OSB)

Enerji fiyatlarının yüksek oluşu, tüm ülke işletmeleri için ciddi bir sorun olmakla birlikte, bölgemizde özellikle enerji kalitesi, daha ciddi bir sorun olarak görülmektedir. Özellikle kış aylarında hemen her gün yaşanan enerji kesintileri yüzünden bölge işletmeleri kendi çözümlerini bulmak için, daha pahalı yöntemlere başvurmakta; bu durum da, bölge sanayicisinin rekabet gücünü zayıflatmaktadır. Bunun yanında doğal gaz gibi enerji kaynaklarının bölgemizde olmaması önemli bir eksikliktir. (SİLİVRİSAD)

Elektrik ve Enerji Düzenlemeleri: 3 Eylül 2002 tarihinden itibaren EPDK elektrik konusunda tam

yetkili olarak lisans verme süreci başlatmıştır. EPDK hazırlanmış planlamalar çerçevesinde uygulamalardan sorumlu olacaktır. Elektrik Piyasası Kanunu'nda Organize Sanayi Bölgeleri ile ilgili bir çelişki bulunmaktadır.

Yasaya göre Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri o bölge içerisindeki elektriğin dağıtımını, işletmesini, satışını ve üretimini yapmakla görevlendirilmiştir. OSB içindeki tüm müşteriler de kendisinden bu hizmeti almak zorundadır.

EPDK tarafından çıkarılan yönetmeliklerde bu durum açıklığa kavuşturulmadığından, durumun düzeltilmesi gerekmektedir. Elektrik dağıtımını yapmak isteyen OSB'lerde, otoprodüktör firmaların yardımcı olabilmeleri için alınması mecburi olan elektrik miktarının serbest bırakılması ile ilgili kanunî düzenlemelerin yapılması, OSB'lerde faaliyet gösteren sanayiciler için çok faydalı olacaktır. (Beylikdüzü OSB)

Enerji fiyatlarının düşürülmesini öneriyoruz (İstanbul Birlik Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi)

OSB yönetim kurulunun görevleri arasında, OSB içinde sanayicilerin kendi ihtiyaçları için otoprodüktör veya otoprodüktör grubu olarak kuracakları elektrik üretimi ile ilgili tesislere müteşebbis heyetin belirlediği şartlarda izin vereceği sayılmıştır. Ancak, yönetmeliğin 22. maddesinin ö fıkrası, yasanın 20. maddesi ile çelişmektedir. Bu madde OSB'lerde kendi enerjisini üretmek isteyenler ile yönetim kurulu arasında anlaşmazlı-

ğa sebebiyet verecek niteliktedir.

Elektrik güvence bedeli her yıl artırılmakta, elektrik fiyatları bölgeden bölgeye değişmektedir. Elektrik güvence bedeli Küçük Sanayi Sitelerinden kaldırılmalı, buralara daha ucuz elektrik verilmelidir. (İMES)

Doğalgaz: Doğalgazın OSB'ye verilmesi, BOTAŞ veya İGDAŞ tarafından yaptırılabilir (Tuzla Mermerciler Organize Sanayi Bölgesi) OSB'lerde dağıtım yapılan doğalgaz tüketiminden belli bir payın belediyelere verildiği gibi, OSB'lere de verilmesi veya OSB'lerin doğalgaz dağıtımını direkt kendisinin yapabilmesiyle ilgili yasal düzenlemeler yapılmalıdır. (Beylikdüzü OSB)

Trafo Bakımlarının Düzenli Olarak Yapılması: Trafolarda gerekli tamir bakım işlemleri aksatılmadan yapılmalı ve makinelerimizde arızaya sebep olan, sürekliliği engelleyen elektrik kesintilerine son verilmelidir. (Bu sorun onlarca site tarafından dile getirilmiştir. Bu konuda İstanbul'a özel önem verilmesi gerekmektedir.)

Elektrik Güvence Bedellerinin Yüksekliği: Elektrik güvence bedeli her yıl artırılmakta, elektrik fiyatları bölgeden bölgeye değişmektedir.

Elektrik Kesintileri: Bölgemizdeki sık sık elektrik kesintisi nedeniyle üretimimiz olumsuz yönde etkilenmektedir. (İstanbul Pik Dökümcüler Küçük San. Sit. Yapı Koop)

D- TARIM VE KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI

PAGEV ve PAKOP, Plastik Organize Sanayi Bölgesi projesinin gerçekleştirilmesinde; devletten arazi, kredi, vb. hiçbir maddî destek talebinde bulunmamaktadır. Tek beklentimiz, gerek Türk plastik sektörü, gerekse ülke ekonomisi adına son derece faydalı ve kazançlı olacak Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulması için, ilgili bölgelerin Tarım Reformu kapsamı dışına çıkarılması ve gerekli izinlerin verilerek, önünün açılmasıdır. Bu konuda sizlerden yardım bekliyoruz. 3083 nolu Tarım Reformu Kanunu kapsamına giren arazilerimizin çözümündeki problem yine 3083 sayılı Tarım Reformu Kanununda yer almaktadır. 3. Bölüm madde 19 uyarınca, uygulama alanlarında bulunan tarım arazisi, zorunlu sebepler olmadıkça, tarım dışı amaçlarla kullanılamaz. Ancak zorunlu hallerde, uygulama alanlarındaki arazi, ilgililerin müracaatı üzerine, uygulayıcı kuruluşun izniyle tarım dışı maksatla kullanılabilir olmalıdır. (PAGEV)

E- KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Genel Değerlendirme: Ulaşım sorunu genel olarak değerlendirilirse belirli yollarda özellikle acil önlem alınması gerekmektedir. Silivri'den Avcılar'a kadar geniş bir bölgeyi kapsayan alanda, çok ciddi istihdam, üretim, katma değer üretilmesine rağmen altyapı problemleri halen çözülmüş değil. Sanayi bölgelerinin dış dünya ile irtibatını sağlayan ana unsur yollardır. Bölge- mizde bulunan sanayi kesimlerinde, yollarımızın bir kısmı çağdışı bir görünüm arz etmektedir. Avcılar semtinde Fakülte-Firuzköy yolu, yaklaşık iki yıldır bitirilememiştir. Bu güzergahta bulunan işyerleri ve fabrikalar adeta cezalandırılmaktadır. Kıraç bölgesinde; Hadım- köy girişlerinden başlayıp, Gürpınar'a uzanan yolda sinyalizasyon ve ışıklandırma bulunmamakta veya yeterince çalışmamaktadır. Bu yolda her gün kaza olmaktadır ve son iki yılda sekiz sanayicimizi kaybetmiş bulunmaktayız. Beylikdüzü sanayi yolları ise, köstebek yuvalarını andırmaktadır. Silivri bölgesindeki anayollar, yerel ışıklandırma ve sinyalizasyon eksikliğinden nasibini almaktadır. Esenyurt bölgesindeki anayollar, yerel yönetimlerin gayretleri sonucu, kısmen yeterli gözükmemektedir.

Çatalca bölgesinde ana yolda ışıklandırma ve sinyalizasyon eksikliği vardır. Tali yolların durumu içler acısıdır. Hadımköy bölgesinde mevcut yollar, tam bir trajedi sergilemektedir. Hadımköy girişlerinden Hadım- köy'ün merkezine uzanan 7 km'lik anayol dar ve yetersiz olup, trafik akışı, can ve mal emniyeti açısından ciddi derecede tehlike arz etmektedir. Ana yolun üzerinde, trafik işaretleri, trafik lambaları, yol çizgileri ve yönlendirici refujlar bulunmamaktadır.

Sitenin içerisinde bulunan yollar ise, oradaki sanayicilerin katkıları ile çözülmeye çalışılmaktadır. Tek gidiş ve tek geliş olan bu yolda sürücü hatalarını da eklediğimizde, her gün bir veya bir kaç kazaya şahit olmaktadır. Resmî raporlara göre, 2002 yılının ilk sekiz ayında bu yolda 95 kaza olmuş, sekiz kişi ölmüş ve 50 kişi yaralanmıştır. Geçtiğimiz yıl kar yağışında yol darlığı neticesinde, tam dört gün boyunca fabrikalarımıza ulaşamadık. İhracat için hazır bekleyen TIR'lar dört gün boyunca yola çıkamadı. Bizler, Hadımköylü sanayiciler olarak, Karayolları 1. Bölge ve Karayolları 17. Bölge müdürlüklerine yaptığımız müracaatlarda, yolun çift gidiş-çift ge-

liş olmasını, kısaca duble yol olmasını talep ettik. Karayolları yol ihtiyacı ve aciliyetini teyit etmesine rağmen, Acil Eylem Planı'nda olmadığı gerekçesiyle olumsuz cevap verdiler. Talebimiz Hadımköy'ü bağlayan anayolun duble yol haline getirilmesi ve hükümetin bu yolu 2003 yılı Acil Eylem Planı kapsamına dahil etmesidir.

Bölge potansiyelinin büyük ve orta ölçekli fabrikalardan müteşekkil 1300 işletmeden oluştuğu dikkate alınır, projesi hazır bekletilen 3. çevre yolunun (Cebeci-İkitelli-Hadımköy) alternatif yol olarak ihale edilmesi hızlandırılmalıdır. Ana arter konumunda olan 7 km'lik Hadımköy bağlantı yolu ise duble haline getirilmelidir.

Hafif Raylı Sistem Projesinin biran önce İkitelli OSB'ne ulaşacak şekilde hayata geçirilmesi, bölgemizin ulaşım sorununa nihai çözüm getirecektir.

İkitelli OSB içindeki alt ve üst yapıları ile tamamlanmış olan ana arter yollarının bakım ve onarımlarının kooperatiflerden katılım payı alınmadan, Büyükşehir Belediye Başkanlığına devredilmesi uygun olacaktır.

Ulaşım Sorunlarının Giderilmesi: Bölgemiz TEM otoyoluna 8 km mesafededir. Özel ulaşım araçları ve şehir içi nakliye araçları özellikle ağır vasıtalar genellikle bu yolu kullanmaktadır. Ancak bu yol İkitelli-Mahmutbey gişesinden itibaren ücrete tabidir. Bu durum burada çalışan sanayici ve personele hayli külfet getirmektedir. Bu yolun ücretli kısmının Büyükçekmece'nin Çatalca çıkışında Tekirdağ istikametinde başlaması bölgemizi önemli bir mali külfetten kurtaracaktır. (Beylikdüzü OSB)

Bölgemizin TEM otoyolu ile bağlantısını sağlayan yaklaşık 1.5 km'lik Şekerpınar yolu, defalarca müracaatımıza rağmen, ne Belediyelerce (Tuzla-Orhanlı-Şekerpınar Belediyeleri) ne de Karayolları Genel Müdürlüğü'nce bakım ağına alınmadı. Yol sahipsiz kaldığı için her gün binlerce aracın geçtiği bu yolun bakım-onarımı ve kar mücadelesi yapılamamaktadır. Elimizdeki imkanlarla, Bölge dışındaki, bu yolun bakımını ve kar mücadelesini Organize Deri Sanayi Bölgemiz yapmaya çalışmaktadır.

İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi'nin TEM Oto Yolundan bağlantı sağlayan 1,5 km'lik Şekerpınar-Bölge yolunun sadece Bölgemize değil, Şekerpınar-Orhanlı ve Aydınlı Beldelerinde de hizmet vermesi göz önüne alınarak, bu belediyelerden birinin sorumluluğuna verilmesi veya Tem otoyolunun yan yolu gibi hizmet verdiği de dikkate alınarak, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün ağına dahil edilmesi, sanayicinin ulaşım yolu sorunu yerine, sanayii ve üretimi düşünmesi sağlanmalıdır. (İst. Deri OSB)

Sanayi Sitemizin tam ortasından geçerek ikiye bölünmüş TEM oto yolundan sitemize giriş mümkün olmaktadır. Ancak, 5 km fazladan yol kat edip gişelerde para ödendiği taktide, Sanayi Sitemize giriş mümkün olmaktadır. Sanayi Sitemizin ortasından geçen yoldan, sitemize giriş çıkış verilmelidir. (Evren Küçük Oto Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi)

F- İSTANBUL VALİLİĞİ VE BAĞLI KURULUŞLAR

Şehir İçindeki İşyerlerinin İlgili OSB'lere

Taşınması: Halen İstanbul Büyükşehir sınırları içinde, Organize Sanayi Bölgeleri Birliğine bağlı 56 Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi vardır. Ayrıca İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nde 36, bu bölge civarında da 5 kooperatif olmak üzere, toplam 41 işyeri yapı kooperatifi daha faaliyetlerini sürdürmektedir.

Sadece İkitelli Organize Sanayi Bölgesindeki 36 kooperatifte 30.000 civarında, İSTOÇ'ta 4438, TEKSTİL-KENT'te 4260, GİYKOOP'ta 4200, KURU GIDACILAR'da 3000, KUYUMCUKENT'te 2516 olmak üzere, sosyal donatım alanlarıyla birlikte, 50.000'e varan işyeri yapılmaktadır. Bu işyerlerinin %90'ı, yani 45.000'i bitmiş, geriye kalan 5000'i ise iki yıla kadar bitecek durumdadır. Ne var ki, bitmiş durumdaki 45 bin işyerinin ancak %15'ine taşınma gerçekleşmiştir. Diğer bir ifadeyle, bu bölgede halen 38 bin işyeri ortaklarına teslim edilmiş olmasına rağmen, boş durmaktadır. Bu çerçevede site yönetimleri tarafından aşağıdaki beklentiler dile getirilmiştir:

Bir an önce imalathanelerin, depoların ve toptancıların tarihi yarımadadan bu boş işyerlerine taşınmaları sağlanmalıdır. Taşınma işlerinin özendirilmesi amacıyla başta İkitelli Organize Sanayi Bölgesi olmak üzere, diğer kooperatif alanlarına da METRO-RAYLI TAŞIMA sistemleriyle, otobüs seferlerinin yoğun şekilde tahsisi temin edilmelidir. Ayrıca taşınma anında gerekirse ihtiyaç sahibi ortaklara düşük faizli taşınma kredisi verilmesi hususu değerlendirilmelidir.

Hastane İhtiyacı: Bölgemizde, SSK'ya ait yatak kapasiteli bir hastane yoktur. SSK hastaneleri dispanser niteliğindedir. Ağır hastalarımız Okmeydanı veya Samatya'daki SSK hastanelerine taşınmaktadır. Acil vakalarda ise özel hastaneler devreye girmektedir. Bölge nüfusunun önemli bir bölümünün sanayi tesislerinde istihdam edildiği ve dolayısıyla SSK'lı olduğu düşünülürse bölgedeki sağlık sorunları hem işverene, hem de çalışana ciddi maliyet getirmektedir. Bölgemizin bir an önce yatak kapasiteli bir SSK hastanesine kavuşması gerekir. (ESİDER)

Kalifiye Eleman Yetiştirecek Eğitim Kurumlarının Açılması : Bölgemiz sanayicisinin kalifiye eleman ihtiyacını karşılayacak eğitim kurumları yoktur veya ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. (ESİDER)

Üniversite ve KOSGEB İle İşbirliği: Türk Sanayiinin %98'i KOBİ niteliğindedir. Teknoloji geliştirme konusu çok büyük Ar-Ge yatırımlarını gerektirdiği için, küçük işletmeler bunun üstesinden gelemeyebilir. Sanayimizin gelişmesinin önünü açmak için, KOSGEB, TUBİTAK ve üniversitelerle işbirliği yapmayı sağlayacak, yasal düzenlemelerin yapılması ve kısıtlamaların ortadan kaldırılması gerekmektedir.

TUBİTAK daha fazla sanayiine içine girmeli ve sanayicinin sorunlarını birebir yaşamak yoluyla, çözüm ortağı haline gelmelidir. TUBİTAK ve KOSGEB sektör bazında, KOBİ niteliğindeki firmaları örgütlemeli ve teknoloji geliştirme konusunda sistematik destek vermelidir.

Üniversitelerden beklentimiz de bu yöndedir. Bugün maalesef üretimden kopuk bir eğitim sistemi ve yaklaşımı üniversitemize hakimdir. Oysa üniversitemiz iki sebeple sanayici için çok önemlidir. Bunlardan ilki üniversitelerin sanayiine ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağı sağlayan kurumlar olmasıdır. Burada ciddi anlamda bir başarısızlık söz konusu. Üniversiteyi bitirene kadar hiç üretimle karşı karşıya kalmamış bir mühendisin veya bir işletmecinin başarılı olma şansı düşüktür. Bu yüzden üniversitemiz bir an önce sanayi ile işbirliği yapmalı, üretim içinde eğitim fikrini yaygınlaştırmalıdır.

Bunun yanında, özellikle mastur ve doktora seviyesindeki çalışmaların büyük bir kısmı sanayicinin bugün yaşadığı sorunlar veya yeni açılımlara yönlendirilmeli, bu çalışmalarda sanayici ve üniversite ortaklık yapmalıdır. Bunun yanında, üniversitemiz buldukları bölgelerin sanayi altyapısını hızla öğrenmeli ve sanayi altyapısına uygun bölümler kurmalı veya mevcut bölümleri bölge sanayicisinin ihtiyacına göre yeniden düzenlemelidir. (BEYSİAD)

Ulaşım Sorunu: Sitelerin kuruluş aşamasında bölgeler, çeşitli zamanlarda farklı belediye yönetimlerine bağlanmış ve devlet kurumları arasındaki koordinasyonsuzluk büyük sorunlara yol açmıştır. Karayollarının çalışmaları, askeri koruma bölgeleri, belediye çevre yolları yapım sırasındaki çalkantılar ve proje değişiklikleri, var olan kadaströ yollarının kapatılmasına ve tek yol olmasına sebep olmuştur. Ana arter bağlantısı ve toplu taşıma imkanlarından yoksunluk, ulaşımı zorlaştırmaktadır. Sanayi bölgelerinin ulaşım sorunu bir bütün olarak ele alınmalıdır.

Telefon ve İnternet İletişimi: Telefon ve Inter-

net iletişimde problemler yaşanmaktadır. Bilhassa İnternet ulaşım sisteminde büyük bir sıkıntı yaşanmaktadır. Acilen ADSL sistemi kurulmalıdır. (ISISO)

Araç Trafikinin Yeniden Düzenlenmesi: Mega Center adlı merkezimizdeki çarşının kamyon ve tir trafiğine açık olması, ticarî amaca hizmet etmemektedir. Valilik ve Belediye Başkanlığı çarşının ne sebeple yapıldığını bilmemektedir. Bakan, Vali, Anakent Belediyesi, Bayrampaşa ve Eyüp Belediyeleri bir araya gelerek bu çarşının neden yapıldığını konuşarak, gereğini yapmalıdırlar. (MEGA CENTER)

Elektrik Kesintilerinin Önüne Geçilmesi: Trafo ve hatların bakımlarının yapılarak, sık sık elektrik kesilmesinin önüne geçilmesi ve kaçak elektriğe engel olunup birim fiyatların düşürülmesi gerekmektedir. (İstanbul Doğu Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi.)

Kooperatif Alanlarının Kooperatiflere Ait Olması: Kooperatife ait sosyal ve ticarî kapsamlı alanlarımızın oldukça önemli bir bölümünün kamusal alan olarak kabul edilip, kooperatiflerin mülkiyetinden alınması, ileriye yönelik hukuksal bir sorun olarak karşımızdadır.

Biten İnşaatlara Tekrar Zemin ve Deprem Araştırması İstenmesi: Biten inşaatlar için, yeniden zemin ve deprem araştırması, yapı denetimi ve diğer bazı hususların talep edilmesi sorun teşkil etmektedir. Çözüm bekleyen işler sürüncemede kalmaktadır. Zemin etüdünü, yapı denetimini yapmış, olumlu raporlarını almış kooperatiflerin tekrar bu işlemler için geriye döndürülmesi uygun değildir. Plan değişiklikleri gibi konuların önemle ele alınması ve çözülmesi gerekiyor. (İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Atatürk Oto Sanayi Sitesi 3. Kısım.)

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Atatürk Oto Sanayi Sitesi 3. Kısım: Tapular konusu; Tapu ile ilgili koordinasyon bozukluğu kooperatifleri zor durumda bırakıyor. Bu sorun da, her kooperatif bir merkezden koordineli olarak çözüm yoluna gidilmediği için kendi inisiyatifine terk ediliyor.

Kooperatife ait sosyal ve ticarî içerikli alanlarımızın oldukça önemli bir bölümünün kamusal alan olarak kabul edilip, kooperatiflerin mülkiyetinden alınması, ileriye yönelik hukukî bir sorun olarak karşımızda durmaktadır.

G- İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI VE BAĞLI KURULUŞLAR

Sanayi Bölgelerinin Cazibe Merkezi Haline Getirilmesi: İstanbul içindeki küçük sanayi sitelerinin ve organize sanayi bölgelerinin İstanbul ulaşım sistemi içindeki konumu, özel araçların, toplu taşıma araçlarının, servis araçlarının ve ticarî araçların rahatlıkla giriş çıkış yapabileceği durumda değildir. Bölgelerin ulaşım hatlarına yakınlığı, hem işgücü açısından, hem de pazar açısından hayati değer taşımakla birlikte, bu konuda hedeflenen başarıya ulaşıldığı söylenemez. İstanbul Büyükşehir Belediyemizin mevcut mastır planında İstanbul'un gelecekte hangi kimliğiyle bir dünya şehri olacağı bellidir. Eğer İstanbul bir sanayi ve ticaret şehri olacaksa, bu doğrultuda belediyelerce belirlenen ticaret ve sanayi bölgelerinin tüm altyapı, sosyal hizmetler, konut, ulaşım, elektrik, su, haberleşme gibi temel ihtiyaçların tamamlanmasıyla birlikte faaliyete geçmesi gerekir. Siteyi kurduktan sonra bu problemlerin çözümü güçleşmektedir. Nitekim bugün İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nin durumu herkesin malumdur. (Kuyumcukent)

Yol ve Ulaşım Sorunlarının Giderilmesi: Bölgemiz ile çevresindeki 20 bin konutluk Başakşehir Konutlarının Mahmutbey Batı Kavşağı dışında çevre yollarına önemli başka bir bağlantısı bulunmamaktadır. Trafik kilitlenmesini önlemek için, düşünülen alternatif bağlantı yolları dışında Başakşehir'den başlayarak, Bölgemizin doğu sınırı boyunca devam eden ve Büyükşehir Belediye Başkanlığınca inşa edilen ancak tamamlanmayan yolun acilen TEM otoyoluna bağlanması; Büyükşehir Belediyesi tarafından planlanmakta olan Mahmutbey-Batı Kavşağı-Altınşehir arası yan yol projesinin hayata geçirilmesi gerekir. (İkitelli OSB)

Yol sorunu özellikle ISISO'da ciddi boyutlardadır. Sitenin kuruluş aşamasında bölge, çeşitli zamanlarda (on yılda) 8 belediye değiştirmiştir. Halen 172.200 m² arazi üzerinde kurulan ISISO, 9 yıldır faaliyetlerine devam etmekte olup, yasal bir yola sahip değildir. Eski yasal olan yol belediye tarafından iptal edilmiş olup, yeni yol ise yasal yol haline getirilmemiştir. Fiilen kullandığımız yol askerî arazi içerisinden kısmen geçmesi sebebiyle, iki-üç defa kapatılmayla karşı karşıya gelmiş olup,

çeşitli görüşmeler neticesinde geçici olarak yol kullanıma açılmıştır. Hâlá bu büyük problem hallolmamıştır.

Site içerisindeki yollar ve diğer boş alanlar belediyeye terk edildiği için, kendi malımız olan bu boş alanlara tekrar para ödeyerek almak durumunda kalıyoruz. (ISISO)

Yol sorunun giderilmesi için, İSTOÇ Ticaret Merkezine METRO istasyonu kurulması, TEM yolu Edirne istikametine çıkışın olmaması, yapımına devam edilen İSTOÇ Oto Market sitesine TEM Yolu-Aksaray istikametinden Mahmutbey çıkışı yan yoldan giriş konulması; Sultançiftliği-Mahmutbey yol güzergâhı üzerinde 12 no.lu giriş kapımızın önündeki dönüş adasının askeriyeden terk işlemlerinin yapılarak imar planındaki boyutlarına uygun olması; İkitelli-Başakşehir bağlantı köprüsünün islahı, İSTOÇ Ticaret Merkezine ulaşım ile ilgili yönlendirme levhalarının yeniden düzenlenmesi önerilmiştir. Ayrıca Mahmutbey köprüsü sonrası Sultançiftliği-Mahmutbey yol güzergâhı altından alt geçit yapılarak, TEM-Ankara istikameti yan yoluna bağlanarak trafik sıkışıklığının giderilmesi ve Ticaret Merkezini etkileyen Beton ve Asfalt santrallerinin kaldırılması teklif edilmiştir. (İSTOÇ)

Büyük şehirden hiçbir mantığı olmadan ezbere çizilen yolumuzun, bu projeden çıkarılarak ilk projeye uygun olarak düzeltilmesi sağlanmalıdır. (Matbaacıları ve Ambalajcılar KSSY Kooperatifi.)

Acil raylı sistem kurulması talebiyle, Mahmutbey-Silivri Otoyolunun iptalini istemektedir. (İst. Umum Saçlar Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi)

Raylı sistem metro mutlaka olmalı. (Deri Mamulleri Küçük Sanayi Yapı Kooperatifi) Bölgeye toplu ulaşım seferleri düzenlenmelidir. Ayrıca çevre istinat duvarına ihtiyaç vardır. (MODOKO)

Ek İETT ve minibüs seferlerinin artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. (Kâğıthane Sunnet Köprüsü Koop. Haliç San. Sit.TİYK)

Sitedeki işyerlerinin ulaşım sorunlarının giderilmesi gerekmektedir. (İstanbul Metal-İş Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi) Toplu ulaşım bir an önce sağlanmalı, kavşak, üstgeçit yapımları öncelikli olmalı. Ambarlar, İkitelli'ye taşınmalıdır. (İkitelli Org. Küçük San. Bölgesi

Tormak Sanayi Sitesi) Toplu ulaşım çok acil olarak tesis edilmelidir. (Galvanoteknik Sanayi Sitesi) Hızlı tramvay ve otobüs hatları süratle düzenlenmelidir. (Sefaköy Sanayi Sitesi Sefaköy Toplu İşyeri Yapı Koop.)

Öncelikle bölgeye ulaşımı büyük ölçüde rahatlatacak METRO hattının yapılması gerekir. İETT'nin ise takviye seferlerle ulaşımı desteklemesi gerekir. (Aymakoop Ayakkabı ve Malzemeleri Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi)

Belediyeler raylı sistem, minibüs ya da otobüs seferleri düzenlemelidir. (İstanbul Pik Dökümcüler Küçük San. Sit. Yapı Koop.)

Doğalgaz Bağlanması: Sitemiz için ısıtma problemleri ve diğer enerji ihtiyacı için doğalgaz ihtiyacı vardır ve bu sorunların çözülmesi gerekmektedir. (ISISO)

Emlak Vergisinin Yüksekliği: Diğer ilçelerle mukayese edildiğinde, bağlı bulunduğumuz Bağcılar Belediyesi tarafından Emlak Vergisi rayiç bedellerinin çok fazla artırılması, sorun olarak ortaya çıkmıştır. (İSTOÇ) Bakanlar Kurulunun 07.03.2002 tarih 4746 sayılı Emlak Vergisi değişiklik yasasındaki itiraz süresinin uzatılması ve Bakanlar Kurulu'nun, Büyükşehir Belediye sınırlarında kalan ilçelerdeki iki kat ödeme kararının iptali teklif edilmiştir.

Ayrıca mahallî idareler Emlak vergilerinde ayırım yapmamalıdır. Hatta üretim siteleri Emlak Vergisinden muaf tutulmalıdır. (Matbaacıları ve Ambalajcılar KSSY Kooperatifi)

İnşaat Vergi ve Harçlarından Muafiyet: Kooperatifler, Küçük Sanayi Siteleri edindikleri arsa, arazi ve üzerine yapılan inşaata veya binaya ilave suretiyle gerçekleştirilen inşaatlardan dolayı alınan; vergilerden, resimlerden ve harçlardan muaf tutulmalıdır (Matbaacıları ve Ambalajcılar KSSY Kooperatifi)

İmar Planlarının Onaylanmasındaki Zorluklar: İmar planlarının müteşebbisin istediği şekilde onayı (Tuzla Mermerciler Organize Sanayi Bölgesi)

Sokak Aydınlatması: Belediye hizmetlerinin henüz bölgemizde olmayışı, diğer kamu kuruluşlarından ammeye yönelik hizmetleri engellemektedir. Yollar belediyeye terk edilmediği için sokak aydınlatmasının bedelini de kooperatif karşılıyor, bu da dolaylı olarak gi-

der kalemlerinin artmasına sebep oluyor. Belediye hizmetleri Organize Bölgemize geldiğinde, bu sorun kendiliğinden çözümlenecektir. (Tuzla Mermerciler Organize Sanayi Bölgesi)

Çöplerin Toplanması: Belediye devrede olmadığı için çöplerin toplanması işi özel firmalara veriliyor, bu da aynı şekilde gider kaleminin artmasına yol açıyor. (Tuzla Mermerciler Organize Sanayi Bölgesi)

Alt Yapı Yatırım Bedellerinin Yüksekliği: İSKİ ve İGDAŞ gibi kuruluşlar, hizmet getirmek için çok ağır miktarda “alt yapı yatırım bedeli” talep etmektedir. Sanayi Siteleri bedelsiz abone yapılmalıdır. Zira verilecek hizmetin karşılığı alt yapı giderlerini kısa sürede amorti edecektir.

Başakşehir Konutlarından Konut Tahsisi: Kooperatiflerimizin üyelerine Başakşehir Konutlarının OSB çevresinde yeni yapılacak etaplarında uygun ödeme şartları ile konut tahsis edilmesi uygun olacaktır. (İkitelli OSB)

Asfalt Yapılması: İhtiyaç duyduğumuz asfaltın BSB tarafından yapılıp faizsiz bir ödeme planıyla 20 yılda ödenebilir olmasını talep ediyoruz. (Tuzla Mermerciler Organize Sanayi Bölgesi)

Küçük Sanayi Sitelerine İmar Affı: Konutlara imar affı düşünülürken, bir çok il ve ilçede inşaatı devam eden sanayi sitesi inşaatları da göz önünde bulundurulmalıdır. İlgili belediyelerle imar mevzuatı, Harç ve Belediye gelirleri bakımından ciddi sorunlar bulunmaktadır. Bu sorunların temelinden halli için özellikle küçük sanayi sitelerinin de imar affı kapsamında değerlendirilmesi gerekir. (Marmara KSSYKB)

Harçların Kaldırılması: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 80. maddesi ile, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda yapılan yapıların ve tesislerin bina inşaat harcı ile yapı kullanma izni harcından muaf olduğunu hükme bağlamıştır. Ancak, Belediyeler bu yasal düzenlemeye uymamakta, 19 Ocak 2002 gün ve 24645 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4736 sayılı kanundaki, “kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanamaz” şeklindeki hükmü gerekçe gösterilerek, 31.12.2001 tarihinden itibaren

organize sanayi bölgeleri ile sanayi ve küçük sanat sitelerinde yapılan yapılar ve tesislerden de inşaat harcı ve yapı kullanma izni harcı almaktadırlar. İşyeri yapı kooperatifi inşaatı ve altyapı kullanma izni için harç alınmamasını talep ediyoruz. (Marmara KSS YKB)

Yapı Kullanma İzni Belgesi: İmar Planı Uygulamasında geçmiş yıllardaki bazı aykırılıklar sebebiyle birçok sanayicimiz gerekli “Yapı Kullanma İzni” belgesini alamamaktadır. Bölgemizde 4562 sayılı OSB Kanununun yürürlüğe girdiği 15.04.2000 tarihine kadar, dört Belediye (Kartal-Pendik-Tuzla Orhanlı Belediyesi) sırayla yetkili makam idi ve muhtelif uygulamalar sonucu imar planına uygun olmayan bazı yapılar oluşmuş durumdadır. Bu konu sanayicimizi kredi alırken, arsasının tapusunu teminat vermek zorunda bırakmakta ve işletme ruhsatı alırken sıkıntıya sokmaktadır. (İst. Deri OSB)

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Atatürk Oto Sanayi Sitesi 3. Kısım: Biten inşaatlar için, yeniden zemin ve deprem araştırması, yapı denetim ve diğer bazı hususların talep edilmesinin büyük sorunlara sebep olacağı, çözüm bekleyen işlerin sürüncemede kalacağı, zemin etüdünü yapı denetimini yapmış, olumlu raporlarını almış, kooperatiflerin tekraren bu işlemler için geriye döndürülmesi, plan değişiklikleri gibi konuların önemle ele alınması ve çözülmesi gerekiyor.

Arsa Temini Zorlukları: Arsa temini, arsanın planlama ve projelendirilmesi, ihale dosyasının hazırlanması, müteahhit seçimi, inşaat ruhsatı temini: 1988 yılında kurulmuş olmakla birlikte, ancak 1995 yılında KUYUMCUKENT projesini kurmakta olduğu uygun araziye kavuşabilmiştir. Bir başka deyişle, 6 seneyi uygun arazi araştırmakla geçirmiştir. Bu, büyük bir sanayi tesisi ve birinci sınıf ticaret merkezinin kurulabilmesi için ciddi bir zaman ve maddi kayıp anlamına gelmektedir.

Toplu işyeri yapı kooperatiflerinin geliştirecekleri proje için uygun arsanın temini, arsanın planlanıp projelendirilmesi, inşaatın ruhsata bağlanması sürecinin kısaltılması için altyapı sorunları çözümlenmiş arsaların üretilmesi gerekmektedir. Bu nedenle ilgili anakent ve ilçe belediyeleri kooperatiflere destek vermeli ve gerekli yönlendirmeyi zamanında yapabilmelidir.

Toplu işyeri yapı kooperatifleri, proje yapısına en uygun ihale tarzını belirlemeleri ve ihale dosyalarını hazır-

lamaları konusunda sağlıklı bir biçimde bilgilendirilmesi ve desteklenmelidir.

San. ve Tic. Bakanlığı'nın ve ilgili belediyelerin küçük sanayi sitelerine altyapı konusunda verdiği her türlü destek, gösterdiği kolaylık ve imkanlardan KUYUMCUKENT gibi toplu işyeri yapı kooperatifleri de yararlanabilmelidir. (KUYUMCUKENT)

İSKİ'DEN BEKLENTİLER:

Atık Su Bedeli Talebi: İSKİ vermediği bir hizmetin bedelini istemektedir. Bölgemizde bir çok yerde İSKİ hiçbir altyapı olmadığı ve bölge sanayicileri kendi evsel atık sularını kendileri özel şirketlere bedel ödeyerek tahliye ettikleri halde, İSKİ bölge sanayilerinden yüksek meblağlarda atık su bedeli talep etmekte ve ödemeyen işletmelere haciz göndermeye devam etmektedir. (ÇASIAD)

Arıtma Tesislerine Bağlanma Zorunluluğu: İSKİ, Hadımköy, Çatalca gibi bölgelerimizdeki sanayi tesislerini göl havzaları içinde olduğunu iddia ederek, bu bölgelerdeki sanayi tesislerinden fahiş fiyatlarda arıtma tesislerine bağlanmak için, bedeller istemektedir. Bu bedeli ödemek istemeyen işletmelere ruhsat vermemekte ve yıkımla tehdit etmektedir. (ÇASIAD)

Atık Su ve Yağmur Suyu Kanallarının Kabulü: OSB kurulmadan önce kooperatifler olarak ve kurulduktan sonra ise, OSB olarak girişimde bulunmamıza rağmen, bölgemizdeki atık su ve yağmur suyu kanallarının kabulü henüz yapılamamıştır. İSKİ'den kullanma suyu talep eden firmalardan kanal katılım payı adı altında yasa gereği yüksek meblağlar talep edilmektedir. Kanalların kabulünün yapılması durumunda, bu bedellerin talep edilmeyeceği bildirilmektedir. Ancak OSB Kanunu'nun 21.maddesine göre, OSB tüzel kişiliği bu kanunun uygulanması ile ilgili işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muafır. Atık su arıtma tesisi işleten bölgelerden belediyelerce atık su bedeli alınmaz şeklindedir. Fakat KÖB adı altında sanayiciden yine para talep ediliyor ve alınıyor. Dolayısıyla bu madde İSKİ Yönetmeliği ile birlikte değerlendirilerek, muafiyetin sağlanması, vergi ve harçlar alınmaması için ilgili maddeye açıklık getirilmesi gerekmektedir. (Beylikdüzü OSB)

Su Bedellerinin Sık Artırılması: Sık sık artırılan su bedellerinin sanayide kullanılan su maliyetini ar-

tırdığını belirtmektedir.

(İstanbul Doğu Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi)

Şehir Şebeke Suyunun Bağlanması: Şehir şebeke suyunun sitelere bir an önce bağlanması konusunda da, yine müşterek bir çalışmanın faydalı olacağı görülmektedir. Suyun olmaması sitelere tankerlerle su naklini gerektiriyor. Bu durum aynı zamanda birçok probleme neden oluyor. (İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Atatürk Oto Sanayi Sitesi 3. Kısım) Bölgeye şehir şebeke suyu bağlanmalıdır. (Sefaköy Sanayi Sitesi Sefaköy Toplu İşyeri Yapı Koop) Temiz ve sürekli bir suya kavuşmak için gereken yapılmalıdır. (İkitelli Org. Küçük San. Bölgesi Tormak Sanayi Sitesi)

Su ve Kanalizasyon Sorunu: Sitemizde kullanılan suyu kendimiz temin etmemize rağmen, İSKİ'ye atık su parası ödeme durumunda kalmaktayız. İSKİ'nin sitemiz işyerlerinde düzenli su vermesi için, su tesisat sistemi yapıp su vermelidir. (ISISO)

Ana arter su şebekesi İSKİ'den alınan izinle inşa edilmiştir. Bugüne kadar kooperatifler taşıma su ile ihtiyaçlarını karşılamışlardır. (İkitelli OSB)

İGDAŞ'TAN BEKLENTİLER : İkitelli Organize Sanayi Bölgesine gerekli hatların döşenerek ihtiyacı olan kooperatiflere, İGDAŞ tarafından doğalgaz verilmesinin sağlanmasını istiyoruz. (İkitelli OSB)

İTFAYE'DEN BEKLENTİLER: Bölgemizde 1/1000 ölçekli 1. Etap Uygulama İmar Planında İtfaiyeye ayrılan yere İtfaiye binası yapılarak, gerekli teşkilatın kurulmasını istemekteyiz. (İkitelli OSB)

III. BÖLÜM

Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri ve Serbest Bölgelerin Spesifik Sorunları ve Çözüm Önerileri

**Araştırma
Raporları**

MÜSTAKİL SANAYİCİ ve İŞADAMLARI DERNEĞİ

A- ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

İstanbul Beylikdüzü Organize Sanayi Bölgesi

Sorunlar ve Talepler

1- Aidatlar: 4562 sayılı OSB Yasası ve bu Kanun'a istinaden çıkarılan OSB Uygulama Yönetmeliği'nde mevcut ve faaliyette olan Kooperatiflerin birleşmesi ile oluşan OSB'ler ile ilgili hükümler son derece sınırlıdır. Mevcut OSB Uygulama Yönetmeliği sıfırdan kurulacak OSB'ler göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Ancak bizim gibi Kooperatiflerden kurulu ve yapılaşmasının büyük bölümünü tamamlamış OSB'ler de dikkate alınarak yeniden düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Bizim bölgemiz de 3 kooperatiftan kurulu olup, Kooperatiflerin fiziki büyüklükleri, üye sayıları, üretim hacimleri, iş gücü, imar durumları, alt yapısı, yolları ve arıtma tesislerinin farklılıklarından dolayı teknik, idari ve maddi problemler yaşamaktadır. Nasıl ki OSB'nin 16. maddesinde arıtma aidatları debi ve kirlenme parametrelerine göre alınıyorsa, aynı işlemi aidatta da sadece arsa m² yerine; arsa m²'si+bina m²'si+işçi sayısı gibi parametrelerin değerlendirilerek çıkarılacak bir ortalama ile alınmasında fayda vardır. İlgili düzenlemelerin yapılması gerektiği kanaatindeyiz.

2- İşletme Ruhsatları: Bilindiği gibi OSB'lerdeki firmaların işletme ruhsatları ilgili resmi kurumlar tarafından verilmektedir. Bu durum kontrol noktasında bir takım sıkıntılara sebebiyet vermektedir. Ayrıca gayri sıhhi müesseseler yönetmeliğindeki bazı maddelere istinaden işletmelerin proses şemalarında çok küçük bir değişiklik olması halinde bile ruhsat iptal edilerek yenilenmesi talep edilmektedir. Bu durum sanayiciyi son derece olumsuz yönde etkilemektedir. İşyeri açma ve çalışma izninin OSB Bölge Müdürlüğü'nce verilmesi, GSM Yönetmeliğindeki işletmenin sınıfı ile ilgili -özellikle motor gücü ile ilgili- hükümlerin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

3- Su: OSB kurulmadan önce Kooperatifler olarak, kurulduktan sonra OSB olarak girişimde bulunmamıza rağmen bölgemizdeki atık su ve yağmur suyu ka-

Bahattin KELEŞ
Beylikdüzü OSB Başkanı

nallarının kabulü henüz yapılamamıştır. İSKİ'den kullanma suyu talep eden firmalardan kanal katılım payı adı altında Yasa gereği yüksek meblağlar talep edilmektedir. Kanallarının kabulünün yapılması durumunda bu bedellerin talep edilmeyeceği bildirilmektedir. Ancak OSB Kanunu'nun 21.maddesine göre, OSB tüzel kişiliği bu kanunun uygulanması ile ilgili işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muafır. Atık su arıtma tesisi işleten bölgelerden belediyelerce atık su bedeli alınmaz şeklindedir. Fakat KÖB adı altında sanayiciden yine para talep ediliyor ve alınıyor. Dolayısıyla bu madde İSKİ Yönetmeliği ile birlikte değerlendirilerek muafiyetin sağlanması, vergi ve harçlar alınmaması için ilgili maddeye sarahaten net açıklıklar getirilmesi gerekmektedir.

4- Elektrik: 3 Eylül 2002 tarihinden itibaren EPDK elektrik konusunda tam yetkili olarak lisans verme süreci başlatmıştır. EPDK hazırlanmış planlamalar çerçevesinde uygulamalardan sorumlu olacaktır. Elektrik Piyasası Kanunu'nda Organize Sanayi Bölgeleri ile ilgili bir çelişki bulunmaktadır. Yasaya göre Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri o bölge içerisindeki elektriğin dağıtımını, işletmesini, satışını ve üretimini yapmakla görevlendirilmiştir. OSB içindeki tüm müşteriler de kendisinden bu hizmeti almak zorundadır. EPDK tarafından çıkarılan yönetmeliklerde bu durum açıklığa kavuşturulmamıştır. EPDK yönetmeliklerinde bu durumun düzeltilmesi gerekmektedir.

Elektrik dağıtımını yapmak isteyen OSB'lerde, otoprodüktör firmaların yardımcı olabilmeleri için alınması mecburi olan elektrik miktarının serbest bırakıl-

ması ile ilgili kanuni düzenlemelerin yapılması, OSB'lerde faaliyet gösteren sanayiciler için çok faydalı olacaktır.

5- Doğalgaz: OSB'lerde dağıtım yapılan Doğalgaz tüketiminden belli bir payın belediyelere verildiği gibi OSB'lere de verilebilmesi veya OSB'lerin doğalgaz dağıtımını direkt kendisi yapabilmesi ile ilgili yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

6- OSB Sınırları: Bölgemizdeki Kooperatiflerden Mermenciler ve Bakırcılar bir belediyede, Birlik Kooperatifi ise diğer bir belediyededir. Dolayısıyla 2 ayrı belediye problemleri birlikte yaşanıyor. Bu durum arsa ve emlak rayiç fiyatları arasında da dengesizliğe sebep oluyor. Bu şekildeki planlar ülkemizde tahmin ediyoruz diğer yörelerde de vardır. Bu tür problemlerde çözümün gereğini bize göre plandaki tadilatı OSB'yi kuran Sanayi Bakanlığı tarafından resen yapılmalıdır. Bu konu ile ilgili kanuni düzenlemelere gidilmelidir.

7- Ulaşım: Bölgemiz TEM otoyoluna 8 km. mesafededir. Özel ulaşım araçları ve şehir içi nakliye araçları özellikle ağır vasıtalar genellikle bu yolu kullanmaktadır. Ancak bu yol İkitelli Mahmutbey gişesinden itibaren ücretli tabidir. Bu durum burada çalışan sanayici ve personele hayli külfet getirmektedir. Bu yolun ücretli kısmının Büyükçekmece'nin Çatalca çıkışında Tekirdağ istikametinde başlaması bölgemizi önemli bir mali külfetten kurtaracaktır.

8- Vergi: Emlak vergileri, tabela vergileri ve Çevre Temizlik Vergileri OSB'ler tarafından alınmalıdır. Bunun da OSB Kanunu'na yorum yapılamayacak bir şekilde ilave edilerek düzenlenmesi gerekmektedir.

9- Eğitim: Nasıl ki Vakıf gelirlerinin % 80'inin hayır işlerine harcanma mecburiyeti varsa, OSB'lerin gelirlerinin de belirli kısımlarının Ar-Ge çalışmaları, laboratuvar çalışmaları ve eğitimle ilgili harcama mecburiyetinin getirilmesi sanayimiz adına faydalı olacaktır.

10- Kooperatif: Kooperatiflerin oluşmasında ortaklar içinde şirketler yoktur. Kooperatiflere şirketler de üye olmalıdır. Sayın Bakanım, nasıl şirket kuruluşunu 5 dakikaya indirdiyseniz bunu da inşallah yine siz düzeltirsiniz.

Sonuç: Şimdiye kadar olduğu gibi düzenlenecek yasya bizden birkaç gün içinde görüş istenmez. OSB

Kanunu'nun yukarıda bahsettiğimiz ve bahsedemediğimiz eksiklerinin giderilmesi için, OSB yöneticileri, Sanayi Bakanlığı'nın bürokratları ve diğer ilgililer birlikte çalışarak düzeltilmesi yoluna gidilir.

Sayın Bakanım, siz sanayi içinde her türlü problemleri yaşayarak ve yöneterek bu yerlere geldiniz. Sorunlarımızı en iyi şekilde ve en kısa sürede çözeceğimize yürekten inanıyor ve üstün başarılarınızın devamını temenni ediyoruz.

OSB Kanunu değiştirilirken, günümüz ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde adapte ederek sanayicinin sorunlarına çözümler getirirsek ülkemize çok faydalı bir hizmet yapmış olmanın inancını hep beraber yaşarız. Hepinizi en derin sevgi ve saygılarımla selamlarım.

İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi (İDOSB)

Sorunlar

1.) Haksız Rekabet : Bölgemizde büyük maliyette gerçekleştirilen ve işletmesi de büyük külfet olan Atık Su Arıtma Tesisi ile çevreye uyumlu ve saygılı üretim yapılmaktadır. Fakat ülkemizin diğer bölge ve kentlerinde arıtma tesisi olmadan çalışan bilhassa deri sanayicileri olduğu için büyük maliyet farklılıkları sebebiyle deri ağırlıklı olan sanayicilerimiz onların ürünleriyle rekabet edemez durumdadır.

2.) İmar Uygulamasındaki Sorun : İmar Planı Uygulamasında geçmiş yıllardaki bazı aykırılıklar sebebiyle birçok sanayicilerimiz gerekli "Yapı Kullanma İzin" belgesini alamamaktadır. Bölgemizde 4562 sayılı OSB Kanununun yürürlüğe girdiği 15.04.2000 tarihine kadar, 4 adet Belediye (Kartal –Pendik –Tuzla Orhanlı Belediyesi) sırayla yetkili makam idi ve muhtelif uygulamalar sonucu imar planına uygun olmayan bazı yapılar oluşmuş durumdadır. Bu konu sanayicimizi kredi alırken, Arsasının tapusunu teminat vermek hususunda ve işletme ruhsatı alırken sıkıntıya sokmaktadır.

3.) Devir ve Temlik Yapmak İsteyen Sanayicilerin Sorunları : Bölgemizde fabrikasını kurup işletme konusunda acze düşen ve fabrikasını bir başka işletebilecek firmaya devir etmek isteyen sanayicilerimiz, devir ve temlik işlemlerinde 4562 sayılı OSB Yasasının 18. maddesi ve OSB Uygulama Yönetmeliğinin 22'nci

madde ve j bendi ve 100'üncü maddesinin şart koştuğu "Yapı Kullanma İzni" ve İşletme Belgesini" zamanında temin edemiyor ve tesisi devir edemediği için yatırım yarım ve atıl kalıyor.

4.) Elektrik Enerji Fiyatı ile İlgili Sorun (EPDK'nın son kararlarının etkisi): Ülkemizde elektrik enerjisinin fiyatlarının sanayici için çok önemli bir unsur olduğu hepimizce malumdur. Biz, Bölgemizde bu sorunu kısmen çözmek üzere bir otoprodüktör firma ile 25.09.2002 tarihinde enerji satış sözleşmesi yaptık ve TEDAŞ'ın tek terimli tarifesinden %19,50 indirimli olarak enerjiyi almaya başladık. Ancak sözleşmeden itibaren 7 ay geçti ki, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun çıkardığı yönetmelik ve tebliğler sonucu otoprodüktör firma bu indirimi, %5,5 unu geri alarak %14'e gerilettiler.

Sebebi ise; bizim Bölgemiz olan, İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi'nin İstanbul'un Anadolu yakasında ve Tuzla ilçesinde bulunması; dolayısıyla "TEDAŞ"ın yetki alanında bulunmasıdır ve TEDAŞ'ın yetki alanındaki İl ve Bölgelerde EPDK'nın kararıyla Elektrik İletim ve Dağıtım bedellerinde ve Elektrik Enerji Fonu ve TRT paylarında eski bedele göre;

Eski Toplam= 11.980 TL./kwh iken,

Yeni Toplam= 25.580 TL./kwh olmuş ve yaklaşık % 10,79'luk bir bedel artışı olmuştur.

Halbuki çok yakınımızda olan İzmit – Gebze OSB'de KEDAŞ yetki alanı olduğu için ve İstanbul Rumeli Yakası (DEDAŞ) BEDAŞ yetki alanı olduğu için bu bedeller artmamıştır. Yakın ve komşu İl ve Bölgelere göre bizim Bölgemizde bu şekilde haksız ve adaletsiz bir fiyatlandırma ortaya çıkmıştır. Ayrıca Temmuz 2003'den itibaren de EPDK'nın daha yeni uygulamaları ortaya çıkaracağı konuşulmaktadır. Örneğin; bir ay sonra tüketeceğimiz elektriği bir ay evelden taahhüt etmemiz istenecekmiş ve bu taahhüdün altında veya üstünde bir kullanım halinde cezalı uygulamaya tabi olacakmışız. Böyle bir uygulama sanayi ve üretimi fevkalâde aksatır.

5.) Mülkiyet Sorunu: İstanbul Deri Organize Sanayi üzerinde bulunduğu arazinin kamulaştırılıp; bölgeye bedelinin ödenerek satılması; suretiyle bölgemizdeki mülkiyet sorunları çözülüyordu. Peyder-

pey hukuki problemler çözüldükçe, arsalar, Bölgemize kamulaştırılma bedeline Arsa Ofisi Genel Müdürlüğüne masraflar ve komisyon ilave edilerek satılıyordu.

Ancak Bölgemize henüz devir edilmeyen bazı arazi parçaları mevcuttur. Bölgemiz imar planı hudutları içinde kalan ve üzerinde fabrika binaları inşa edilmiş olan Milli Emlak'tan alınması gereken bazı arazi parçaları vardır.

Binaların 4562 sayılı yasanın 5. maddesi gereğince direkt olarak, Milli Emlaktan "harca esas değeri" üzerinden OSB'ye satışının sağlanması; Arsa Ofisinin devreden çıkarılması gerekir. Orhanlı 1485-1486 ve 1557 No'lu; toplam 14.245 m² arsanın, direkt olarak Milli Emlaktan, "harca esas değeri üzerinden" OSB'ye satışını istedik.

Bölgemiz içinde kalan ve üzerine 5 adet fabrika inşa edilmiş olan ve Orman Arazisinden ayrılmış olan, orman vasfını kaybetmiş yaklaşık 15.750 m²'lik arazi vardır. Devamlı olarak talep ettiğimiz bu araziyi Anayasa ve ilgili Kanunlar değişmeden alamadık. Ancak Anayasa değişikliği halinde bu arsalar uygun görülecek bir bedel ile OSB'ye verilmelidir.

Yine Bölgemizin imar planı hudutları içinde kalan ve 1996 yılında Arsa Ofisi Genel Müdürlüğüne kamulaştırma bedeli olarak 65 milyar TL talep edilen ve Bölgemizce Bu bedeli avans olarak ödenmesine rağmen yaklaşık 470.000 m²'lik; Aydınlı – 3935 No'lu parselin mülkiyeti henüz halledilmemiştir. Çünkü; Hazine (Milli Emlak) ile vatandaşlar arasında süregelen bir mülkiyet davası nedeniyle Arsa Ofisi aldığı 65 milyar TL kamulaştırma bedelini hazineye ödememiştir. Dava sonucu beklenmektedir.

6.) Ulaşım Yolu: Bölgemizin TEM OTOYOLU ile bağlantısını sağlayan yaklaşık 1,5 km' lik Şekerpınar yolu, defalarca müracaatımıza rağmen ne Belediyelerce (Tuzla-Orhanlı-Şekerpınar Belediyeleri) ne de Karayolları Genel Müdürlüğü'nce bakım ağına alınmamaktadır ve yol sahipsiz kaldığı için her gün binlerce aracın geçtiği bu yolun bakım-onarımı ve kar mücadelesi yapılmamaktadır. Elimizdeki imkanlarla, Bölge dışındaki, bu yolun bakımını ve kar mücadelesini Organize Deri Sanayi Bölgemiz yapmaya çalışmaktadır.

Çözüm Önerileri

1.) Haksız Rekabet Konusunda :

a) Arıtma Tesisi olmayan Bölgelerden çevre mevzuatına göre ceza alınıp. Fon oluşturulması ve bu fon ile Arıtması olan Bölgelerin desteklenmesi ;

b) Arıtma Tesisi yapımı ve İşletmesi için altında bulunduğumuz ağır yükün bazı teşviklerle (örneğin elektrik fiyatında %40-50 arasında indirim gibi) hafifletilmesi,

c) SSK, stopaj vs. gibi istihdamı teşvik gayesiyle indirimler yapılması OSB'lerin özendirilmesi;

2.) İmar Uygulama konusunda : Bu sorunun halli için Sanayi ve Ticaret Bakanlığına sözlü ve yazılı müracaatın üzerine (15.02.2003 tarihli) Sayın Bakanımızın da özel ilgisi ve talimatı ile, Bakanlıktan gelen heyet bu inşaatları yerinde incelemiş ve çözümle ilgili olarak çalışmalar yapmış ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndan da görüş alarak, bir karar verip Bölgemize tebliğ aşamasına gelmiştir. Bu günlerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda sonuçlanma aşamasındadır.

3.) Devir Temlikler Konusunda: Yatırım yapmak konusunda acze düşen sanayicinin, yatırım yapabilecek bir diğer sanayiciye devri için istenen işletme belgesi yerine; bölgede tesisin üretime geçtiğini gösteren Su – Elektrik - Arıtma faturası ve Bölge Müdürlüğü raporu ile işlem yapılmasına izin verilmeli.

4.) Elektrik Enerjisi Fiyatı Konunda: Elektrik dağıtım ve iletim bedelleri ile diğer kesintilerin bölgesel farklılığına dair bu haksız uygulamanın kaldırılmasını ve aynı Bölge ve İlde ayrıcalık olmamasını diliyoruz! EPDK'da bu yönde karar alınmasını arz ediyoruz.

5.) Mülkiyet Sorunu Konusunda: a) Milli Emlak'tan 1485-1486 ve 1557 No'lu toplam 14.245 m²'lik arsaların direkt alımı için müracaat edildi. Sonucu bekliyoruz.

b) Fiilen orman arazisinden ayrılmış orman özelliğini kaybeden ve üzerine fabrika yapılan arazilerin çıkacak bir özel yasa ile bedelinin alınıp kullanıcılara satılması (Hükümetimizin böyle bir hazırlığı vardır)

c) Yaklaşık 470.000 m²'lik Aydınli 3935 Nolu parsel için devam eden mülkiyet davasının Tuzla Sulh Hukuk Mahkemesi'nden Arsa Ofisince bir an evvel sonuçlandırılması için yakın takip yapılmalı; ve bu arsa için 1996 yılında ödediğimiz 65 milyar TL'nin bu günkü değerden kabul edilmesi ve gerekecek olan farkın da İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi'nden tekrar talebi,

6.) Ulaşım Yolu Konusunda: İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi'nin TEM OTOYOLU'ndan bağlantı sağlayan 1,5 km.'lik Şekerpınar-Bölge yolunun sadece Bölgemize değil, Şekerpınar –Orhanlı ve Aydınli Beldelelerinde de hizmet vermesi göz önüne alınarak bu Belediyelerden birinin sorumluluğuna verilmesi veya Tem otoyolunun yan yolu gibi hizmet verdiği de dikkate alınarak. Karayolları Genel Müdürlüğü'nün ağına dahil edilmesi, Sanayicinin ulaşım yolunun sorunu yerine; sanayiye ve üretimi düşünmesi sağlanmalıdır.

İstanbul Dudullu

Organize Sanayi Bölgesi

Sorunlar

1.) Çalışma ruhsatlarının belediye tarafından verilmemesi.

Çözüm Önerileri

1.) 4562 sayılı kanunda yapılacak değişikliklerle diğer ruhsat ve izinler gibi; Çalışma Ruhsatlarının da OSB'ler tarafından verilmesi sağlanmalıdır.

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi

Sorunlar

İmar Planları: Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca 15/11/2002 tarihinde onaylanan 1/1000 ölçekli uygulama imar planları Bölgenin sorunlarını büyük ölçüde çözmüş olmakla beraber, 1985 yılından beri farklı 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planlarının sebebiyet verdiği plan karmaşası sırasında meydana gelen yapılaşmaya çözüm getirmektedir.

Yusuf AĞÜN
İkitelli Evren Küçük San. Sit. Başkanı

15/04/2000 tarihli 4562 sayılı OSB'ler Kanunu yürürlüğe girmeden önce kurulmuş İkitelli OSB'de mevcut yapılaşma göz önüne alınarak yapılacak 1/5000 ölçekli Revize Nazım İmar Planının Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızca onaylaması ile İkitelli OSB'nin imar sorunu çözülmüş olacaktır.

Ulaşım: Yaklaşık 300.000 kişinin çalışacağı ve halen 130.000 kişinin çalıştığı, her gün kent bütünü ile Bölge arasında 359.000 yolcu seyahati, 63.000 ton eşya ve malzeme taşınmasının olacağı Bölgemiz ile çevresindeki 20.000 konutluk Başakşehir Konutlarının Mahmutbey Batı Kavşağı dışında çevre yollarına önemli başka bir bağlantısı bulunmamaktadır.

Trafiğin kilitlenmesini önlemek için düşünülen alternatif bağlantı yolları dışında Başakşehir'den başlayarak Bölgemizin doğu sınırı boyunca devam eden ve Büyükşehir Belediye Başkanlığınca inşa edilen ancak tamamlanamayan yolun acilen TEM otoyoluna bağlanması

Büyükşehir Belediyesi tarafından planlanmakta olan Mahmutbey Batı Kavşağı Altınşehir arası yan yol projesinin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Hafif Raylı Sistem: Yolcu taşımacılığının %65'i hafif raylı sistemle yapılacağından Hafif Raylı Sistem Projesinin bir an önce İkitelli OSB'ne ulaşacak şekilde hayata geçirilmesi Bölgemizin ulaşım sorununa nihai çözüm getirecektir.

Ana Arter Yolların Devri: İkitelli OSB içindeki alt ve üst yapıları ile tamamlanmış olan ana arter

yolların bakımı ve onarımlarının Kooperatiflerden katılım payı alınmadan Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na devredilmesini talep ediyoruz.

İSKİ: İkitelli OSB ana arter su şebekesi İSKİ'den alınan izinle inşa edilmiştir. Bugüne kadar Kooperatifler taşıma su ile ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar.

Doğalgaz: İkitelli Organize Sanayi Bölgesine gerekli hatların döşenerek ihtiyacı olan Kooperatiflere İG-DAŞ tarafından doğalgaz verilmesinin sağlanmasını istiyoruz.

İtfaiye: Bölgemizde 1/1000 ölçekli 1. Etap Uygulama İmar Planında İtfaiye'ye ayrılan yere İtfaiye binası yapılarak gerekli teşkilatın kurulmasını istemekteyiz.

Şehir içindeki işyerlerinin İkitelli OSB'ne taşınması

Şehir içinde muhtelif semtlerde imalat sektöründeki işyerlerinin İkitelli Organize Sanayi Bölgesinin kuruluş amacına uygun olarak Bölgemizdeki işyerlerine taşınmaları. Bu konuda İstanbul Valiliği'ne kooperatif ortaklarının işyeri adresleri bildirilerek Sayın Valimizin destekleri ve ilgili belediyelerin işbirliği ile İkitelli OSB'ne KOBİ Sanayicilerinin taşınmasının sağlanması mümkün olacaktır.

Konut Tahsisi: Kooperatiflerimizin üyelerine Başakşehir Konutlarının OSB çevresinde yeni yapılacak etaplarında uygun ödeme şartları ile konut tahsis edilmesi.

İMES Organize Sanayi Bölgesi

OSB'lerin Sorunları: 4562 sayılı OSB Yasasının Kamulaştırma ile ilgili maddesi olan Madde 5 tam anlaşılır bir şekilde yazılmadığından dolayı, Kamulaştırma aşamasına gelmiş bulunan İMES OSB ve benzeri bölgelerde tereddüte sebebiyet vermiştir. Bu maddenin yorumu sebebiyet vermeyecek bir şekilde, OSB'lere de Kamulaştırma yapma yetkisinin tanındığını açıkça belirtmesi lazımdır.

Kanununun 20. Maddesine göre altyapı hizmetlerinin temini, dağıtımı ve fiyatının belirlenmesi yetkisi OSB'lere tanınmıştır.

İMES OSB Başkanı
Süheyl ERBOZ

Sınırları içerisinde KSS'lerin de yer aldığı OSB'lerde bu durum sakınca yaratmaktadır. Bölgede yer alan KSS'nin altyapısında hiçbir katkısı olmadığı halde, özellikle elektrik enerjisi girdilerinde OSB, KSS'den pay almak istemekte ve Yasa da bu hakkı OSB'lere tanıdığı için hiçbir hizmet yapmadığı halde haksız kazanç elde edilmektedir. Bu durumu önlemek için bünyesinde KSS olan Kooperatiflerin altyapı ihtiyaçları temininde OSB'lere bağımlı olmamaları lazımdır. Yasada bu maddede bu yönde düzeltme yapılması gerekir.

OSB'lerin hesaplarının Yeminli Mali Müşavirlere her yıl inceletirme mecburiyeti getiren Yasa maddesi de değiştirilmelidir. Bu madde hem Denetçiler hem de Bakanlık Müfettişleri tarafından her zaman incelenme imkanı bulunan OSB'ye ait hesapların Mali Müşavire inceletirilmesi, OSB'lere lüzumsuz olarak mali bir yük getirmektedir.

KSS'lerden meydana gelen OSB'lerde her kooperatif bir katılma sayılır ve genel kurulda bir oy hakkı vardır. 4562 sayılı yasanın 20 md. : Alt yapı tesisleri kurma ve işletme hakkı, elektrik, su, kanalizasyon, haberleşme, yol, spor tesisleri gibi alt yapı genel hizmet tesisleri kurma ve işletme hakkı, kamu kurum ve kuruluşlarından satın alarak dağıtımını ve satışını yapma, üretim tesislerini kurma ve işletme hakkı sadece OSB'lerde.

OSB'lerde yer alan kuruluşlar, alt yapı ihtiyaçlarını OSB tesislerinden karşılamak zorundadır. OSB'nin izni olmadan alt yapı ihtiyaçları başka bir yerden karşılanamaz. OSB'lerin % 5 muafiyeti kaldırıldı. KSS'lerden meydana gelen OSB'lerde bu madde çok sakıncalı.

Geçici 6. md. : Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce OSB kurmak amacı ile müteşebbis heyeti meydana getiren kurum ve kuruluşlar adına iktisap edilmiş bulunan arsalar, araziler ve tüm gayri menkuller ile bilahare bunlar üzerine müteşebbis heyeti meydana getiren kurum ve kuruluşlar adına inşa edilmiştir. Binalar ve ortak tesisler OSB tüzel kişiliği adına tapuda tahsisen tescil edilir.

KSS'lerden meydana gelen OSB'lerde, mülkiyeti kooperatife ait olan ve OSB ilan edilmeden edinilmiş bulunan sosyal tesislerin durumu yasada açık ve net olarak belirtilmemiş. Daha da önemlisi, yapılaşmasını tamamlamamış olan OSB'lerde; mülkiyeti KSS'ye ait olan imarlı parsellere OSB'ye dahil olduktan sonra inşa edilecek olan tesislerin mülkiyetinin OSB'ye ait olacağıdır. Bu durumun yasada açık ve net olarak belirtilmesi lazımdır.

OSB yönetim kurulunun görevleri arasında; OSB içinde sanayicilerin kendi ihtiyaçları için otoprodüktör veya otoprodüktör grubu olarak kuracakları elektrik üretim ile ilgili tesislere müteşebbis heyetin belirlediği şartlarda izin verir. Yönetmeliğin 22. md. ö fıkrası yasanın 20. md. ile çelişiyor. OSB'lerde kendi enerjisini üretmek isteyenler ile yönetim kurulu arasında anlaşmazlığa sebebiyet verir.

İnşaat ruhsatları, inşaatlarla ilgili bütün projelerin tasdiki, yapı kullanma izin belgesi veren makam OSB olduğuna göre işyeri açma izninde OSB'lerce verilmesi uygun olur.

Bölge Md. Yön. Krl. yer almasının mecburi olması gerekir.

KSS'lerin Sorunları: Genel Kurul tarihinden 32 gün evvel çağrı yapılma zorunluluğu çağrı tarihi ile kongre tarihi arasındaki zamanın çok uzun olması insanların kongre tarihini unutmalarına sebebiyet vermektedir.

Genel Kurul gündemi ile bilanço ve gelir gider farkı hesabının gönderilmesi zorunlu olmalıdır.

Yapı Kooperatifleri genel kurulları için ikinci toplantıda da _ toplantı nisabı aranması, özellikle işletmeye açılan sanayi sitelerinde genel kurul toplanması için sorun olmaktadır. Yapı kooperatifi ikinci toplantılarında da _ toplantı nisabı aranmamalıdır.

İşletmeye açılan sanayi sitelerinin idaresi için yeni bir yasal düzenleme yapılmalı ve sitedeki işyerlerinin belli oranında çalışma izni alması durumunda yeni yasal duruma genel kurul kararına ihtiyaç duyulmadan geçilmelidir. İşletme aşamasında sanayi siteleri bünyelerinde mutlaka çırak eğitimi yaptırılmalıdır ve bu eğitim de denetlenmelidir.

Kocaeli-Gebze 4 İstanbul Makine ve İmalat San. Organize Sanayi Bölgesi

Sorunlar

- 1.) Finansman.
- 2.) Yatırımların önündeki bürokratik engellemeler.

Çözüm Önerileri

- 1.) Uzun vadeli düşük faizli kredi yatırım kredisi.
- 2.) Yatırım mevzuatının birleştirilmesi ve basitleştirilmesi.

OSTİM

1-Hangi tarihte ve hangi kuruluşlar tarafından kuruldu? Devlet yardımlarıyla mı, yoksa sanayicilerin kendi imkanlarıyla mı kuruldu ?

-OSTİM 1967 yılında Ankara'nın çarpık sanayileşmesi içinde yeni bir açılım sağlamak üzere, konu üzerinde tecrübesi olan rahmetli Cevat Dünder tarafından, şehir dışında 3 milyon metrekarelik bir alanda kuruldu. Dönemin koşullarında şehir dışında böyle bir oluşum hayal gibi görülüyordu. Fakat Cevat Dünder Beyin uzak görüşlülüğü sayesinde 1967'de başlatılan çalışmalar 1975'de inşaat noktasına getirildi. 80'li yıllara kadar yoğun çalışmalar meyve vermeye başladı ve OSTİM, Küçük Sanayi Sitesi olarak faaliyete geçti. 1992'deki yönetim değişikliği ile önceki yönetimin o güne kadar yaptıklarına ek olarak hızlı bir değişim sürecine girildi. Önce alt yapı sorunu halledildi. Yol, su, elektrik, kanalizasyon, yağmur suyu ve çevre ile ilgili olarak daha tempolu bir çalışma yapıldı. Bu çalışmalar sonucunda OSTİM, üretim alt yapısı olarak daha güçlü, yaşanabilir bir yer

haline geldi. Atılan yeni adımlarla daha önce etrafında sadece konut projeleri olan OSTİM'de endüstri alanları, sosyal alanlar, eğitim ve sağlık alanları oluşturulması ile adeta bir sanayi kenti görünümüne büründü. Diğer gelişmeler yeni bir imar planı çalışmasından sonra meydana geldi. OSTİM'deki yeni projelerin hayata geçirilmesi ile ilgili tüm proje çalışmaları tamamlandı ve üyelere dağıtımları yapıldı. 1998 itibarıyla 35 adet ticaret merkezi, 1600 adet konut ve sosyal tesis inşaatının 2004 yılında bitirilmesi hedefleniyor.

OSTİM Başkanı
Orhan AYDIN

OSTİM, Türkiye'nin diğer sanayi bölgelerinden farklı olarak ortaklarının gayretleriyle kurulmuş bir sanayi bölgesi. Devlet desteğiyle kurulan bir çok sanayi bölgesi OSB sıfatını kazanarak teşvikler ve yardımlardan yararlanırken OSTİM'li müteşebbislerin bu haktan yararlanamaması bölge esnafı için haksız rekabete yol açıyordu. Yönetimin tutarlı ve gayretli çalışmaları neticesinde 24 Ocak 1997 tarihinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı OSTİM Küçük Sanayi Sitesi'nin adını "OSTİM Organize Sanayi Bölgesi" olarak tescil etti. Bölge; 15 kişiden oluşan Müteşebbis Teşekkül Heyet tarafından yönetilmektedir. Organize Sanayi Bölgesi Sıfatını alan OSTİM, vizyonunu bu tarihten itibaren üretim alt ve üst yapısına yönelik çalışmalarıyla KOBİ'ler için cazibe merkezi olma hedefi üzerine kuruyor.

OSB bölge esnafına temizlik, güvenlik, çevre düzenlemesi, elektrik işletmeciliği, altyapı, imar izni, imar denetimi, teşvik belgesi izni gibi alanlarda hizmet vermektedir. Ayrıca bünyesinde oluşturduğu halkla ilişkiler, ve insan kaynakları birimleri ile, düzenlediği semi-

ner ve konferanslarla yöre sanayici ve esnafının bilgi ve iletişim açığını gidermekte, yurt içi ve yurt dışı fuarlarda stand kurarak, yurt dışı iş gezileri düzenleyerek, e-ticaret konusunda projeler üreterek, gazete, rehber, internet sitesi, CD ve benzeri araçlarla iç ve dış pazarlara bölgenin aktif tanıtımını yapmaktadır.

2-Kaç m² arazi üzerinde kuruldu ve kaç fabrika parseli var?

-500 hektar arazi üzerine kurulan OSTİM'in OSB'de parsel sayısı 4909'dur.

3-Kaç parsel üzerinde tesisler kurulup faaliyete geçti?

-OSTİM, OSB'de arazi büyüklüğüne göre kıyaslasak bölgenin yaklaşık % 40'ı faal durumdadır.

4-Bölgede hangi sektörlerde faaliyet yürütülüyor?

-OSTİM'de 100 ayrı sektörde binlerce çeşit ürün üretilmektedir. OSTİM'de faaliyet gösteren 3.500 firmanın % 31'ini Ticaret % 69'unu imalat ve diğer faaliyet alanları oluşturmaktadır.

Yine OSTİM'de faaliyet gösteren firmaların % 46'sı sac şekillendirme, % 42'si talaşlı imalat, % 8'i plastik işleme ve % 4'ü ise kimyasal konularında çalışmaktadır.

OSTİM'de faaliyet gösteren sektörleri ana başlıklar halinde sıralayacak olursak:

Talaşlı İmalat, Elektrik ve Elektronik, Yan Sanayi Üreticileri, İnşaat Makinaları ve Malzemeleri, Makine ve Makine Parçaları, Plastik ve Kauçuk ,Sağlık Gereçleri

5- Toplam istihdam kapasitesi nedir?

-İstihdam kapasitesi yaklaşık olarak 35.000.000 kişidir.

6- Bölgede yaşayanlara hizmet veren diğer kurum ve kuruluşlar nelerdir?

OSTİM Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü, T.H. S.S. OSTİM Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi, OSTİM Vakfı, OSTİM Spor Kulübü, Başkent Radyo Ve Televizyonu, OSTİM Endüstriyel Yatırımlar Ve İşletme A.Ş., İş Makineleri Yedek Parça Dış Ticaret A.Ş. (OSP), OSTİM Mesleki Eğitim Merkezi, Mesleki Eğitim Ve Teknoloji Merkezi (METEM), Mesleki Eğitim Ve Küçük Sanayi

Destekleme Vakfı (MEKSA), OSTİM Küçük İşletmeleri Geliştirme Merkezi Müdürlüğü (KÜGEM), ORSİAD, OSTİM Çıracak Eğitim ve Öğretim Vakfı, OSİAD, OMEDYA, OSTİM Kalite Derneği, Fatih Üniversitesi OSTİM Kampüsü.

7-Bölgenin altyapısı ne durumda?

-Bölgenin arıtma ihtiyacı şehir şebekesi vasıtası ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ASKİ tarafından karşılanmaktadır. Bunun yanı sıra OSTİM'de bir Çevre Yönetim Sistemi kurma yolunda çalışmalar yürütülmektedir. İşletmelerden kaynaklanan evsel ve sanayi atıklarının kategorilerine göre ayrı toplanmasını sağlamak üzere sanyicilerimiz eğitilmektedir. Atık yağlar, asitli banyo suları gibi tehlikeli atıkların da toplanarak çevreye zarar vermeden depolanması ve bertarafı üzerine çalışmalar yapılmaktadır.

a-Elektrik çevrim santrali, doğalgaz dağıtım şebekesi ve Dahili Haberleşme sistemi (Bölge içinde kesintisiz ve hızlı internet bağlantısı için Fiber Optik altyapı) kurulması çalışmaları inşaat aşamasındadır.

b-Firmaların dünya ile entegre olması için fuarlara ortak katılım ve işlevsel internet sayfalarının oluşturulması, çalışmalarımız tamamlanmış olup, dış ticaret altyapısı için bir sektörel dış ticaret şirketi(OSP yıllık 1,5 milyon \$ ihracat gerçekleştirmekte ve 1 ortak yatırım firması (OSTİM Yatırım, OSTİM kooperatifi ortaklarından oluşan 2000 ortaklı bir firma) bölgemizde kurulmuştur.

c-Üniversite sanayi işbirliği çerçevesinde ODTÜ ile ortak araştırma merkezinin kurulması için TÜBİTAK'a başvuru yapılmıştır.

d-Çevre ile uyum için Çevre Yönetim Sisteminin kurulması çalışmaları devam etmektedir. Bu çerçevede ülkemizdeki ilk atık yağ toplama sisteminin bölgemizde kurulması için Çevre Bakanlığı merkezli çalışmalarımız devam etmektedir.

8- Arıtma tesisi var mı, hangi çevre problemleri yaşıyor ve nasıl çözülüyor?

-Bölgenin arıtma ihtiyacı şehir şebekesi vasıtası ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ASKİ tarafından karşılanmaktadır. Bunun yanı sıra OSTİM'de bir Çevre Yönetim Sistemi kurma yolunda çalışmalar yürütülmektedir. İşletmelerden kaynaklanan evsel ve sanayi atıklarının ka-

tegorilerine göre ayrı toplanmasını sağlamak üzere sanayicilerimiz eğitilmektedir. Atık yağlar, asitli banyo suları gibi tehlikeli atıkların da toplanarak çevreye zarar vermeden depolanması ve bertarafı üzerine çalışmalar yapılmaktadır.

9-Belediye ile olan imar problemleri nelerdir?

-Bölgemiz imar planını tamamlamış olup bu konuda herhangi bir problem bulunmamaktadır. Ancak imar planının çeşitli noktalarda iyileştirmeler yapılabilir.

10- Bölge içinde hangi idari ve teknik hizmetler kurumsatırılabilmiş durumdadır ?

-Bölge içinde kurumsatırılmış idari ve teknik hizmetler şu şekilde sıralanabilir: PTT, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin Batıkent İtfaiye Birimi, 15 Bankanın şubesi, S.S.K. OSTİM-Macunköy Dispanseri, KOSGEB OSTİM KÜGEM, Çıraklık Eğitim Merkezi, Noter, Vergi Dairesi, Hızır Acil Servis, Sigorta Şirketleri, Kargo Taşımacılık Şirketleri .

11- Bölgenin bundan sonraki amaçları ve hedefleri nedir? Kısa ve orta vadede hangi hedeflere varılmak istenmektedir?

-Uzun süre içinde büyük gelişmeler gösteren bölgemiz Teknolojinin yoğun bir şekilde kullanıldığı bir gelişim merkezi olmayı hedeflenmektedir. Ankara'nın için de yer alan bölgemiz nitelikli üretim için birçok imkana sahiptir. Bu çerçevede bölgemiz:

a-Tüm altyapı ihtiyaçlarının eksiksiz bir şekilde ve üstün nitelikte ve düşük maliyetlerle sağlandığı,

b-Dünya ile entegre firmaların yoğunlukta olduğu,

c-Ortak hareket becerisine sahip KOBİ merkezi olan,

d-Üniversite ve ARGE merkezleri ile entegre olmuş bir çalışma ortamı oluşturmuş,

e-Çevreye saygılı bir üretim merkezi olmayı hedeflemektedir.

12- Bölgede başarılı, ihracat yapabilen firmalar ve kapasiteleri nedir?

-OSTİM OSB'de dolaylı veya doğrudan ihracat yapan 368 adet firma bulunmaktadır.

13- KOSGEB birimi var mı, hangi hizmetleri veriyor?

-1990 yılında OSTİM'de kurulan KOSGEB, OSTİM'deki işletmelerle bölgede bulunan tüm sanayi siteleri ve İvedik Organize Sanayi Bölgesi'ndeki firmalara danışmanlık, eğitim ve laboratuvar hizmetlerini götüren merkez fonksiyonlarını arttırarak sürdürmektedir.

Özellikle KOSGEB'in yeni yönetim ve yapılanması sürecinde ortaya çıkan yeni destekler bölgede yeni projelerin geliştirilmesi imkanı sağlamıştır. Bölge yönetimi KOSGEB, OSTİM KÜGEM birimi ile işbirliği içinde iş/sonuç odaklı projeler geliştirmekte ve desteklerden daha çok sayıda firmanın yararlanmasına yönelik çalışmalar yapmaktadır. 2003 ve 2004 yılları süresince yürütülmesi planlanan projelerin işletmelerin niteliklerini yükseltmesi ve yönetim becerilerini artırması bekleniyor.

14- Bölgenin devletten beklentileri nelerdir?

-Bölgenin devletten beklentileri:

a) Temizlik vergilerinin OSB'lere verilerek temizlik işlerinin OSB tarafından yapılması.

b) İşyeri açma izin belgelerinin OSB'lerce verilmesi.

c) OSB sınırları içinde tüm tasarrufların OSB'lerce kullanılması.

15- Yeni yatırımlar söz konusu mu? Hangi alanlarda?

-Bölgemizde yapılaşmaya açık çok sayıda parsel söz konusudur. Bu parsellerden yaklaşık 50 adetinde inşaat çalışmaları yürütülmektedir. Bölge müdürlüğünün yürüttüğü yatırımlar ise:

a. Elektrik doğalgaz çevrim santrali Ekim ayında hizmete girecektir.

b. Doğalgaz şebeke inşaatı. Proje çalışmaları tamamlanmış olup ihale sürecine girilmiştir.

c. Dahili Haberleşme sisteminin kurulması için ihale süreci tamamlanmış, inşaat başlamak üzeredir.

16- Bölge yönetimi olarak organize ettiğiniz sosyal ve kültürel faaliyetler nelerdir?

-Özellikle son 4 yılda kendini tüm alanlarda tüm

biçimleriyle hissettiren ekonomik kriz tasarruf önlemleri ve moral etkilerle bölgedeki sosyal faaliyetlerinin hızını kısmen de olsa kesmiştir. Bununla birlikte OSTİM OSB, 8 yıldır tekrarlanan “OSTİM Geleneksel Futbol Turnuvası”na önemli katkılar sağlamakta, organizasyonunda etkin rol almaktadır. Yine her yıl düzenlenen “Ağaç Dikme Şenliği” tüm OSTİM’lilerin bir araya gelmekten mutlu olduğu bir etkinliktir.

Bu periyodik organizasyonların yanı sıra sık sık işletmelere yönelik eğitim seminerleri düzenlenerek, konusunda uzman isim ve firmaların görüşleri paylaşılmaktadır.

Sosyal ve kültürel alana yönelik olarak gündemimizde OSTİM Kalite Derneği ile işbirliği içinde “Ana Sanayi ve Sektör Günleri”, “OSTİM Başarı Ödülleri”, “Kalite Çemberleri Paylaşım Günleri” gibi projelerimiz var.

17- Bölgedeki firmalar ISO 9000 kalite serisi konusunda ne durumdadır?

-Bölgede ISO 9000 kalite belgesi bulunan 97 firma, TSE belgesi olan 227 ve Marka Tescili olan ise 113 adet firma bulunmaktadır. Bölge Yönetimi olarak belgeleme yönündeki her projeye açık olmak ve desteklemekle birlikte -rakamlardan da anlaşılacağı üzere- belgeli firma sayısı oldukça düşüktür. Bunun ana nedeni öncelikle firmaların kalite belgesi alma konusunda yeterli gerekçe ve motivasyona sahip olamamalarıdır. Kalite belgesi alan yada çalışmasını yürüten firmalara baktığımızda iki özellik ortaya çıkıyor: Ya ihracat yapanlar ya da belli bir ana sanayie tedarikçi olarak çalışan firmalar. Küresel rekabetin bir gereği olarak kalite çalışmalarına olan yönelim oldukça az. Dolayısıyla Bölge Yönetimi olarak belge çalışmalarının artırılması yönündeki gayretlerimizi mümkün olduğunca iş odaklı (ihracat-tanımlı tedarikçilik- rekabet) olarak kurgulamaya çalışıyor, kalite çalışmalarının rekabet gücünün bir parçası olarak algılanmasını hedefliyoruz.

Kalite çalışması yapan firmaların az sayıda olmasının bir başka nedeni de ülkemizde kabul görmüş ISO 9000 standartları ile bölgede bulunan küçük işletmelerin ölçekleri arasındaki uyumsuzluk. Yani standartların bazı küçük ölçekli işletmelere gereğinden fazla kırtasiye çıkartıyor olması. Bu işletmelerin ölçeklerinin dikka-

te alınması ve ISO 9000 alt yapısına yönelik yeni tanımların yapılması gerekmektedir.

18-OSB-Üniversite işbirliği konusunda çalışmalarınız var mı?

-Bölgemizde üniversite sanayi işbirliği merkezi kurulması için ODTÜ (Ortadoğu teknik Üniversitesi) ile çalışmalar devam etmektedir.

19- Bölge içinde serbest bölge var mı, bu konudaki beklenti ve düşünceleriniz nedir?

-Bölgemizde Serbest Bölge bulunmamaktadır. Mevcut serbest bölgeler uzaklıkları ise; Mersin 483, Antalya 545, İzmir 580, İST.AHL.SER.BÖL.MÜDÜRLÜĞÜ 453, Samsun 419, Kayseri 319, Adana 490, Bursa 382, Kocaeli 342 km.’dir.

20- Bölgedeki yan sanayiinin durumu ve problemleri nelerdir?

-Ankara’da büyük sanayi kuruluşlarının yoğun olmaması nedeniyle OSTİM’de yer alan firmalar arasında yan sanayi olarak çalışan firmalar azınlıktadır. Bölgemizde askeri sektörde çalışan büyük firmalara üretim yapan firmalar bulunmakta bunun yanında Türk Traktör Fabrikası’da bölgemize komşu olarak üretimini sürdürmektedir.

Yan sanayiinin problemleri ülkemizin genelinden farklı değildir. Ana sanayi firmaları ortak çalışma düşüncesine yeni yeni geçmektedir. Yan sanayi ana sanayi arasında paylaşma kavgasının değil işbirliği ruhunun gelişmesi önem taşımaktadır. İşbirliği ruhu olmadan ekonominin bu kadar değişken olduğu bir ülkede nitelikli bir birliktelik oluşturulamaz.

21- Ekonomik krizlerden nasıl etkileniyorlar, ne gibi önlemler geliştiriyorlar?

-Bölgemizde ekonomik kriz sırasında elektrik tüketimi düşmüştür. Bugün bu kaybın büyük ölçüde telafi edildiğini görmekteyiz. Bölgemiz KOBİ’lerden oluşan bir bölge olduğu için kriz şartlarına uyum büyük sanayie göre daha kolay olmaktadır. Öncelikle firmalar küçülmede daha sonra değişik ürünlere-alanlara kayma eğilimi göstermektedirler.

İhracat için son ekonomik kriz önemli bir motivasyon kaynağı olmuştur. Bir çok firma ihracat için gayret sarf etmekte, bu konuda çeşitli açılımlar geliştirme-

ye çalışmaktadır. Buna bir gösterge örnek bölgemizde MEKSA Vakfı tarafından açılan ihracat ara elemanı yetiştirme kursunu gösterebiliriz. Kurs büyük ilgi görmüş, kursiyerler daha eğitim bitmeden çeşitli firmalarda çalışmaya başlamıştır. Bu çerçevede bazı firmaların sadece ihracat için çalışmaya başladıkları görülmektedir.

Bölge müdürlüğü olarak dış ticaret konusunda çalışan firmaları desteklemek için danışmanlar vasıtasıyla hizmet vermekteyiz. Ayrıca sektörel birliktelikler teşvik edilmektedir. Bölgemizde bu çerçevede kurulmuş olan bir SDŞ de bulunmaktadır.

22- OSB yönetiminin firmalara kurumsal düzeyde yol göstericiliği hangi alanlarda yapılıyor?

-Bölge yönetimi olarak yurtiçi ve yurtdışı fuarlara katılmakla birlikte kalite sistemleri ve CE işareti ile ilgili paneller ve yöneticilik eğitimleri, bilgilendirme toplantıları verilmektedir.

OSB yönetimi firmalara tanıtım, bilgilendirme, enformasyon, eğitim, ihracata yöneltme, teşvik belgelerini kullandırma ve fuarlar gibi konularda yol göstermektedir.

23- Yeni ekonomi ve e-ticaret konusunda OSTİM OSB olarak yapılan çalışmalar neler?

-OSTİM OSB olarak, bölgemizdeki bütün firmaların yeni ticari gelişimlere hazır olmalarını sağlayacak altyapı kanallarını açmaktayız. Bölge yönetimimiz, bütün firmaların tanıtım faaliyetlerini ortaklaşa yürütebilmek ve dünya ile rekabet edebilmek amacıyla oluşturduğu ve 1995 yılından beri aktif olan www.ostim.org.tr isimli bir web sitesi hazırlamıştır. Son iki yıldır proaktif hale getirdiğimiz web sitemizde, OSTİM'de faaliyet gösteren bütün işletmelerin mal, hizmet, ürün bilgilerinin yanı sıra, kalite belgeleri, makine parkı gibi bir takım bilgileri de yer almaktadır.

E-ticaret konusunda son yıllarda büyük bir değişim yaşanmaya başlandığı göz önüne alınarak, TTGV desteğinde Alcatel Firması ile bir anlaşma yapılmış, firmamızın e-ticarete hazırlanması, e-ticaret sitesinde (www.toptanpazaryeri.com) yayınlanmaları, OSTİM tarafından hazırlanan OSTİM Rehberi, OSTİM CD'si ve ihracat katalogunda yer almalarını sağlayacak komple bir tanıtım ve pazarlama organizasyonuna dönüştürülmüştür. Bu organizasyon ile 260 firmamız e-ticaret, 550 fir-

mamız ise diğer tanıtım materyallerinden faydalanmıştır.

Dahili haberleşme ağının kurulması ile birlikte OSTİM'li firmalarımız www.ostim.org.tr adresinde e-ticaret yapma imkanına kavuşturulacaktır.

Sorunlar

1.) Küçük sanayi sitelerinden oluşan OSB'lerin uygun kanuni düzenlemelerin olmayışı.

2.) Belediye vb kamu kuruluşlarının sanayi kuruluşlarını gelir kapısı olarak görmeleri.

3.) Teknoloji takibi ve Ar-Ge projelerinde gerekli işbirliğine gidilmemesi.

Çözüm Önerileri

1.) İşyeri açma izinlerinin OSB'lere verilmesi.

2.) Üniversitelerle işbirliği merkezleri kurulmalı.

3.) Tüm altyapı ihtiyaçlarının eksiksiz, üstün nitelikte ve düşük maliyetle karşılanabilmesi için kanuni yetkinin verilmesi.

4.) Kamu kurumlarının bölge içlerinde faaliyet ofisi açmaları gereklidir.

PAKOP(S.S Plastik Sanayi Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi)

1990 yılında kurulan S.S. Plastik Sanayi Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi (PAKOP)'un; Tekirdağ il sınırları içerisinde, Çorlu Karamehmet Köyü mevkiinde hali hazır haritaları hazırlanmış, imar planı onama aşamasında 2850 dönüm arazisi bulunmaktadır. Satın alma aşamasında, arazinin yeri mahalli idarelerin de görüşü alınarak tarım açısından vasıfsız olan bölgeden seçilmiş olmasına rağmen 24.04.1996 tarih ve 96-8153 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile bölge 3083 sayılı Toprak Tarım Reformu Kanunu kapsamına dahil edilmiştir.

Arazi batıda Serbest Bölge, kuzeyde Çerkezköy OSB ve güneyde TEM Otoyolu ile çevrelenmiştir. Çorlu şehir merkezine yaklaşık 20 km. mesafede, Karamehmet ve Velimeşe köyleri arasında yer almaktadır. Tamamlandığında sağlayacağı istihdam ve ekonomik katma değerle bir çok şehrimizi geride bırakacak Türkiye'nin ilk PLASTİK ŞEHİRİ Projesi, Türk Plastik Sanayi

dışa açılımı ve yabancı sermayenin sektöre yatırım yapması için bir dönüm noktası olacaktır. Bu arazi üzerinde öngörülüş 537 adet parselde üyelerimizin yerleşmesi öngörülmektedir. Bunun için 2000 dönüm kapalı fabrika alanı inşa edilmesi söz konusu olacaktır. Bu işyerleri tam kapasite ile çalışmaya başladıklarında, bölgede çok büyük bir ekonomik katma değer oluşacaktır.

Plastik İhtisas OSB'nin Sektöre ve Bölgeye Getireceği Kazanımlar: İstanbul ve yakın çevresinde yoğunlaşan sanayi, yeni yerleşim konusunda sıkıntı içindedir. Böyle bir bölgenin faaliyete geçmesi ile altyapı ve ulaşım problemleri çözülmüş olacak, su havzalarından ve yerleşim bölgelerinden uzakta sanayi yerleşimi imkanı olacaktır. Bölgede 3 Milyon ton plastik hammaddesi işlenebilecektir. Bu rakam Türkiye'nin bugünkü toplam tüketiminden fazladır. Zaten talebin bugünkü artış hızıyla 5 yıl içinde bu seviyeyi aşması beklenmektedir.

Bu miktar hammaddenin işlenmesi ile üretilen ürünlerden 6 milyar Euro dolayında satış geliri elde edilecektir. Bu da milli gelirden %3'lük bir artışa karşılık gelmektedir. Bölge tam kapasiteye ulaştığında yaklaşık 50.000 kişilik iş imkanı yaratılması hedeflenmektedir. Bu aileler ile birlikte 200 bin kişinin geçimini bölgeden temin etmesi anlamına gelmektedir. Sektör, vasıflı işgücü kullandığından bölgenin refah düzeyi de önemli ölçüde yükselecektir. Plastik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin getireceği imkanlar ile birlikte sektörün ihracatı da iki katından fazla artacaktır. PAGEV'in OSB içinde kuracağı Meslek Lisesi ve Yüksek Okul sayesinde, bölgede vasıflı insan gücü yetiştirilecektir. Yine kurulması planlanan Plastik Teknolojisi Araştırma Merkezi ve Teknopark bünyesinde de bölgedeki sanayi ihtiyaçları doğrultusunda araştırma projeleri yürütülmesi öngörülmüştür.

Bölgedeki faaliyetlerden devletimizin önemli ölçüde gelir temin etmesi söz konusu olacaktır. Yapılan hesaplamalara göre bölgede KDV, kurumlar, gelir ve diğer vergiler olarak yılda 1 milyar Euro tahakkuk edecektir. Oysa tarım verimi açısından vasat olan ve verimsiz oluşundan önemli bir kısmı da ekilemeyen bu bölgede yılda 1500 tondan fazla tarımsal ürün alınması mümkün değildir. Yılda iki ekimin yapılamadığı bölgede bu ürünün ekonomik karşılığı da sadece 130 bin Euro civarındadır. Devletin yapması gereken gübre, mazot gibi

desteklemeler yapılamaması sebebiyle bu rakamdan bir gelir temini söz konusu olamayacaktır.

PAGEV ve PAKOP, bu projenin gerçekleştirilmesinde; devletten arazi, kredi, vb. hiçbir maddi destek talebinde bulunmamaktadır. Tek beklentimiz; gerek Türk plastik sektörü gerekse ülke ekonomisi adına son derece faydalı ve kazançlı olacak bu Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulması için, Tarım Reformu kapsamı dışına çıkarılması ve gerekli izinlerin verilerek önünün açılmasıdır. Bu konuda sizlerden yardım bekliyoruz.

Çözüm Önerileri: 3083 Nolu Tarım Reformu Kanunu kapsamına giren arazilerimizin çözümündeki problem yine 3083 sayılı Tarım Refomu Kanununda yer almaktadır. 3. Bölüm Madde 19 Uyarınca, Uygulama alanlarında bulunan tarım arazisi, zorunlu sebepler olmadıkça tarım dışı amaçlarla kullanılamaz. Ancak zorunlu hallerde, uygulama alanlarındaki arazi ilgililerin müracaatı üzerine uygulayıcı kuruluşun izni ile tarım dışı amaçlarda kullanılabilir.

Tarım Reformu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 10. Bölümü, Madde 65 de ise; Uygulama alanlarında, imar planları ile mücavir alanlar dışında kalan ve bu Yönetmelik hükümlerine göre sahibine bırakılan, dağıtılan veya Genel Müdürlüğün emrine geçen tarım arazisi, tarım dışı amaçla kullanılamaz. Ancak, bu arazi tarımsal işletme veya tarım ürünlerinin işlenmesi ve muhafazasıyla ilgili yapı ve tesisler ile SANAYİ BÖLGELERİ, hava alanları, baraj ve göletler, enerji santralleri, turistik yerler, sportif alanlar, maden, taş, kum, tuğla ocakları ve benzeri tesisler ile Milli Savunma ihtiyaçları için kullanılmasının zorunlu olması halinde, Genel Müdürlüğün izni ile tarım dışı amaçlarda kullanılabilir.

İstanbul Tuzla Boya ve Vernik Organize Sanayi Bölgesi Sorunlar

1.) OSB'ler kuruluş aşamasında bütün kurum ve kuruluşların görüşleri doğrultusunda her türlü problemlerini yerine getirmektedirler. Daha sonra OSB içindeki işyerleri de 1.2.3.sınıf Gayri Sıhhi Müesseseler(GSM) ruhsatları alabilmeleri için ayrı ayrı kurum ve kuruluşlardan (bürokrasiden) geçirmektedir.

2.) Organize Sanayi Bölgeleri su ihtiyaçlarını kendi imkanlarıyla sağlamaktadır.

3.) OSB'mizde üretim ve istihdamı artırmak, enerji tasarrufu sağlamak, kaliteyi artırmak, çevre kirliliğini önlemek ve bölgedeki yerli ve yabancı yatırımcıyı teşvik etmek amacıyla bölgemizde İGDAŞ tarafından doğalgaz bağlanmalıdır.

4.) OSB'mizin dört tarafı OSB'lerle çevrilidir. Tuzla İlçe Merkezine 18 Km. uzaklıkta bulunan OSB'mize ulaşım büyük bir problem oluşturmaktadır, ulaşım kendi imkanlarımızla yapılmaktadır.

Çözüm Önerileri

1.) 1.2.3. sınıf GSM ruhsatlarının OSB Müteşebbis Heyeti tarafından işyerlerine verilmesi.

2.) İSKİ Organize Sanayi Bölgelerinin su alt yapısını sağlamalıdır.

3.) OSB'lere toplu ulaşım imkanları sağlanmalıdır.

3. Arsa ofisinden satın aldığımız parselde ödenmesi istenen KDV'nin var olan KDV alacağımızdan mahsup edilmesi ile önemli bir altyapı gelir kalemine kavuşabiliriz.

4. 1995 yılında dışımızdaki kanalların yapılması için İSKİ'ye önemli altyapı bedelleri ödedik. Bugüne kadar hiçbir şey yapılmadı.

5. Eksik asfaltlarımız Valimizin girişimi ile B.Ş.B.B. yapılması ile ilgili okey alınmıştır. Fakat bugüne kadar yapılmadı.

Çözüm olarak: Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin yaptığı gibi B.Ş.B.B. tarafından yapılıp faizsiz 10-20 yılda geri alınması gerekir.

Tuzla Mermerciler

Organize Sanayi Bölgesi

Sorunlar ve Çözüm Önerileri

1. OSB'lerin verdiği ruhsat ve diğer değerli evraklar tasdik edilmek için darphane tarafından onay verilen mühürler (sıcak ve soğuk) kullanılmalıdır. Bunun sağlanması için damga ve mühürler kanununda veya tebliğinde değişiklik ve ilave yapmak gerekir.

2. "OSB Kanununa göre usulüne uygun yapılan imar planları Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca onandır" hükmü vardır.TMOSB olarak usulüne uygun yapılan şehir plancıları odası vizesinde olan 1/1000 ve 1/5000'lik planlarımız 20.12.2001 tarihinden beri bakanlıkta tasdikte beklemektedir. Gerekçe olarak çok küçük ayrıntılar gösterilmektedir.

Çözüm için: 1/1000 ve 1/5000'lik planların tasdik yetkisi olan bakanlığımızın bölgemizin özelliğini dikkate alarak müteşebbis heyetin sunduğu planı çok kısa zaman içinde tasdik ederek valiliğimize göndermelidir.

B- SANAYİ SİTELERİ

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Atatürk Oto Sanayi Sitesi

3. Kısım

Sorunlar

1.) **Tapular konusu;** “Tapu ile ilgili koordinasyon bozukluğu kooperatifleri zor durumda bırakıyor, bu sorunda her kooperatif bir merkezden koordineli olarak çözüm yoluna gidilmediği için kendi inisiyatifine terk ediliyor.

2.) Şehir şebeke suyunun sitelere bir an önce bağlanması konusunda da yine müşterek bir çalışmanın faydalı olacağı görüşündeyiz, suyun olmaması sitelere tankerlerle su naklini gerektiriyor, bu da beraberinde birçok problemi getiriyor.

3.) Kooperatife ait sosyal ve ticari içerikli alanlarımızın oldukça önemli bir bölümünün kamusal alan olarak kabul edilip, kooperatiflerin mülkiyetinden alınması ileriye yönelik hukuksal bir sorun olarak karşımızda.

4.) Sokak aydınlatma konusu: Belediye hizmetlerinin henüz bölgemizde olmayışı, diğer kamu kuruluşlarından ammeye yönelik hizmetleri engelliyor. Yollar belediyeye terk edilmediği için sokak aydınlatmasının bedelini de kooperatif karşılıyor, bu da dolaylı olarak gider kalemlerinin artmasına neden oluyor. Belediye hizmetleri Organize Bölgemize geldiğinde bu sorun kendiliğinden çözümlenecek.

5.) Çöp toplama ve temizlik konusunda da sokak aydınlatmasında karşılaşılan soruna paralel bir durumla karşılaşıyoruz. Belediye burada devrede olmadığı için çöplerin toplanması için özel firmalara veriliyor, bu da aynı şekilde gider kaleminin artmasına neden oluyor.

6.) Biten inşaatlar için, yeniden zemin ve deprem araştırması, yapı denetim ve diğer bazı hususların talep edilmesinin büyük sorunlar yaratacağı, çözüm bekleyen işlerin sürüncemede kalacağı, zemin etüdünü yapı denetimini yapmış, olumlu raporlarını almış, kooperatiflerin tekraren bu işlemler için geriye döndürülmesi, plan değişiklikleri gibi konuların önemle ele alınması ve çözülmesi gerekiyor.

Çözüm Önerileri

- 1.) Her konuda koordinasyon şart.
- 2.) Belediye ve İSKİ'nin bu bölgede amme hizmetleri için müdahil olması gerekli.
- 3.) Kamusal alan konusu hukuksal alanda çözümlenebilir.
- 4.) Sokak aydınlatması ve çöplerin toplanması gibi konular bir an önce kamu kuruluşlarının görev ve denetimine verilmelidir.
- 5.) Yeniden yapılanma, zemin etüdü, yapı denetimi gibi konularda ve plan değişikliklerinde inşaatı bitirmiş ve faaliyete geçmiş sitelerin hali hazır durumları ve hukuksal hakları mutlaka korunmalıdır.

AYMAKOOP Ayakkabı ve Malzemeleri Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi

Sorunlar

- 1.) Bölgeye ulaşım imkanlarının yetersiz oluşu.
- 2.) Farklı alanlardaki imalatçıların bölgemize gelmeyişleri.
- 3.) Gedikpaşa'nın hala cazibe merkezi oluşu.
- 4.) Organize sanayi çevresindeki yolların yetersiz oluşu.
- 5.) OSB'nin yeterince tanıtılmaması ve cazibe merkezi haline getirilememesi.

Çözüm Önerileri

- 1.) Öncelikle bölgeye ulaşımı büyük ölçüde rahatlatacak METRO hattının yapılması. İETT'nin ise takviye seferlerle ulaşımı desteklemesi.
- 2.) Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin gayretleri ile OSB'lerin mecbur tutulması.
- 3.) Belediye-Valilik girişimi ile Gedikpaşa'nın bir an önce boşaltılıp, İkitelli OSB ye sevk edilmesi.
- 4.) Yolların genişletilmesi.
- 5.) OSB'lerin teşvik edilmesi ve cazip hale getirilmesi.

İstanbul Bilumum Mutfak Eşyacıları Kooperatifi

Sorunlar

1.) Arazilerin kaliteli kullanılmamasından başlayan temel sorunları bir bir irdeleyerek burada faaliyet gösterecek işkollarının özellikleri dikkate alınarak belirlenmesi yani ciddi bir fizibilite yapılması gerekmektedir. Aksi takdirde rast gele yapılan yer seçimleri kısa süre sonra sıkıntılı yerler olarak hem yerel yönetimlerin yükünü artırmakta hem de çevresinde oluşan yeni pazarların ve rantların sarmalında kalarak yatırımların belli bölgelerde toplanmasına yol açmaktadır. Bu da beraberinde atıl kapasitelerin oluşmasından, haksız rekabete kadar birçok alanda hem özel sektöre uzun vadeli olarak da ülke ekonomisine zarar vermektedir. Böylece ölü yatırımlar oluşmakta ve kaynak israfına yol açmaktadır.

2.) Sektörlerin ve yan sanayilerin birbirleriyle olan ilişkileri dikkate alınarak hammadde ve ara malzeme temini vb. hayati önem taşıyan ana unsurların üretime olan etkileşimlerinin ciddi bir denetime tabi tutularak değerlendirilmesi gerekmektedir. Ancak bütün bunları yaparken yeni bürokratik engeller oluşturarak değil temel kriterleri önceden belirleyip bir sanayi ve küçük sanayi envanteri ve bilgi bankası oluşturulmalıdır. Hatır gönül ve torpile dayalı değil, dünya ve ülke gerçekleriyle işe girilmeli ve girişimci daha işin başında ne kadar sürede nereye gidebileceğini bilmelidir. “Kervan yolda düzülür” politikalarına fırsat verilmemelidir. Ülkemizin üretim ve sanayileşme politikaları varsa gözden geçirilerek güncelleştirilmeli, eğer yoksa derhal oluşturulmalı ve süratle hayata geçirilmelidir.

3.) Günümüzde geçerli olan ve başarıyı getiren çalışma programlarını incelediğimizde hiçbir program geç kalmaya veya gecikmeye tahammül etmemektedir. Sebabi her ne olursa olsun, ülkemizde yapılan tüm yatırımlar gibi gerek organize sanayi bölgeleri gerekse küçük sanayi sitelerinin yapımı onlarca yıl sürmüştür ve sürmektedir. Yapımına başlandığı tarihteki üretim anlayışı, kapasite ve teknoloji, yapım tamamlandığında tarih olmaktadır.

4.) İnşa tarihinde, üretime geçiş tarihi belirlenerek önceden belirlenen bu tarihe sadık kalınmalıdır. Aksi takdirde bu günkü en güzel örnek olan ikitelli bölgedeki 45m²'lik kullanılmayan işyerleri ile yüz yüze gelinir.

Çözüm Önerileri

1.) Üretim için gerekli olan tedbirleri önceden almalıyız.

2.) Sorunların azaltılması yönünde gerekli tedbirler zamanında alınarak, oluşabilecek sorunlar akılcı ve adil şekilde çözüme kavuşturulmalıdır.

3.) Hür teşebbüs temel altyapı ile mutlaka desteklenmelidir.

Temel altyapı nedir?

- Önce sağlam ve güvenilir bilgi bankası kurulmalıdır.

- Basitleştirilmiş ancak hakiki değerleri taşıyan ve sonuçları olabilecek yasal ilkeler.

- Hür teşebbüs sigortası,

- Finans kaynaklarının kaliteli ve yaygın kullanımının sağlanması ve geri dönüşümü, için basit fakat sonuç verici tedbirlerin oluşturulması sağlanmalıdır.

- Tanıtım ve iletişimin sektörel rekabete açılması ve insan kaynaklarının kalite ve kapasitelerinin geliştirilmesi için devlet ve özel sektör tarafından oluşturulmuş fon, tesis, ünite, kurum ne varsa sanayi emrine verilmelidir.

- Korumaya muhtaç sektörlerin iyileştirilmesi ve rehabilitasyonunun süratle oluşturulacak bir program dahilinde yapılabilmesinin sağlanması.

- Enerji'nin gerek ön teminindeki ilk yatırım giderleri gerekse tüketim bedeli mutlak surette rekabete uygun hale getirilmelidir.

- Organize küçük sanayi sitelerinde istihdam edilen SSK ve stopajların indirimi bir tarife uygulanarak SSK'nın ve verginin tabana yaygınlaştırılması ile gerek sigortalı sayısının artırılması gerekse ulusal katılım bilincinin güçlendirilmesi.

- KOBİ tanıtım, dağıtım ve pazarlama şirketlerinin kurulması.

- Bugün Avrupa da hala koruma altında olan sektörler ve özel bölgeler uygulamasının Türkiye’de acilen yapılarak, rekabet edebilecek düzeyin oluşturulması.

- Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinin mevzuat ve yasa itibariyle birbirinden iki farklı alan olması nedeniyle birlikte mütalaa edilmesinin mümkün olmadığı ve bu nedenle her ikisinin tanım ve tarifini yeniden yapılması gerekli çalışmalar yapılarak ya-sallaştırılmasının vakit kaybetmeden yapılması.

- Mevcut imar yasasına ekleme yapılarak Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinin sorunlarını çözecek hükümlerin genel tariften ayrılmasının yapılması gerekmektedir.

- Önce Sanayi Siteleri kurulup imar ve mevzuatın arkadan gelmesi uygulamalarına fırsat verilmemesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması.

- Gelişen sanayimiz artan kapasitemiz, ve gelecekte ulaşacağımız hedeflerin şimdiden planlanarak geleceğin Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitesi alanlarını ve alt yapılarını süratle oluşturmalı ve sanayinin emrine tahsis ederek önünü açmalıyız.

- En önemlisi konuştuğumuz, duyduğumuz olarak kalmasın, yapacağımızın ilki yaptıklarımızın geçmiş olarak tarihte yerini almalıdır.

S.S. Depo Ardiyeciler Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi

Sorunlar

- 1.) İmar planlarından kaynaklanan problemler:
- 2.) Yürürlükteki 1/5000 planda yer alan hükümlere aykırı yapılaşmadan kaynaklanan sorunlar.
- 3.) OKSB Yönetimi tarafından Bakanlığa yollanan 1/1000 planların arazideki gerçek yapılaşmayı yansıtmamasından doğacak sorunlar.
- 4.) 4562 Sayılı OSB Yasasının yetersizliğinden kaynaklanan problemler.

a.)Yasanın daha çok yeni kurulacak OSB/OKSB’leri düzenleyecek şekilde yapılmış olmasının getirdiği vizyon eksikliği.

b.) Yasada yürürlüğe girdiği Nisan 2000 tarihine kadar geçen 16 yılda İkitelli OKSB’nde gerçekleştirilen işlerin ve kazanılmış hakların tanınması/korunması anlamında yeterli hüküm bulunmaması.

c.) Yasada, OKSB Yönetim yapısının Bölgede mülkiyet sahibi olan tüzel ve gerçek kişilerin temsil ve mülkiyet haklarını kısıtlayıcı hükümler bulunması.

d.) Yasa hükmü gereği hazırlanıp yürürlüğe giren OSB yasası Uygulama Yönetmeliğinde yer alan bazı hükümlerin, yasa maddelerindeki sınırları aşan yetki ve tanımlar içermesi.

5.) İkitelli OKSB Yönetiminin Yönetim anlayışından kaynaklanan problemler

a.) Halihazır Müteşebbis Heyette, OKSB sınırları içerisinde yer alan hiçbir mülkiyet sahibinin doğrudan temsil edilmemesinin yarattığı sorunlar

b.) OKSB Yönetiminin, OKSB tüzel kişiliğini bir Belediye bir Kaymakamlık gibi görme ve Bölgeyi bu yaklaşımla yönetme isteğinden doğan sorunlar.

c.) OKSB Yönetiminin yapmakla görev ve yetkilendirdiği işleri yapmak için tespit ettiği ücretlerin Kooperatiflerin 4562 sayılı yasa çıkmadan önce sahip oldukları muafiyetlerle sağlanan bedellerden fazla olmasının yarattığı sorunlar.

Çözüm Önerileri

İmar planları ile ilgili çözüm önerileri

a.) Mevcut yasalara göre İkitelli OKSB’inde 1/5000 plana aykırı yapılaşmaları cezaya bağlamadan yıkmadan ya da TBMM’den bir imar affi çıkarmadan ya-sallaştırmak olası değildir.

b.) Bile bile hakkından fazlasını elde etmek isteyen kişi ve kuruluşların fazla yapılaşmaları İkitelli’nin genelini olumsuz etkileyecek durumda ise bu yapılar yıkılarak; değilse para cezası ile cezalandırılmalıdırlar. Unutulmamalıdır ki, bu kişi ve kuruluşlar tutum ve davranışları ile hem Kamu düzenini hem de İkitelli’de yasa-ya uygun yapılaşan kişi ve kuruluşları hiçe saymışlardır.

4562 Sayılı Yasa'nın yetersizliğinin yarattığı problemler için çözüm önerileri

a.) Yasa dört ayrı bölümde mütalaa edilmelidir. Bu bölümler yeni kurulacak OSB'ler, kurulmuş olan OSB'ler, yeni kurulacak OKSB'ler ve kurulmuş OKSB'leri düzenleyecek hükümler taşınmalıdır.

b.) Yasada kurucu müteşebbisler arasında tanımlanan Valilik, Sanayi ve Ticaret Odaları, Belediyeler gibi kurum ve kuruluşların OSB veya OKSB içindeki varlıkları, OSB veya OKSB tüzel kişiliğini kazandıktan sonra, mecburi olmaktan çıkarılmalı ve isteğe bağlı hale getirilmelidir.

c.) OSB veya OKSB'de taşınmaz alan gerçek ve tüzel kişilere, Müteşebbis Heyette ve sonrasında da öngörülecek bir katılım rakamı sağlandığında geçilecek Genel Kurullu sistemde doğrudan ve bu defa sayı kısıtlamasına tabi olmadan temsil hakkı verilmelidir.

d.) Yasa'ya amacını gerçekleştirdikten sonra OSB veya OKSB'nin kendi yetkili kurullarının kararı ile, kendilerini tasfiye etmelerini sağlayacak hükümler konmalıdır.

e.) Yasa'da ve Uygulama Yönetmeliği'nde bürokratik işlemler azaltılmalıdır. Kontrol edip onaylayanın sorumluluklarını ağırlaştırmak yerine, hazırlayıp onaya yollayanın sorumluluklarını ağırlaştırıcı düzenlemelere gidilmelidir. Böylece Ankara ile OSB veya OKSB'ler arasında onama için kaybedilen zaman ortadan kalkacak ve Bakanlık plan denetlemek yerine arazi denetleyip, kendisini kandırarak cezalandırarak Kamu düzeninin gereğini yerine getirecektir. Bu sayede doğru plan yapmanın onama işlemi, eksik yapanlar yüzünden gecikmemiş olacaktır.

f.) Mevcut Yasa ve Yönetmelikte yer alan, mühür, para cezası, yıkım gibi konular, yeni yasada ciddiyet ve önemi göz önüne alınarak düzenlemeli ve keyfiyete yer vermeyecek hükümlere bağlanmalıdır. Yasanın çıkarılma amacının, bir OSB/OKSB bürokrasisi ve hegemonyası yaratmak değil, bu yörelerde yer sahibi olan ve olacak insanların çağdaş, rahat ve huzurlu bir çalışma ortamına kavuşmaları olduğu her bir madde yazılırken göz önünde tutulmalıdır.

İkitleli OKSB Yönetiminden kaynaklanan problemler için çözüm önerileri

a.) Mevcut Yasa, yukarıda belirlenen yaklaşımlarla düzenlenip yürürlüğe girdikten sonra, hiçbir OSB veya OKSB yönetimi keyfi yaklaşımlar için ortam bulamayacaktır. Bu nedenle yukarıdaki çözüm önerilerimiz bu bölüm içinde yararlı olacaktır.

Çözüm Önerileri

1.) Sivil kurumların yöneticileri mutlaka seçimle işbaşına gelme anlayışını benimsemelidirler. Yasa boşluklarından yararlanarak bazı kişilerin eski, bazılarının da hali hazır unvanlarının gölgesinde onların abalarının altından kendi sopalarnı gösterenlerin, uzun süreler yönetim koltuklarında kalabildikleri maalesef acı bir Türkiye gerçeğidir. Ama ondan daha acı bir Türkiye gerçeği de, bu şekilde yönetime yananların başarısızlıkları ve verdikleri zararlarıdır.

2.) OSB ve OKSB'ler, üretim ve istihdam yaratmak üzere düşünülmüş sivil girişimlerdir. Buralarda bürokrasi ve unvan yaratacak yaklaşımlara yer verilmemesi özenle korunacak bir ilke olarak benimsenmelidir.

DERSANKOOP Deri Mamülleri Küçük Sanayi Yapı Kooperatifi

Problemler ve Çözüm Önerileri

Bunlardan birincisi; Organize Sanayi Bölgesi kanunundaki eksikliklerin giderilmesidir. Yasanın öngördüğü yönetim biçimi, "demokratik teamüllerle" bağdaşmamaktadır. Kamu temsilcilerine gereğinden fazla yer verilmesi, bu bölgenin asli unsurları olan kooperatiflere güvensizlik duyulduğunu göstermektedir. Kooperatiflerin kendi bindiği dalı kesmesi mümkün değildir. Bu nedenle, 4562 sayılı yasada, "bölgedeki kooperatiflerin daha fazla temsiline imkan sağlayacak şekilde" değişiklik yapılmalıdır. O.S.B. yönetiminde kooperatifler yeterince temsil edilemediği için, Kooperatifler için hayati önem taşıyan konular, sıradan bir konu gibi görülebilmekte kararlar alınabilmektedir. Örneğin, O.S.B. yönetimi; (kooperatifimize ait 22 dönüm arsa üzerinde O.S.B. yönetim merkezi olarak) plan yaparken, "onayımız" bir yana, görüşümüzü dahi almamıştır.

İkinci konu: İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nin "makro ihtiyaçları"nın gözetilmemesidir. İkitelli Organize Sanayi Bölgesi, belli meslek gruplarına dağıtılmış, "sanayi blokları" olarak düşünülmüştür. Oysa konu, çok boyutludur. Blokların inşa edilmesiyle sorunlar bitmemekte, tam aksine başlamaktadır. On binlerce işyerinin, alt yapı sorunları, bilinen sorunlardır. Bunun yanında, örneğin, bu kadar iş kolunu bir araya toplayan bir projede, (sürekli bir) fuar alanı yer almamaktadır. Üretilen mallar nerede teşhir edilecek ve tanıtımı yapılacaktır?! İstanbul'da yıl boyunca çeşitli fuar etkinlikleri düzenlenmekte ise de, düzenlenen fuarlar (gerek sürenin kısıtlı olması, gerekse yüksek maliyeti nedeniyle) bu bölgenin ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte değildir. İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nin içinde daimi bir fuar alanı gerektiği kanısındayız. Bölgeye yapılacak "daimi fuar alanı", bölgenin etkinliğini ve hareketliliğini de artıracaktır.

Yine, on binlerce insanın yaşayacağı böylesine büyük bir projede, "sosyal projeler" yer almamaktadır. Örneğin, çalışan annelerin çocuklarını bırakabileceği bir "kreş vs." bulunmamaktadır. Bu kadar çalışanın "konut ihtiyacı" da düşünülmemiştir. Projede, konut ihtiyacı düşünülmendiği için, "okul" la ilgili bir açılımı da bulunmamaktadır. Bölge nüfusu, (şu anda bile) Anadolu'daki bir çok şehirden daha büyük olmasına rağmen, (bölgenin ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte bir) "kütüphane" yer almamaktadır. Özetle, bölgenin makro ihtiyaçlarının ele alınması ve ivedilikle projelendirilmesi gerekmektedir.

Üçüncü konu da, İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nin önemli bir bölümünün inşaat halinde olmasıdır. İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nin etkinliğini artıracak en önemli unsur, projenin tamamının gerçekleşmesi tamamlanmasıdır. Oysa bölge halen şantiye alanını andırmaktadır. Geride kalan kooperatiflerin sorunlarıyla kimse ilgilenmemektedir. Örneğin kooperatifimiz, projenin ancak yarısını tamamlayabilmiştir. Mevcut yapılar, Kooperatifimiz ortaklarının ihtiyaçlarını karşılamamakta, çok yetersiz kalmaktadır. Projenin diğer yarısının tamamlanabilmesi için, (uzun vadeli, düşük faizli) "mali kaynağa/krediye" ihtiyacımız bulunmaktadır. İnşaatlarını tamamlayamayan kooperatiflere sağlanacak mali kaynak, kesinlikle boşa gitmeyecek, bölgenin tamamının faaliyete geçmesiyle, süresinden çok önce (fazlasıyla)

ülke ekonomisine dönecektir. İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Kooperatiflerin, kendi sorunlarıyla baş başa kalması, bölgenin kendi kaderine terk edildiğinin de en somut göstergesidir.

S.S. Perşembe Pazarı-Kasımpaşa Demirciler KSSYK DES Sanayi Sitesi

Sorunlar

- 1.) Kooperatiflerin sanayi bölgelerindeki konumu.
- 2.) Org. San. Böl. tapu, ruhsat, ÇED raporları vs.
- 3.) Pahalı altyapı ve enerji maliyetlerinin getirdiği yükler.
- 4.) Pahalı finansman giderlerinin maliyetlere etkisi.
- 5.) Bölgelere ulaşım giriş ve çıkışlarının maliyetlere etkisi.

Çözüm Önerileri

- 1.) Mevcut yasanın ilgili maddelerinin ve yönetmeliğin tadili Mevcut yasanın ilgili maddelerinin değiştirilmesi Hükümetin mevcut yasadaki eksikliği gidermelidir.
- 3.) Sermaye Piyasası Kurulu, Bankalar Birliği, Odalar ve Hükümet Karayolları, belediyeler ve bakanlıklarca çözümlenmelidir.

Deri Mamulleri Küçük Sanayi Yapı Kooperatifi

Sorunlar

- 1.) Yapılan yerler küçük olduğu için satma da kiraya verme de zor oluyor.
- 2.) Özellikle Gedikpaşa-Eminönü için küçük esnaf imalatçılar kaldırılmalı ve İkitelli'ye gönderilmeli.
- 3.) Mutlaka Bakanlık Valiliğe yazı yazmalı şehir içinden belediyeler vasıtasıyla çıkarılmalı, ruhsat verilmemeli.
- 4.) Organize sanayide iş yapan işverenlere vergi muafiyeti getirmeli.
- 5.) Çalışan müesseselerde sigorta indirimi olmalı.

Çözüm Önerileri

- 1.) Kesinleşmiş hazır olan kooperatifler için şehir içindeki imalatçılar yerlerine gönderilsin.
- 2.) Bakanlık kesinlikle Valilere yazı yazsın. Şehir içinde imalatçı olmamalı.
- 3.) Deri mamulleri imalatçıları mutlaka yerlerine gelmeli.
- 4.) Raylı sistem metro mutlaka olmalı.
- 5.) Doğalgaz ve su (İSKİ suyu) bağlanmalı.

S.S. İstanbul Doğu Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi

Sorunlar

- 1.) Sanayide kullanılan elektriğin birim fiyatının maliyeti olumsuz etkilemesi.
- 2.) Trafo ve hatların bakımsızlığı nedeni ile oluşan sık sık elektriğin kesilmesi.
- 3.) Elektrik kesintileri nedeniyle hassas makine-lerde oluşan zarar.
- 4.) Sık sık arttırılan su bedellerinin sanayide kullanılan su maliyetini arttırması.
- 5.) Meslek okullarının tanıtımı iyi yapılamadığı için öğrenci sayısı düşük.
- 6.) Sanayicilerin kalifiye eleman bulamaması.

Çözüm Önerileri

- 1.) Trafo ve hatların bakımlarının yapılması ve sık sık elektrik kesintisine engel olmak.
- 2.) Kaçak elektrige engel olup birim fiyatların düşürülmesi.
- 3.) Eğitimin duyurulması, öğrenci kapasitesinin arttırılması.

ESOT Sanayi Sitesi

Sorunlar

- 1.) İSKİ'yle yaşanan problemler.
- 2.) İGDAŞ'la yaşanan problemler.
- 3.) Güvenlik sorunu.
- 4.) Ulaşım sorunu.

S.S. Evren Küçük Oto Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi

Sorunlar

1. Sanayi Sitemizin Tam ortasından geçerek ikiye bölen TEM oto yolundan sitemize giriş mümkün olmaktadır. Ancak,5 km fazladan yol kat edip gişelerde para ödendiği taktirde Sanayi Sitemize giriş mümkün olmaktadır. Bu da Sanayi sitemizin gelişmesini olumsuz yönde etkilemektedir.

2. Sık elektrik kesintileri.

3. BAĞKUR, SSK, Emlak, Çevre, Stopaj, KDV, Gelir Vergisi, Geçici Vergi vd. kesilen vergilerin yüzde oranlarının ve elektrik fiyatlarının yüksek olması.

4. Hazinesinin hissesi bulunması nedeniyle OSB'lerdeki işyerleri ruhsatlarını alamamaktadırlar.

5. Yollarımızın olmaması, Çöplerimizin toplanmaması.

6. Bölgemizin alt kısmındaki Haramidere, kış mevsiminde aşırı yağış aldığından erozyona sebebiyet vermektedir. Bu ise muhtemel bir depremde ciddi sorunları beraberinde getirecektir.

Çözüm Önerileri

1. Sanayi Sitemizin ortasından geçen yoldan, sitemize giriş çıkış verilmelidir.

2. Trafolarda gerekli tamir bakım işlemleri aksatılmadan yapılmalı ve makinelerimizde arızalara sebep olan, sürekliliği engelleyen Elektrik Kesintilerine son verilmelidir.

3. Sanayi ve sanayiciyi teşvik etme bağlamında, BAĞKUR, SSK, Emlak, Çevre, Stopaj, KDV, Gelir Vergisi, Geçici Vergi ve diğer vergilerde oranlar düşürülmelidir.

4. Arsa değerlerimiz rayiç bedellerine uygun olarak belirlenmeli ve hak sahiplerine satılmalıdır.

5. Haramidere deresinin acilen ıslahı gerekmektedir.

S.S. Galvanoteknik Sanayi Sitesi

Sorunlar

- 1.) Enerji ve ana girdikleri yüksek fiyatlar.
- 2.) Ulaşım sorunu.
- 3.) Haksız rekabet koşulları.
- 4.) Kredi desteği yetersizliği.
- 5.) Tanıtım-İletişim sorunu.

Çözüm Önerileri

- 1.) Çevre ve insan sağlığına yapılan yatırımların, yatırım teşvikine alınması.
- 2.) Toplu ulaşım çok acil tesis edilmeli.
- 3.) Üretim ve Çalışma standardının oluşturularak haksız rekabetin önlenmesi.
- 4.) Uzun vadeli düşük faizli yaygın kredi oluşturulması.
- 5.) KOBİ'lerin tanıtımının organize edilmesi.

GİYİMKENT (S. S. İstanbul Giyimkent İmalat ve Satıcıları İşyeri Yapı Kooperatifi)

Acil Çözüm Bekleyen Problemler

1-Genel Nitelikli:

Yönetim Planı;

Kat mülkiyeti kanunu mevcut haliyle parsel esaslıdır. Birden fazla parsel üzerinde kurulmuş olan siteler için kat mülkiyeti kanununa isnat eden bir yönetim planı yapmak mümkün değildir. Böylesi yapılarda yönetim planı ancak sözleşme esaslı yapılabilir. Bu da yönetim planını güçsüz kılmaktadır. Bu itibarla birden fazla parsel üzerinde yerleşik sitenin ihtiyaçlarını karşılayacak kanuni bir düzenleme gerekmektedir.

2-Özel Nitelikli:

Anayol Bağlantısı;

Türkiye'nin en büyük sektörel uydu kenti niteliğindeki sitemiz, maalesef tek istikametten otoyol bağlantısına sahiptir. Yıllar boyu yerel yönetimler ve ilgili

Abdullah Çınar
GİYİMKENT Başkanı

devlet kuruluşları nezdindeki girişimlerimiz maalesef konuyu olumlu bir noktaya getirememiştir. Tüm inşaat sürecinde bize hizmet getirmekle yükümlü kurum ve kuruluşlara (elbette bu hizmetlerin karşılığı olması gereken) her türlü vergi ve harcı eksiksiz ödeyerek tüm mükellefiyetlerini yerine getiren kooperatifimiz, maalesef çözüm bulması gereken bu kurumlara ilettiği kendi geliştirdiği çözümlerin de kısır değerlendirmelere muhatap olduğunu müşahade etmiştir.

Çözüm Önerileri

- 1.) Bürokrasinin çözüme dönük yaklaşım göstermesi.
- 2.) Üye intikali cazip hale getirilerek, üyelerin işyerlerine intikali sonuçlandırılmalıdır.
- 3.) Yeni yerleşim yerinin cazibesinin artırıcı tedbirlerle birlikte mevcut sıkışık piyasalardan toptan ticaretin uyduğu ticaret sitelerine yönelimini hızlandıracak düzenlemelerin yapılması.
- 4.) Ulaşım, doğalgaz, su, elektrik vb. kamu hizmetleri geciktirilmeden bölge esnafının istifadesine sunulmalıdır.
- 5.) Kat Mülkiyeti Kanunu değiştirilerek, birden fazla parsel de yerleşik siteler için yönetim planı ancak sözleşme esaslı yapılabilir. Bu durum planları güçsüz kılmaktadır. Kat Mülkiyeti Kanununda bu ihtiyacı giderecek değişiklik yapılmalıdır.

HASEYAD Sanayi Sitesi

Sorunlar

- 1.) İSKİ'yle yaşanan problemler.
- 2.) Toplu Taşıma sorunu.
- 3.) Doğalgaz sorunu.
- 4.) İtfaiye ile yaşadığımız sorunlar.
- 5.) Güvenlik sorunu.
- 6.) Hastane ihtiyacı.

Çözüm Önerileri

Bürokratik işlemlerin hızlandırılması, sorunlarımızın çözülmesini sağlayacaktır.

S.S. Isıtma-Soğutma Havalandırma Sanayi Sitesi

Sanayi sitesinin yapımı ve işletmeye açılması safhasında birçok zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorluklar bir kısım kurumlardan, bir kısmı da mevzuattan kaynaklanmaktadır.

Kurumlardan kaynaklanan ve ISISO'nun yaşadığı sorunlar

Sitenin kuruluş aşamasında bölge, çeşitli zamanlarda sekiz belediye değiştirmiştir (10 yıl içinde) ve her belediye tanımsızlıklar ve yeni tanımlamalar nedeniyle inşaat izin ve yapılanma sırasında sorun yaşanmıştır.

Devlet kurumları arasındaki koordinasyonsuzluk büyük sorunlara yol açmıştır. Karayollarının çalışmaları, askeri koruma bölgeleri, belediye çevre yolları yapım sırasındaki çalkantılar ve proje değişiklikleri, var olan kadastro yollarının kapatılmasına ve tek yol olmasına sebep olmuştur.

Halen 172.200 m² arazi üzerinde kurulmuş olan ISISO, 9 yıldır faaliyetine devam etmekte olup hala yasal bir yola sahip değildir. Eski yasal olan yol belediye tarafından iptal edilmiş olup, yeni yol ise yasal yol haline getirilmemiştir. Fiilen kullandığımız yol askeri arazi içerisinden kısmen geçmesi sebebiyle, iki-üç defa kapatılması ile karşı karşıya gelinmiş olup çeşitli görüşmeler neticesiyle geçici olarak yol kullanıma açılmıştır. Hala bu büyük problem hallolmamıştır ve uğraşmaktayız.

Site içerisindeki yollar ve diğer boş alanlar beledi-

yeye terk edildiği için eğer bu boş alanlara kooperatifin ihtiyacı olması halinde kendi malımız olan alanları tekrar para ödeyerek almak durumunda kalıyoruz.

Yerel yönetimlerin vermesi gerekli hizmetler yerleşim yerlerine verilmesine rağmen sanayi sitesine verilmiyor. (Çevre temizlik, su ve kanalizasyon, doğalgaz vs.) Ülke ekonomisine can veren bu sitelere öncelik verilmesi gereklidir. Buralar işyeridir; kendi ihtiyaçlarını kendileri karşılama politikası geçerlidir.

Sitenin bulunduğu bölgede kış mevsiminde sık elektrik kesilmekte ve üyelerimizin birçoğu iş yapamaz durumda kalmaktadır.

Telefon ve internet iletişimde problemler yaşanmaktadır. Bilhassa internet ulaşım sisteminde büyük problem yaşanmaktadır. Acilen ADSL sistemi kurulmalıdır.

Sitemizde kullanılan suyu kendimiz temin etmekteyiz ve atık su parası İSKİ'ye ödeme durumunda kalmaktayız. İSKİ'nin sitemiz işyerlerinde düzenli su vermesi için su tesisat sistemi yapılıp su vermelidir.

Sitemiz için ısıtma problemleri ve diğer enerji ihtiyacı için doğalgaz ihtiyacı vardır. Çözümlemesi gerekmektedir.

Bu zorlukların mevzuattan kaynaklananları şöyledir: Halihazırda mevzuata göre, ticari şirketler kooperatiflere ortak olamamaktadırlar. Bu mahsurun ortadan kaldırılması için 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 1. ve 9. maddeleri ile buna bağlı olarak 1163 sayılı Kooperatifler 88. maddesine göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan tip ana sözleşmede ticaret şirketlerinin Kooperatiflere ortak olmasına engel teşkil eden hükümler değiştirilmelidir.

Bu husus özellikle "küçük sanayi sitesi" ve "toplu işyeri yapı Kooperatifleri" gibi küçük işletmelerin yoğun olarak faaliyet gösterdiği yerlerde işlerinin büyümesini ve verimli çalışmasını engellemektedir.

Bu nedenle, 1163 sayılı Kooperatifler Yasası'nın 1. ve 9. maddelerinde yer alan hükmün değiştirilmesinde önemli ölçüde yarar olacağı düşünülmektedir.

İkinci genel kurul toplantısında - toplantı nisabının aranmaması: Yapı kooperatiflerinde genel kurulun yapılması için _ oran toplantı nisabının bütün toplantılarda aranması, ortak sayısı fazla olan Kooperatiflerde çoğu zaman sağlanamadığından sık sık toplantı düzenlenmesi zaman ve masrafa neden olmaktadır. Bu

nedenle işletme kooperatifinde olduğu gibi birinci toplantıda _ toplantı çoğunluğu sağlanmadığı takdirde, diğer toplantılarda _ toplantı çoğunluğu sağlanmadan genel kurul yapılabilmelidir.

Genel kurula çağrıda sürenin uzun olması:

Genel kurullarda çağrının 32 gün önceden yapılmış olması şartı, uzun bir süre olması nedeniyle, daha az bir süreye indirilmelidir.

Genel kurul gündemi ile birlikte bilançonun ve gelir-gider farkı hesabının ortaklara gönderilmesinin zorunlu olması:

Kooperatiflere genel kurul gündemi ile birlikte bilançonun ve gelir-gider farkı hesabının ortaklara gönderilmesi zorunlu olmalıdır.

Sanayi sitesi yapı kooperatiflerinin işletme aşamasında, ortak uygulamalı bir mevzuatın olmaması: İş yeri yapı kooperatiflerinin işletmeye açılmasından sonra birlikte ve bir bütün halinde yönetilmesini sağlayacak ortak uygulamalı bir mevzuata kavuşturulmalıdır.

Birden çok parsel üzerinde yapılaşan sanayi sitelerinde işyerlerinin fesholmasından sonra, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'na göre parsel bazında yönetilmesi hem sitenin bölünmesini hem de mevzuatın yetersizliği nedeniyle hizmetlerin aksamasına neden olmaktadır.

İşletme kooperatifine dönüşmesi çoğu zaman mümkün olamamaktadır. Bu nedenle işyeri kooperatiflerinin ve özellikle sanayi sitesi yapı kooperatiflerinin işletmeye açılmasından sonra birlik ve bir bütün halinde yönetilmesi, hizmetlerin etkin olarak götürülmesini sağlayan bir mevzuata kavuşturulması gerekmektedir.

Daha çok inşaatın gerçekleşmesinden sonra ortaya çıkan mevzuat sorunlarının yeni bir işletme ana sözleşmesi ya da Kat Mülkiyeti Yasası'na eklenecek yeni bir bölümle düzenlenmesinin yararı büyük olacaktır. Şu anda işletmeye açılan Toplu işyeri ya da Sanayi Sitesi Yapı Kooperatiflerinin yönetim mevzuatında bir birliğin olmadığı ve değişik uygulamalar yapıldığı gözlenmektedir. Bu nedenle ortak uygulamalı bir mevzuat getirilmesinin yararı büyük olacaktır.

Sonuç olarak: Küçük sanayi siteleri ve OSB'lerin sorunlarını çözecek tek bir tanım getirecek kuruluş, inşaat, tapulama, işletme aşamalarını takip edecek tek bir merkezi yapının kanun ve yönetmelikle yetkilendirilmesi gereklidir.

İSTOÇ Ticaret Merkezi

Sorunlar

1) Diğer ilçelerle mukayese edildiğinde, bağlı bulunduğumuz Bağcılar Belediyesi tarafından Emlak Vergisi rayiç bedellerinin çok fazla arttırılması.

2) Ulaşım Problemleri.

3) İSTOÇ Ticaret Merkezine METRO istasyonu kurulması.

4) TEM yolu Edirne istikametine çıkışın olmaması.

5) Yapımına devam edilen İSTOÇ Oto Market sitesine TEM Yolu- Aksaray istikametinden Mahmutbey çıkışı yan yoldan giriş konulmalıdır.

6) Sultançiftliği-Mahmutbey yol güzergahı üzerinde 12 nolu giriş kapımızın önündeki dönüş adasının, askeriyeden terk işlemlerinin yapılarak imar planındaki boyutlarına uygun olması.

7) İkitelli-Başakşehir bağlantı köprüsünün ıslahı.

8) İSTOÇ Ticaret Merkezine ulaşım ile ilgili yönlendirme levhalarının konması.

9) Mahmutbey köprüsü sonrası Sultançiftliği-Mahmutbey yol güzergahı altından alt geçit yapılarak, TEM Ankara istikameti yan yoluna bağlanarak trafik sıkışıklığının giderilmesi.

Çevre Temizliği: Ticaret Merkezimizi de etkileyen Beton ve Asfalt santrallerinin kaldırılması.

Çözüm Önerileri: Bakanlar Kurulu'nun 07.03.2002 tarih 4746 sayılı Emlak Vergisi değişiklik yasasındaki itiraz süresinin uzatılması Bakanlar Kurulu'nun, Büyükşehir Belediye sınırlarında kalan ilçelerdeki 2 kat ödeme kararının iptali.

KADOSAN Oto Sanayi Sitesi

Sorunlar

1- ULAŞIM : Dudullu Organize Sanayi Bölgesi sınırları içinde yer almamıza rağmen, toplu taşıma araçlarının sitemiz içinden ve yakınından geçmemesi nedeniyle esnaf ve sanatkarlarımız, işçilerimiz, müşterilerimiz sitemize gelirken ve giderken mağdur olmaktadır. Ayrıca ulaşım zorluğu nedeniyle işçi çalıştırmakta esnafımız zorlanmaktadır.

2- YÖNLENDİRME TABELALARI: Ana caddelerden uzak olmamız ve bölgemizdeki kavşaklarda mevcut yönlendirme tabelalarında sitemizin yer almayışı araç sahiplerinin sitemizi bulmakta zorlandıkları gibi, sitemizdeki esnaf ve sanatkarlarımızın da iş kayıpları her geçen gün artmakta ve mağdur olmaktadır. Durum İstanbul Büyükşehir Belediyesi Trafik İşleri Müdürlüğü'ne bildirilmesine rağmen ilgisiz kalınmış ve düzeltilmemiştir.

3- BANKA ŞUBESİ: Sitemizde ihtiyaç duyulmasına rağmen bir banka şubesinin olmaması sitemizdeki 408 işletmenin ve müşterilerinin bankacılık hizmetleri için 2 km mesafedeki İMES'e gitmek zorunda olmaları, sitemizde büyük sıkıntılara sebep olmaktadır.

4- ŞEHİR İÇİNDEKİ SERVİSLER: Oto sanatkarlarının yoğun olarak çalıştığı oto sanayi sitelerinin şehir merkezinden uzak yerlerde olması , aynı işleri yapan oto plaza ve bu plazalara bağlı yetkili servislerin ise şehir merkezlerinde çalışmalarına müsaade edilmesi, bu nedenle rekabet ortamı şehir merkezlerine yakın yerlerdeki yetkili ve özel servisler lehine gelişmiştir.

5- ARAÇ MUAYENE İSTASYONLARI : Araçların fenni muayene istasyonları ve arızalı araçların onarımlarını yapan oto sanatkarlarının ayrı bölgelerde olması, ayrıca OSB bünyesindeki yetkili servislere muayene yetkisi verilmemesi, araç muayene istasyonlarının nitelikli bölge diye tanımlanan OSB bünyesindeki oto sanayi sitelerinde yapılmaması işsizliğe etkili olmaktadır.

Çözüm Önerileri

1. ULAŞIM: Sitemize 1 km uzaklıktaki Dudullu 1.Esenşehir'e giden toplu taşıma araçlarının bir kısmının güzergahı değiştirilerek KADOSAN Esnaf ve Sanatkarlarının da faydalanabileceği şekilde yeniden düzenlenir veya belli merkezlerden Dudullu OSB bölgesine KADOSAN'ı da kapsayacak şekilde otobüs seferleri tahsis

edilerek, KADOSAN'da çalışan binlerce esnaf ve sanatkarlarımızın ulaşım sorunu halledilmiş olur. İETT yetkilileri son durak için yer talep ederlerse bu taleplerini KADOSAN karşılayacaktır.

2. YÖNLENDİRME TABELALARI: Kayışdağı caddesi, Natoyolu, Dudullu merkez, Barajyolu kavşaklarına koyulacak 9 adet KADOSAN Oto Sanayi Sitesi yönlendirme tabelaları her cins motorlu taşıtlara lojistik destek sağlayan sitemizdeki oto sanatkarlarının işlerini arttıracacağı gibi, araç sahiplerinin de sitemizi rahatça bulmaları sağlanmış olacaktır.

3. BANKA ŞUBESİ: Sitemizdeki 408 işletmenin her türlü bankacılık hizmetlerini karşılayabilecek bir banka şubesine ihtiyacımız vardır. Bankaya verilecek iki adet yerimiz mevcuttur. Banka şubesinin KADOSAN'da hizmete girmesiyle 408 işletme İMES'e gitmekten kurtulacak, zaman kayıpları önlenecek, bu konudaki talepleri karşılanmış ve mağduriyetleri önlenmiş olacaktır.

4. ŞEHİR İÇİNDEKİ SERVİSLER: Dudullu OSB sınırları içinde olmamıza, sitemizdeki iş yerlerimiz ve mevcut yapılanmamız TSE standartlarında olmasına rağmen yetkili servisler şehir merkezlerinde çalışmayı tercih etmektedirler. TSE tarafından verilen hizmet yeterlilik belgesi şartnamesine Organize Sanayi Bölgesinde yer alan oto sanayi sitelerinde olmaları şartı getirilmeli ayrıca şehir merkezlerinde ve sokak aralarındaki yetkili ve özel oto servislerinin çalışmalarına müsaade edilmemelidir.

5. ARAÇ MUAYENE İSTASYONLARI: Motorlu taşıtların fenni muayeneleri OSB bünyesindeki oto sanayi sitelerinde, yer temin edileceği takdirde yapılması, ayrıca OSB sınırları içinde faaliyet gösteren yetkili servislere de bu imkanın tanınması bölgemizde ve sitemizdeki oto sanatkarlarının işlerini geliştirebilecekleri gibi, tercih edilen bölge olacaktır.

Oto Sanatkarlarının Sıkıntıları ve Ülke Ekonomisine Katkıları

1. Kara yollarımızı ve denizlerimizi kullanan milyonlarca irili ufaklı motorlu taşıtlarımız ayrıca binlerce iş makineleri ve sanayide çeşitli amaçlarla kullanılan motorlu makineler bulunmaktadır. Modelleri ne kadar eski olursa olsun yedek parçaları bulunmayan araçların dahi her türlü yedek parçasını temin edip bakım ve onarımlarını yaparak günümüzde dahi bu araçların çalışmasını temin ederek ülke ekonomisine büyük ölçülerde tasarruf yapma imkanı sağlayan,

2. En çok trafik kazası yapan ülkelerden birisi olmamıza rağmen, kaza yapan araçların onarımlarını mükemmel bir şekilde yaparak ekonomiye tekrar kazandıran bu onarımlar sayesinde ülkemizde yedek parça sayısının gelişmesine katkıda bulunan,

3. Ülkemizi yönetenlerin hiçbir katkısı olmadan kendisini ve kendisinden sonra mesleği sürdüreceği yeni kuşaklar yetiştiren,

4. Katma değer yaratan, vergi veren, ülkemizdeki işçi istihdamına olumlu katkıda bulunan herhangi bir nedenle okuyamamış gençleri meslek sahibi yaparak topluma kazandıran, yurtdışına uzman ustalar göndererek ülkesine döviz kazandıran,

5. Ülkemizi yönetenlerin, bazı sektörlere sunduğu imkanlardan faydalanamayan, üstelik diğer sivil toplum örgütleri gibi hakkını aramak için tehditler savurmayan ve sokaklara dökülmeyen, geçmişte ve günümüzde hakları yenmiş dahi olsa, devletine ve yasalarına saygılı davranan oto sanatkarları bugün her zamankinden daha çok mağdur durumdadırlar. Her gün işyerini umutla açarak iş yapmaya uğraşan bu insanlar evlerine ekmek götüremez, kirasını, işçi ücretlerini, vergisini, SSK primlerini ödeyemez ve çocuklarını okutamaz duruma gelmişlerdir.

6. Oto sanatkarlarının yaşantımızdaki yeri oldukça farklıdır. Sağlık için doktorlara muhtaç olduğumuz kadar araçlarımız içinde oto sanatkarlarına muhtacız. Kendilerinin iş yapması halinde maddi kazançlarının yanı sıra halkımızın ve ülkemizin ekonomisine faydaları inkar edilemez.

7. Ülke genelinde bu topluluğun tamamı küçük esnaf ve sanatkarlardır. Günümüze kadar ne meslek odaları, ne birlikleri, ne de konfederasyonları esnaf ve sanatkarlarla ilgilenmemişlerdir. Bu kuruluşların temel amacı küçük esnaf ve sanatkarları korumak, kollamak, işlerini geliştirmek için yardımcı olmak olmasına rağmen bu topluluk için hiçbir şey yapılmamış, dün olduğu gibi bugünde kendi kaderlerine terkedilmişlerdir. Maalesef meslek odaları bu topluluğu siyasi basamak olarak kullanmışlar ve kullanmaya da devam etmektedirler. Bu meslek odalarının, birliklerin, konfederasyonun yeniden yapılandırılmalarının zaman kaybetmeden yapılması gerektiğine inanıyorum. Ayrıca Küçük Esnaf, Sanatkar, KOBİ'lerle ilgilenecek bir bakanlığın tesis edilmesi bu topluluğu mutlu edecektir.

Kağıthane Sünnet Köprüsü Koop. Haliç San. Sit. TİYK

Sorunlar

1.) Ulaşım Sorunları.

Çözüm Önerileri

Ek İETT ve minibüs seferlerinin artırılması.

S.S. İstanbul Kerestecileri K.S.S. Yapı Kooperatifi

Sorunlar

1.) Sitemizin 1/1000 ve 1/5000'lik planları son defa Büyükşehir ve Küçükçekmece Belediyesi tarafından onanarak, askıya çıkıp kesinleşmesine rağmen Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, onaylanan planlara aykırı olarak tadilat yapmış ve OSB'ye göndermiştir.

Çözüm Önerileri

1.) Sitemizin de bulunduğu İkitelli OSB'de inşaatların bir çoğu bitmiştir. OSB yasasının birçok hükümleri, bölgemizde ve özellikle sitemizde uygulanması sayısız problemleri ortaya çıkarmakta, OSB İkitelli müteşebbis kurulunun keyfi tutumu ve kararları bölgeye büyük zararlar vermektedir.

2.) OSB yasası ve sistemi değiştirilmelidir. Bu konuyla ilgili Sanayi ve Ticaret Bakanlığımıza bir çok gerekçeli başvurumuz da bulunmaktadır.

4.) OSB yönetiminin hiçbir hakkı olmadığı halde yönetim aidatı adı altında almaya çalıştığı harçlar v.s. kaldırılmalıdır.

KUYUMCUKENT

Toplu İşyeri Yapı Kooperatifleri Ve Sanayi Sitelerinin Sorunları

Kısa adı KUYUMCUKENT olan kuruluşumuzun hukuki statüsü, "Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi"dir. Kooperatifimiz, üst kuruluşumuz Sınırlı Sorumlu Küçük Sanayi Siteleri Marmara Bölge Yapı Kooperatifleri Birliği'nin bir üyesidir. Kooperatif sorumluluğu altında KUYUMCUKENT'in inşaatına filen 1996 yılında başlanmış-

Mustafa Ercan ÖZGÜR
KUYUMCUKENT Başkanı

tır ve inşaat devam etmektedir. Dünyanın en büyük altın ve mücevherat sanayi ve ticaret merkezi olmaya hazırlanan kompleksin 2004 yılı ortalarına doğru işletmeye açılması planlanmaktadır.

Aşağıda kooperatifin kuruluşu ve kompleksin faaliyete geçiş öncesi yaşanan sorunlar değerlendirmeye alınmaktadır. Her ne kadar hukuki statüsü farklı olsa da KUYUMCUKENT, birçok yönü itibarıyla sanayi siteleri ile benzerlik göstermektedir. Dolayısıyla, sorunları da sanayi siteleri ile ortak sorunlardır.

1 - Arsa temini, arsanın planlama ve projelendirilmesi, ihale dosyasının hazırlanması, müteahhit seçimi, inşaat ruhsatı temini : Sınırlı Sorumlu İstanbul Kuyumcu Sanatkarları Toplu İşyeri Yapı

Kooperatifi, küçük ölçekli kuyumcu esnafları tarafından 1988 yılında kurulmuş olmakla birlikte ancak 1995 yılında KUYUMCUKENT projesini kurmakta olduğu uygun araziye kavuşabilmiştir. Bir başka deyişle, 6 seneyi uygun arazi araştırmakla geçirmiştir. Bu, büyük bir sanayi tesisi ve birinci sınıf ticaret merkezinin kurulabilmesi için ciddi bir zaman ve maddi kayıp anlamına gelmektedir.

Bulunan arsanın planlanıp projelendirilmesi ve inşaatın ruhsata bağlanması konularının kısa vadede çözümü, arsanın bulunduğu bölgenin altyapısı ile doğrudan ilintilidir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın ve ilgili belediyelerin küçük sanayi sitelerine altyapı konusunda gösterdiği kolaylık ve imkanlardan toplu işyeri yapı kooperatiflerinin de yeterince yararlanması gerekmektedir.

KUYUMCUKENT'in fiilen inşaatı, ilk ihale sözleşmesi doğrultusunda, 1996 yılında başlamış olmakla birlikte, müteahhit firma ile yaşanan anlaşmazlık nedeni ile bir başka firma ile yeni bir ihale sözleşmesi imzalamak zorunda kalmıştır. Ülkemizde, Bayındırlık Bakanlığı birim fiyatları esaslarına göre ihale sistemi daha çok kullanılmakla birlikte, yapılan araştırmalar neticesinde KUYUMCUKENT için en uygun ihale tarzının "Anahtar Teslimi, Sabit Fiyat" olduğunda karar kılınmış ve ihale sözleşmesi buna göre imzalanmıştır. İkinci müteahhit firma ile inşaat iş programına uygun olarak ilerlemektedir.

Müteahhit seçiminde kooperatifin uzman bir danışman kadrosu olmadığı takdirde, müteahhidin tecrübesi karşısında kooperatif yetersiz kalmaktadır. Bu soruna yol açmamak için kooperatifler bünyesinde uzman bir danışman kadrosunun oluşturulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bununla birlikte uzman kadro öncelikli bir maliyet gerektirmektedir. Ne yazık ki bu sorunun aşılmasından dolayı sanayi sitelerinin yapılaşması sırasında müteahhit ile anlaşmazlık yaşanmakta, inşaatın sağlıklı bir biçimde tamamlanması uzun sürmektedir.

Arsanın projelendirilmesi ve inşaat ruhsatının alınması aşamalarında yoğun bürokratik işlemler söz konusu olmaktadır. İnşaat ruhsatını verecek belediyenin konuya olumlu yaklaşımı olmadığı takdirde, ciddi sıkıntı ve güçlükler yaşanmaktadır. Çevremizdeki sanayi sitelerine baktığımızda çoğu sitenin inşaatını yıllar önce tamamlamış ve faaliyete geçmiş olduğu halde halen yapı kullanma izin belgesi olmadığı gibi inşaat ruhsatına da sahip değildir.

Çözüm Önerileri

1- Toplu işyeri yapı kooperatiflerinin geliştirecekleri proje için uygun arsanın temini, arsanın planlanıp projelendirilmesi, inşaatın ruhsata bağlanması sürecinin kısaltılması için altyapı sorunları çözümlenmiş arsaların üretilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, ilgili anakent ve ilçe belediyeleri kooperatiflere destek vermeli ve gerekli yönlendirmeyi zamanında yapabilmelidir.

Toplu işyeri yapı kooperatifleri, proje yapısına en uygun ihale tarzını belirlemeleri ve ihale dosyalarını hazırlamaları konusunda sağlıklı bir biçimde bilgilendirilmeli ve desteklenmelidir.

San. ve Tic. Bakanlığı'nın ve ilgili belediyelerin kü-

çük sanayi sitelerine altyapı konusunda verdiği her türlü destek, gösterdiği kolaylık ve imkanlardan KUYUMCUKENT gibi toplu işyeri yapı kooperatifleri de yararlanabilmelidir.

2- Toplu işyeri kooperatiflerine devlet desteği; teşvik ve kredi temini: 2100'ün üzerinde kuyum imalat atölyesi, kuyum satış ve yan hizmet mağazaları ile sektördeki tüm fonksiyonları bir araya getirecek olan KUYUMCUKENT, üretici, tüketici, toptancı, perakendeci ve ihracatçıyı bir çatı altında buluşturacak entegre bir komplekstir. Böyle bir kompleksin dünyada eşi benzeri yoktur. Tamamlandığında 750-800 milyon dolar rayiç değere ulaşacağı tahmin edilen KUYUMCUKENT, sektörün yıllardır içinde bulunduğu olumsuz üretim koşullarına rakip teknolojik altyapı ile bünyesinde istihdam edeceği yaklaşık "25-30 bin" çalışanın verimini yükseltmeyi hedeflemektedir. Reel ekonomiyi canlandırma ve işsizlik sorununu çözümüleme gibi ciddi sorunlarla boğuşan devletimizin, 750 ton/yıl altın işleme kapasitesi ile ülke ekonomimize büyük kar sağlayacak, Avrupa'da kuyum üretiminde birinci sıradaki İtalya'nın ardından ikinci sırada bulunan ve birinciliği hedefleyen kuyum sektörümüzün merkezi olmaya hazırlanan bu komplekse sağladığı destek, ne yazık ki, çok sınırlı kalmaktadır. KUYUMCUKENT gibi toplu işyeri kooperatiflerimizin ulusal boyutları aşacak nitelikteki projelerine devletimizin, ilgili bakanlıkların desteği çok daha geniş olması gerekir. Bu bağlamda, KUYUMCUKENT'in ülke ekonomisine, turizme kazandıracakları ve örnek arıtma tesisi ile çevreye duyarlı kurum kimliği çok iyi değerlendirilmeli, etraflıca incelenmeli ve devlet teşvikleri kompleksin her bir noktada ülkemize kazandıracaklarına karşılık olarak belirlenmelidir. 150 milyon dolara mal olan kompleksin bu bedeli özel bankalardan yüksek faizli krediler yerine devletten düşük faizli, uzun vadeli kredilerle karşılayamamış olması, henüz faaliyete geçmemiş bir "inşaattan" trilyonlarca emlak vergisini çoğunluğu küçük esnaf olan kooperatif ortaklarının cebinden karşılamak zorunda kalması, merkezi yönetimin, devletimizin, belediyelerimizin ciddi planlama ve uygulama yolunda yapmaları gereken çok şey olduğunun tipik bir göstergesidir.

3-Küçük sanayi sitelerinin ve organize sanayi bölgelerinin "cazibe merkezi" haline gelmemesi: İstanbul içindeki küçük sanayi sitelerinin ve or-

ganize sanayi bölgelerinin İstanbul ulaşımı sistemi içindeki konumu, özel araçların, toplu taşıma araçlarının, servis araçlarının ve ticari araçların rahatlıkla giriş çıkış yapabileceği ulaşım hatlarına yakınlığı, hem işgücü açısından hem de pazar açısından hayati değer taşımakla birlikte bu konuda hedeflenen başarıya ulaşıldığını herhalde rahatlıkla söyleyemeyiz. Organize sanayi bölgelerinin planlamalarının gerçekçi ve doğru yapılmamış olması, kısa vadeli çözümlerle hareket edilmesi sonucunda hedeflenen verim alınmamaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediyemizin mevcut master planında İstanbul'un gelecekte hangi kimliğiyle bir dünya şehri olacağı belirtilidir. Eğer İstanbul bir sanayi ve ticaret şehri olacak ise bu doğrultuda belediyelerce belirlenen ticaret ve sanayi bölgelerinin tüm altyapı, sosyal hizmetler, konut, ulaşım, elektrik, su, haberleşme gibi temel ihtiyaçların tamamlanması ile birlikte faaliyete geçmesi gerekir. Siteyi kurduktan sonra bu problemlerin çözümü güçleşmektedir. Nitekim bugün İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nin durumu herkesin malumudur.

4-ÇED raporu temini: Sanayi sitelerinin ve toplu işyeri kooperatiflerinin geliştirdiği projelerin, çevreye olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemleri, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin saptanarak değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının ve denetlenmesinde sürdürülecek çalışmalarını kapsayan ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) raporlarının temini için kooperatifler ile bilimsel kurum ve kuruluşlar, üniversiteler arasında esaslı bir dayanışma ve işbirliğine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu dayanışma ve işbirliğinin kurulmasında, kooperatifler bünyesindeki, yukarıda sözünü ettiğimiz uzman danışman kadrosuna görev düşmektedir.

5-Üniversite-sanayi işbirliği eksikliği: Çağımızda sanayi işletmelerinin varlığını sürdürebilmesi teknolojiyi yakından izleyip altyapılarını buna uygun hale getirmesi ve her alanda bilimselliği önde tutması ile mümkün olabilmektedir. Küçük büyük esnaf temsilcileri, bilim yuvaları olarak adlandırılan üniversitelerimizin sanayimize yapacağı potansiyel katkılarından sonuna kadar mutlaka yararlanma imkanına sahip olmalıdır. "İşletme sorunumu, arıtma sorunumu nasıl çözümlereyebilirim?" diye kendi kendine soran işverene, doğru yanıtı

yüksek sesle üniversitemiz verebilir. Ayrıca, her alanda taklitçiliği bırakıp “özgün” olmanın yollarını bulmalıyız. Bu, özellikle geçimini imalat sanayiinden sağlayan işveren olsun, esnaf olsun, işçi olsun tüm çalışanların eğitimi olması ile mümkündür. Burada üniversitelerin desteği mutlaka olmalıdır. Üniversiteler ile diyalog daha kooperatif aşamasında iken başlamalıdır. Organize sanayi siteleri üniversiteler için açıkçası birer deney ortamıdır. Geleceğin mühendisleri, teknik uzmanlar, sanayimize bilimsel katkı sağlayacak gençlerimiz vb. buralarda uygulamalı eğitim imkanına sahip olmalı, devlet bu anlamda gerekli planlamayı üniversitelerle birlikte gerçekleştirebilmelidir.

6-Sanayi sitesi ve toplu işyeri kooperatiflerine şirketlerin ortak olamaması: Mevcut mevzuata göre ticari şirketler kooperatiflere ortak olamamaktadırlar. Bu engelin ortadan kaldırılması için 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 1. ve 9. maddeleri ile buna bağlı olarak 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 88. maddesine göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan tip ana sözleşmede ticaret şirketlerinin kooperatiflere ortak olmasına engel teşkil eden hükümler değiştirilmelidir. Bu husus, özellikle “küçük sanayi sitesi” ve “toplu işyeri yapı kooperatifleri” gibi küçük işletmelerin yoğun olarak faaliyet gösterdiği yerlerde işyerlerinin büyümesini ve verimli çalışmasını engellemektedir. Bu nedenle 1163 sayılı Kooperatifler Yasası'nın 1. ve 9. maddelerinde yer alan hükmün bu doğrultuda değiştirilmesinde önemli yarar olacaktır.

7-Sanayi sitesi yapı kooperatifleri ile toplu işyeri yapı kooperatiflerinin işletme aşamasında ortak uygulamalı bir mevzuatının olmaması : İşyeri yapı kooperatiflerinin işletmeye açılmasından sonra birlikte ve bir bütün halinde yönetilmesini sağlayacak ortak uygulamalı bir mevzuata kavuşturulmalıdır. Ortak uygulamalı mevzuat, verilecek hizmetin etkinliğini ve kalitesini artıracaktır.

Birden çok parsel üzerinde yapılaşan sanayi sitelerinde işyerlerinin fesholmasından sonra, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'na göre parsel bazında yönetilmesi hem sitenin bölünmesini hem de mevzuatın yetersizliği nedeniyle hizmetlerin aksamasına neden olmaktadır.

İşletme kooperatifine dönüşüm çoğu zaman mümkün olamamaktadır. Bu nedenle, işyeri

kooperatiflerinin ve özellikle sanayi sitesi yapı kooperatiflerinin işletmeye açılmasından sonra birlik ve bütün halinde yönetilmesi, hizmetlerin etkin olarak görülmesini sağlayan bir mevzuata kavuşturulması gerekmektedir.

Daha çok inşaatın gerçekleşmesinden sonra ortaya çıkan mevzuat sorunlarının yeni bir işletme ana sözleşmesi ya da Kat Mülkiyeti Yasası'na eklenecek yeni bir bölümle düzenlenmesinin yararı büyük olacaktır. Şu anda işletmeye açılan toplu işyeri ya da sanayi sitesi yapı kooperatiflerinin yönetim mevzuatında bir birliğin olmadığı ve değişik uygulamalar yapıldığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle ortak uygulamalı bir mevzuat getirilmesinin yararı büyük olacaktır.

8-Eğitimi ve nitelikli insan gücü açığı: Sanayi sitelerindeki ve toplu işyeri kooperatiflerinin geliştirdiği işyerlerinde tüm faaliyetlerin verimli olabilmesi ve sağlıklı yürütülebilmesi nitelikli personelin istihdam edilmesine bağlıdır. Ülke ekonomisine kar sağlayabilmenin, acımasız rekabet ortamında ayakta durabilmenin yolu öncelikle “insana yatırım” dan geçmektedir. Bu nedenle küçük sanayi sitelerinde, organize sanayi bölgelerinde, toplu işyeri kooperatiflerinin projelerinde muhakkak meslek liseleri ve çıraklık okullarının modern çağın gereksinimlerine yanıt verecek her türlü donanımına sahip altyapı ile açılmasına özen gösterilmeli, devlet konu ile ilgili gerekli katkıyı sağlamalı, yeterli bir bütçe oluşturmalıdır. Üniversitelerin konu üzerindeki hassasiyetleri büyük önem taşımaktadır. Özellikle modern eğitim modellerinin geliştirilmesi ve bu modellerin başarısının sınanması açısından organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleri üniversitemiz için birer uygulama laboratuvarı niteliğindedir.

S.S. Marmara Küçük San.

Sit. Yapı Koop.Birliği

Sanayi Sitelerinin Sorunları ve Taleplerimiz

İşyeri yapı Kooperatifleri ve Organize Küçük Sanayi Siteleri bakımından sorunlarımızı ve taleplerimizi takdirlerinize sunuyoruz. Sorunlarımızın taleplerimize uygun şekilde çözümlenmesi halinde on binlerce insanımıza yardımcı olunacak işyerlerine kavuşma imkanı bulacaklardır.

Yaşar Temel ÇORUH
Marmara Küçük San. Sit. Yap.
Koop. Birliği Başkanı

1-İmar Affi: İşyeri yapı Kooperatiflerince ve organize küçük sanayi sitelerinde bir çok il ve ilçemizde inşa edilen ve edilmeye devam olunan sanayi sitesi kooperatiflerinin ve bu sitelerin sosyal donatı alanları için elde olmayan nedenlerden ötürü az da olsa plana aykırılıklar yüzünden iskan ve bağımsız bölüm tapusu alınmamaktadır. Böyle ufak plan aykırılıkları Kooperatiflerden çok değişen belediye yönetimlerinin farklı anlayışıyla yeni 1/5000'lik yapmasından ve zaman içerisinde küçük sanayi sitelerinde sosyal donatı alanları bakımından duyulan ihtiyaçlardan kaynaklanmıştır. İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 1996 tarihli anakent belediyesi 1/5000'lik imar planına dayalı olarak yaptığı ve 01.02.2003 tarihinde yürürlüğe giren yeni imar planlarına göre bazı Kooperatiflerin inşaatları 1986 tarihli 1/5000 ve 1/ 1000 ölçekli planlara göre bitmiş olmasına rağmen yeni plana uyum noktasında sorunları vardır. Bu sorunların halli bakımından Organize Sanayi Bölgesi Başkanlığı'nın revize imar planı veya 1/5000 ölçekli Nazım imar planı teklifinin bakanlıkça değerlendirilerek Kooperatiflerin mağduriyetlerinin önlenmesi,

Konutlara imar affi düşünülürken bir çok il ve ilçede inşa edilen ve edilmeye devam olunan sanayi sitesi inşaatlarında ilgili belediyelerle imar mevzuatı, Harç ve Belediye gelirleri bakımından ciddi sorunlar bulunmaktadır. Bu sorunların temelinden halli için geniş kapsamlı ve özellikle küçük sanayi sitelerinin de imar affi hususunun değerlendirilmesi,

Ayrıca bir çok il ve ilçede inşa edilen ve edilmeye devam olunan sanayi sitesi inşaatlarında, ilgili belediyelerle imar mevzuatı, harç ve belediye gelirleri bakımından ciddi sorunlar vardır. Bu sorunların temelinden halli için geniş kapsamlı bir imar affi yapılması hususunun değerlendirilmesi,

2-Katma Değer Vergisi: Konut Kooperatiflerinde Katma Değer Vergisi oranı (150m²'ye kadar) %1'dir. İşyerlerinde ise %18. Kooperatifler, imkanları zaruri ihtiyaçlarını dahi kıskarak ödeme yapan ortaklardan, işyeri inşaatı için %18 KDV almak zorundadır. Bu yüzden inşaat süresi oldukça uzun bir zamana yayılmakta, çok sayıda kooperatif ortağı ödeyememe nedeniyle ortaklıktan çıkmak ya da çıkarılmak durumuna düşmektedir. Az gelirli insanların işyeri sahibi olma hayalini sona erdiren %18 oranındaki KDV, sonuç olarak üretimi düşürmekte ülke ekonomisinin gelişmesinde engelleyici etken olmaktadır. Belirttiğimiz nedenlerle, kooperatiflerce yaptırılan işyeri inşaatlarından KDV alınmamasını, alınacaksa da konutlarda olduğu gibi %1 oranını aşmamasını talep ediyoruz.

3-Kooperatifler Kanunu ve Ana Sözleşme: Kooperatifler kanunu ile, küçük sanayi sitesi ve toplu işyeri yapı kooperatifi ana sözleşmesinde değişiklik yapılarak;

Bir işyerinde usta veya kalfa olarak çalışanların işyeri sahibi olmasına bakılmaksızın küçük sanayi siteleri Kooperatiflerine ortak alınmalarına imkan tanınmalı.

Birden çok çalışanların ve aynı işyerinin sahibi olan ortakların bir veya daha fazla işyeri için kooperatife müştereken ortak olmalarına, aynı işyerine birden fazla ortak olanlara tapu verilmesi sağlanmalı.

Gelişen teknoloji ve değişen şartlar nedeniyle Sanayi Sitesi Yapı Kooperatiflerine ticari şirketler ile kurum ve kuruluşlarında ortak olarak alınmasının temini için gereken yasal düzenleme yapılmalı.

Sanayi siteleri tip ana sözleşmelerinin 65. maddesine göre sosyal tesis olan (büfe, işyeri, toplantı salonu, kütüphane) gayri menkullerin tasfiyeden önce site yönetimine devredilmesi emredilmektedir. Tapu Müdürlükleri site yönetimlerinin hükmü şahsiyeti olmadığı gerekçesiyle tapu devrine izin vermemektedirler. Bu hu-

sus, yeni bir yasal düzenleme ile düzeltilmeli.

4- Sanayi Sitelerine Taşınma: Halen İstanbul Büyükşehir hudutları içinde Birliğimize bağlı 56 Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi bulunmaktadır. Ayrıca halen İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nde 36 kooperatif, bu bölgenin civarında da 5 kooperatif olmak üzere toplam 41 işyeri yapı kooperatifi daha faaliyetlerini sürdürmektedir.

Sadece İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'ndeki 36 kooperatifte 30.000 civarında; İSTOÇ 4.438, TEKSTİL-KENT 4260, GİYKOOP 4.200, KURU GIDACILAR 3000, KUYUMCUKENT 2.516 olmak üzere sosyal donatı alanları ile birlikte 50.000'e varan işyeri yapılmaktadır. Bu işyerlerinin %90'ı, yani 45.000'i bitmiş. Geriye kalan 5.000'i ise 2 yıla kadar bitecek durumdadır. Ne var ki, bitmiş durumdaki 45.000 işyerinin ancak % 15'ine taşınma gerçekleşmiştir. Başka bir anlatımla bu bölgede halen 38.000 işyeri ortaklarına teslim edilmiş olmasına rağmen boş durmaktadır.

Tarihi yarımada bir an önce imalathanelerin, depoların ve toptancıların bu boş işyerlerine taşınmaları sağlanmalıdır. Taşınma işlerinin özendirilmesi amacıyla başta İkitelli Organize Sanayi Bölgesi olmak üzere diğer kooperatif alanlarına da METRO-RAYLI TAŞIMA sistemleri ile otobüs seferlerinin yoğun bir şekilde tahsis edilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca merkezi otoritenin taşınma hususunda gerekli hassasiyeti gösterirken taşınma anında gerekirse ihtiyaç sahibi ortaklara düşük faizli taşınma kredisi verilmesi hususunun değerlendirilmesi istiyoruz.

5-Harçlar: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 80. maddesi ile 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu; sanayi ve küçük sanat siteleri ile organize sanayi bölgesindeki sanayi sitelerinde yapılan yapıların ve tesislerin bina inşaat harcı ile yapı kullanma izni harcından muaf olduğunu hükme bağlamıştır. Ancak; Belediyeler bu yasal düzenlemeye uymamakta, 19 Ocak 2002 gün ve 24645 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4736 sayılı kanundaki, "kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanamaz" şeklindeki hüküm gerekçe gösterile-

rek, 31.12.2001 tarihinden itibaren organize sanayi bölgeleri ile sanayi ve küçük sanat sitelerinde yapılan yapılar ve tesislerden de inşaat harcı ve yapı kullanma izni harcı alınmaktadır.

İşyeri yapı kooperatifi İnşaat ve altyapı kullanma izni için harç alınmamasını talep ediyoruz.

6-Belediye Gelirleri Kanununun 97. Maddesi: Belediyelerimiz 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97. maddesini çok geniş ve haksız bir şekilde uygulamaktadır. Bu yolla Belediyeler; Su Kanalizasyon işletmeleri ve itfaiye gibi kuruluşları için astronomik ücretler almaktadır. Bu maddenin uygulanışı ile ilgili olarak Kooperatiflerle, belediyeler arasında hukuki ihtilaflar çıkmakta, davalar açılmaktadır. Davaların kooperatifler lehine sonuçlanması da sorunu çözmekte, zaman kaybına neden olmaktadır.

Belirttiğimiz nedenlerle; 2464 sayılı kanunun 97. maddesinin yorumu ve uygulanmasında gerçekçi ve adaletli olunmasını talep ediyoruz.

S.S. İst. Matbaacıları ve Ambalajcıları Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi

Küçük Sanayi İşletmelerinin gelişmesine destek sağlayan en önemli etken; çalışma ortamıdır. Aynı meslek kolundaki meslektaşların, bir arada çalışmaları en verimli ortamı sağlar. İşletmelerin bir arada bulunması hem işletmeye hem de hizmet verdiği başka sektörlerle, önemli avantajlar kazandırır. Dolayısıyla ülke ekonomisine de büyük katkıları söz konusudur. Bu işletmelerin bugün, verimli çalışmalarıyla, yarının büyük işletmelerini meydana getireceği, iddiası; yanlış olmasa gerektir.

Aynı meslek dalındaki sanatkârların örgütlenerek iş yerleri kurması ve başarı kazanması yeni bir olgu değildir. Anadolu'da erken dönem örgütlenme biçimiyle gerçekleştirilen "Ahi Üretim Birlikleri" bunun önemli bir kanıtıdır. Bu dönemde yaşanan sıkıntılar, özde bugünkü sıkıntılar ile benzerlik göstermektedir. Bunun nedenlerini açıklamak uzun bir tebliğ konusudur. Ancak şu kadarını söylemekle yetinilecektir ki, bahse konu olan üretici sanatkârların sıkıntıları tarihte devletin sa-

Matbaacılar Sitesi Başkanı
Galip DEMİR

mimi ilgi ve desteği ile aşılmıştır. Karşılıklı kontrol ve yardım esasına dayanan çalışma usulü, başta iş ahlâkı olmak üzere eğitimde, sosyal adaletin tesisinde ve diğer birçok alanda önemli gelişmeler sağlamıştır. Özellikle üretim birlikleri arasındaki kardeşlik duygusu, yerli sanayi ve ticaretin gelişmesine öncülük etmiştir.

Bu işbirliğinin gerçekleştirildiği dönemler; hem Selçuklu hem de Osmanlı'nın en güçlü olduğu tarihlere rastlar. Ne yazık ki tarihle ilişkimiz olmadığından; bize yol gösterecek olan tecrübelerden yararlanamıyoruz. Bu nedenle bugünkü sorunlarımıza çözüm üretemiyoruz. Fakat, hayran olduğumuz Batının, Ahilik kurumdan yararlanarak, geliştiğini; gıpta ile izliyoruz. İngilizler, kooperatifçiliği, Almanlar üretim birliklerini ve İsveç ise Ombudsmanlığı, Ahilik kurumlarından esinlenerek almışlardır.

Batı gelişmesini bu yoldan sağlamışken, biz de Batıya bakarak Kooperatifler, küçük sanayi siteleri, küçük ve orta ölçekli sanayilerin kurulmasını teşvik ediyoruz. Bir yandan böyle siteler kurarken öte yandan bunları işlevsiz hale getirmek için elden ne geliyorsa yapıyoruz. Yani tarihsel hatalardan ders almıyoruz.

Burada bahsedilen büyük, küçük tüm üreticilerin problemleri bugün üç aşağı beş yukarı hep aynıdır. Bu kuruluşlardan biri olan MASSİT Matbaacılar Sitesi'nin de benzer sıkıntıları vardır. Ancak bu sıkıntılar yanında iki sorun var ki öncelikle bunlara kısaca değineceğim;

a) 220 işyerinin bir araya gelerek kurduğu koope-

ratif, konuşmamızın başında belirttiğimiz verimli çalışma ortamını sağlamıştı. Öyle ki işletmeler arası yardımlaşma, tedarik, servis, eğitim ve en önemlisi güvenlik gibi konulardaki sorunlar çözümlenmişti. Böylece bu sektör için gerekli olan faktörler bir araya getirilmiş, örnek bir çalışma ortamı sergilenmiştir.

Bu süreçte ortaya çıkan ihtiyaçlar ve imar planından doğan olanaklar ile hem üyelerin gelişmesini sağlayan ve yarım kalan inşaatları tamamlamak üzere girişilen çalışmalarda çeşitli bürokratik engellerle karşılaşmıştır. Bunlar yetmiyormuş gibi bir de İstanbul Büyükşehir Belediyesi 1/5000 planlarında bir değişiklik yapmıştır. Vatandaş-yönetim işbirliği şöyle dursun, siteye ve çevreye hiçbir yararı olmayan bir yolu, sitenin orta yerinden geçirerek, site ikiye bölünmüştür. Yukarıda bahsedilen site özelliği kaybolma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır.

Planda bu durumun düzeltilmesi için yapılan başvurular, parasal ve zaman kaybına neden olmaktan öte bağlı bulunduğumuz ilçe Belediye Başkanı da, bu yolun anlamsız olduğunu belirtmektedir.

Öneri: Yukarıda bahsedilen olumsuzluklar nedeniyle Büyükşehir Belediyesi'nden hiçbir mantığı olmayan ezbere çizilen yolun, bu projeden çıkarılarak ilk projeye uygun olarak düzeltilmesi sağlanmalıdır.

b) İkinci önemli sorun Basım ve Yayımları yapılan kitap ve dergilerle ilgilidir. Bu konu doğrudan doğruya yayıncıları ilgilendirmektedir. Fakat RTÜK yasası çerçevesinde yer alan "Basın Kanununda" süreli yayınların veya kitapların, ilgili dairelere tesliminde gecikmelerden dolayı matbaalara ağır para cezaları getirilmiştir. Bu cezalardaki nisbetsizlik düzeltilmelidir. Bir süreli yayının bir gün gecikmesiyle 47.700.000.000 TL ağır para cezası verilmektedir. Bu ölçüdeki ceza birçok matbaayı mağdur etmiştir. RTÜK Kanunu tekrar TBMM gündemine geldiğinde cezadaki bu nisbetsizlik düzeltilmelidir.

Öneri: Demokrasinin önemli bir ilkesi de vatandaşın yönetime katılımıdır. Kanunlar hazırlanırken ilgili örgütlerin veya bireylerin görüşü alınmalıdır. Bu nedenle Basın Kanunu hazırlanırken Matbaacıların ve Örgütlerinin görüşleri alınmalıdır. Ceza; dergi fiyatı ve trajıyla orantılı olmalıdır. Ayrıca matbaalara sorun olan teslim süresi uzatılmalıdır.

Kooperatiflerin, Organize Sanayi Bölgelerin, KO-

Bİ'lerin müşterek olan diğer sorunlarını şöyle sıralayabiliriz:

c) Kooperatifler inşaat safhasındayken belediyeye ödediği harçlar, emlak vergileri ve diğer vergilerle ade-ta cezalandırılmaktadır. Böylece sınırlı olan imkanları el-lerinden alınarak küçülmekte Küçük Sanayi Sitesi statü-sünde kalmaktadır. Dolayısıyla Sanayici konumuna yük-selememektedir.

Öneri: Kooperatifler, Küçük Sanayi Siteleri edin-dikleri arsa, arazi ve üzerine yapılan inşaatla veya binaya ilave suretiyle gerçekleştirilen inşaatlardan dolayı alın-an; vergilerden, resimlerden ve harçlardan muaf tutul-malıdır. Ayrıca mahalli idareler Emlak vergilerinde ayır-ım yapmamalıdır.

Hatta bu üretim siteleri Emlak Vergisinden muaf tutulmalıdır.

d) Elektrik güvence bedeli her yıl arttırılmakta elektrik fiyatları bölgeden bölgeye değişmektedir.

Öneri: Elektrik güvence bedeli Küçük Sanayi Si-telerinden kaldırılmalı, buralara daha ucuz elektrik ve-rilmelidir.

e) İSKİ ve İGDAŞ gibi kuruluşlar, hizmet getirmek için çok ağır miktarda "alt yapı yatırım bedeli" talep et-mektedirler.

Öneri: Sanayi Siteleri bedelsiz abone yapılmalıdır. Zira verilecek hizmetin karşılığı alt yapı giderlerini kısa sürede amorti edecektir.

f) Küçük Sanayi Sitelerine verilen teşvikler gecik-mektedir.

Öneri: Bu konudaki bürokratik engeller kaldırıl-malıdır.

g) Sağlık konusunda sorunlar vardır.

Öneri: SSK'nın veya Sağlık Bakanlığı'nın Sanayi Sitelerinde site yönetiminin tahsis edeceği birimlerde sağlık merkezi kurması, göndereceği yetkili bir doktor ve hemşire ile ön muayene yapması, hem zaman hem de hastalıkların takibi açısından faydalı olacaktır. Ayrıca hastanelerdeki birikim bu yolla azalacaktır.

h) Küçük Sanayi Sitelerinde ve Organize Sanayi Sitelerinde eğitimli ara eleman ihtiyaçları vardır. işyerle-

rinin bu ihtiyacını karşılayacak önlemler alınmalıdır.

Öneri: Küçük Sanayi Sitelerinde ve Organize Sa-nayi Sitelerinde mutlaka Çıraklık Okulu açılmalı. Çırak-lık Okulu kurulmayan Sanayi Sitelerine Belediyeler ruh-sat vermemelidir.

i) Kooperatiflerde, Genel Kurul toplantılarının da-vet süresi, çok uzun tutulmuştur.

Öneri: Bu süre 15 güne düşürülmeli ve 1/4 top-lantı nisabı, ikinci toplantıda aranmamalıdır.

i) Kooperatif yönetimindeki hizmetler verimli ha-le getirilmelidir. Kooperatif yönetimine seçilenler uzun süre aynı görevde kalmakla hem yorgunluk belirtmekte hem de sorunlar diğer ortaklarca paylaşılmamaktadır.

Öneri: Yönetim Kurulu görev süresi 2 yılla sınır-landırılmalıdır. Ancak zaruret halinde 4 yıla çıkarılmalı-dır. Her durumda yönetim kurulunun 1/4 üyesi yenilen-melidir.

j) Site ortakları arasında ve site yönetimi ve ortak-lar arasında zaman zaman anlaşmazlıklar çıkmakta bu sorunlar site yönetimince de çözümlenememektedir. Bu nedenle site içerisinde dostluklar bozulmakta hu-zursuzluklar, kırgınlıklar üretimin verimini düşürmekte-dir.

Öneri: Bugünlerde arabuluculuk, hakemlik (Om-budsman) kamuoyunun gündemine gelmiştir. Sanayi sitelerinde, Kooperatiflerde, birliklerde Ombudsman niteliklerine sahip kişilerin arabulucu olarak belirlen-mesi sorunların çözümünde yararlanılabilir.

MEGA Center
Ali Zafer TACİROĞLU

MEGA CENTER

Mega Center, 1977 yılında kurulmuş, Kooperatif statüsünde bir organizasyondur. Kuru gıdacıları tek bir çatı altında toplamak amacıyla kurulmasına rağmen, yönetim boşlukları sebebiyle 1990 yılına kadar herhangi bir faaliyeti olmamıştır.

1990 yılında başlatılan inşaat hamlesiyle önce 144.000 m² kapalı alana sahip, C-C' Bloklar tamamlanarak 442 adet kuru gıda dükkan ile 600 adet büro ortaklara teslim edilmiştir. Bu grupta halen tapu dağıtımı devam etmektedir.

A Bloklar olarak adlandırılan 15 blokta 230.000 m²'lik kapalı alana sahip 2.grup inşaatlarımızın ilk 11 bloğu da 1999 yılında tamamlanarak 1100 adet dükkan dönemin Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel'in teşrifiyle açılmış ve ortaklarımızın hizmetine sunulmuştur. 647.000 m² kapalı alana kurulan Mega Center'da arazilerin %50'sinden fazlası kamu yararına terk edilmiş ve yüksek standarttaki altyapının tümü ortaklarımızın öz kaynaklarıyla finanse edilmiştir. Sitemiz genelinde, ülkemizin ilkleri arasında yer alan Gıda İhtisas Gümrüğü ve Özel Toptancı Hali faaliyetini sürdürmektedir. Otogar'a komşu durumundaki 310 dönümlük tapulu arazilerimiz üzerinde Balkanların en büyük alışveriş ve ticaret merkezinin kurulması için çalışmalarımız son aşamasına gelmiştir.

Mega Center'in sorunlarına gelince; Mega Center ve benzeri büyük ölçekli sanayi ve ticaret bölgelerinin kuruluş amacı, şehir merkezindeki toptancı esnafın ve

kamyonlarının şehir dışına alınması ve otoyollara direk ulaşımının temini idi. Bu sayede, şehrin tarihi eserlerini ortaya çıkartarak İstanbul'un turizm ve bankacılık merkezi yapılması planlanmış idi. Yüz milyonlarca dolarlık turizm geliri sağlayacak bu projenin ilk ayağı olan Mega Center, İstoç, Perpa, İkitelli Organize Sanayi bölgesi vb. iş merkezlerinin inşaatları tamamlanmasına rağmen, projenin esas sahipleri olan Sayın Anakent Belediye Başkanı ve Sayın Vali'nin sorumluluklarının bilincinde olmamaları nedeniyle netice alınamamıştır. En yüksek derecedeki mülkü idare amirlerinin yeteri kadar önem vermedikleri bu "atılmış projenin" yarım kalması sebebiyle hem milyonlarca dolar harcanarak inşa edilen yerler boş bırakılarak çürümeye terk edilmiş hem de tarihi doku gün be gün tahrip edilerek turizm gelirlerine hiçbir katkı sağlanamamıştır. **Bugün gelinen noktada, şu sorulara yanıt aranmalıdır;**

1.) Kamyonların şehir içine girmesine izin verilecekse, şehir dışındaki büyük sanayi siteleri niye inşa edilmiştir?

2.) Tarihi eserler arasında ticari faaliyete engel olunmayacak ise turizm gelirlerinde artış nasıl mümkün olacaktır?

3.) Hepsinden önemlisi, Avrupa'nın birçok şehri, her yıl, on milyonun üzerinde turist ağırlarken, binlerce yıllık kültür mirasını barındıran İstanbul Şehri'nin tahrip olmasına kimler, ne amaçla göz yummaktadır?

4.) Yol, elektrik, PTT, yeşil alan ve benzeri kamu alanlarını kendileri inşa eden Mega Center ve benzeri ticaret bölgelerine İlçe Belediyelerince (çöp toplanması ve asfalt yapımı dahil) hiçbir hizmet verilmeyen emlak vergisi tahakkuk ettirilmesi hangi yasayla bağdaşmaktadır?

Yukarıda özetlenen hususlar yalnızca Mega Center'in değil benzeri durumdaki tüm kuruluşların problemi, dolayısıyla İstanbul Şehri'nin geleceğine yön verecek sorunlardır.

S.S. İstanbul Metal-İş Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi

Sorunlar

1.) Sitedeki işyerlerinin imar, ruhsat, tapu sorunları.

2.) Ulaşım sorunları.

3.) Su ve doğalgaz vs. belediye hizmetlerinin eksikliği.

MODOKO

Sorunlar

- 1.) Ulaşım sorunu.
- 2.) Çevre İstinat Duvarı sorunu.

Çözüm Önerileri

1.) Bölgeye toplu ulaşım seferleri düzenlenmelidir.

S.S. İstanbul Pik Dökümcüler Küçük San. Sit. Yapı Koop.

Sorunlar

- 1.) Ulaşım sorunu.
- 2.) Elektrik kesintisi.
- 3.) Pahalı enerji.

S.S. İST. Plastik ve Kauçuk İmalatçıları KSSYK (İPKAS)

Sorunlar

- 1.) İtfaiye ve İSKİ harçlarının yüksek olması.
- 2.) İmar ve iskana ilişkin harçların yüksek olması.
- 3.) Metro hattının sanayi bölgeleriyle bağlantısının sağlanması.
- 4.) İSKİ, sanayi bölgesinin su ihtiyacını karşılamaktadır.

Çözüm Önerileri

- 1.) OSB'lerde küçük esnafın zorlukları dikkate alınarak imar ve iskan harçlarında indirim gidilmelidir.
- 2.) Revize imar planlarının sanayi bakanlığınca onaylanması gerekmektedir.
- 3.) İtfaiye harçlarının indirilmesi gerekmektedir.

Sefaköy Sanayi Sitesi S.S. Sefaköy Toplu İşyeri Yapı Koop.

Sorunlar

- 1.) OSB'lerin imar yapma yetkilerinin olmaması.
- 2.) Enerjide sık sık kesilmeler.
- 3.) Bölgeye toplu taşıma araçlarının düzenlenmesi.
- 4.) Bölgeye şehir şebeke suyunun bağlanmaması.
- 5.) KOBİ destekleme sistemlerinin zorluğu.

Çözüm Önerileri

- 1.) OSB'nin ve Bakanlığın bölge imar planı yapma yetkisinin yasa olarak çıkması.
- 2.) Enerji kesilmesinde acil onarılması.
- 3.) Hızlı tramvay ve otobüs hatlarının süratle düzenlenmesi.

İkitelli Org. Küçük San. Bölgesi Tormak Sanayi Sitesi

Sorunlar

- 1.) Trafik sorunu.
- 2.) Enerji sorunu.
- 3.) Su sorunu.

Çözüm Önerileri

- 1.) Toplu ulaşım bir an önce sağlanmalı, kavşak, üstgeçit yapımları öncelikli olmalı.
- 2.) Ambarlar İkitelli'ye taşınmalı.
- 3.) Hiçbir şekilde ve sebeple elektrik kesilmemesi için gerekli tedbirler alınmalı.
- 4.) Temiz ve sürekli bir suya kavuşmak için gereken yapılmalı.

Triko Dokumacılar K.S.S (Triko Center)

Sorunlar

- 1.) Metro yok.
- 2.) Minibüs hattı yok.
- 3.) Doğalgaz yok.
- 4.) Su yok.

Çözüm Önerileri

Doluluk oranımız %10 (Yukarıdaki problemlerden dolayı esnaf gelemiyor). Ayrıca buraya gelip faaliyete geçmek isteyen esnaflara ucuz kredi desteği şarttır.

S.S. İst. Umum Saraçlar Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi

Sorunlar

- 1.) Ulaşım (Raylı sistem) sorunu.
- 2.) Doluluk oranı az.

Çözüm Önerileri

- 1.) Acil raylı sistem.
- 2.) Mahmutbey-Silivri Otoyolunun iptali.
- 3.) Mahalle aralarında imalatçı olmamalı.

C- SERBEST BÖLGELER

Avrupa Serbest Bölge (Kurucu ve İşleticisi) A.Ş.

Sorunlar

1.) Maliye Bakanı Sayın Kemal Unakıtan ve Dış Ticaret Bakanı Sayın Kürşat Tüzmen serbest bölgelere Vergi konulmayacağını basın aracılığı ile kamuoyu nezdinde defalarca ifade etmiş olmalarına rağmen Maliye Banklığındaki bazı bürokratlar bir takım raporlar hazırlayarak serbest bölgelere vergi konulacağını sık sık gündeme getirmeleri yerli ve yabancı yatırımcıyı tedirgin etmiştir.

2.) İthalat rejiminin 7. maddesi kapsamında bölgede biriken sanayi atıklarının ve ikinci kalite malların bölge dışarısına çıkarılması ile ilgili ciddi boyutlarda sıkıntı yaşanmaktadır. Ekonomiye geri dönüşümü olan atıklar veya ikinci kalite mallar maalesef mevzuat gereği imha edilmesi gerekmektedir. Bu durumun Milli ekonomi açısından çok önemli bir kayıp olduğu düşünce-sindeyiz

Serbest Bölgeden Türkiye'ye fason imalat için mal gönderilirken Gümrük Müdürlüğüne verilen teminatlardan kaynaklanan bir çok problem yaşanmaktadır.

4.) Serbest Bölgede yatırım yapan KOBİ statüsünde olan firmalar Eximbank kredisinden yararlanamamaktadırlar.

5.) Serbest bölgeden Amerika ve Kanada'ya yapılan tekstil ihracatlarında kota problemi yaşanmaktadır. Türkiye'de çalışan tekstil firması elde etmiş olduğu kota performansını maalesef serbest bölgedeki yeni kuracağı şirkete aktaramamaktadır.

6.) Serbest bölgelerin tanıtımının yetersiz oluşu.

Çözüm Önerileri

1.) Serbest Bölgelere vergi Konulmayacağını bir kez daha Hükümet yetkilileri tarafından ifade edilmesi elzemdir.

2.) 4458 gümrük kanununun serbest bölge ile ilgili olan bazı maddelerin değerlendirilmesi, Serbest Bölgelerin bir gümrük rejimi olmadığı ancak sadece Dış Ticaret enstrümanı olduğu konusunun net olarak bilinmesi gerekmektedir.

3.) Ekonomiye geri dönüşümü olan atıklar veya ikinci kalite mallar İmha edilmemeli, bu malların mali değeri dikkate alınarak değerlendirme yolları aranmalıdır.

4.) Gümrük müdürlüğüne verilen teminatlar konusunda yaşanan sıkıntılar ortadan kaldırılmalıdır.

5.) Serbest Bölgede yatırımların çoğalması ve Türkiye'deki ihracatın artmasına daha fazla yardımcı olması için Bölge kullanıcı firmalarının Eximbank kredilerinden faydalanabilmeleri gerekir.

Elde edilen kota performansları, serbest bölgede kurulacak yeni firmalara aktarılabilir.

İSBAŞ -İST. Trakya Ser. Böl. Kur. İşl. A.Ş.

Serbest Bölgeler ve İstanbul Trakya Serbest Bölgesi

Mal, hizmet ve sermayenin dolaşımından daha fazla pay almak isteyen ülkeler, küresel ekonomik sistemde yeni stratejiler geliştirmektedirler. Bulunduğu ülkenin siyasi sınırları içerisinde olmakla birlikte gümrük, vergi, kambiyo, fiyat, kalite ve standartlara ilişkin hükümler uygulanmayan serbest bölgeler de bu ekonomik araçlar arasında önemli bir alternatif olarak yer almaktadır.

Türkiye'de ihracat için yatırım ve üretimi arttırmak, yabancı sermaye ve teknoloji girişini hızlandırmak, ekonominin girdi ihtiyacını ucuz ve düzenli şekilde temin etmek, dış finansman ve ticaret imkanlarından daha fazla yararlanmak" üzere ihdas edilen ülkemiz serbest bölgelerinde, yıllık 11 milyar ABD Doları seviyesinde ticaret hacmine ulaşılmıştır. 580'ni yabancı sermayeli ve çoğunluğu KOBİ niteliğinde olan 3500 kullanıcı firma; 30.000 kişiye yaklaşan doğrudan istihdam ve teknoloji transferleri ile, serbest bölgeler, ülkemiz dış ticare-

tinde çok önemli bir enstrüman olarak her geçen yıl daha da önem kazanmaktadır.

Serbest bölgeler, ülkeye yabancı sermaye ve yeni teknolojilerin getirilmesine imkan sağlayacak uygun zeminin yaratılması, sanayicinin ihtiyaç duyduğu hammadde ve ara malların kolaylıkla istenilen miktarda ve zaman kaybı olmadan temin edilebilmesi ve sağlanan teşvik ve avantajlarla düşük maliyetli mal üretimi ve ihracı işlevlerini görmeyen yanı sıra, Türkiye dışından gelen malların transit olarak diğer ülkelere satımı, yeni istihdam olanaklarının yaratılması ve Türk ihracat ürünlerinin ihracatını kolaylaştırması ve hızlandırması açısından da bir basamak oluşturmaktadır.

Serbest bölgelerin başlıca avantajları: Gelir ve kurumlar vergisi muafiyeti ; üçüncü ülkelere mal satışında lojistik köprü görevi ; yurtdışından bölgeye getirilen mallar için gümrük vergisi, KDV ödenmemesi dolayısıyla finansman rahatlığı ; ülke içindeki ihracatçı – imalatçılara hammadde, yarı mamul ürünlerin peyderpey temin edilebilmesi ; tüm denetimlerin tek çatı altında Dış Ticaret Müsteşarlığı'na yapılması nedeniyle minimum bürokrasi ; gümrük hattı dışında üretim, montaj – demontaj, paketleme, etiketleme imkanları başlıca avantajları teşkil etmektedir.

İstanbul Trakya Serbest Bölgesi ; İstanbul Trakya Serbest Bölgesi İstanbul'un Çatalca ilçesinde faaliyet göstermektedir. Bölgemizde ki 196 kullanıcı firma, otomotiv yan sanayi, deri ve mamulleri, tekstil ve konfeksiyon, elektrik-elektronik, sanayi makineleri, boya ve kimya sanayi gibi sektörlerde ticari ve üretim faaliyetlerinde bulunmaktadır.

İstanbul Trakya Serbest Bölgesinde bugüne kadar 1,5 milyar dolar ticaret hacmine ulaşılmıştır. Bu yıl düşünülen hedef ise yaklaşık 1 milyar dolardır. 1500 kişinin istihdam edildiği bu bölge tamamlandığında direkt olarak 6 000, dolaylı olarak 15 000 kişiye iş sahası açılmış olacaktır.

Sorunlar: Ülkemiz dış ticaret faaliyetlerinde olduğu şekilde ithalat ağırlıklı çalışıyor olması hedef gösterilerek, serbest bölgelerin amacına uygun çalışmadığı şeklinde yapılan siyasi otoriteyi ve kamuoyunu yanıltıcı eleştiriler, Son derecede seyrek yapılan bazı münferit iş-

lemler baz alınarak, serbest bölgelerde alış - satış değerleri arasında aşırı farklar olduğu iddiaları,

Bu spekülasyon tespitlerinden hareketle vergi muafiyetine sınırlama getirilmesi şeklinde uzun süredir yapılan çalışmaların mevcut ve potansiyel, yerli ve yabancı yatırımcılar nezdinde yarattığı tedirginlik, Ülkemizin her coğrafi ve / veya sanayi yoğun bölgesinde serbest bölgeler kurulmuş durumda iken yeni serbest bölgeler kurulması, halen rantabl ölçülerde kapasite kullanımına ulaşamamış mevcut serbest bölgelerin kapasite kullanım oranını daha da düşürmekte, yatırımların geri dönüşünü zorlaştırmakta, dolayısıyla milli gelir kaybına neden olmaktadır. Diğer taraftan, Türkiye’de serbest bölge sayısının hızla artışına yönelik gelişmeler, Avrupa Birliğine giriş sürecinde birliği oluşturan tüm üye ülkelerdeki toplam serbest bölge sayısının Türkiye serbest bölgeleri sayısı ile - olumsuz yönde - mukayesesine zemin hazırlamaktadır.

İhtisas gümrükleri uygulaması nedeniyle Serbest Bölge Gümrüklerinin her sektör malları için işlem yapamaması.

Çözüm Önerileri: Serbest bölgelerden yurt içine yapılan ithalatın % 80’den fazla bölümü hammadde, aramalı ve yatırım malı olup, Serbest Bölgeler Kanunu’nun Amaç ve Kapsamı başlıklı 1’inci maddesi paralelinde, serbest bölgeler, Türkiye’de ihracat için yatırım ve üretimi artırmak için ekonominin girdi ihtiyacını ucuz ve düzenli bir şekilde temin etmekte, yıllık 40 milyar ABD Doları hacmine ulaşan ülkemiz ihracatına en büyük lojistik desteği veren enstrüman olmaktadır.

Tüm serbest bölgelerde son 10 yılda gerçekleşen ticaretin alış-satış değerleri arasındaki gayri safi fark sadece % 12 mertebesinde. Bu dönemdeki 3.5 milyar ABD Dolarlık gayri safi hasılaya karşılık yaklaşık 320 milyon \$’lık da serbest bölge fonu tahsil edilmiştir.

Yukarıdaki gerçekler göz önüne alınarak vergi muafiyetinin kısıtlanması gibi bir düzenlemeye teşebbüs edilmemeli, komşu ülkelerdeki serbest bölgelere yönelme riski göz önüne alınarak yerli ve yabancı yatırımcıların önü daha da açılmalıdır. Ülkemizde serbest bölge sayısı sınırlandırılarak kaynak israfı önlenmelidir. İhtiyaç halinde altyapıları, üstyapıları, kamu ve özel idari yapıları hazır durumda olan mevcut serbest bölgeler

tevsi edilmelidir. Yeni bir düzenleme yapılarak, serbest bölge gümrüklerinin ihtisas gümrükleri statüsünde faaliyet gösterebilmesi sağlanmalıdır.

D- İSİDEF BÜNYESİNDEKİ SİAD’LAR

AVSİAD

Sorunlar

OSB olamama: Bölgemizin sanayi tesisi yoğun bir görünüm arz etmesine rağmen OSB olamamaktan dolayı ciddi sıkıntıları vardır. OSB’lere sunulan çeşitli imkan ve kolaylıklardan yararlanamayan bölge sanayicisi, bunun yanında altyapı eksikliği yüzünden dünya ile rekabet şansını hızla zayıflatmaktadır. Yukarıda sayılan diğer nedenlerde eklenince bölgemiz ciddi yatırımlar için çekim merkezi haline gelmekten hızla uzaklaşmakta ve bölgemizdeki bazı yatırımlarda hızla Bulgaristan, Romanya gibi komşu ülkelere kaçmaktadır.

BEYSİAD

Sorunlar

Üniversite-KOSGEB ve Sanayi İşbirliği. Türk Sanayiinin %98’i KOBİ niteliğindedir. Bu nedenle teknoloji geliştirme konusunda, bir işletmenin yalnız başına böyle bir proje geliştirmesi, çok büyük Ar-Ge yatırımları gerektirdiği için neredeyse imkansızdır. Bu nedenle Türk sanayicisinin vizyonunun genişlemesine rağmen, bu alanda tek başına kaldığı için ciddi sıkıntılar çekmektedir.

İşte böyle bir ortamda, sanayimizin gelişiminin önünü açmak, başta TÜBİTAK ve Üniversiteler olmak üzere tüm kurum ve kuruluşların temel hedeflerinin başında gelmelidir. Sanayi ve Üniversite işbirlikleri üzerinde bu anlamda daha ciddiyle durulması gerekir.

TÜBİTAK bünyesinde faaliyet gösteren bir kurumumuz var biliyorsunuz; Bilim ve Yüksek Kurulu. Bu kurumumuz, özellikle 1993’ten beri politikalarını teknoloji geliştirme odaklı bir hale getirmiştir. Özellikle ino-

vasyon becerisini arttırmak, ve bu yolla dünya pazarlarında rekabet üstünlüğünü sağlayabilmek amacıyla yola çıkan bu kurulun çalışmaları, maalesef bugün reel sektör dediğimiz sanayicilerimizin işletmelerine inmemiştir. Devlet bünyesinde kurulan tüm kurumlarda yaşanan sıkıntı burada da yaşanmaktadır. Yapılan çalışmalar ve alınan kararlar, sanayiciler dışında alındığı ve uygulamaya çalışıldığı için ciddi sıkıntılar çekilmektedir. TÜBİTAK bu nedenle daha fazla sanayiinin içine girmeli ve sanayicinin sorunlarını birebir yaşamak yoluyla çözüm ortağı haline gelmelidir. TÜBİTAK ve KOSGEB sektörel bazda KOBİ niteliğindeki firmalarını örgütlemeli ve teknoloji geliştirme konusunda sistematik destek vermelidir.

Üniversitelerden beklentimiz de bu yöndedir. Bugün maalesef üretimden kopuk bir eğitim sistemi ve yaklaşımı üniversitemize hakimdir. Oysa üniversitemiz, iki nedenle sanayici için çok önemlidir; Bunlardan ilki, üniversitelerin sanayi ihtiyacı duyduğu nitelikli insan ihtiyacını sağlayan kurumlar olmasıdır. Bu noktada ciddi anlamda bir başarısızlığımız vardır. Üniversiteyi bitirene kadar hiç üretimle karşı karşıya kalmamış bir mühendis veya bir işletmecinin ne kadar başarılı olacağını tahmin etmek için kahin olmaya gerek yok. Bu nedenle üniversitemiz, bir an önce sanayi ile işbirliklerini geliştirerek, üretim içinde eğitim fikrini yaygınlaştırmalıdır. Bunun yanında özellikle master ve doktora düzeyindeki çalışmalarının büyük bir kısmı sanayicinin bugün yaşadığı sorunlar veya yeni açılımlara yönlendirilmeli, bu çalışmalarda sanayici ve üniversite ortaklık yapılmalıdır. Bununla birlikte üniversitemiz, buldukları bölgelerin sanayi altyapısını hızla öğrenmek ve sanayi altyapısına uygun bölümler kurma veya bölümlerimizi bölge sanayicisinin ihtiyacına göre yeniden düzenleme gibi faaliyetleri hızlandırmalıdır. Ancak böyle bir süreçte sanayi ile birlikte ortak AR-GE çalışmalarının yaygınlaşması süreci gelişebilir. Üniversiteler, ürettikleri know-how'ı bir an önce sanayicinin hizmetine nasıl sunarım telaşında olmalıdır.

ÇASİAD

Sorunlar

İSKİ: Bölgemizin İSKİ ile problemleri 2 türüdür. Bunlardan ilki, İSKİ'nin vermediği bir hizmetin bedelini istemesinden kaynaklı olan sorundur. Bölgemizde bir

çok yerde İSKİ hiçbir altyapı olmadığı ve Bölge sanayicileri Kendi evsel atık sularını kendileri özel şirketlere bedel ödeyerek tahliye ettikleri halde İSKİ bölge sanayilerinden yüksek meblağlarda atık su bedeli talep etmekte ve ödemeyen işletmelere haciz göndermeye devam etmektedir.

İkinci olarak, Hadımköy, Çatalca gibi bölgelerimizdeki sanayi tesislerini göl havzaları içinde olduğunu iddia ederek bu bölgelerdeki sanayi tesislerinden fahiş fiyatlarda arıtma tesislerine bağlanmak için bedeller istemektedir. Bu bedeli ödemek istemeyen işletmelere ruhsat vermemekte ve yıkımla tehdit etmektedir.

ESİDER

Sorunlar

Sağlık-Eğitim: Bölgemizde SSK'ya ait yatak kapasiteli bir hastane yoktur. SSK hastaneleri dispanser niteliğindedir. Ağır hastalarımız Okmeydanı veya Samatya'daki SSK hastanelerine taşınmaktadır. Acil vakalarda ise özel hastaneler devreye girmektedir. Bölge nüfusunun önemli bir bölümünün bölgedeki sanayi tesislerinde istihdam edildiği ve dolayısı ile SSK'lı olduğu bir bölgede sağlık sorunları hem işverene hem de çalışana ciddi maliyet getirmektedir. Bölgemizin bir an önce Yatak kapasiteli bir SSK hastanesine kavuşması elzemdir.

Eğitim: Bölgemiz sanayicisinin kalifiye eleman ihtiyacını karşılayacak eğitim kurumları yoktur veya ihtiyacı karşılamaktan uzaktır.

HASİAD

Sorunlar

Ulaşım Sorunu: Silivri'den Avcılar'a kadar geniş bir bölgeyi kapsayan bu alanda çok ciddi istihdam, üretim, katma değer üretilmesine rağmen altyapı problemlerimiz halen çözülmüş değildir.

Sanayi bölgelerinin dış dünya ile irtibatını sağlayan ana unsur yollarımızdır. Sanayici üretim yapmakta, ülkeye döviz girdisi sağlamakta, piyasa şartlarının bütün zorluklarının yanında yatırım yapmaya devam etmektedir.

Ancak üretilen mal ve çalışan personel zamanında ve emniyetli bir şekilde istenilen yere ulaşamazsa, kaybedilen zaman ve para çok ciddi boyutlara varmaktadır. Bölgemizde bulunan sanayi kesimlerinde, yollarımızın bir kısmı çağdışı bir görünüm arz etmektedir.

AVCILAR'da; Fakülte-Firuzköy yolu, yaklaşık 2 yıldır bitirilemedi. Bu güzergahta bulunan işyerleri ve fabrikalar adeta cezalandırılmaktadır.

KIRIĞI Bölgesinde; Hadımköy girişlerinden başlayıp, Gürpınar'a uzanan yolda sinyalizasyon ve ışıklandırma bulunmamaktadır veya çalışmamaktadır. Bu yolda her gün kaza olmaktadır ve son 2 yılda 8 sanayicimizi kaybetmiş bulunmaktayız.

BEYLİKDÜZÜ sanayi yolları ise, köstebek yuvalarını andırmaktadır.

SİLİVRİ Bölgesindeki anayollar, yerel ışıklandırma ve sinyalizasyon eksikliğinden nasibini almaktadır.

ESENYURT bölgesindeki anayollar, yerel yönetimlerin gayretleri sonucu, kısmen muntazam gözükmektedir.

ÇATALCA bölgesinde ana yolda ışıklandırma ve sinyalizasyon eksikliği vardır. Tali yolların durumu işler acısıdır.

HADIMKÖY bölgesinde mevcut yollar, tam bir trajedyaya sergilenmektedir. Hadımköy girişlerinden Hadımköy'ün merkezine uzanan 7 km.'lik anayol dar ve yetersiz olup, trafik akışı, can ve mal emniyeti açısından ciddi tehlike arz etmektedir. Ana yolun üzerinde, trafik işaretleri, trafik lambaları, yol çizgileri ve yönlendirici refujlar bulunmamaktadır. Sanayiinin içerisinde bulunan yollar ise, orada bulunan sanayicilerin katkıları ile çözülmeye çalışılmaktadır. Hadımköy yolunu kimler kullanıyor? 300 fabrika (mal ve 25.000 civarı personelin sevinde), Hadımköy'de yaşayan 15.000 civarı yerleşik halkı, 25 civarı nakliye ve lojistik firma, transit geçiş yapan araçlar ve bölgede konuşlanan askeri birlikler kullanılmaktadırlar.

Tek gidiş ve tek geliş olan bu yolda sürücü hatalarını da eklediğimizde, her gün bir veya bir kaç kazaya şahit olmaktadır. Resmi raporlara göre, 2002 yılının ilk 8 ayında bu yolda meydana gelen trafik kazalarına ait bilanço aşağıdadır;

Kazaya karışan araç sayısı:163

Toplam Kaza Sayısı: 95

Ölü Sayısı: 8

Yaralı Sayısı: 50

Bu vahim ve içler acısı tablo, bu yolla ilgili kaygılarımızda ne kadar haklı olduğumuzu kanıtlamaktadır.

Geçtiğimiz yıl kar yağışında yol darlığı neticesinde, tam 4 gün boyunca fabrikalarımıza ulaşamadık. İhracat için hazır bekleyen TIR'lar 4 gün boyunca yola çıkamadı. Bizler, Hadımköy'lü sanayiciler olarak, Karayolları 1. Bölge ve Karayolları 17. Bölge müdürlüklerine yaptığımız müracaatlarda, yolun çift gidiş- çift geliş olmasını, kısaca duble yol olmasını talep ettik. Karayolları yol ihtiyacı ve aciliyetini teyit etmesine rağmen Acil Eylem Planı'nda olmadığı gerekçesiyle olumsuz cevap verdiler. Talebimiz Hadımköy'ü bağlayan anayolun duble yol haline getirilmesi ve hükümetin bu yolu 2003 yılı Acil Eylem Planı kapsamına dahil etmesidir.

Bölge potansiyelinin büyük ve orta ölçekli fabrikalardan müteşekkil 1300 işletmeden oluştuğu dikkate alınır, projesi hazır bekletilen 3. çevre yolunun (Cebeci-İkitelli- Hadımköy) alternatif yol olarak ihale edilmesi hızlandırılmalıdır.

Sanayici üretiyor, istihdam yaratıyor, ihracat yapıyor, ciddi anlamda vergi girdisi sağlıyor ve vergisini ödüyor. Tüm bunlara karşın; sadece ana arter konumunda olan 7 km'lik Hadımköy bağlantı yolunun duble haline getirilmesini istiyor.

SANDER

Sorunlar

Sorunların çözümü her şeyden önce kamuda ciddi bir paradigma değişimi gerektirmektedir. Devlet ve sanayici işbirlikleri geliştirilmeli ve devletin sanayiciye bakışı çözüm odaklı ve sinerji yaratmaya yönelik bir paradigmaya dönüşmelidir. Problemlerin çözümünde tüm tarafların aktif katılımı ile oluşan ortak akıl ön plana çıkmalıdır.

1) Kamudaki insan kaynağı kalitesi artırılmalı ve kamu kurumlarının başarısında tedarikçisi olduğu sanayiler ön plana çıkmalıdır.

2) Ekonominin ve sanayicilerin toplumsal algılanışını (imajını) zedeleyen tüm faktörler düzeltilmelidir. Bu nedenle, her şeyden önce kayıt dışı ekonominin bir an önce kayıt içine alınmasının sistemleri ivedilikle geliştirilmelidir.

3) Yerel yönetimlerin mali yapıları güçlendirilmeli ve bölgeden toplanan vergilerin yine bölgeye altyapı olarak dönmesinin sistemi geliştirilmelidir.

4) Eğitim, Sağlık ve sosyal ve kültürel yapıların bölge sanayisi üzerindeki olumlu etkisi unutulmamalı ve bu yapıların planlanması, yapılması ve geliştirilmesi sürecinde sanayi temsilcilerinin görüşleri ve katkıları alınmalıdır.

5) Bölgemizdeki yatırımları engelleyen tüm bürokratik tıkanıklıklar yeniden düşünülmeli ve bürokrasi engelleyici değil, teşvik edici bir yapıya bürünmelidir. Başta İSKİ olmak üzere bölgemize hizmet getirmekle yükümlü tüm kamu kurumlarının temel görevlerinin “köstek değil destek olmak” olduğu hatırlatılmalıdır.

SİLİVRİSİAD

Sorunlar

Enerji fiyatlarının yüksekliği tüm ülke işletmeleri için ciddi bir sorun olmakla birlikte bölgemizde özellikle enerji kalitesi daha ciddi bir sorun olarak durmaktadır. Özellikle kış aylarında hemen hemen her gün yaşanan enerji kesintileri yüzünden bölge işletmeleri kendi çözümlerini bulmak için daha pahalı yöntemlere başvurmakta, bu durumda bölge sanayicisinin rekabet gücünü zayıflatmaktadır.

Bunun yanında Doğalgaz gibi enerji kaynaklarının bölgemizde olmaması önemli bir eksikliklerdir.

SONUÇ

Istanbul, yüzyıllardır tarih, kültür ve medeniyet şehri olma özelliğini sürdürüyor. Tabii güzelliği, coğrafi yapısı ve efsaneleşen tarihiyle eşsiz bir belde olan İstanbul, son iki yüzyılda da ticaret ve sanayinin merkezi haline gelmiştir.

MÜSIAD olarak, gerçekleştirdiğimiz bu organizasyonla, hem “tarihe not düşmek”, hem de Türkiye ve İstanbul’a dair sanayileşme anlayışındaki değişikliklerin ciddi ve kalıcı değişiklikler olarak devam etmesini sağlamayı amaçlıyoruz. Bu maksatla düzenlediğimiz program, birçok kesimden yetkili ve sanayici tarafından büyük bir destek görmüştür.

Modern gelişmelere uygun ve geleceğe uyum sağlayabilecek nitelikteki bu faaliyetle, bu güne kadar yaptığımız hizmetlerimize bir yenisini daha eklemiş bulunuyoruz. Bundan sonra, bu alanda üstleneceğimiz her hizmeti sizinle birbir paylaşarak, diyalog içinde oluşturmayı hedefliyoruz. Sanayiciler arasındaki iletişimin daha sağlıklı bir şekilde kurulabilmesi ve gerçekleştirilen hizmetlerin daha çok kişi tarafından takip edilebilmesi için, Derneğimizin, başta İnternet sitesi olmak üzere, diğer birimleri ilgilenenlerin hizmetine sunulmuştur.

Bu raporda dile getirilen hususlar, yani sanayi bölgeleri ve sitelerinin sorunları, sempozyuma katılan ilgili bakan, müsteşar, vali, belediye ve diğer daire başkanlarının huzurunda, ilgili yöneticilerce dile getirilmiştir. Sorunlar ve çözüm önerileri dikkatle incelenirse, acil olarak alınması gereken önlemler, şu başlıklar altında sıralanabilir:

Öncelikle, sanayiye yönelik bakış açısı değişmeli; onlar ekonominin sırtında bir yük olarak değil, ülkenin gerçek mânâda kalkınması için çalışan kişiler olarak düşünülmeli. Bu anlayışın tabii bir uzantısı olarak da, gerek mevzuat konusunda, gerekse uygulamada bürokrasi asgari seviyeye indirilmelidir. Aşağıdaki teknik önerilerden önce bu anlayışın yerleşmesi gerçekleştirilmelidir.

Artık, koordinasyondan yakınmanın anlamı yoktur. Herhangi yöntemle olursa olsun, kimin inisiyatifiyle gelişirse gelişsin; valilikle belediyelerin ortak bir komisyon kurarak, sorunların çözümünde daha hızlı hareket edilmesini sağlayacak bir karar ve uygulama mekanizması oluşturması gerekmektedir.

Mevzuat düzenlemeleri yapılırken, sanayicinin talepleri, karşılaştığı sorunlar dikkate alınmalı, her türlü yasal düzenleme ve talepler için Bakanlıkta bir komite çalışmasının yapılması ve beklentilerin dikkatli şekilde değerlendirilerek, uygulamaya konması gerekir.

Yerel yönetimler, OSB'lere yönelik alt yapı yatırımlarına öncelik vermeli, bu kapsamdaki her türlü talep ve ihtiyaç, hızlı bir şekilde karşılanmalıdır. Bunun yanında benzeri tür (elektrik gibi) alt yapı hizmetlerini yürüten kurumlar da, aynı hassasiyeti göstermelidir.

Ana yükümlü merci Sanayi Bakanlığı olmakla birlikte, OSB'leri ilgilendiren tüm bakanlık birim ve yetkililerinin süreklilik arz eden işbirliği ve sorun çözme komiteleri oluşturmaları sağlanmalı; söz konusu komitelerin aldığı kararlar hızla yürürlüğe konmalıdır.

OSB yönetimleriyle il içinde veya il dışındaki kamu üst düzey yöneticilerini bu türden sempozyumlar dışında (mesela üçer aylık periyotlarla) buluşturacak, yeni bir çalışma anlayışına geçilmeli, bu çerçevede eşgüdüm (koordinasyon) planları yapılmalıdır.

Özetle, sorunların temelinde, vizyon eksikliği, organizasyonsuzluk, inisiyatif kullanmama, işbirliği yapamama ve projersizlik gibi negatif insanî unsurlar bulunmaktadır. Kaynak bulma, yatırım yapma, insan emeğinin hakkıyla değerlendirilemeyişi ve eksik kalan yasal düzenlemeler şeklindeki problemler ise, ikinci derecedeki sorunlardır.

Büyük bir emek sarf edilerek gerçekleştirilen bu organizasyonun, ülkemiz ve sizler için faydalı olduğunu umar, saygılar sunarız.

IV. BÖLÜM

İstanbul ve Çevresindeki Organize Sanayi Bölgeleri/Siteleri ve Serbest Bölgelerin Profil Bilgileri

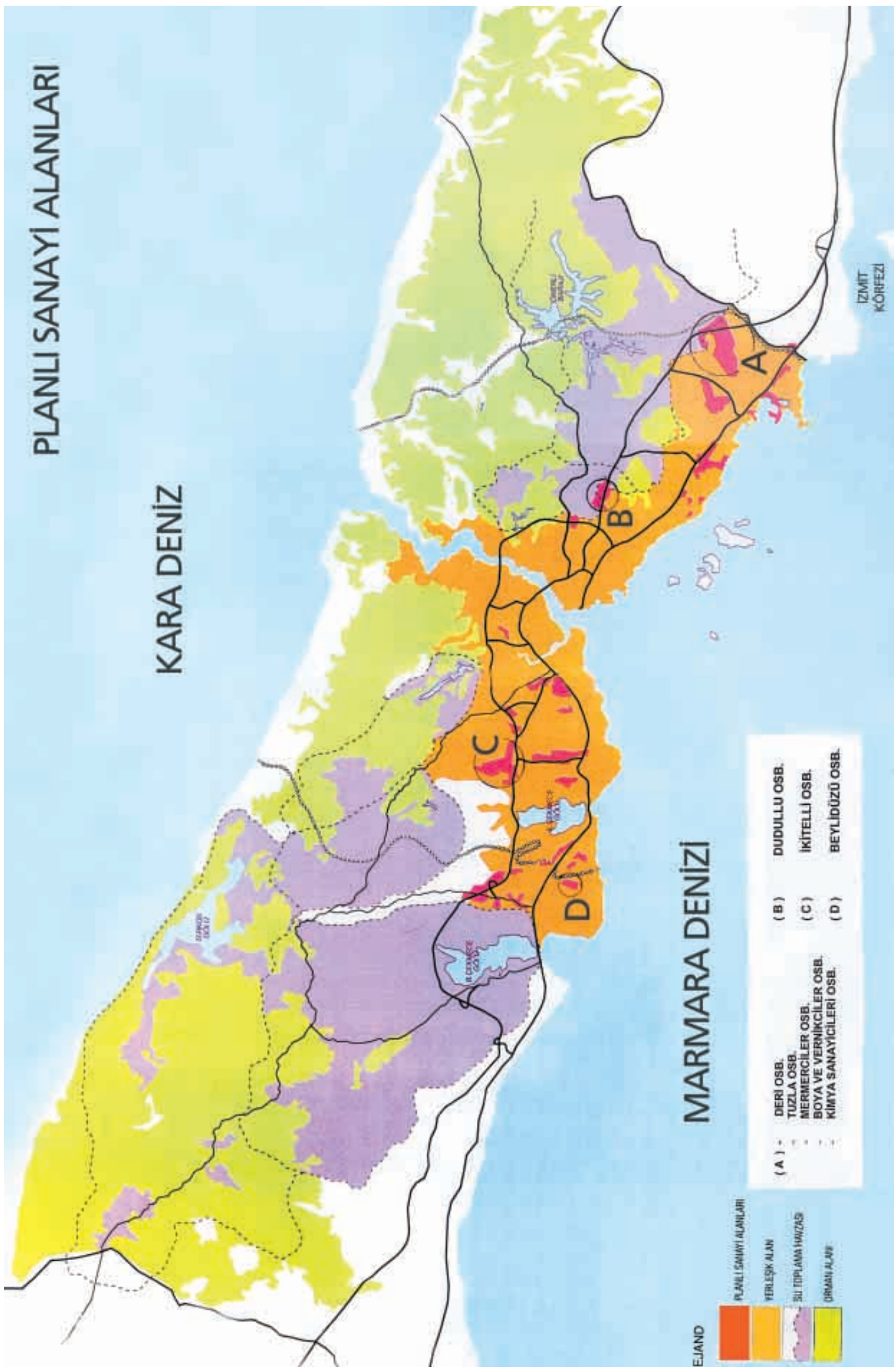
MÜSIAD
1990

Araştırma Raporları

MÜSTAKİL SANAYİCİ ve İŞADAMLARI DERNEĞİ

PLANLI SANAYİ ALANLARI

KARA DENİZ

MARMARA DENİZİ

EJAND

- PLANLI SANAYİ ALANLARI
- YERLEŞİK ALAN
- SU TIPLAMA HAVZASI
- ORMAN ALANI

- (A) - DERİ OSB.
  - (B) - DUDULLU OSB.
  - (C) - İKİTELLİ OSB.
  - (D) - BEYLİDÜZÜ OSB.
- TUZLA OSB.
  - MERMERCİLER OSB.
  - BOYA VE VERNİKÇİLER OSB.
  - KİMYA SANAYİCİLERİ OSB.

İZMİR KÖRFEZİ

Sanayi Sitesi / Bölgesi	GEBZE OSB(Organize Sanayi Bölgesi)	
Başkan	Yılmaz KANBAK	
Adres	Gebze Organize San. Böl. Yönetim Merkezi 41480	
Semt / İlçe-İl	Gebze KOCAELİ	
Tel	0262 648 48 48	
Fax	0262 648 48 22	
Web	www.gosb.com.tr	
E-mail	gosb@gosb.com.tr	
Toplam İşyeri Sayısı	72	
Doluluk Oranı	30%	
İstihdam Kapasitesi	41.000	
Filili İstihdam	9.100	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	10.370.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	773.290	
İŞKOLLARI	Makine, Kimya, Otomotiv Yan Sanayi, Optik, Elektrik, Plastik, Sınai ve Tıbbi Gaz, Gıda ve Ambalaj Sanayi.	

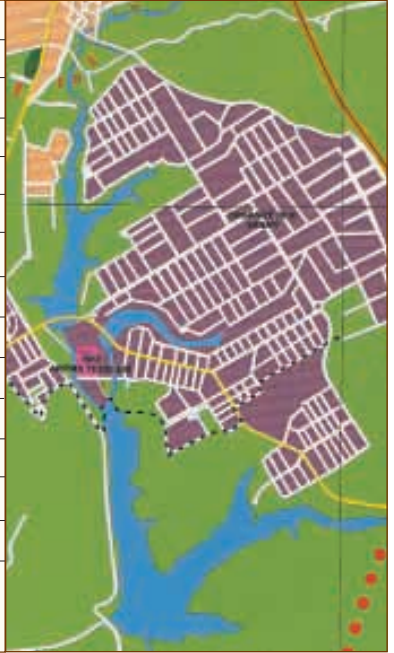
Sanayi Sitesi / Bölgesi	İkitelli Organize Sanayi Bölgesi
Başkan	Saim Eskioglu
Adres	İkitelli Organize Sanayi Bölgesi KOSGEB Binası Kat:2
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 549 35 80 - 549 26 46 - 549 28 81
Fax	0212 549 26 42
Web	www.ikitelliorganize.org.tr
E-mail	iosb@e-kolay.net ahmet-ugurlu@hotmail.com
Toplam İşyeri Sayısı	30.000
Doluluk Oranı	65%
İstihdam Kapasitesi	300.000
Fiili İstihdam	130.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	7.000.000 m ²
Toplam Kapalı Alan(m²)	6.850.000 m ²
İŞKOLLARI	Deri ve Mamulleri, Ayakkabı, Saraciye, Makine Yedek Parça, Döküm, Madeni Eşya, Dokuma, Tekstil, Triko, Konfeksiyon, Oto Tamir, Mobilya, Kereste.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İstanbul Beylikdüzü Organize Sanayi Bölgesi
Başkan	Bahattin KELEŞ
Adres	Beylikdüzü Org. San. Böl. Birlik 1 İş Merkezi Kat 1 34900
Semt / İlçe-İl	Beylikdüzü Büyükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 876 30 16-876 31 70 - 876 31 72
Fax	0212 875 30 17
Web	www.ibosb.com
E-mail	yonetim@ibosb.com
Toplam İşyeri Sayısı	656
Doluluk Oranı	90%
İstihdam Kapasitesi	15.000
Fiili İstihdam	10.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	1.600.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	2.000.000
İŞKOLLARI	Mermer, Alüminyum, Makine İmalatı,Asansör, Bakır, Prinç, Plastik,Tekstil,Mobilya, Yemek Üretim Tesisleri,Elektrik Malzemeleri.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İstanbul Tuzla Organize Sanayi Bölgesi	
Başkan	R.Bilal HANCI	
Adres	Eski Ankara Asfaltı Maret Arkası Tepeören Köyü	
Semt / İlçe-İl	Orhanlı Tuzla İSTANBUL	
Tel	0216 593 16 41	
Fax	0216 593 16 44	
Web	Yok	
E-mail	itosb@e-kolay.net	
Toplam İşyeri Sayısı	4	
Doluluk Oranı	4%	
İstihdam Kapasitesi	1.500	
Fili İstihdam	1.100	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	45.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	9.055	
İŞKOLLARI	Dövme Çelik, Alüminyum Tel Çekme, Polyester Ürün ve Boya İmalatı.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İVEDİK OSB
Başkan	Hasan GÜLTEKİN
Adres	Melik Gökçek Bulvarı No: 23 İvedik OSB
Semt / İlçe-İl	Y.Mahalle İvedik ANKARA
Tel	0312 395 62 62
Fax	0312 395 62 62 D: 125
Web	www.ivedik.org - www.ivedik.com
E-mail	ivedik@ivedik.com
Toplam İşyeri Sayısı	7.352
Doluluk Oranı	29%
İstihdam Kapasitesi	90.000
Fili İstihdam	20.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	4.770.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	3.500.000
İŞKOLLARI	Makine İmalat, Metal İşleri, Endüstriyel Kimya, Plastik Ürünleri, Ağaç İşleri, Gıda, Isıtma Soğutma, Deri Konfeksiyon, Oto Sanatkarları, Matbaacılar, Lastikçiler.

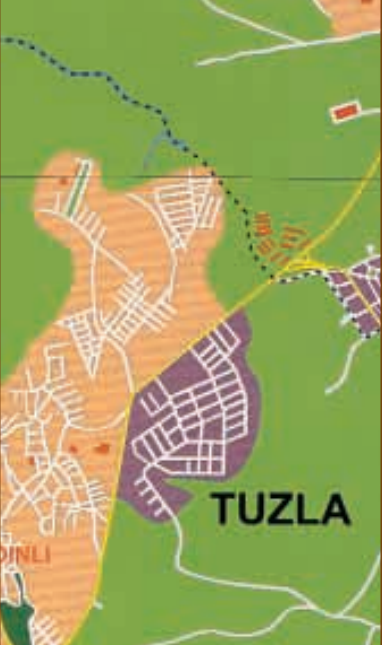
Sanayi Sitesi / Bölgesi	OSTİM	
Başkan	Orhan AYDIN	
Adres	OSTİM Org. San. Bölge Müdür. 100. Yıl Bulvarı No:99	
Semt / İlçe-İl	OSTİM ANKARA	
Tel	0312 385 50 90	
Fax	0312 354 58 98	
Web	www.ostim.org.tr	
E-mail	ostim@ostim.org.tr	
Toplam İşyeri Sayısı	3.500	
Doluluk Oranı	87%	
İstihdam Kapasitesi	40.000	
Fiili İstihdam	35.000	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	5.000.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	2.050.000	
İŞKOLLARI	<p>Laboratuvar, Test Cihazları, Araçüsütü Ekipmanları,LPG Dönüşüm Sistemleri, Asansör ve vinç sistemleri, Maden - Çimento Sanayi Makineleri, Asfalt Makinaları Tesis ve Ekipmanları, Madeni Yağ -Flitre ve Akaryakıt, Ateş Tuğlası Refrektar Malzemeler, Makine İmalat Tasarım, Baraj Daimi Teçhizatları, Mermer-Karo-Granit İşlemleri, Metal Kalıp İşleri, Boya Sanayi,Cam Sanayi, Çelik Kapı ve Para Kasaları, Mobilya ve Dekorasyon, Otomasyon, Nakliye-Kargo-Kurtarma, Paslanmaz Sac, Mühendislik Hizmetleri.</p>	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Tuzla Boya ve Vernik Organize Sanayi Bölgesi (BOSB)	
Başkan	Metin BAYRAKTAR	
Adres	Aydınlı Mah. TEM Yan Yol Cad. No: 2	
Semt / İlçe-İl	Tuzla İSTANBUL	
Tel	0216 593 08 20	
Fax	0216 593 08 24	
Web	www.webbosb.com	
E-mail	webbosb@webbosb.com	
Toplam İşyeri Sayısı	102	
Doluluk Oranı	42%	
İstihdam Kapasitesi	3.000	
Fiili İstihdam	850	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	517.887	
Toplam Kapalı Alan(m²)	323.513	
İŞKOLLARI	Boya vernik, Kimya ve Metal Sanayi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Tuzla Mermereçiler Organize Sanayi Bölgesi	
Başkan	Sadık KALKAVAN	
Adres	Aydınlı Mah. TEM Yan Yol Cad. No: 6	
Semt / İlçe-İl	Tuzla İSTANBUL	
Tel	0216 593 00 00	
Fax	0216 593 00 09	
Web	Yok	
E-mail	tmosb@dsl.ttnet.net.tr	
Toplam İşyeri Sayısı	165	
Doluluk Oranı	35%	
İstihdam Kapasitesi	7500	
Fili İstihdam	2.500	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	722.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	590.000	
İŞKOLLARI	Mermer,Granit, Makine İmalatı, Elektrik-Elektronik, Kimya, Gıda, Ağaç İşleri, Plastik Sanayi ve Lojistik.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Bağcılar-Güngören Sanayi Sitesi	
Başkan	İsmail ÖZTÜRK	
Adres	İkitelli Org. San. Böl. Bağcılar-Güngören San. Sit. İdari Bina	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0216 549 72 52	
Fax	0216 549 72 64	
Web	www.bagcilargungoren.com	
E-mail	info@bagcilargungoren.com	
Toplam İşyeri Sayısı	1.613	
Doluluk Oranı	95%	
İstihdam Kapasitesi	5.700	
Fiili İstihdam	3.500	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	400.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	287.556	
İŞKOLLARI	Otomotive ve Yan Sanayi, Makine-Metal Sanayi, Matbaa, Tanıtım, Kağıt, Ambalaj Sanayi, Mobilya, Dekorasyon, Mutfak ve Banyo Sanayi	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Çevre Sanayi Sitesi
Başkan	Yusuf TOKDEMİR
Adres	İkitelli Org. San. Böl. Çevre San. Sit. Yönetim Binası
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 485 35 76 - 485 35 77
Fax	0212 485 35 76
Web	www.cevresanayi.org
E-mail	yonetim@cevresanayi.org
Toplam İşyeri Sayısı	530
Doluluk Oranı	95%
İstihdam Kapasitesi	5.000
Fili İstihdam	3.000
Toplam Yerleşim Alanı(m ²)	155.000
Toplam Kapalı Alan(m ²)	125.000
İŞKOLLARI	Kauçuk, Plastik, Demir ve Tel Çekme, Bisiklet, Otomotiv Yedek Parça, Tekstil, Mobilya, Elektrik Sanayii.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Demirciler Sanayi Sitesi	
Başkan	Kemal TOPÇUOĞLU	
Adres	İkitelli Org. San. Böl. Demirciler San. Sit. A1 Blok No:1/B	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 549 22 09	
Fax	0212 549 54 72	
Web	www.demsit.com	
E-mail	demsit@superonline.com	
Toplam İşyeri Sayısı	465	
Doluluk Oranı	78%	
İstihdam Kapasitesi	6.000	
Fili İstihdam	2.500	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	200.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	9.850	
İŞKOLLARI	Demir Doğrama, Makine İmalatı, Çelik Kapı İmalatı, Elektrik Malzemeleri ve Pano İmalatı, Profil, Sac Ticareti, PVC Panjur, Çit, Kalıp İmalatı ve Ticareti.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	DERSANKOOP Deri Mamülleri Küçük San. Yapı Koop.
Başkan	Mehmet Gül
Adres	Ziya Gökalp Mah. Deri Mamulleri San. Sit. S1 E Blok
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 549 91 67 - 549 91 68
Fax	0212 549 91 69
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	1.250
Doluluk Oranı	15%
İstihdam Kapasitesi	5.000
Fiili İstihdam	750
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	180.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	90.000
İŞKOLLARI	Deri, Kemer, Ayakkabı ve Etiket Sanayi, Gıda Sanayi

Sanayi Sitesi / Bölgesi	KUYUMCUKENT	
Başkan	Mustafa Ercan ÖZGÜR	
Adres	Merkez Mah. 29 Ekim Cd. Köyaltı Mev.Kuyumcukent Sit. No:1	
Semt / İlçe-İl	Yenibosna Bahçelievler İSTANBUL	
Tel	0212 654 54 33	
Fax	0212 652 92 36	
Web	www.kuyumcukent.com.tr	
E-mail	kuyumcukent@superonline.com	
Toplam İşyeri Sayısı	2.500	
Doluluk Oranı	90%	
İstihdam Kapasitesi	25.000	
Fiili İstihdam	İnşaat Halinde	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	180.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	321.489	
İŞKOLLARI	Altın ve Gümüş İşleme Üniteleri, Kuyum Perakendeci Mağazaları, Sarraflar, Özellikli Mağazalar, Gümüş Perakendeci, Kuyum ve Gümüş Toptancı ve Kıymetli Taş Mağazaları, Döviz Büfesi, Kimyevi Madde Satış, Kuyumcu Kasaları Satış Mağazaları, Elektronik Terazi ve Telefon Satış, Beyaz Eşya, Konfeksiyon Mağazaları, Saatçi ve Gözlükçü, Bankalar, Eczane, Otel ve Misafirhane, Sağlık ve Eğitim Tesisleri, Fuar ve Sergi Kompleksi, Bürolar, Sauna ve Türk Hamamı, Market, Sinema.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	MEGA CENTER
Başkan	Ali Zafer TACİROĞLU
Adres	MEGACENTER Kocatepe Mah. 12. Sok. C 28 Blok 34170
Semt / İlçe-İl	Bayrampaşa İSTANBUL
Tel	0212 640 04 04 - 15 Hat
Fax	0212 640 04 28
Web	www.gidakoop.com.tr
E-mail	megacenter@gidakoop.com.tr
Toplam İşyeri Sayısı	2.886
Doluluk Oranı	C Blok % 90 - A Blok % 30
İstihdam Kapasitesi	15.000
Filili İstihdam	3.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	647.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	400.000
İŞKOLLARI	Kuru Gıda Dükkan ve Depoları, (Peynir, Zeytin, Bakliyat), Soğan ve Patates Hali, Gıda İhtisas Gümrüğü, Sosyal Donatı Alanları, Plaza Binası, Büro Katları.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Rami Gıda Toptancıları (İGTOD)
Başkan	Günay KOTİL
Adres	İst.Gıda Toptancı Tüccarları Derneği (İGTOD)
Semt / İlçe-İl	Rami Gaziosmanpaşa İSTANBUL
Tel	0212 564 50 92 - 614 96 77 - 614 96 78 - 614 96 22
Fax	0212 581 68 51
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	1.027
Doluluk Oranı	90%
İstihdam Kapasitesi	5.000
Fiili İstihdam	4.100
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	221.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	45.000
İŞKOLLARI	Tarımsal ürünler, Süt ve Süt Mamulleri, Et ve Et Mamulleri, İçecekler, Temizlik Ürünleri, Kozmetik Ürünleri, Baharat vs. Üretim ve Satışları.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S.AYMAKOOP Ayakk. ve Malz. Toplu İşyeri Yapı Koop.
Başkan	Murat GÖL
Adres	AYMAKOOP San.Sit. Ziya Gökalp Mh. İdari Bina İkitelli Köyü
Semt / İlçe-İl	Halkalı Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 549 56 58
Fax	0212 549 56 62
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	2.500
Doluluk Oranı	49%
İstihdam Kapasitesi	10.000
Fili İstihdam	5.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	326.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	184.000
İŞKOLLARI	Ayakkabı İmalatı, Ayakkabı Yan Sanayi İmalatı, Satış ve Depolama.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. Evren Küçük Oto Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi
Başkan	Hakan KILIÇARSLAN
Adres	Evren Oto San. Sit. Hoşdere Yolu Üzeri Yönetim Bin. 34850
Semt / İlçe-İl	Esenyurt İSTANBUL
Tel	0212 672 06 75 - 672 06 50 - 672 06 51
Fax	0212 672 06 74
Web	Yok
E-mail	hakan_kilicarslan@hotmail.com
Toplam İşyeri Sayısı	530
Doluluk Oranı	80%
İstihdam Kapasitesi	2.700
Fiili İstihdam	1.700
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	150.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	90.290
İŞKOLLARI	Makine, Pik Döküm, Plastik, Ambalaj, Ayakkabı ve Terlik Sanayi, Mobilya, PVC, Alüminyum Profil, Metal İşleri, Makine Yedek Parça, Depoculuk, Düğme, Tekstil Aksesuarları, Deterjan, Plastik Hammadde, Zımba Teli İmalatı, Sac İmalatı, Ferforje Demir Dekorasyon, Rekor-Hortum İmalatı, Plastik Enjeksiyon Baskı ve Kalıp, Talaşlı İmalat ve Taşlama, Asansör ve Vinç Sistemleri, Hidrolik Pompalar, Redüktör ve Dişli İmalatı, Pul ve Payet İmalatı

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S.İsıtma Soğutma Havalandırma K. San. Sit. Yapı Koop.
Başkan	Bayram KÖMÜRCÜ
Adres	İSISO San. Sit. S1 Blok 17. Yol No:17 Hoşdere Köyü 34860
Semt / İlçe-İl	Hadımköy Büyükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 623 18 32 - 623 18 35 - 623 18 36 - 623 24 92
Fax	0212 623 18 31
Web	www.isiso.org
E-mail	isiso@isiso.org
Toplam İşyeri Sayısı	436
Doluluk Oranı	95%
İstihdam Kapasitesi	3.500
Fiili İstihdam	2.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	172.200
Toplam Kapalı Alan(m²)	115.000
İŞKOLLARI	Isıtma Soğutma ve Havalandırma İmalatçıları, Isıtma Soğutma ve Havalandırma Depoları, Makine, Plastik ve Tekstil Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S.İMSAN Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi	
Başkan	Özhan ALTUNİĞNE	
Adres	İmsan K. San. Sit. Yapı Koop. İkitelli Cd. İETT Garaj Karşısı	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 548 30 22 - 364 89 91 - 698 15 56	
Fax	0212 548 38 75	
Web	Yok	
E-mail	Yok	
Toplam İşyeri Sayısı	77	
Doluluk Oranı	95%	
İstihdam Kapasitesi	3.000	
Fiili İstihdam	1.700	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	51.307	
Toplam Kapalı Alan(m²)	76.000	
İŞKOLLARI	Ayakkabı ve Yan Sanayi, Tekstil ve Yan Sanayi, Kimya Yan Sanayi, Ambalaj, Kağıt-Kırtasiye, Elektrik ve Elektronik Sanayi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. İst. Anad. Yak. Doğrama ve Mob. Sit. İşl. Koop. (MODOKO)
Başkan	Ramazan AKDENİZ
Adres	MODOKO Mobilyaclar Sitesi Yönetim Binası
Semt / İlçe-İl	Y.Dudullu Ümraniye İSTANBUL
Tel	0216 364 20 90 -364 45 64 - 415 39 26
Fax	0216 364 20 90
Web	www.modoko.com.tr
E-mail	modoko@veezy.com
Toplam İşyeri Sayısı	350
Doluluk Oranı	100%
İstihdam Kapasitesi	1.000
Fili İstihdam	1.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	150.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	51.840
İŞKOLLARI	Mobilya, Aksesuar ve Evtekstil Ürünleri.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. İstanbul Ayakkabıcılar KSSYK (AYKOSAN)	
Başkan	Yaşar Temel ÇORUH	
Adres	İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Süleyman Demirel Caddesi	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 517 39 83 - 517 38 33	
Fax	0212 518 65 68	
Web	www.aykosan.net	
E-mail	aykosan@e-kolay.net	
Toplam İşyeri Sayısı	2.450	
Doluluk Oranı	20%	
İstihdam Kapasitesi	17.000	
Fiili İstihdam	2.400	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	864.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	637.000	
İŞKOLLARI	Ayakkabı ve Yan Sanayi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S.İst. Doğu Küçük Sanayi Sitesi Yapı Koop.
Başkan	R.Bilal HANCI
Adres	Doğu KSSYK Merkez Mah. Köyaltı Mevkii Yönetim Merkezi
Semt / İlçe-İl	Yenibosna Bahçelievler İSTANBUL
Tel	0212 552 20 56 - 552 20 59
Fax	0212 552 20 85
Web	www.dogusanayi.com.tr
E-mail	yonetim@dogusanayi.com.tr
Toplam İşyeri Sayısı	300
Doluluk Oranı	100%
İstihdam Kapasitesi	5.000
Fiili İstihdam	5.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	119.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	116.000
İŞKOLLARI	Döküm, Plastik, Tekstil, Etiket, Mobilya, Kalıp, Otomotiv, Plastik Enjeksiyon, Kaplama, Ayakkabıcılık ve Makine Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	GİYİMKENT (S. S. İst. Giyimkent İmalat ve Satıcıları İşyeri Yapı Koop.)	
Başkan	Abdullah ÇINAR	
Adres	GİYİMKENT Atışalanı - Esenler	
Semt / İlçe-İl	İSTANBUL	
Tel	0212 438 00 65	
Fax	0212 438 00 72	
Web	Yok	
E-mail	Yok	
Toplam İşyeri Sayısı	2.400	
Doluluk Oranı	5% (İlk 2 ay)	
İstihdam Kapasitesi	Üretim ve Tedarik yolu ile etkilediği istihdam 1.000.000	
Fiili İstihdam	12.000	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	500.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	900.000	
İŞKOLLARI	Hazır Giyim ve Konfeksiyon. Tekstil Hammadde ve Yarı mamul. Tekstil Aksesuarları Sanayi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. İst. Keresteciler Küçük Sanayi Sitesi Yapı Koop.
Başkan	Celal YILDIRIM
Adres	Org. San. Böl. İst.Keresteciler Küçük San. Sit. Yapı Koop.
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 670 01 27 - 670 01 28
Fax	0212 670 03 30
Web	www.ikitellikerestecilersitesi.com.tr
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	413
Doluluk Oranı	98%
İstihdam Kapasitesi	3.300
Fiili İstihdam	3.000
Toplam Yerleşim Alanı(m ²)	418.000
Toplam Kapalı Alan(m ²)	272.000
İŞKOLLARI	Orman Ürünleri, Kereste, Sunta, MDF, Suntalam, Parke, Profil Sanayi, İthalat ve İhracat.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. İst. Mob. ve Ahşap Eşya İmalatçıları KSSYK (MASKO)
Başkan	Yaşar GÜMÜŞDİL
Adres	TEM Yolu E-6 Gişeleri Yanı MASKO Mob. Çarş. İdari Bina K:3
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 675 00 11
Fax	0212 675 00 17
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	778
Doluluk Oranı	80%
İstihdam Kapasitesi	1.725
Fili İstihdam	1.500
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	402.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	400.975
İŞKOLLARI	Mobilya, Mobilya Aksesuar, Mobilya Döşemelik Kumaşlar.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. İST.Plastik ve Kauçuk İmalatçıları KSSYK (İPKAS)
Başkan	Mustafa ASLANKAYA
Adres	İkitelli Org. San. Bölğ. İPKAS Plastikçiler San. Sit. İdari Bina
Semt / İlçe-İl	Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 549 22 35 - 548 47 13
Fax	0212 548 60 47- 549 37 47
Web	Yok
E-mail	ipkas@superonline.com
Toplam İşyeri Sayısı	694
Doluluk Oranı	99%
İstihdam Kapasitesi	5.000
Filili İstihdam	4.100
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	290.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	123.000
İŞKOLLARI	Plastik Enjeksiyon, Makine ve Kauçuk, İmalatı ve Hammadde, Elektrik Malzemeleri.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	TEKSTİLKENT	
Başkan	Atalay ŞAHİNOĞLU	
Adres	Barbaros Cad. Tekstil Kent Bulvarı İşhanı Bloğu	
Semt / İlçe-İl	Yüzyıl Esenler İSTANBUL	
Tel	0212 438 00 54 - 438 00 55	
Fax	0212 438 00 50	
Web	www.tekstilkent.com.tr	
E-mail	info@tekstilkent.com.tr	
Toplam İşyeri Sayısı	4.260	
Doluluk Oranı	Yerleşim Aşamasında	
İstihdam Kapasitesi	Yerleşim Aşamasında	
Fiili İstihdam	Yerleşim Aşamasında	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	927.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	720.572	
İŞKOLLARI	Tekstil Ticareti.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Avrupa Serbest Bölgesi Müdürlüğü Kurucu ve İşl. A.Ş.
Başkan	Kemal ŞAHİN
Adres	Velimeşe Mevkii P.K. 350 59860
Semt / İlçe-İl	Çorlu TEKİRDAĞ
Tel	0282 691 10 10 - 637 08 30
Fax	0282 691 10 26 - 637 45 64
Web	www.asb.com.tr
E-mail	info@asb.com.tr
Toplam İşyeri Sayısı	5.000
Doluluk Oranı	30%
İstihdam Kapasitesi	30.000
Filili İstihdam	5.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	2.000.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	120.000
İŞKOLLARI	Tekstil,Kumaş, İplik, Kimyasal Maddeler, Makine ve Yedek Parça,Eletroteknik,Otomotiv Yan Sanayi ve Deri.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İSBAŞ -İST.Trakya Ser. Böl.Kur.İşl.A.Ş.	
Başkan	Macit DAĞDELEN	
Adres	İstanbul Trayka Serb. Böl. Karatoprak Mev. Ferhatpaşa Mh. Nato Karş. 34870 Çatalca	
Semt / İlçe-İl	İSTANBUL	
Tel	0212 789 60 00 - 5 Hat	
Fax	0212 789 29 33	
Web	www.isbas.com.tr	
E-mail	info@isbas.com.tr	
Toplam İşyeri Sayısı	230	
Doluluk Oranı	85%	
İstihdam Kapasitesi	15.000	
Fiili İstihdam	1.000	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	387.500	
Toplam Kapalı Alan(m²)	350.000	
İŞKOLLARI	Tekstil, Makine, Metal, Gıda, Mobilya ve Tıbbi Malzeme Sanayi, Otomotiv, Elektrik, Elektronik, Dış Ticaret	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi
Başkan	Abdulkadir EVİN
Adres	İ D O S B Aydınli Orhanlı Mevkii Aydınli 34957
Semt / İlçe-İl	Aydınli - Orhanlı Tuzla İSTANBUL
Tel	0216 394 14 80
Fax	0216 394 14 79
Web	www.turkderi.org.tr
E-mail	deri.osb@dsl.ttnet.net.tr -ideriosb@dsl.ttnet.net.tr
Toplam İşyeri Sayısı	496
Doluluk Oranı	75%
İstihdam Kapasitesi	15000 - 20.000
Fiili İstihdam	5.520
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	689.000.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	1.000.000
İŞKOLLARI	Deri ve Deri Mamulleri, Sabun ve Gliserin Sanayii, İlaç Sanayii, Tekstil ve Tekstil Aksesuarları, Metal, Ahşap ve Ambalaj Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İstanbul Dudullu Organize Sanayii Bölgesi
Başkan	B.Murat ÖNAY
Adres	Esenşehir Mah. Dudullu Org. Sanayi Bölgesi 4. Cad. No: 10
Semt / İlçe-İl	Y.Dudullu Ümraniye İSTANBUL
Tel	0216 365 74 03
Fax	0216 420 44 15
Web	www.idosb.org.tr
E-mail	idosb@idosb.org.tr
Toplam İşyeri Sayısı	2.220
Doluluk Oranı	95%
İstihdam Kapasitesi	30.000
Fiili İstihdam	20.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	2.650.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	1.029.415
İŞKOLLARI	Gıda, Dokuma ve Giyim, Orman Ürünleri, Kağıt, Deri ve Deri Mamulleri, Lastik, Plastik, Kimya ve Petro Kimya, Demir Çelik, Madeni Eşya, Elektronik, Makine Sanayi.Depoculuk, ve Optik Donatım.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Kocaeli-Gebze 4. İstanbul Makina ve İmalat San.OSB
Başkan	Muammer EROĞLU
Adres	İş Bankalılar Sitesi C Blok D: 9 80700
Semt / İlçe-İl	Gayrettepe Şişli İSTANBUL
Tel	0212 274 15 30
Fax	0212 274 06 74
Web	Yok
E-mail	makina@dsl.ttnet.net.tr
Toplam İşyeri Sayısı	Planlama ve Kamulaştırma Aşamasında
Doluluk Oranı	Planlama ve Kamulaştırma Aşamasında
İstihdam Kapasitesi	Planlama ve Kamulaştırma Aşamasında
Fiili İstihdam	Planlama ve Kamulaştırma Aşamasında
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	5.100.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	Planlama ve Kamulaştırma Aşamasında
İŞKOLLARI	Makine İmalat, Elektrik - Elektronik Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Kocaeli - Gebze VI. (İMES) OSB
Başkan	Süheyl ERBOZ
Adres	İMES San. Sitesi Yön. Merk. Bin. E Blok 504 Sok No:2 K:2
Semt / İlçe-İl	Y. Dudullu Ümraniye İSTANBUL
Tel	0216 466 87 40 - 466 07 87
Fax	0216 466 87 41
Web	www.imesosb.org
E-mail	president@imesosb.org
Toplam İşyeri Sayısı	200
Doluluk Oranı	Planlama ve Kamulaştırma Aşamasında
İstihdam Kapasitesi	Planlama ve Kamulaştırma Aşamasında
Fiili İstihdam	Planlama ve Kamulaştırma Aşamasında
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	Planlama ve Kamulaştırma Aşamasında
Toplam Kapalı Alan(m²)	Planlama ve Kamulaştırma Aşamasında
İŞKOLLARI	Makine, Oto Yedek Parça, Beyaz ve Kahverengi Eşya Yan Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. PAKOP Plastik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
Başkan	Hayrullah YELKENÇİ
Adres	Halkalı Cad. No:132/1 Teziş İş Merkezi K:4
Semt / İlçe-İl	Sefaköy İSTANBUL
Tel	0212 425 13 13 - 425 15 99
Fax	0212 624 49 26
Web	www.pagev.org.tr
E-mail	pagev@pagev.org.tr
Toplam İşyeri Sayısı	537
Doluluk Oranı	Planlama Aşamasında
İstihdam Kapasitesi	50.000
Fiili İstihdam	Planlama Aşamasında
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	2.850
Toplam Kapalı Alan(m²)	2.000
İŞKOLLARI	Plastik Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Tuzla Kimya Sanayicileri Organize Sanayi Bölgesi
Başkan	Melek ARAS
Adres	İstanbul Tuzla Kimya Sanayicileri Organize Sanayii Bölgesi
Semt / İlçe-İl	Tuzla İSTANBUL
Tel	0216 593 03 00
Fax	0216 593 03 04
Web	Yok
E-mail	istkimosb@ttnet.net.tr
Toplam İşyeri Sayısı	166
Doluluk Oranı	40%
İstihdam Kapasitesi	2.700
Fiili İstihdam	1.050
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	742.208
Toplam Kapalı Alan(m²)	590.000
İŞKOLLARI	Kimya ve Türevleri, Gıda ve Ambalaj, Plastik, Metal, Mobilya, Depolama ve Cam Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	BİKSAN Sanayi Sitesi
Başkan	Nuri KONAK
Adres	İkitelli Org. Sanayi Bölgesi BİKSAN Koop. D Blok K:4/102
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 485 49 27
Fax	0212 485 49 28
Web	Yok
E-mail	biksan@superonline.com
Toplam İşyeri Sayısı	410
Doluluk Oranı	70%
İstihdam Kapasitesi	2.500
Fili İstihdam	1.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	58.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	47.000
İŞKOLLARI	Tekstil, Plastik ve Makine Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Dolapdere Sanayi Sitesi	
Başkan	Rafet AYIK	
Adres	İkitelli Org. San. Böl. Dolapdere San. Sit. Ada 13 Karş.	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 671 13 13	
Fax	0212 671 12 13 -671 13 13	
Web	Yok	
E-mail	Yok	
Toplam İşyeri Sayısı	1094	
Doluluk Oranı	90%	
İstihdam Kapasitesi	3.300	
Fili İstihdam	2.000	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	184.500	
Toplam Kapalı Alan(m²)	156.000	
İŞKOLLARI	Oto tamiri, Oto yedek parça satışı, Torna atölyesi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Esenler Oto Tamircileri Sanayi Sitesi
Başkan	Hasan KILINÇARSLAN
Adres	Org. San. Böl. Esenler Oto Sanat. Küçük San.Sit.Yapı Koop.
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 671 00 46
Fax	0212 549 22 18
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	436
Doluluk Oranı	90%
İstihdam Kapasitesi	2.230
Fiili İstihdam	1.980
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	145.220 m ²
Toplam Kapalı Alan(m²)	61.962 m ²
İŞKOLLARI	Otomotiv ve İmalat Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	ESOT Sanayi Sitesi
Başkan	Özkan KARAYEL
Adres	İkitelli Organize Sanayi Bölgesi ESOT San. Sit. A Blok No: 1
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 549 50 50
Fax	0212 549 22 21
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	204
Doluluk Oranı	80%
İstihdam Kapasitesi	2.000
Fiili İstihdam	1.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	65.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	57.300
İŞKOLLARI	Makine Sanayi (Makine ve Kalıp), Ambalaj Sanayi (Teneke ve Karton Kutu), Ambalaj Yan Sanayi, Plastik Sanayi, Soba ve Mangal İmalatı

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Eyüp Marangoz Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi
Başkan	Salim BALEKOĞLU
Adres	Abdi İpekci Cad. No:150/329
Semt / İlçe-İl	Bayrampaşa İSTANBUL
Tel	0212 613 83 13 - 577 14 17
Fax	0212 544 51 87
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	186
Doluluk Oranı	İnşaat Devam Ediyor
İstihdam Kapasitesi	İnşaat Devam Ediyor
Fiili İstihdam	İnşaat Devam Ediyor
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	40.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	40.000
İŞKOLLARI	Mobilya.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Galvano Teknik Sanayi Sitesi	
Başkan	Ali KARADAĞ	
Adres	İkitelli Org. San. Bölg. Galvanoteknik San. Sit. İdari Bina	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 549 22 04	
Fax	0212 549 22 04 - 549 22 05	
Web	www.galvanometal.com	
E-mail	ali@galvanometal.com	
Toplam İşyeri Sayısı	174	
Doluluk Oranı	100%	
İstihdam Kapasitesi	3.000	
Fiili İstihdam	2.400	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	120.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	100.000	
İŞKOLLARI	Metal Kaplama, Ayakkabı ve Kemer Aksesuarları, Kimya Sanayi Mustahsalları, Deterjan ve Metal Yan Sanayi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Giyim Sanatkarları Sanayi Sitesi	
Başkan	Hasan Tahsin KARAGÖZ	
Adres	İkitelli Organize Sanayi Bölgesi 4.Ada C Blok No: 45	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 671 00 25 -671 00 26	
Fax	0212 549 22 23	
Web	Yok	
E-mail	giyimkoop@e-kolay.net	
Toplam İşyeri Sayısı	530	
Doluluk Oranı	85%	
İstihdam Kapasitesi	5.000	
Fiili İstihdam	4.000	
Toplam Yerleşim Alanı(m ²)	230.000	
Toplam Kapalı Alan(m ²)	94.000	
İŞKOLLARI	Konfeksiyon, Triko Sanayi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	HESKOP Sanayi Sitesi	
Başkan	Nihat ÇİÇEK	
Adres	İkitelli Organize Sanayi Bölgesi HESKOP İdari Binası 34670	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 670 31 51	
Fax	0212 670 31 51	
Web	Yok	
E-mail	heskop@tnn.com.tr	
Toplam İşyeri Sayısı	Planlama Aşamasında	
Doluluk Oranı	Planlama Aşamasında	
İstihdam Kapasitesi	Planlama Aşamasında	
Fiili İstihdam	Planlama Aşamasında	
Toplam Yerleşim Alanı(m ²)	134.000	
Toplam Kapalı Alan(m ²)	Planlama Aşamasında	
İŞKOLLARI	Oto galericileri bölümü bitmek üzere.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İkitelli-Bakırköy Sanayi Sitesi
Başkan	Nuri KONAK
Adres	İkitelli Org. San. Bölğ. BİKSAN Koop. D Blok K:4/102
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 485 49 27
Fax	0212 485 49 28
Web	Yok
E-mail	biksan@superonline.com
Toplam İşyeri Sayısı	400
Doluluk Oranı	70%
İstihdam Kapasitesi	1000
Fiili İstihdam	600
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	47.031
Toplam Kapalı Alan(m²)	58.561
İŞKOLLARI	Tekstil, Kozmetik, Plastik, Makine ve Yedek Parça Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İMES Sanayi Sitesi
Başkan	Cemalettin ÖZEL
Adres	İMES San.Sit. Yön. Mrkz. Binası E Blok 504 Sok No:2 K:2
Semt / İlçe-İl	Y. Dudullu Ümraniye İSTANBUL
Tel	0216 364 33 47
Fax	0216 364 33 52 -364 33 55
Web	www.imes.org
E-mail	info@imes.org
Toplam İşyeri Sayısı	843
Doluluk Oranı	100%
İstihdam Kapasitesi	10.000
Fiili İstihdam	7.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	690.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	210.000
İŞKOLLARI	Döküm, Talaşlı İmalat, İnşaat Makinaları, Makine İmalat, Elektrik - Elektronik ve Beyaz Eşya Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İSDÖK Sanayi Sitesi
Başkan	Tahir ORUÇ
Adres	İkitelli Org. San. Bölğ. İstanbul Dökümcüler Sanayi Sitesi
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 485 26 46 - 485 26 30 - 3 Hat
Fax	0212 485 48 37 - 485 26 34
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	208
Doluluk Oranı	75%
İstihdam Kapasitesi	650
Fiili İstihdam	350
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	85.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	55.000
İŞKOLLARI	Döküm; Alüminyum, Çinko, Sarı, Ramak.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İstanbul Umum Saraçlar Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi
Başkan	Orhan SAN
Adres	İkitelli Saraçlar KOOP. İkitelli Cad. Yönetim Binası
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 485 81 47 - 485 81 48
Fax	0212 485 81 47 - 485 81 48
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	1.158
Doluluk Oranı	25%
İstihdam Kapasitesi	5.500
Fiili İstihdam	1.100
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	182.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	115.866
İŞKOLLARI	Saraciye, Tekstil, Deri, Suni Deri.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İstanbul Bilumum Mutfak Eşyacıları Kooperatifi	
Başkan	Yusuf Ziya DEVELİOĞLU	
Adres	Siyavuşpaşa Sok. Cevahiroğlu Han No: 23 K:4	
Semt / İlçe-İl	Süleymaniye İSTANBUL	
Tel	0212 528 10 27	
Fax	0212 522 05 81	
Web	Yok	
E-mail	Yok	
Toplam İşyeri Sayısı	İnşaat Halinde	
Doluluk Oranı	İnşaat Halinde	
İstihdam Kapasitesi	İnşaat Halinde	
Fiili İstihdam	İnşaat Halinde	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	100.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	İnşaat Halinde	
İŞKOLLARI	Ev mutfak eşyası.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İSTEKS Sanayi Sitesi	
Başkan	Osman Nuri AVCI	
Adres	İkitelli Org. San. Böl. İSTEKS İst. Dok. KSSYK C/ 1B. No:9	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 485 49 52	
Fax	0212 485 49 53	
Web	Yok	
E-mail	Yok	
Toplam İşyeri Sayısı	388	
Doluluk Oranı	55%	
İstihdam Kapasitesi	3.000	
Fiili İstihdam	1.500	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	44.275	
Toplam Kapalı Alan(m²)	140.000	
İŞKOLLARI	Metal, Plastik, Dokuma, Mobilya,Kablo,Tekstil,Boya ve Gıda Sanayi, Su Bayileri, Catering Hizmetleri,Nalburiye.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İSTOÇ İstanbul Toptancılar Çarşısı
Başkan	Nahit KEMALBAY
Adres	İstoç Tic. Mrk. İdari Bina İdari ve Teknik Müdürlük 34550
Semt / İlçe-İl	Mahmutbey İSTANBUL
Tel	0212 659 45 00 - 659 29 43 - 659 29 44 - 514 04 61
Fax	0212 659 39 05 - 659 54 38
Web	www.istoc.com.tr
E-mail	yonetim@istoc.com.tr
Toplam İşyeri Sayısı	7.200 (Hedef)
Doluluk Oranı	83%
İstihdam Kapasitesi	30.000
Fiili İstihdam	22.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	1.100.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	1.200.000
İŞKOLLARI	Plastik, Hırdavat, Medikal, Temizlik Malzemeleri,Kırtasiye,Tuhafiye, Demir Hırdavat, Mutfak Eşyaları, Kağıt, Tekstil, Bilgisayar, Gıda Maddeleri Sanayi,Bijuteri,Ecza Deposu,Züccaciye,Su Ürünleri, Baharat, Av Malzemeleri.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	KADOSAN Oto Sanayi Sitesi
Başkan	Yusuf YÜCE
Adres	Dudullu Organize Sanayi Bölgesi 1.Eseneşehir
Semt / İlçe-İl	Y.Dudullu Ümraniye İSTANBUL
Tel	0216 364 15 78
Fax	0216 314 33 71
Web	www.kadosan.org.tr
E-mail	info@kadosan.org.tr
Toplam İşyeri Sayısı	650
Doluluk Oranı	88%
İstihdam Kapasitesi	2.100
Fiili İstihdam	1.600
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	140.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	95.000
İŞKOLLARI	Tamir -Bakım, Onarım Servisleri, Boya-Kaporta-Döşeme Servisleri, Klima-Elektrik-Rotbalans Servisleri,Fren ve Yarış Arabaları Servisleri,Madeni Yağ ve Yedekparça Satış Mağazaları, Rektifiye-Taşlama-Torna ve Kaynak Servisleri-Dizel Püskürtme Sistemleri ve Hidrolik Sistemleri.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Kağıthane Sünnet Köprüsü Haliç Sanayi Sitesi
Başkan	Mücahit ÖNGÖR
Adres	İkitelli Org. San. Bölğ. Tormak San.Sit. Sosyal Tes.C - 4
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 486 17 73
Fax	0212 485 48 73
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	24
Doluluk Oranı	99%
İstihdam Kapasitesi	600
Fiili İstihdam	600
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	195.483
Toplam Kapalı Alan(m²)	196.000
İŞKOLLARI	Demir - Tel Çekme, Tekstil, Demir- Döküm, Plastik Hortum Sanayi, Uluslar arası Nakliyat, Gıda Dağıtımı.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Marmara Sanayi Sitesi
Başkan	Kamil ÖRNEK
Adres	Marmara Küçük San. Sit. Yapı Koop. Atatürk Mah.
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 472 06 50 - 472 03 64 - 472 03 65
Fax	0212 472 06 52
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	400
Doluluk Oranı	90%
İstihdam Kapasitesi	6.500
Fiili İstihdam	4.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	167.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	215.000
İŞKOLLARI	Mobilya, Tekstil, Kuyumculuk, Ayakkabı, Makine, Temzilik Mad-deleri, Elektrik Malzemeleri,Alüminyum İmalatı, Depoculuk, Cam, Reklamcılık, Klima ve Jeneratör.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Mermerciler Sanayi Sitesi
Başkan	Bahattin KELEŞ
Adres	Beylikdüzü Org. San. Böl. Mermerciler San. Sit. 16. Cd. No:3
Semt / İlçe-İl	Beylikdüzü Büyükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 875 35 35
Fax	0212 875 17 17 - 876 30 17
Web	www.ibosb.com
E-mail	mermer@ibosb.com
Toplam İşyeri Sayısı	147
Doluluk Oranı	80%
İstihdam Kapasitesi	Taşınma Halinde
Fiili İstihdam	Taşınma Halinde
Toplam Yerleşim Alanı(m ²)	780.000
Toplam Kapalı Alan(m ²)	400.000
İŞKOLLARI	Mermer Fabrikası, Mermer Atölyesi, Alüminyum Profil İmalat, Makine Parçaları İmalat, Yemek Üretim Tesi-si, Tekstil, Plastik İmalatı.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. Birlik Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi
Başkan	Ali TAN
Adres	Beylikdüzü Organize Sanayi Bölgesi Birlik Sanayi Sitesi
Semt / İlçe-İl	Beylikdüzü Büyükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 875 12 00 (5 Hat) 875 16 37
Fax	0212 875 12 06
Web	www.ibosb.com
E-mail	birlik@ibosb.com
Toplam İşyeri Sayısı	272
Doluluk Oranı	90%
İstihdam Kapasitesi	4.000
Fiili İstihdam	2.050
Toplam Yerleşim Alanı(m ²)	235.000
Toplam Kapalı Alan(m ²)	235.000
İŞKOLLARI	Makine İmalat,Torna, Plastik, Mobilya Marangoz, Oto Tamir, Oto Yan Sanayi, Elektrik, Elektronik, Demir Doğrama.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S. S. Depo ve Ardiyeciler Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi	
Başkan	Mehmet ZENGİN	
Adres	Halkalı İkitelli Köyü Trafo Karşısı 103 Ada 3 Parsel	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 675 06 02	
Fax	0212 675 06 03	
Web	Yok	
E-mail	Yok	
Toplam İşyeri Sayısı	20	
Doluluk Oranı	100%	
İstihdam Kapasitesi	454	
Fili İstihdam	454	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	300.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	200.000	
İŞKOLLARI	Tekstil, Depoculuk, Otomotiv, Demir, Ambalaj Sanayi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S. S. Evren Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi
Başkan	Yusuf AKGÜN
Adres	İkitelli Org. San. Böl. ESKOOP San. Sit. İdari Bina
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 549 28 15
Fax	0212 549 22 33
Web	Yok
E-mail	info@eskoop.com
Toplam İşyeri Sayısı	934
Doluluk Oranı	93%
İstihdam Kapasitesi	10.000
Fili İstihdam	5.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	250.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	130.000
İŞKOLLARI	Deri ve Mamulleri, Ayakkabı, Saraciye, Makine Yedek Parça, Döküm, Madeni Eşya, Dokuma, Tekstil, Triko, Konfeksiyon, Oto Tamir, Mobilya, Kereste.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. HASEYAD Haliç San. ve Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi	
Başkan	Mehmet AYDIN	
Adres	İkitelli Org. San. Böl. HASEYAD Sanayi Sitesi Merkez Bina	
Semt / İlçe-İl	Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 549 20 06	
Fax	0212 549 20 09	
Web	Yok	
E-mail	Yok	
Toplam İşyeri Sayısı	180	
Doluluk Oranı	95%	
İstihdam Kapasitesi	15.000	
Fiili İstihdam	8.000	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	1.105.832	
Toplam Kapalı Alan(m²)	465.340	
İŞKOLLARI	Tekstil, Dokuma, Konfeksiyon, Örgü, İş Makineleri, Yedek Parça İmalatı Sanayi ve Depoculuk.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. İST. Cila ve Nikelajcılar Madeni Eşya İmal. KSSYK
Başkan	Adnan ŞARLI
Adres	Meriç Sok. Toyak İş Merkezi K:5 No:237
Semt / İlçe-İl	Şirinevler Bahçelievler İSTANBUL
Tel	0212 652 75 87
Fax	0212 652 75 30
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	110
Doluluk Oranı	25%
İstihdam Kapasitesi	1.000
Fiili İstihdam	250
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	20.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	9.600
İŞKOLLARI	Cila - Nikelaj Metal Kaplama ve Madeni Eşya İmalatı.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. İST. Çorap ve Trikotajcılar Küçük San. Sit. Yapı Kooperatifi
Başkan	Namık SÖNMEZ
Adres	Adem Yavuz Sok. Başkan Han K:2 No:50
Semt / İlçe-İl	Cağaloğlu Eminönü İSTANBUL
Tel	0212 526 00 43
Fax	0212 511 74 93
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	152
Doluluk Oranı	50%
İstihdam Kapasitesi	1000
Fiili İstihdam	600
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	56.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	76.000
İŞKOLLARI	Çorap ve Triko Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. İST. Matbaa ve Ambalaj Küçük San. Sit. Yapı Kooperatifi
Başkan	Galip DEMİR
Adres	Matbaacılar Sit. Yapı Koop. İdari Bina Yüzyl
Semt / İlçe-İl	Bağcılar İSTANBUL
Tel	0212 629 03 39 - 629 03 40 - 629 05 05
Fax	0212 629 03 82 - 629 05 07
Web	www.massit.com
E-mail	massit@massit.com
Toplam İşyeri Sayısı	220
Doluluk Oranı	95%
İstihdam Kapasitesi	10.000
Fiili İstihdam	6.000
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	70.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	300.000
İŞKOLLARI	Matbaa, Ambalaj ve Matbaa Yardımcı Ürünleri.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. İST. METAL - İŞ Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi
Başkan	İhsan ALPER
Adres	İkitelli Org. San. Böl. Metal - İş San. Sit. Yönetim Binası
Semt / İlçe-İl	Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 549 24 82
Fax	0212 549 24 83
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	710
Doluluk Oranı	95%
İstihdam Kapasitesi	4.500
Fiili İstihdam	3.500
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	229.628
Toplam Kapalı Alan(m²)	255.210
İŞKOLLARI	Makine, Yedek Parça, Kalıp ve Isıl İşlem, Metal Profil İmalatı, Otomotiv Yan Sanayi, Dış Ticaret

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. İST. PİK Dökümcüleri Küçük San. Sit.Yapı Koop.
Başkan	Nedim ÇIRPICI
Adres	İkitelli Org. San. Böl. PİK Dökümcüler San. Sit. İdari Bina
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 485 20 57
Fax	0212 485 48 15
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	236
Doluluk Oranı	95%
İstihdam Kapasitesi	2.000
Fiili İstihdam	1.400
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	150.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	130.000
İŞKOLLARI	Makine, PİK Döküm, Terlik Sanayi ve Depoculuk.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. Oto Tamir.ve Benz. K. San. Sit. Yapı Koop. 1.KISIM	
Başkan	Mustafa KESKİN	
Adres	Atatürk Oto San. Sit. Ahi Evran Cad. Atacenter İş Merk.K:5	
Semt / İlçe-İl	Maslak İSTANBUL	
Tel	0212 276 10 78 - 276 11 34	
Fax	0212 286 66 49	
Web	Yok	
E-mail	Yok	
Toplam İşyeri Sayısı	425	
Doluluk Oranı	99%	
İstihdam Kapasitesi	2.200	
Fiili İstihdam	1.988	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	277. 368	
Toplam Kapalı Alan(m²)	118.913	
İŞKOLLARI	Oto Tamiri ve Metal Sanayi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. Oto Tamir. ve Benz. K. San. Sit. Yapı Kooperatifi 2.KISIM
Başkan	Mustafa KESKİN
Adres	Atatürk Oto San. Sit. Ahi Evran Cad. Atacenter İş Merk. K:5
Semt / İlçe-İl	Maslak İSTANBUL
Tel	0212 276 10 78 - 276 11 34
Fax	0212 286 66 49
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	1.528
Doluluk Oranı	96%
İstihdam Kapasitesi	7.800
Fiili İstihdam	7.090
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	277.368
Toplam Kapalı Alan(m²)	118.913
İŞKOLLARI	Oto Tamiri ve Metal Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. Oto Tamir.ve Benz. K. San. Sit. Yapı Kooperatifi 3.KISIM
Başkan	Mustafa KESKİN
Adres	Atatürk Oto San. Sit. Ahi Evran Cad. Atacenter İş Merkezi K:5
Semt / İlçe-İl	Maslak İSTANBUL
Tel	0212 276 10 78 - 276 11 34
Fax	0212 286 66 49
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	792
Doluluk Oranı	72%
İstihdam Kapasitesi	3.500
Fiili İstihdam	1.725
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	277. 368
Toplam Kapalı Alan(m²)	118.913
İŞKOLLARI	Oto Tamiri ve Metal Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. Perşembe Pazarı – Kasımpaşa KSSYK DES Dudullu
Başkan	M.Taner AŞKIN
Adres	1.Esenşehir Mah. Atatürk Cad. Yönetim Binası
Semt / İlçe-İl	Y. Dudullu Ümraniye İSTANBUL
Tel	0216 420 20 58 - 364 57 15 (PBX)
Fax	0216 364 57 20
Web	www.dessanayi.org
E-mail	info@dessanayi.org
Toplam İşyeri Sayısı	743
Doluluk Oranı	95%
İstihdam Kapasitesi	7.000 - 12.000
Fiili İstihdam	2.500
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	364.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	174.000
İŞKOLLARI	Demir, Çelik, Sac ve mamulleri satışı, Torna, Tesfiye, Talaşlı İmalat, Makine ve Ekipmanları İmalatı.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. Sefaköy Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi	
Başkan	Bülent ÖZGÜL	
Adres	İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Sefaköy San. Sit.	
Semt / İlçe-İl	İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 671 01 72	
Fax	0212 549 78 00	
Web	Yok	
E-mail	Yok	
Toplam İşyeri Sayısı	285	
Doluluk Oranı	70%	
İstihdam Kapasitesi	1.200	
Fili İstihdam	650	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	103.548	
Toplam Kapalı Alan(m²)	37.000	
İŞKOLLARI	Elektrik, Elektronik, Otomotiv, Kimya, Demir, Torna, Nakliye, Matbaa ve Makine Sanayi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Tormak Sanayi Sitesi	
Başkan	Doğu BULUTSUZ	
Adres	İkitelli Organize Sanayi Bölgesi TORMAK San. Sit. İdari Bina	
Semt / İlçe-İl	34670 Küçükçekmece İSTANBUL	
Tel	0212 485 52 30	
Fax	0212 485 15 33	
Web	Yok	
E-mail	Yok	
Toplam İşyeri Sayısı	200	
Doluluk Oranı	90%	
İstihdam Kapasitesi	2.000	
Fili İstihdam	1.000	
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	130.000	
Toplam Kapalı Alan(m²)	98.000	
İŞKOLLARI	Makine, Kalıp, Oto Yedek Parça ve Plastik Malzeme Sanayi.	

Sanayi Sitesi / Bölgesi	Triko Dokumacıları Küçük Sanayi Sitesi (Triko Center)
Başkan	Mustafa ÇAKIR
Adres	İkitelli Org. San. Böl. Triko Dokumacı.San.Sit. Sosyal Tesis
Semt / İlçe-İl	Kat 5 Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 549 24 53 - 549 60 07
Fax	0212 549 60 06
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	365
Doluluk Oranı	45%
İstihdam Kapasitesi	1.500
Fiili İstihdam	500
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	40.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	100.000
İŞKOLLARI	Triko Dokuma ve Konfeksiyon, Pamuk Dokuma, Tekstil Makinaları İmalatı.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	TÜMSAN Sanayi Sitesi 2. Kısım
Başkan	Nihat TUNALI
Adres	İkitelli Org. San. Böl. TÜMSAN San. Sit. Başak Konutları Karşısı
Semt / İlçe-İl	Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 485 10 14
Fax	0212 485 10 15 - 441 36 77
Web	Yok
E-mail	Yok
Toplam İşyeri Sayısı	168
Doluluk Oranı	30%
İstihdam Kapasitesi	500
Fiili İstihdam	200
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	30.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	33.600
İŞKOLLARI	Yemek Fabrikaları, Otomotiv Yan Sanayi, Kimya Sanayi, Demir, Çelik, Sac, Eğitim Hizmetleri, Mobilya Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	DESBAŞ-İST. Der. ve End. Ser. Böl. Kur. İşl .A.Ş.
Başkan	Zafer KURŞUN
Adres	İstanbul Deri ve Endüstri Serbest Böl. Aydınlı -Orhanlı Mevkii 81464
Semt / İlçe-İl	Tuzla İSTANBUL
Tel	0216 394 18 87 - 3 Hat
Fax	0216 394 12 68
Web	www.desbas.com.tr
E-mail	desbas@desbas.com.tr
Toplam İşyeri Sayısı	650 %15'i Yabancı
Doluluk Oranı	70%
İstihdam Kapasitesi	10.000.000 Genişleme ile Ulaşılabilecek İstihdam Kapasitesi
Fiili İstihdam	2.500
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	200.000 Genişleme ile Birlikte 450.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	185.000 Genişleme ile Birlikte 400.000
İŞKOLLARI	Otomotiv Yan Sanayii, Deri ve Mamulleri, Tekstil ve Konfeksiyon, Elektrik- Elektronik, Sanayi Makineleri, Boya ve Kimyasalları Sanayi.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İSBI-İST. A. H. Limanı. Ser. Böl. Kur. İşl. A. Ş.
Başkan	Hakan DİNÇERLER
Adres	İstanbul Atatürk Havalimanı Serbest Bölgesi 34419
Semt / İlçe-İl	Yeşilköy İSTANBUL
Tel	0212 465 00 00 - 465 01 24
Fax	0212 465 00 09
Web	www.isbi.com.tr
E-mail	info@isbi.com.tr
Toplam İşyeri Sayısı	608
Doluluk Oranı	94%
İstihdam Kapasitesi	2.000
Fiili İstihdam	1.910
Toplam Yerleşim Alanı(m²)	40.000
Toplam Kapalı Alan(m²)	37.890
İŞKOLLARI	Bilgisayar Donanım, Danışmanlık, Duty Free, Elektrik, Elektronik, Finas ve Sigortacılık, Gıda, Halıcılık ve Değerli Maden, İnş., Kimyasal, Kırtasiye ve Yan San., Metal Madeni Eşya, Optik, Otomotiv ve Yan San., Tekstil, Tekstil Makineleri ve Tıbbi Cihazlar.

Sanayi Sitesi / Bölgesi	TÜMSAN Sanayi Sitesi 1. Kısım
Başkan	Hayrettin AKDAĞ
Adres	İkitelli Org. San. Böl. Başak Konutları Karşısı TÜMSAN San. Sit.
Semt / İlçe-İl	Küçükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 485 10 13
Fax	0212 485 10 13

NOT: TÜMSAN Sanayi Sitesi 1. Kısım'dan detaylı bilgi alınmamıştır.

İSİDEF BÜNYESİNDEKİ SİAD'LAR

Sanayi Sitesi / Bölgesi	AVSİAD
Başkan	İrfan DİRİ
Adres	Londra Asfaltı Üniversite Mh. No.88 Karaoğlu Sit. A Blok D:2-3
Semt / İlçe-İl	Avcılar İSTANBUL
Tel	0212 690 59 82
Fax	0212 690 59 83

Sanayi Sitesi / Bölgesi	BEYSİAD
Başkan	Sabri İZER
Adres	Mermerciler Sanayi Sitesi 4. Cadde No:1/B
Semt / İlçe-İl	Beylikdüzü Büyükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 875 24 42 - 875 60 97 - 875 24 42
Fax	0212 875 17 16- 876 09 66

Sanayi Sitesi / Bölgesi	ÇASIAD
Başkan	Adem YILMAZ
Adres	İstanbul Yolu
Semt / İlçe-İl	Çatalca İSTANBUL
Tel	0212 289 22 16 - 289 22 17 - 289 22 18
Fax	0212 289 11 74

Sanayi Sitesi / Bölgesi	ESİDER
Başkan	Kemal ERİMTAN
Adres	Yenikent Mah. Doğan Araslı Bulv. No:220
Semt / İlçe-İl	Esenyurt İSTANBUL
Tel	0212 596 68 20 - 596 68 21
Fax	0212 596 10 32

Sanayi Sitesi / Bölgesi	HASİAD
Başkan	Bayram ATILGAN
Adres	Eski Belediye Binası K:3
Semt / İlçe-İl	Hadımköy Büyükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 771 26 26 - 771 09 46
Fax	0212 771 20 11

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İSİDEF
Başkan	Mehmet SANDAL
Adres	Elopar Elek. ve Otom Parç. San A.Ş. Mermerciler San. Sit. Kavaklı Köyü
	Üz. İst. Cd 4. Cd. No:1/B
Semt / İlçe-İl	Beylikdüzü Büyükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 876 50 65 - 875 19 40
Fax	0212 876 09 66 - 875 04 73

Sanayi Sitesi / Bölgesi	İst. 3. Bölge San. ve İşadamları Derneği (SAN - DER)
Başkan	Ahmet ÖZGER
Adres	4. Bölge SAN - BİR Bulvarı No:107 K:2 D:7
Semt / İlçe-İl	Büyükçekmece İSTANBUL
Tel	0212 886 65 95 - 3 Hat
Fax	0212 886 65 95 - 886 65 98

Sanayi Sitesi / Bölgesi	SİLİVRİ SİAD
Başkan	Aydoğan ORAL
Adres	Sanatkarlar Cad. No: 2
Semt / İlçe-İl	Silivri İSTANBUL
Tel	0212 727 17 69
Fax	0212 727 55 20

Sanayi Sitesi / Bölgesi	S.S. Marmara Küçük Sanayi Sitesi Yapı Koop. Birliği
Başkan	Yaşar Temel ÇORUH
Adres	Zuhuratbaba Mah. Çekiner Sok. Onur Apt.No: 3 Kat:2 D: 3
Semt / İlçe-İl	Bakırköy İSTANBUL
Tel	0212 660 59 70 - 660 59 71 - 660 59 72
Fax	0212 660 59 73

